

Biblioteca de artă

295

Arte și civilizații

arhitectura rusă veche

Cartea de față, rod al colaborării istoricilor de artă Hubert Faensen și Vladimir Ivanov prezintă o imagine completă a arhitecturii ruse vechi în dezvoltarea și legăturile sale, de la preluarea **moștenirii bizantine** și îmbogățirea ei prin valorificarea **tradițiilor arhitectonice rusești**, trecând prin **epocile istorice** ce au determinat principalele perioade stilistice ca și **tipurile de construcție** derivate din acestea, pînă la perioada secolului al XVII-lea cunoscută sub semnul **culturii de tranziție**, cînd arhitectura rusă veche se deschide influențelor occidentale pe care reușește să le topească într-o sinteză unică, măsură a capacității creatoare și a talentului constructiv al poporului rus.

Vol. I și II lei 35

Hubert Faensen
Vladimir Ivanov

arhitectura rusă veche

2

Hubert Faensen
Vladimir Ivanov

arhitectura rusă veche

Editura Meridiane

Arhitectura rusă veche

Biblioteca de artă
Arte și civilizații

HUBERT FAENSEN și VLADIMIR IVANOV.

Altrussische Baukunst

© by Union Verlag (VOB) Berlin 1972

Toate drepturile
asupra acestei ediții în limba română
sînt rezervate Editurii Meridiane

**Hubert Faensen
Vladimir Ivanov**

arhitectura rusă veche

Volumul II

**Traducere de
H. R. RADIAN**

**EDITURA MERIDIANE
BUCUREȘTI, 1981**

Pe copertă:
Moscova, *catedrala Vasile Blajennîi*,
1555—1560, vedere dinspre sud-vest

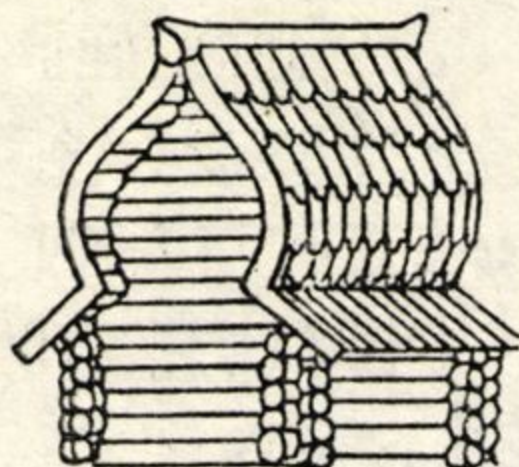
ANEXE

EXPLICAREA TERMENILOR TEHNICI

Absidă: încheiere semicirculară sau poligonală a bemei și a pastoforiilor.

Acoperișuri:

- *bocika*: acoperiș în formă de semicilindru, cu o supraînălțare în acoladă a părții superioare. (O intersecție de două *bociki* dă o „*bocika* încrucișată”: *kubovatoe pokritie*).

- *în cruce*: acoperiș în opt ape, rezultat din încrucișarea a două acoperișuri în câte două ape, pe plan în general pătrat.
- *în formă de cort*: acoperiș piramidal. (V. *șatior*.)
- *în trei ape*: acoperiș trilobat, care urmează pe fiecare latură a bisericii cilindrii de deasupra brațelor crucii și arcele în sfert de cerc de deasupra celulelor de colț.
- *ondulat*: acoperiș care urmează șirul de *sakomari* (timpane rotunde).
- *piramidal* sau *în formă de cort*: acoperiș fără coamă orizontală.

Acroteră: element decorativ, așezat pe vârful și pe colțurile de capăt ale frontonului clasic.

Aheipopietos: tipul iconografic al „Mintuitorului zugrăvit fără ajutorul mâinii”, asemănător cu năframa sfintei Veronica (grecește: *mandylion*).

Ambo: în biserica cu turlă pe plan în cruce, locul de la mijlocul soleei (în fața ușilor împărătești), destinat prelegerilor, predicilor și intonării imnurilor de către cor în timpul slujbelor.

Arc triumfal sau *arc de triumf*: arcul dintre stâlpii estici ai careului, care indică limita dintre naos și bema.

Arcadă: arc susținut de stâlpi sau coloane, sau șir de asemenea arce (arcatură).

— *acustică*: arcadă situată la nivelul stativului clopotelor.

— *oarbă*: arcada care subîmparte suprafața unui perete, fără goluri.

Arc-dublou: arc de consolidare, dispus transversal față de axa longitudinală a unei bolți (îndeosebi cilindrice).

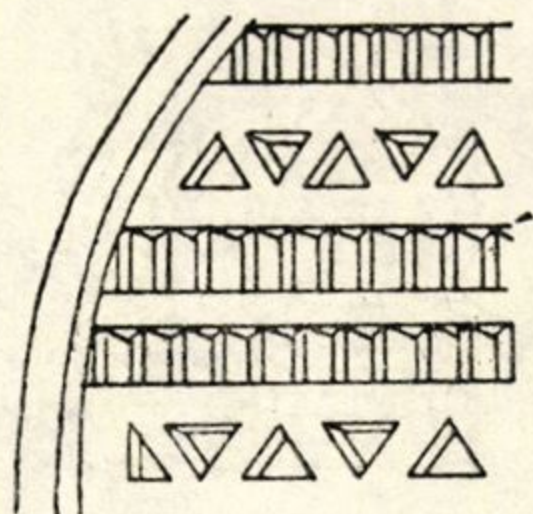
Arcosoliu: mormînt mural, înglobat în zid sub formă de casetă, acoperită cu o placă, peste care se boltește o firidă.

Arhivoltă: arcul unui portal sau al unei ferestre cu șpalet, sau frontul retras al unui arc.

Balcon [interior]: (v.: *Emporă*).

Bazileu: titlul împăratului bizantin.

Beguneț: decorație realizată din zidărie de cărămidă (la Pskov din piatră de carieră), de obicei în formă de brîu, care formează pe suprafața zidului un rînd de adîncituri triunghiulare, cu virfurile îndreptate alternativ în sus și în jos (la ornamentul pskovian din piatră de carieră: și adîncituri dreptunghiulare alternînd cu bosaje).

Bema: Sfînta Sfintelor (sanctuarul), adică spațiul, de obicei supraînălțat, în care se află altarul și stranele clerului (presbiteriul), la capătul estic al navei centrale.

Biblia Piscator: culegere de gravuri în cupru, datorate mai multor artiști, cu teme biblice, editată la mijlocul secolului al XVII-lea în Olanda de către Jan de Vischer (= Ioan Pescaru'), numit pe latinește *Piscator*.

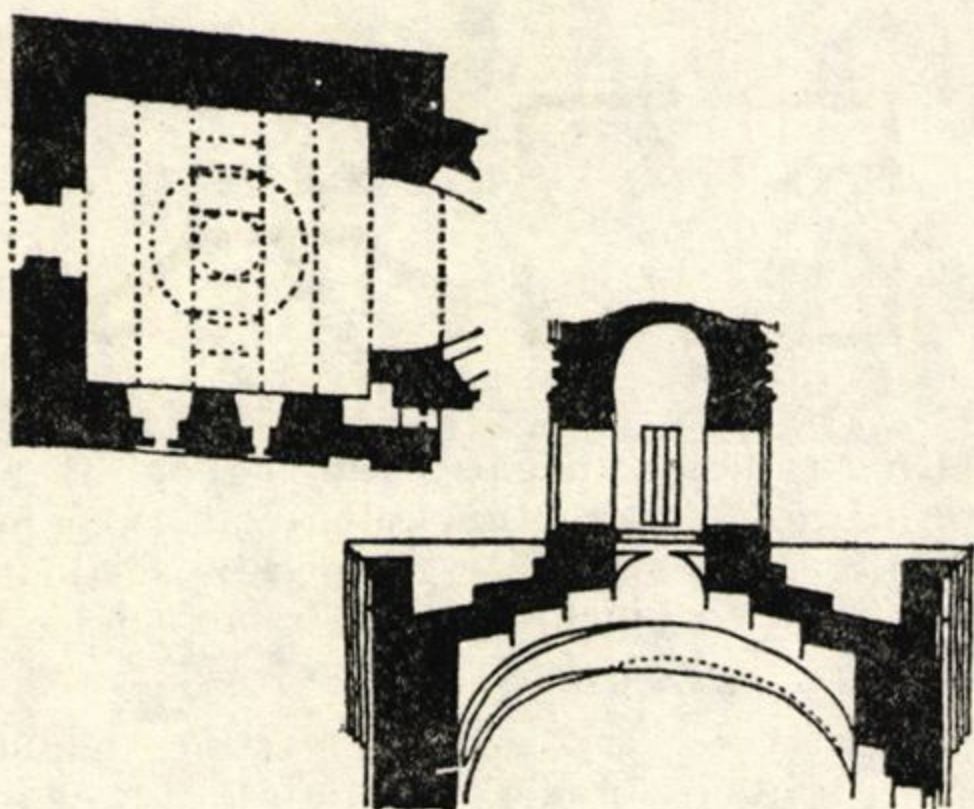
Blahernitisa: (v.: *Vlahernitisa*).

Boltă:

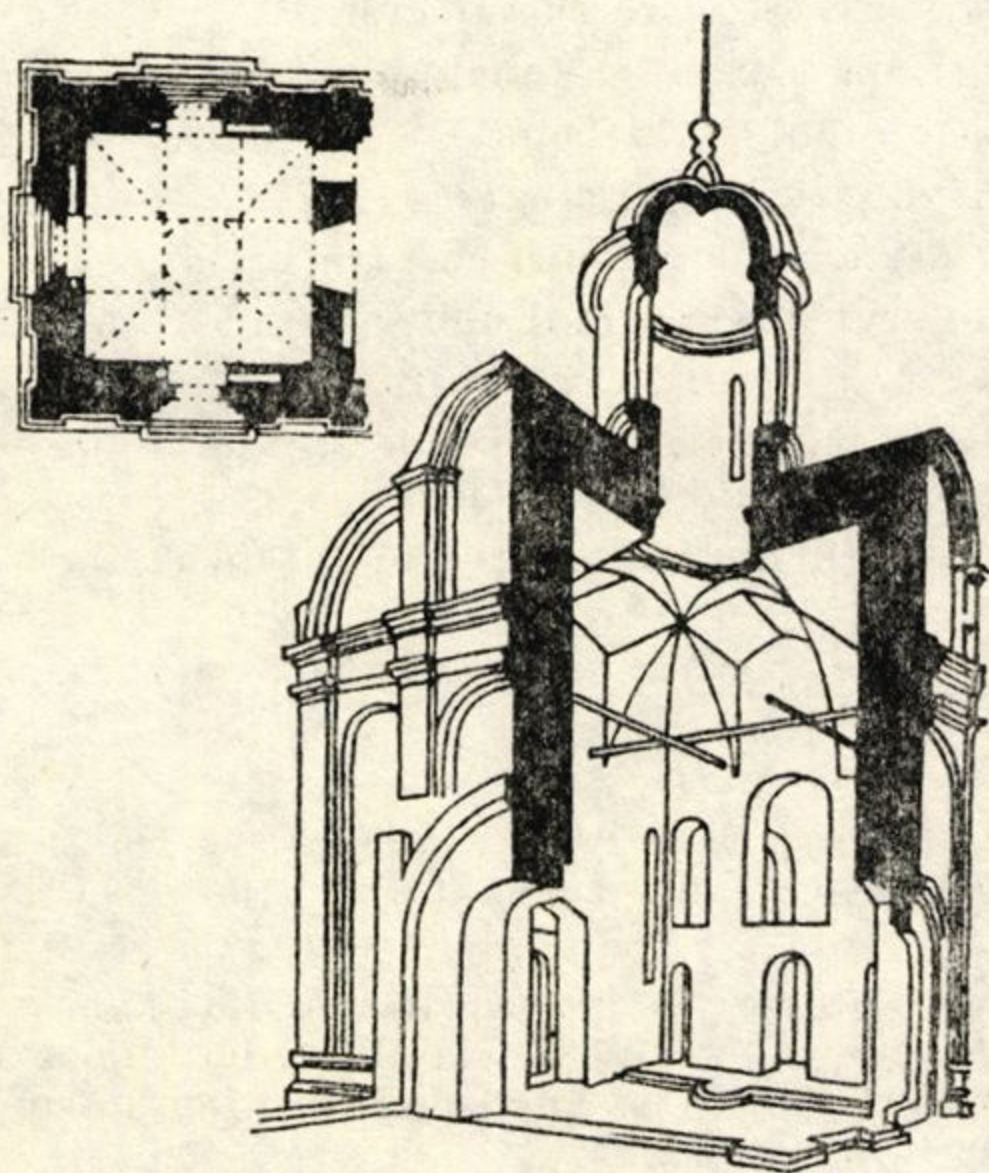
— *cilindrică*: boltă cu secțiune semicirculară, sau în sfert de cerc, sau în segment de cerc.

— *cu muchii ieșinde*: acoperire a unui plan pătrat sau dreptunghiular cu ajutorul a două bolți cilindrice de egală înălțime, cilindrii avînd generatoarele perpendiculare pe pereții adiacenți și formînd deci patru pînze.

- *în leagăn*: boltă cu muchii întrînde, pe plan dreptunghiular, deci cu o linie de creștet .
- *în trepte*: boltire a încăperilor mici printr-un sistem de patru arce diagonale, dispuse în trepte, pe care sînt așezate alte arce în trepte, dispuse longitudinal. La biserici, centrul formează un pătrat deschis, care constituie tranziția spre tamburul turlei.

- *kreșciatti*: boltire fără stîlpi a unei biserici, realizată prin acoperirea brațelor crucii cu bolți cilindrice turtite și a celulelor de colț cu fragmente de bolți mănăstirești.

- *mănăstirească* sau *cu muchii întrinde*: boltă cu patru pînze, de obicei pe plan pătrat, pînzele fiind prelungiri cilindrice ale fețelor interioare ale pereților, iar intersecțiile pînzelor fiind prelungirile curbe ale muchiilor întrinde dintre pereți. (V. și: *boltă somknutii*).
- *plană*: boltă *somknutii*, a cărei parte superioară este secționată de un plan orizontal sau de o boltă foarte turtită.

- *somknutii*: boltă cu patru sau mai multe pînze, pe plan pătrat, sau dreptunghiular, sau chiar poligonal, sarcinile fiind suportate de pereții susținători (nu, ca la bolta cu muchii ieșinde, numai de colțuri).

Briu nemțesc: (v.: *Porebrik*).

Cancel: parapet care, în bisericile creștine timpurii și în bisericile catolice actuale, separă altarul de naos. În bisericile răsăritene a fost înlocuit prin tîmplă.

Careu: spațiul din centrul bisericii, format de încrucișarea dintre nava centrală și transept. În majoritatea cazurilor are plan pătrat. Se confundă uneori cu naosul.

Catapeteasmă: tîmplă de zid.

Catedrală: biserică mare cu catedrală.

Catedrală: strană a unei înalte fețe bisericești, în altar.

Catehumen: candidat la botez.

Catolicon: biserică mănăstirească.

Cetverik: parte a unei clădiri cu plan pătrat.

Cheie: bolțarul din creștetul unui arc sau al unei bolți.

Cheotoare: (v.: *Îmbinare de colț*).

Concă: boltă parțială, în formă de scoică. Se întîlnește de obicei deasupra absidei altarului.

Consolă: element portant, încastrat în zidărie la un singur capăt.

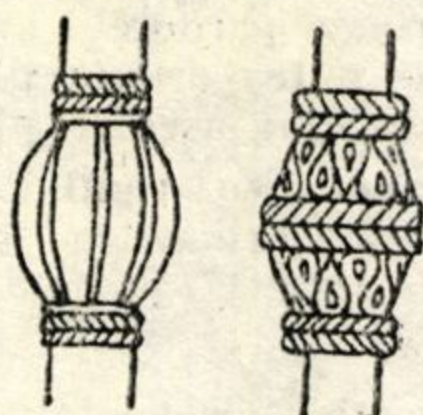
Curtină: zid de apărare, zid de incintă (al unei mănăstiri, al unei așezări).

Guzinet: (v.: *Impostă*).

Deisis sau *Deisus*: reprezentarea centrală a tîmplei: Cristos tronînd între Maica Domnului și sfîntul Ioan Botezătorul.

Diaconicon: încăpere la sudul altarului (în limba rusă: *riznița*), destinată păstrării odăjdiiilor, obiectelor liturgice și cărților, precum și înbrăcării preoților (asemănătoare cu *sacristia* catolică).

Dinka: inel ornamental, în formă de pepene, în jurul fusului unei coloane sau unui stîlp, îndeosebi la portaluri și la ancadrame de ferestre. (Pl.: *dinki*.)

Emporă sau *Tribună* sau *Balcon* [interior] sau *Galerie*: etaj parțial al unei biserici, de obicei susținut de stîlpi, deschis spre interior, asemenea unui balcon de teatru.

Frescă: pictură murală executată pe tencuiala proaspătă (ital.: *a fresco* = pe proaspăt), combinată în practică, de cele mai multe ori, cu tehnica *a secco* (= pe uscat), executată pe peretele uscat.

Friză de arce semicirculare: șir neîntrerupt de mici arce semicirculare, aplicate pe fațadă, care pot fi bogat decorate și așezate pe consolete.

Friză zimțată sau *Briu nemțesc*: (v.: *Porebrik*).

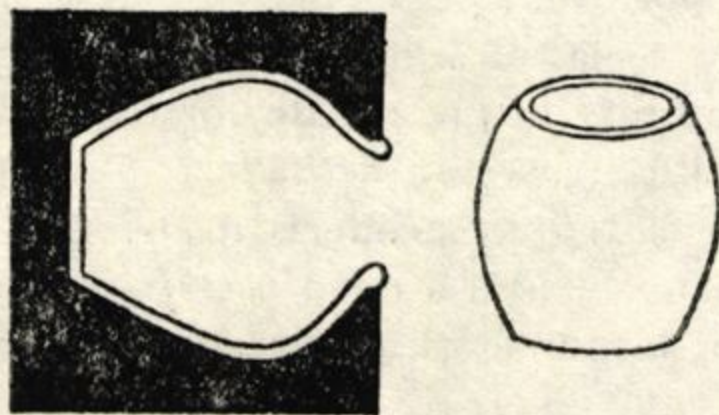
Galerie: 1. *Emporă*; 2. *Portic*.

Ghirka: consoletă ornamentală, așezată între două ferestre gemene, sub nașterea arcelor. (Pl.: *ghirki*.)

Glava: partea exterioară a acoperișului cupolei turlei.

Golozniki: oale de lut sau cutii mici de lut, îngropate în zona superioară a pereților, deschise spre interior, servind la îmbunătățirea rezonanței.

Gont sau *Lomeh*: șindrilă.

Gulbișce: terasă exterioară, care înconjoară o clădire pe mai multe laturi. *Prispă*; *cerdac*.

Gură de aruncare sau *Mașiculiu*: gol practicat în partea ieșită în consolă în exterior a pardoselii unui drum de rondă. Servea pentru a se putea arunca pietre, apă clocotită sau păcură încinsă asupra asediatorilor.

Hodighitria sau *Îndrumătoarea*: tipul iconografic al Maicii Domnului, care susține Pruncul pe brațul stîng și arată spre El cu mîna dreaptă.

Iconostas: (v.: *Timplă*).

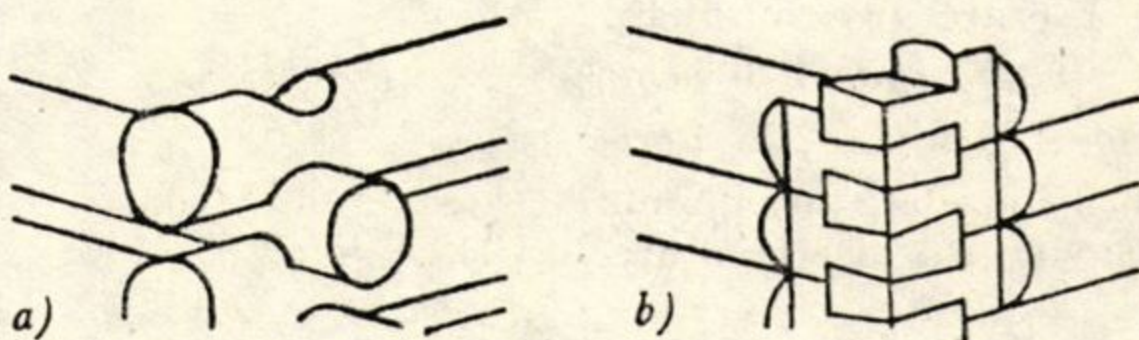
Imanuel sau *Emanuel*: tipul iconografic al lui Iisus tînăr, care întruchipează Cuvîntul veșnic al lui Dumnezeu-Tatăl.

Impostă: placă de reazim a arcului sau a bolții, situată la naștere. *Cuzinet*.

Israzeț: Cahlă smălțuită.

Izba: locuință unifamilială de lemn.

Îmbinare de colț: în construcția din bîrne, îmbucarea prin dinți (a) sau în jumătate de lemn (b). *Cheotoare*.

Klet: unitate dreptunghiulară de suprafață, în arhitectura de lemn. *Celulă*.

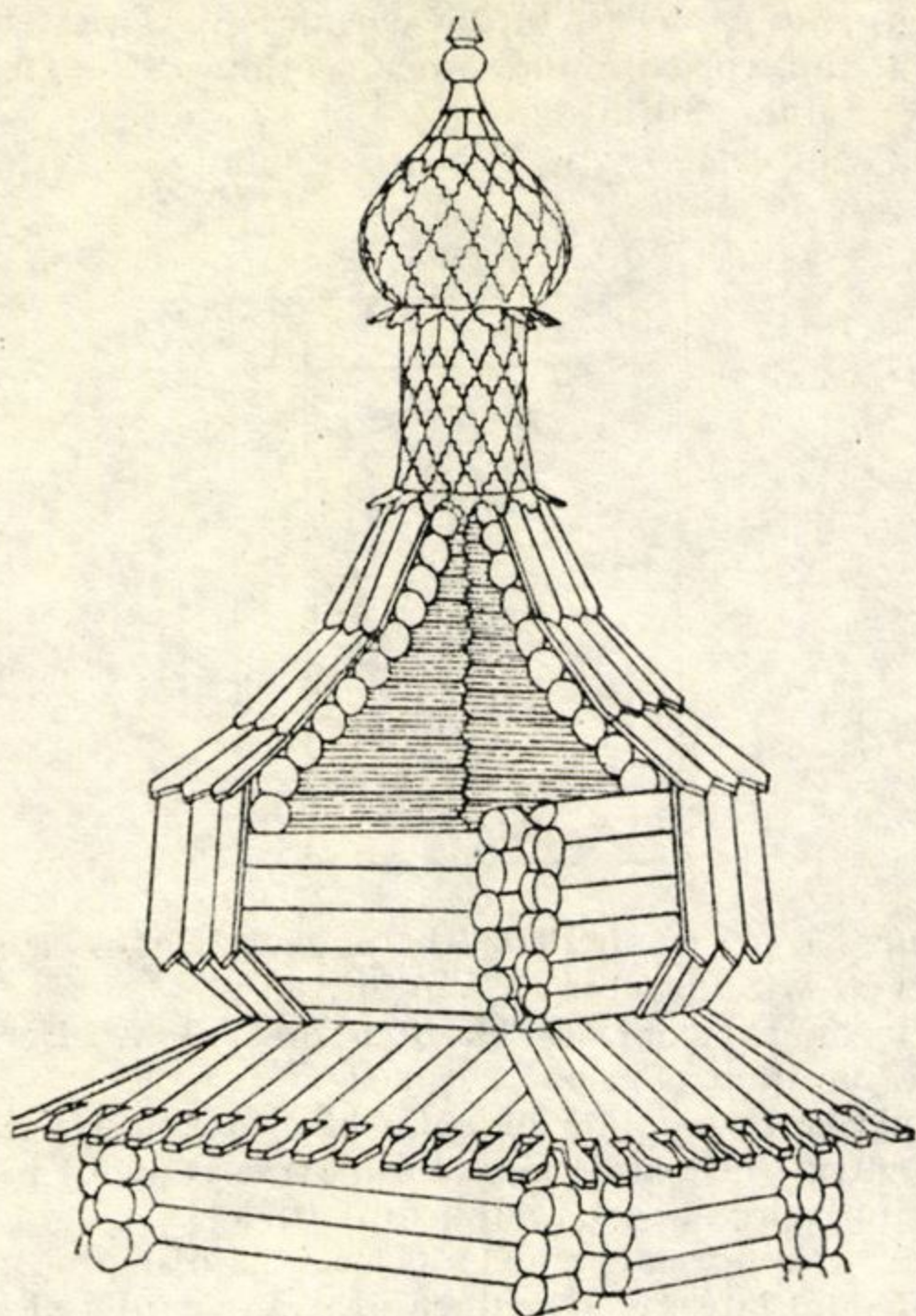
Koinobion: viața dusă în comun, într-un așezămînt monahal ortodox, strict reglementată printr-un *tipicon* (culegere de prescripții liturgice și disciplinare), sub conducerea unui stareț, — spre deosebire de viața în sihăstrie. Sin.: *Cenobion*.

Kokoșnik: timpan orb sau decorativ, semicircular sau în aco-ladă, dispus de obicei pe două sau trei rînduri în jurul tamburului unei turle, dar și ca îmbrăcăminte exterioară a unei bolți sau ca friză sub cornișă.

Kolokolnea: clopotniță.

Kremlin: centru social și administrativ al unei așezări ruse vechi, înconjurat de un zid de fortificație. Prin exten-siune: cetățuie (rusește: *detineț*).

Kub (*Kubovatoe pokritie*): acoperiș de lemn pe plan pătrat, rezultat din penetrația a două *bociki*. Conferă aceeași si-luetă tuturor fațadelor și amintește de o cupolă în formă de bulb.

Lapa: îmbinare de colț a buștenilor, în care capetele acestora sînt retezate chiar la fața exterioară a pereților.

Lemeh: (v.: *Gont*).

Lesenă sau *Lizenă*: pilastru angajat, fără înălțime determinată, lipsit de bază și de capitel.

Leșcead: lespede subțire de piatră, folosită la pardoseli, uneori și la elementele decorative ale fațadelor.

Lizenă: (v.: *Lesenă*).

Lopatka: lizenă cu impostă, adeseori cu funcție constructivă, sau pilastru fără capitel.

Lucarnă: fereastră de pod, de cele mai multe ori cu ancadrament bogat și cu timpan decorativ.

Lukovița: acoperiș în formă de bulb al cupolei unei turle.

Maica Domnului a Încarnării: (v.: *Vlahernitisa*).

Maica Domnului Îndrumătoarea: (v.: *Hodighitria*).

Maica Domnului Îndurătoarea: tipul iconografic al Maicii Domnului cu Pruncul, în cadrul unei compoziții de tîndră îmbrățișare, cu fețele alipite.

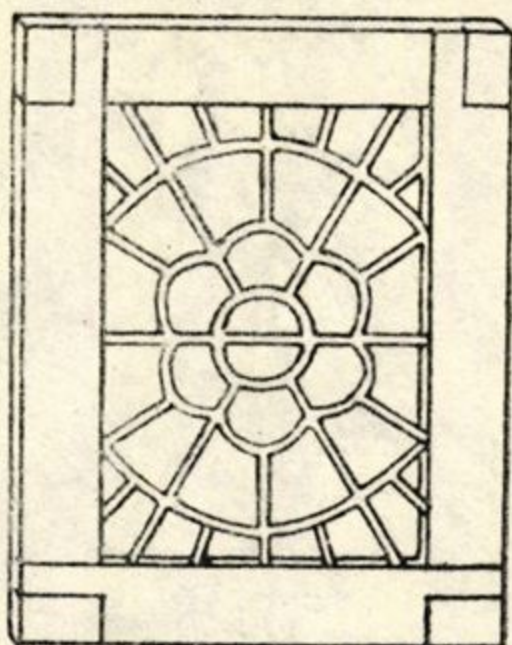
Mașiculiu: (v.: *Gură de aruncare*).

Nalicinik: ancadrament decorativ de ușă sau fereastră, adeseori cu colonete și fronton, ca un fel de edicul.

Naos: spațiul principal al bisericii, în fața tîmplei.

14 *Nartex*: tindă.

Naștere: nivelul de la care începe curbura arcului sau a bolții.
Oglindă: tavan aproape plan, care secționează partea superioară a unei bolți.
Okoncina: ochi de fereastră, în care se montează bucățele de mică sau de sticlă.

Pantocrator: tipul iconografic al lui Iisus Cristos ca suveran universal și Judecător al lumilor.
Papert: încăpere acoperită înaintea intrării în biserică; un fel de pavilion. Prispă; cerdac.
Pandantiv: boltă parțială de colț, în formă de triunghi sferic, pentru trecerea de la planul pătrat al părții inferioare la planul circular al tamburului turlei.
Pastoforii: denumirea comună a celor două nișe (sau încăperi, sau abside) laterale ale altarului, proscomidia și diaconiconul.
Peciura: firidă într-un perete de piatră.
Pilastru: stîlp angajat, împărțit (ca o coloană) în bază, fus și capitel. Are de obicei funcție constructivă. Ca *lopatka* apare și fără bază și capitel, dar cu impostă.
Pinaclu: coloană decorativă.
Piscator: (v.: *Biblia Piscator*).
Pinză: porțiune din intradosul unei bolți, limitată de arc-dublouri, nervuri sau muchii (întrînde sau ieșinde).
Podest: odihnă (de scară); platformă între două rampe (de scară). Nu trebuie confundat cu *palierul*, care este podestul final.
Podklet: nivelul inferior al unei clădiri, destinat de obicei nevoilor gospodărești. Demisol.
Podsor: decorație pe acoperiș, deasupra cornișei. Se realizează din scînduri sculptate, iar la clădirile de zid, în formă de brîu de fier, întrerupt de elemente decorative.
Pogost: piață comercială, situată în afara unei așezări.
Polița: partea inferioară, înclinată, a unui acoperiș abrupt în două ape în trepte, sau a unui acoperiș piramidal sprijinit de *poval*.
Porebrik: friză zimțată, realizată din cărămizi (uneori și din blocuri de piatră) zidite ornamental, pe muche sau pe lat, așa ca să formeze un unghi cu fața exterioară a zidului. Friză în dinți de ferăstrău.

Posad: suburbană. Mică așezare comercială în afara Kremlinului.

Poval: partea superioară a clădirii din birne, ieșită treptat în consolă, așa ca să formeze un fel de streșină.

Pridel: altar secundar, instalat într-un rezalit special al bisericii sau într-un spațiu din interiorul bisericii, destinat anume acestui scop. Capelă.

Pronaos: într-o biserică, spațiul dintre naos și tindă.

Proscomidie sau *Protesis*: spațiu situat la nordul altarului (în limba rusă: *jertvennik*) și destinat adăpostirii mesei pe care se prepară și se păstrează cuminectura.

Protesis: (v.: *Proscomidie*).

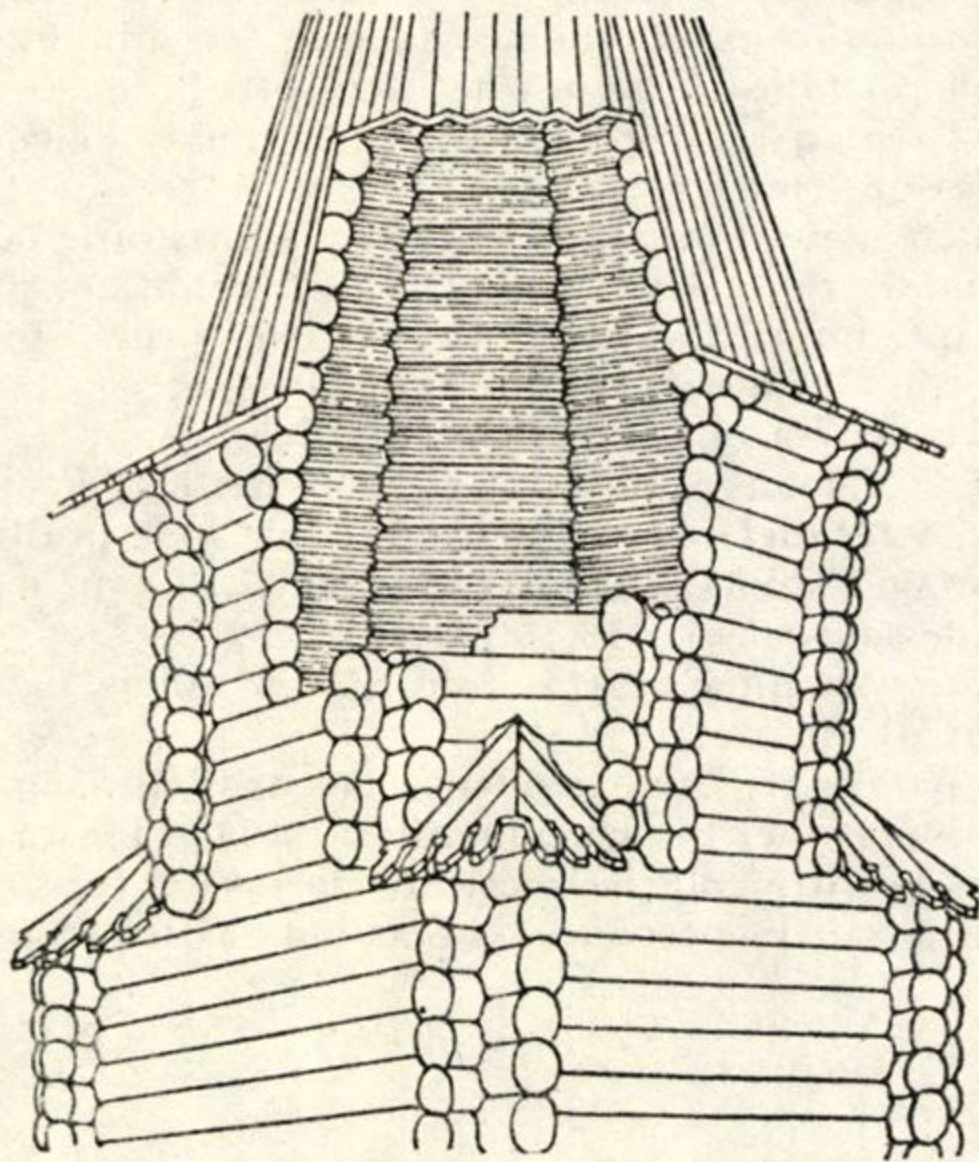
Registru: subîmpărțire orizontală a fațadei, corespunzând de cele mai multe ori caturilor, dar și pur decorativă (în limba rusă: *iarus*). Prin analogie: subîmpărțire orizontală a tîmplei sau a picturii interioare de pe pereți.

Riznița: (v.: *Diaconicon*).

Salom: trecere de la apa curbă la cea plană a acoperișului, apărută în arhitectura de lemn ucraineană din secolul al XVII-lea sub influența barocului.

Solea: treapta altarului, sau podiumul cu mai multe trepte din fața tîmplei, ocupînd toată lățimea acesteia, și destinată corului (la capete) și predicilor (în mijlocul numit *ambo*).

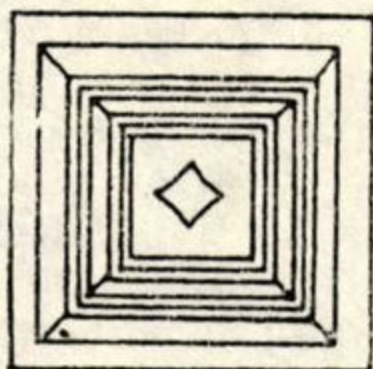
Șatior (*Șatrovov pokritie*): acoperiș în formă de piramidă înaltă, cu patru sau mai multe ape.

Șeia: tambur orb (fără nici un gol pentru lumină) al unei turle.

Șirinka: mică adîncitură pătrată sau dreptunghiulară pe peretele sau pe parapetul unei clădiri de zid. Are un mic

ancadrament profilat, iar în interior este încastrată uneori o cahlă sau o decorație sculptată din cărămidă sau calcar.

Șpalet: fața laterală a golului unei uși sau al unei ferestre (corespunzătoare grosimii zidului), sau (impropriu) intradosul unui arc.

Tambur: partea inferioară cilindrică sau prismatică a turlei, de cele mai multe ori cu ferestre pentru luminarea naosului (în limba rusă: *baraban*).

Terem: mansardă în formă de turn.

Tiabla: grindă de lemn orizontală, cu un nut, pe care sînt așezate icoanele tîmplei.

Timplă sau *Iconostas*: catapeteasmă de lemn.

Trapeză: sala de mese a unei mănăstiri.

Tribună: (v.: *Emporă*).

Trompă: boltă (sferică, cilindrică sau conică) parțială, care face, ca și pandantivul, trecerea de la planul pătrat sau dreptunghiular la rotundul tamburului sau cupolei.

Uși împărătești: ușă în două canaturi, situată în mijlocul tîmplei și folosită numai de către preoți.

Veneș: buștean așezat orizontal și cu îmbinare de colț, într-o clădire de lemn.

Vlahernitisa sau *Blahernitisa*: tipul iconografic al Maicii Domnului reprezentată ca Oranta, avînd pe piept, înscris într-un medalion, chipul lui Iisus prunc, binecuvîntînd. Sin.: *Maica Domnului a Încarnării*.

Vosmerik: parte a unei clădiri cu plan octogonal.

Zakomara: încheiere superioară semicirculară (timpan rotund) a fațadei unei biserici, de cele mai multe ori corespunzînd unei bolți, dar putînd fi și pur decorativă (pseudo-sakomara). (Pl.: *Zakomari*.)

Zemeanka: cărămidă pisată, folosită ca adaos în mortarul de var al zidăriei.

Zvoniță: perete gros independent, construit deasupra sau în apropierea unei biserici, menit să adăpostească, în unul sau mai multe goluri practicate în partea lui superioară, clopotul sau clopotele, — înlocuind astfel clopotnița.

BIBLIOGRAFIE

Lucrări cu caracter general

- Всеобщая история архитектуры. Под ред. Н. Я. Колли. ТТ. 5 и 6. М. 1968.
(Istoria generală a arhitecturii. Red. N.I. Kollea. Vol. 5 și 6. Moscova 1968).
- Всеобщая история искусств. Т. II. Искусство средневековья. Под ред. А. Д. Чегодаева. М. 1956.
(Istoria generală a artei. Vol. 2: Arta Evului Mediu. Red. A.D. Cegodaev. Moscova 1956. — Ed. germ.: red. U. Kuhirt. Leipzig 1963).
- Памятники древнерусского искусства. Вып. 1—4. СПб. 1908—1912.
(Monumente ale artei ruse vechi. Fasc. 1—4. St. Pietersburg 1908—1912).
- История русской архитектуры. Краткий курс. Издание 1. М. 1951. Издание 2. М. 1956.
(Istoria arhitecturii ruse. Curs scurt. Ed. I, Moscova 1951. Ed. II, Moscova 1956).
- История русского искусства. Под ред. И. Э. Грабаря. Т. I—VI. М. 1909—1915.
(Istoria artei ruse. Red. I. E. Grabar. Vol. I—VI. Moscova, 1909—1915).
- История русского искусства. Под ред. И. Э. Грабаря, В. Н. Лазарева и В. С. Кеменова. Т. I—IV. М. 1954—1959.
(Istoria artei ruse. Red. I. E. Grabar, V.N. Lazarev și V.S. Kemenov. Vol. I—IV. Moscova 1954—1959 — Ed. germ.: Dresda 1957—1965).
- Очерки истории СССР. Период феодализма IX до XV вв. Под ред. Б. Д. Грекова, Л. В. Черепнина и В. Т. Пашуто. Ч. I—II. М.
(Studii de istorie a URSS. Perioada feudalismului sec. IX—XV. Red. B. D. Grekov, L. V. Cerepnin și V. T.

- Pașuto. Partea I—II. Moscova — Ed. germ.: vol. I, 1 și I, 2, vol. II. Berlin 1957—1958).
- Историческая выставка архитектуры. 1911. СПб. 1912. (Expoziția istorică de arhitectură, 1911. St. Petersburg 1912).
- O Bojan, du Nachtigall der alten Zeit — Sieben Jahrhunderte altrussischer Literatur. Berlin 1967 (O, Boian, tu, privighetoare a vremii vechi — Șapte secole de literatură rusă veche. Berlin 1967).
- Русская архитектура. Доклады, прочитанные в связи с декадником по русской архитектуре в Москве в апреле 1939 г. М. 1940. (Arhitectura rusă. Conferințe ținute la Moscova în cadrul Decadei de arhitectură rusă din aprilie 1939. Moscova 1940).
- Русское зодчество. Вып. 1—6. М. 1953. (Arhitectura rusă. Fasc. 1—6. Moscova 1953).
- Ainalov, D.: Geschichte der russischen Monumentalkunst der vormoskovitischen Zeit. Berlin, Leipzig 1932 (Istoria artei monumentale ruse din epoca premoscovită. Berlin, Leipzig 1932).
- Ainalov, D.: Geschichte der russischen Monumentalkunst zur Zeit des Grossfürstentums Moskau. Berlin, Leipzig 1933 (Istoria artei monumentale ruse în epoca marelui cnezat al Moscovei. Berlin, Leipzig 1933).
- Алпатов, М. В.: Всеобщая история искусств. Т. III. Русское искусство с древнейших времен до начала XVIII в. М. 1955. (Alpatov, M. V.: Istoria generală a artei. Vol. III. Artă rusă din cele mai vechi timpuri pînă la începutul secolului al XVIII-lea. Moscova 1955).
- Alpatow, M. & Brunov, N.: Geschichte altrussischer Kunst. Augsburg 1932 (Istoria artei ruse vechi. Augsburg 1932).
- Bandmann, G.: Mittelalterliche Architektur als Bedeutungsträger. Berlin 1951 (Arhitectura medievală ca artă semnificativă. Berlin 1951).
- Behrens, E.: Kunst in Russland. Ein Reiseführer zu russischen Kunststätten. Köln 1969 (Artă în Rusia. Ghid al obiectivelor artistice ruse. Köln 1969).
- Benz, E.: Geist und Leben der Ostkirche. Hamburg 1957 (Spiritul și viața Bisericii răsăritene. Hamburg 1957).
- Benz, E.: Das Buch der heiligen Gesänge der Ostkirche. Hamburg, 1962 (Cartea cîntecelor sacre ale Bisericii răsăritene. Hamburg 1962).
- Бунин, А. В.: История градостроительного искусства. Т. I. М. 1953. (Bunin, A. V.: Istoria urbanismului. Vol. I. Moscova 1953).
- Bunin, A. W.: Geschichte des russischen Städtebaues bis zum 19. Jahrhundert. Berlin 1961 (Istoria urbanismului rus pînă în secolul al XIX-lea. Berlin 1961).
- Buxton, D. R.: Russian Mediaeval Architecture. Cambridge 1934 (Arhitectura rusă medievală. Cambridge 1934).

- Demus, O.*: Byzantine Mosaic Decoration. London 1947 (Decorația bizantină în mozaic. Londra 1947).
- Dittmar, H.*: Der Kampf der Kathedralen. Düsseldorf 1964 (Lupta catedralelor. Düsseldorf 1964).
- Дмитриев, Ю.*: Теория искусства и взгляды на искусство в письменности древней Руси. — В кн.: Труды Отдела древнерусской литературы Института русской литературы Академии наук СССР. Т. IX. М. — Л. 1953, с. 97—116.
(Dmitriev, I.: Teoria artei și concepția despre artă în literatura Rusiei Kievene. — În: Lucrările Secției de literatură rusă veche a Institutului pentru literatură rusă de pe lângă Academia de științe a URSS. Vol. IX. Moscova—Leningrad 1953, p. 97—116).
- Dörpmann, H.-D.*: Der Einfluss der Kirche auf die moskovitische Staatsidee. Berlin 1967 (Influența Bisericii asupra ideii moscovite despre stat. Berlin 1967).
- Donnert, E.*: Russland an der Schwelle der Neuzeit. Berlin 1972 [Einsicht in das Manuskript] (Rusia în pragul epocii moderne. Berlin 1972 [Consultarea manuscrisului]).
- Eliasberg, A.*: Russische Kunst. München 1915 (Arta rusă, München 1915).
- Grabar, A.*: Byzanz. Baden-Baden 1964 (Bizanțul. Baden-Baden 1964).
- Gudzi, N. K.*: Geschichte der russischen Literatur. 11.—17. Jahrhundert. Halle 1959 (Istoria literaturii ruse. Secolele XI—XVII. Halle 1959).
- Hamilton, G. H.*: The Art and Architecture of Russia. Penguin Books 1954 (Arta și arhitectura Rusiei. Colecția Penguin 1954).
- Kitschelt, L.*: Die frühchristliche Basilika als Darstellung des himmlischen Jerusalem. München 1938 (Bazilica creștină timpurie ca reprezentare a Ierusalimului ceresc. München 1938).
- Косточкин, В.В.*: Русское оборонное зодчество конца XIII — начала XVI вв. М. 1962.
(Kostocikin, V. V.: Arhitectura militară rusă de la sfârșitul secolului al XIII-lea până la începutul secolului al XVI-lea. Moscova 1962).
- Лавров, В.*: Монастыри и крепости XVI—XVII вв. — Форпосты Московского государства. — В кн.: Русская архитектура. М. 1940, с. 36—39.
(Lavrov, V.: Mănăstiri și fortărețe din secolele al XVI-lea și al XVII-lea — Avanposturile statului moscovit. În: Arhitectura rusă. Moscova 1940, p. 36—39).
- Lichatschow, D. S.*: Die Kultur Russlands während der ost-europäischen Frührenaissance vom 14. bis zum Beginn des 15. Jahrhunderts. Dresden 1962 (Cultura Rusiei în timpul Renașterii est-europene timpurii din secolul al XIV-lea până la începutul secolului al XV-lea. Dresda 1962).
- Lukomski, G. K.*: Alt-Russland. Architektur und Kunstgewerbe. München 1923 (Rusia veche. Arhitectura și artele aplicate. München 1923).

- Lukomski, G. K.*: L'architecture religieuse russe du XIe au XVIIe siècle. Paris 1929 (Arhitectura religioasă rusă din secolul al XI-lea pînă în secolul al XVII-lea. Paris 1929).
- Мартынов, А. А. и Снегирев, И. М.*: Русская старина в памятниках церковного и гражданского зодчества. Т. 1—6. М. 1848—1860.
(Martînov, A. A. și Sneghirev, I. M.: Antichitatea rusă în monumentele de arhitectură religioasă și profană. Vol. 1—6. Moscova 1848—1860).
- Мартынов, А.*: Русские достопамятности. Т. I—IV. М. 1877—1883.
(Martînov, A.: Monumente ruse. Vol. I—IV. Moscova 1877—1883).
- Максимов, П.*: Опыт исследования пропорций в древнерусской архитектуре. В кн.: Архитектура СССР. М. 1940. №. 1, с. 68—73.
(Maximov, P.: Studiu referitor la cercetarea proporțiilor în arhitectura rusă veche. În: Arhitectura URSS. Moscova 1940, nr. 1, p. 68—73).
- Некрасов, А. И.*: Очерки по истории древнерусского зодчества XI—XVII веков. М. 1936.
(Nekrasov, A. I.: Studii referitoare la istoria arhitecturii ruse vechi din secolul al XI-lea pînă în secolul al XVII-lea. Moscova 1936).
- Nemitz, F.*: Die Kunst Russlands. Baukunst, Malerei, Plastik vom 11. bis 19. Jahrhundert. Berlin 1940 (Arta Rusiei. Arhitectura, pictura, sculptura din secolul al XI-lea pînă în secolul al XIX-lea. Berlin 1940).
- Norberg-Schulz, Chr.*: Logik der Baukunst. Berlin, Frankfurt / M., Wien 1965 (Logica arhitecturii. Berlin, Frankfurt / Main, Viena 1965).
- Onasch, K.*: Ikonen. Berlin 1961 (Icoane. Berlin 1961).
- Onasch, K.*: Grundzüge der russischen Kirchengeschichte. Göttingen 1967 (Elementele fundamentale ale istoriei bisericesti ruse. Göttingen 1967).
- Ouspensky, L.*: Symbolik des orthodoxen Kirchengebäudes und der Ikone. Stuttgart 1962 (Simbolismul clădirii bisericesti ortodoxe și al icoanei. Stuttgart 1962).
- Потанов, А. А.*: Очерк древне русской гражданской архитектуры. Вып. 1—2. М. 1902—1903.
(Potanov, A. A.: Compendiu de arhitectură rusă veche profană. Fasc. 1—2. Moscova 1902—1903).
- Réau, L.*: L'art russe des origines à Pierre le Grand. Paris 1921 (Arta rusă de la origini pînă la Petru cel Mare. Paris 1921).
- Рихтер, Ф. Ф.*: Памятники древне русского зодчества. Тетр. 1—5. М. 1851—1856.
(Rihter, F. F.: Monumente de arhitectură rusă veche. Caietele 1—5. Moscova 1851—1856).
- Рыбаков, Б. А.*: Ремесло древней Руси. М. 1948.
(Ribakov, B. A.: Artizanatul Rusiei Kievene. Moscova 1948).

Забелин, И. Е.: Русское искусство. Черты самобытности в древнерусском зодчестве. М. 1900.

(*Zabelin, I. E.*: Arta rusă. Trăsături de originalitate în arhitectura rusă veche. Moscova 1900).

Sauer, J.: Symbolik des Kirchengebäudes. Freiburg i.Br. 1924 (Simbolismul clădirii bisericii. Freiburg i.Br.).

Шквариков, В. А.: Очерк истории планировки и застройки русских городов. М. 1954.

(*Şkvarikov, V. A.*: Compendiu de istorie a proiectării şi construirii oraşelor ruse. Moscova 1954).

Schubert, O.: Gesetz der Baukunst. 2 Bde. Leipzig 1954 (Legea arhitecturii, 2. volume. Leipzig 1954).

Schweinfurth, Ph.: Die byzantinische Form. Berlin 1943 (Forma bizantină, Berlin 1943).

Sedlmayr, H.: Epochen und Werke. Bd. 1. Wien 1959, S. 80—140 (Epori şi opere, Vol. 1. Viena 1959, p. 80—140)

Сперанский, А. Н.: Очерки по истории Приказа каменных дел Московского государства. М. 1930.

(*Speranski, A. N.*: Studii referitoare la istoria Oficiului pentru construcţii de zid al statului moscovit. Moscova 1930).

Strzygowski, J.: Kleinasien, ein Neuland der Kunstgeschichte. Leipzig 1903 (Asia Mică, un nou teritoriu al istoriei artei, Leipzig 1903).

Strzygowski, J.: Die Baukunst der Armenier und Europa. Wien 1918 (Arhitectura armenilor şi Europa. Viena 1918).

Суслов, В. В.: Очерки по истории древнерусского зодчества. СПб. 1889.

(*Suslov, V. V.*: Studii referitoare la istoria arhitecturii ruse vechi. St. Petersburg 1889).

Суслов, В. В.: Памятники древне русского зодчества. Вып. 1—7. СПб. 1895—1901.

(*Suslov, V. V.*: Monumente de arhitectură rusă veche. Fasc. 1—7. St. Petersburg 1895—1901).

Суслов, В. В.: Памятники древнерусского искусства. Вып. 1—4. СПб. 1908—1912.

(*Suslov, V. V.*: Monumente de artă rusă veche. Fasc. 1—4. St. Petersburg 1908—1912).

Talbot Rice, D.: Byzantine Art. Melbourne, London, Baltimore, 1954 (Arta bizantină. Melbourne, Londra, Baltimore 1954).

Talbot Rice, D.: Byzantinische Kunst. München 1964 [Deutsche Ausgabe] (Arta bizantină. München 1964 [Ediţia germană]).

Talbot Rice, T.: Russian Art. London 1949 (Arta rusă. Londra 1949).

Talbot Rice, T.: A concise history of russian art. London 1963 (Scurtă istorie a artei ruse. Londra 1963).

Talbot Rice, T.: Die Kunst Russlands. Zürich 1965 [Deutsche Ausgabe] (Arta Rusiei. Zürich 1965 [Ediţia germană]).

- Толстой, И. и Кондаков, Н.:* Русские древности в памятниках искусства. Вып. 1—6. СПб. 1889 до 1899. (Tolstoi, I. & Kondakov, N.: Antichitatea rusă în monumentele de artă. Fasc. 1—6. St. Petersburg 1889—1899).
- Тверской, Л. М.:* Русское градостроительство до конца XVII в. [Планировка и застройка русских городов]. Л. — М. 1953. (Tverskoi, L.M.: Urbanismul rus pînă la sfîrșitul secolului al XVII-lea [Proiectarea și construirea orașelor ruse]. Leningrad—Moscova 1953).
- Weidhaas, H.:* Einiges Grundsätzliche zur Formenwandlung in der russischen Baukunst. Dresden 1935 (Cîteva chestiuni de principiu în legătură cu mutația formelor în arhitectura rusă. Dresda 1935).
- Воронин, Н. Н.:* Древнерусские города. М. — Л. 1945. (Voronin, N. N.: Orașe ruse vechi. Moscova—Leningrad 1945).
- Alte indicații bibliografice pot fi extrase din Geschichte der russischen Kunst (Istoria artei ruse), vol. I—V, Dresda 1957—1970.

Kiev și Vladimir-Suzdal. Rusia Kieveană înainte de năvălirea tătarilor

- Архитектурні пам'ятники. Київ. 1950. (Monumente de arhitectură, Kiev 1950).
- История культуры древней Руси. Домонгольский период. I. Материальная культура. Под ред. Н. Н. Воронина, М. К. Каргера и М. А. Тихановой. II. Общественный строй и духовная культура. Под ред. Н. Н. Воронина и М. К. Каргера. М. — Л. 1948—1951. (Istoria culturii Rusiei Kieveane. Perioada premongolă. I. Cultura materială. Red. N. N. Voronin, M. K. Kargher și M. A. Tihanova. II. Orînduirea socială și cultura spirituală. Red. N. N. Voronin și M. K. Kargher. Moscova—Leningrad 1948—1951) — Ed. Germană: Geschichte der Kultur der alten Rus (Istoria culturii Rusiei Kieveane). Red. N. N. Woronin, M. K. Karger & M. A. Tichanowa. Bd. (vol.) 1. Berlin 1959. Bd. (vol.) 2. Berlin 1962.
- Орнамент Софії Київської. Київ. 1949. (Decorația catedralei Sfînta Sofia din Kiev. Kiev 1949).
- Айналов, Д. и Редин, Е.:* Древние памятники искусства Киева. Софийский собор, Златоверхо-Михайловский и Кирилловский монастыри. Харьков, 1899. (Ainalov, D. și Redin, E.: Vechi monumente de artă din Kiev. Catedrala Sfînta Sofia, mănăstirea Arhanghelul Mihail cu acoperișurile de aur și mănăstirea Kirill. Har-kov, 1899).

- Айналов, Д.*: Архитектура черниговских церквей. В кн.: Труды XIV Археологического съезда. III. М. 1909, с. 67.
(Ainalov, D.: Arhitectura bisericilor din Cernigov. În: Lucrările celui de-al XIV-lea Congres de arheologie. III. Moscova 1909, p. 67).
- Ainalow, D.*: Die Mosaiken des Michael-Klosters in Kiew. Belvedere 1926 (9—10), S. 201—216 (Mozaicurile mănăstirii Arhanghelul Mihail din Kiev. Belvedere 1926 [9—10], p. 201—216).
- Асеев, Ю. С.*: Спасский собор в Чернигове. Киев 1959.
(Aseev, I. S.: Catedrala Mîntuitorului din Cernigov. Kiev 1959).
- Асеев, Ю.*: Новые данные о соборе Дмитровского монастыря в Киеве. В кн.: Советская археология. М. 1961. III, с. 291—296.
(Aseev, I.: Date noi despre catedrala mănăstirii Sfîntul Dumitru din Kiev. În: Arheologia sovietică. Moscova 1961, III, p. 291—296).
- Барановский, П. Д.*: Собор Пятницкого монастыря в Чернигове. В кн.: Памятники искусства, разрушенные немецкими захватчиками в СССР. М. — Л. 1948, с. 13—34.
(Baranovski, P. D.: Catedrala mănăstirii Peatnița din Cernigov. În: Monumente de artă distruse în URSS de către ocupanții germani. Moscova—Leningrad 1948, p. 13—34).
- Бережков, Д. Н.*: О храмах Владимиро-Суздальского княжества [XII—XIII вв.]. Владимир на Клязьме. 1903.
(Berejkov, D. N.: Clădirile religioase ale cnezatului Vladimir-Suzdalian [secolele al XII-lea și al XIII-lea]. Vladimir pe Kleazma 1903).
- Безсонов, С. В.*: Архитектура Западной Украины. М. 1946.
(Bezsonov, S. V.: Arhitectura Ucrainei de Vest. Moscova 1946).
- Бобринский, А. А.*: Резной камень в России. Вып. 1: Соборы Владимиро-Суздальской области XII до XIII ст. М. 1916.
(Bobrinski, A. A.: Piatra de talie în Rusia. Fasc. 1: Catedralele din regiunea vladimir-suzdaliană în secolele al XII-lea și al XIII-lea. Moscova 1916).
- Брунов, Н. И.*: К вопросу о первоначальном виде древнейшей части Киевской Софии. В кн.: Известия Государственной Академии истории материальной культуры. Т. V. Л. 1927.
(Brunov, N. I.: În legătură cu problema înfățișării originale a părții celei mai vechi a catedralei Sfînta Sofia din Kiev. În: Comunicările Academiei de stat pentru istoria culturii materiale. Vol. V. Leningrad 1927).

- Брунов, Н.:* О хорах в древнерусском зодчестве. В кн.: Труды секции теории РАНИОН. М. 1928. II, с. 93—97.
(Brunov, N.: Emporele în arhitectura rusă veche. În: Lucrările Secției de teorie a RANION. Moscova 1928. II, p. 93—97).
- Брунов, Н. И.:* Белорусская архитектура XI до XII вв. Сборник Артык — белорусской культуры. 1928.
(Brunov, N. I.: Arhitectura bielorusă în secolele al XI-lea și al XII-lea. Culegere de articole în legătură cu cultura bielorusă. 1928).
- Брунов, Н.:* К вопросу о самостоятельных чертах русской архитектуры X—XII вв. В кн.: Русская архитектура. М. 1940, с. 106—126.
(Brunov, N.: În legătură cu problema trăsăturilor autonome în arhitectura rusă din secolele X—XII. În: Arhitectura rusă. Moscova 1940, p. 106—126).
- Брунов, Н. И.:* Киевская Софья—древнейший памятник русской каменной архитектуры. Византийский временник. III. М. — Л. 1950.
(Brunov, N. I.: Catedrala Sfînta Sofia din Kiev — cel mai vechi monument de arhitectură rusă de zid. Revista bizantină, III. Moscova—Leningrad 1950).
- Холостенко, Н.:* Неизвестные памятники монументальной скульптуры древней Руси. [Рельефы Борисоглебского собора в Чернигове]. В. кн.: Искусство. 1951. № 3, с. 84—91.
(Holostenko, N.: Monumente necunoscute ale sculpturii monumentale din Rusia Kieveană [Reliefurile catedralei Sfîntii Boris și Gleb din Cernigov]. În: Arta, 1951, nr. 3, p. 84—91).
- Холостенко, Н. В.:* Исследования Пятницкой церкви в Чернигове. В. кн.: Советская археология. М. 1956. XXVI.
(Holostenko, N. V.: Cercetarea bisericii Peatnița din Cernigov. În: Arheologia sovietică. Moscova 1956, XXVI).
- Холостенко, Н.:* Архитектурно-археологическое исследование Успенского собора Елецкого монастыря в Чернигове. В. кн.: Памятники культуры. 1961, с. 56.
(Holostenko, N.: Cercetarea arhitectural-arheologică a catedralei Adormirea Maicii Domnului din mănăstirea Elețki din Cernigov. În: Monumente de cultură. 1961, p. 56).
- Хозеров, И. М.:* К исследованию конструкции Спасского храма в Полоцке. Смоленск. 1928.
(Hozerov, I. M.: În legătură cu cercetarea construcției catedralei Mîntuitorului din Poloțk. Smolensk 1928).
- Durczewski, Z.:* Stary Zamek w Grodnie w swietle wykopansk dokananych w latach 1937—1938. Grodno 1939
(Castelul vechi din Grodno în lumina săpăturilor efectuate în 1937—1938. Grodno 1939).

- Грабовский, С. Я. и Асеев, Ю. С.*: Дослідження Софії Київської. Сборник Архітектурні пам'ятники. Київ. 1950.
(Grabovski, S. I. & Aseev, I. S.: Cercetarea suplimentară a catedralei Sfînta Sofia din Kiev. Culegere de monumente de arhitectură. Kiev. 1950).
- Grekow, B. D.*: Die russische Kultur der Kiewer Periode. Moskau 1947 (Cultura rusă a perioadei kievene. Moscova 1947).
- Halle, F.*: Die Bauplastik von Wladimir-Susdal. Russische Romanik. Berlin 1929 (Sculptura arhitecturală din Vladimir-Suzdal. Romanicul rus. Berlin 1929).
- Каргер, М.*: Зодчество Галицко-Волынской земли XII—XIII вв. В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. наук СССР. М. 1940. Вып. III, с. 14—21.
(Kargher, M.: Arhitectura Galițo-Voliniei în secolele XII—XIII. În: Scurte comunicări despre referatele și cercetările Institutului pentru istoria culturii materiale de pe lângă Academia de științe a URSS. Moscova 1940. Fasc. III, p. 14—21).
- Каргер, М.*: К вопросу об убранстве интерьера в русском зодчестве домонгольского периода. В кн.: Труды Всерос. Акад. художеств. Т. I. Л. 1947, с. 17—20.
(Kargher, M.: În legătură cu problema amenajării interioare în arhitectura rusă din perioada premongolă. În: Lucrările Academiei panruse a artelor. Vol. I. Leningrad 1947, p. 17—20).
- Каргер, М.*: Археологические исследования древнего Киева. Киев 1950.
(Kargher, M.: Cercetarea arheologică a vechiului Kiev. Kiev 1950).
- Каргер, М.*: Памятники переяславского зодчества XI—XII вв. в свете археологических исследований. В кн.: Советская археология. М. 1951. XV, с. 44—63.
(Kargher, M.: Monumentele de arhitectură din Pereiaslavl din secolele XI—XII în lumina cercetărilor arheologice. În: Arheologia sovietică. Moscova 1951. XV, p. 44—63).
- Каргер, М.*: К истории киевского зодчества XI в. Храм-мавзолей Бориса и Глеба в Вышгороде. В кн.: Советская археология. М. 1952. XVI, с. 77—99.
(Kargher, M.: În legătură cu istoria arhitecturii kievene din secolul al XI-lea. Biserica funerară Sfinții Boris și Gleb din Vișgorod. În: Arheologia sovietică. Moscova 1952. XVI, p. 77—99).
- Каргер, М.*: К истории киевского зодчества конца XI — начала XII вв. Церковь Спаса на Берестове. В кн.: Советская археология. М. 1953. XVII, с. 223—247.
(Kargher, M.: În legătură cu istoria arhitecturii kievene de la sfîrșitul secolului al XI-lea și de la începutul secolului al XII-lea. Biserica Mîntuitorului din Berestovo. În: Arheologia sovietică. Moscova 1953. XVII, p. 223 — 247).

- Каргер, М. К.*: Древний Киев. Т. II. М. — Л. 1961.
(Vechiul Kiev. Vol. II. Moscova—Leningrad 1961).
- Казаринова, В. И.*: Архитектура Дмитровского собора во Владимире. Памятники русской архитектуры. М. 1959.
(Kazarinova, V. I.: Arhitectura catedralei Sfîntul Dumitru din Vladimir. Monumente de arhitectură rusă. Moscova 1959).
- Касаткин, В.*: Дмитриевский собор в г. Владимире. Владимир 1914.
(Kasatkin, V.: Catedrala Sfîntul Dumitru din Vladimir. Vladimir 1914).
- Котов, Г.*: Очертание арок во владими́ро-суздальском водчестве. В кн.: Сообщения Гос. Академии истории материальной культуры. М. 1929. II, с. 450—479.
(Kotov, G.: Contururile arcelor în arhitectura vladimir-suzdaliană. În: Comunicările Academiei de Stat pentru istoria culturii materiale. Moscova 1929. II, p. 450—479).
- Кресальний, М. И.*: Софійський заповідник у Києві. Киев 1960.
(Kresalni, M. I.: Zona protejată a catedralei Sfînta Sofia din Kiev. Kiev 1960).
- Лазарев, В. Н.*: Новые данные о мозаиках Софии Киевской. Византийский Временник. Т. X. М. 1956.
(Lazarev, V. N.: Date noi despre mozaicurile catedralei Sfînta Sofia din Kiev. Revista bizantină. Vol. X. Moscova 1956).
- Лазарев, В. Н.*: Мозаика Софии Киевской. М. 1960.
(Lazarev, V. N.: Mozaicurile catedralei Sfînta Sofia din Kiev. Moscova 1960).
- Лазарев, В. Н.*: Михайловские мозаики. М. 1966.
(Lazarev, V. N.: Mozaicurile mănăstirii Arhanghelul Mihail. Moscova 1966).
- Логвин, Г. Н.*: Киево-Печерская Лавра. М. 1958.
(Logvin, G. N.: Mănăstirea Peșterilor din Kiev. Moscova 1958).
- Логвин, Г. Н.*: Чернигов. Новгород-Северский. Глухов. Путивль. М. 1965.
(Logvin, G. N.: Cernigov. Novgorod-Severski. Gluhov. Putivl. Moscova 1965).
- Логвин, Г.*: Киев. М. 1967.
(Kiev. Moscova 1967).
- Макаренко, М.*: Чернигівський Спас. Киев 1929.
(Makarenko, M.: Biserica Mîntuitorului din Cernigov. Kiev 1929).
- Моргилевский, И. В.*: Изучение собора св. Софии в Киеве [об обмерах Софии Киевской]. Київська Софія в Світі нових спостережень. Київ та його околиця в історії і пам'ятках. Київ. 1926.
(Morghilevski, I. V.: Studiul catedralei Sfînta Sofia din Kiev [dimensiunile catedralei Sfînta Sofia din Kiev]. Catedrala Sfînta Sofia din Kiev în lumina unor date noi. Kievul și împrejurimile sale în istorie și monumente. Kiev 1926).

Новицкий, Олекса: Спроби реконструкції Київської Софії. Київ 1932.

(Novițki, Olexa: Încercări de reconstituire a catedralei Sfînta Sofia din Kiev. Kiev 1932).

Огнев, Б.: О позакомарных покрытиях [К вопросу реставрации позакомарных храмов северо-восточной Руси XII—XV вв.]. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 10. М. 1958, с. 43—58.

(Ognev, B.: Acoperișurile corespunzătoare timanelor rotunde [Cu privire la problema restaurării clădirilor religioase ale Rusiei Kievene din secolele XII—XV cu acoperișuri corespunzătoare timanelor rotunde]. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 10. Moscova 1958, p. 43—58).

Романов, К. К.: Вновь открытые рельефы Суздальского собора. В кн.: Сообщения Гос. Академии истории материальной культуры. М. 1931. III.

(Romanov, K. K.: Reliefulurile redescoperite ale catedralei din Suzdal. În: Comunicările Academiei de Stat pentru istoria culturii materiale. Moscova 1931. III).

Rose, K.: Grund und Quellort des russischen Geisteslebens. Berlin 1956 (Baza și izvorul vieții spirituale ruse. Berlin 1956).

Рязнин, М. И.: Покров на Нерли. Памятники русской архитектуры. Вып. III. М. 1941.

(Rzeanin, M. I.: Biserica Acoperământul Maicii Domnului de pe Nerl. Monumente de arhitectură rusă. Fasc. III. Moscova 1941).

Рыбаков, Б.: Іменні написи XII ст. в Київському Софійському соборі. Археологія. Т. I. Київ 1947.

(Ribakov, B.: Inscriptiile nominale din secolul al XII-lea în catedrala Sfînta Sofia din Kiev. Arheologia. Vol. I. Kiev 1947).

Рыбаков, Б. А.: Древности Чернигова. В кн.: Материалы и исследования по археологии СССР. Вып. XI. М. — Л. 1949, с. 7—93.

(Ribakov, B. A.: Antichitățile din Cernigov. În: Materiale și cercetări privitoare la arheologia URSS. Fasc. XI. Moscova—Leningrad 1949, p. 7—93).

Шероцкий, К.: София Полоцкая. Сборник в честь Айналова.

(Șeroțki, K.: Catedrala Sfînta Sofia din Poloțk. Scriere festivă în onoarea lui Ainalov).

Шмит, Ф.: Заметки о поздневизантийских храмовых росписях. I. Киевский Михайловский Златоверхий собор. В кн.: Византийский временник 1915—1916. XXII, с. 71.

(Șmit, F.: Însemnări despre picturile murale bizantine tîrzii din biserici. I. Catedrala Arhanghelul Mihail cu acoperișurile de aur din Kiev. În: Revista bizantină. 1915—1916. XXII, p. 71).

Столетов, А. В.: Инженерные укрепления и реставрация Дмитровского собора во Владимире. В кн.: Практика реставрационных работ. Сб. 2. М. 1958, с. 33—62.

(Stoletov, A. V.: Fortificațiile ingineresti și restaurarea catedralei Sfântul Dumitru din Vladimir. În: Practica lucrărilor de restaurare. Nr. 2. Moscova 1958, p. 33—62).

Чиняков, А. Г.: Архитектурный памятник времени Юрия Долгорукого. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 2. М. 1952, с. 43—66.

(Cineakov, A. G.: Un monument arhitectural din epoca lui Iuri Dolgoruki. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 2. Moscova 1952, p. 43—66).

Вагнер, Г. К.: Скульптура Владимиро-Суздальской Руси. Г. Юрьев-Польский. М. 1964.

(Vagner, G. K.: Sculptura în Rusia Vladimir-Suzdaliană. Orașul Iuriev-Polski. Moscova 1964).

Вагнер, Г. К.: Мастера древнерусской скульптуры. М. 1966.

(Vagner, G. K.: Maștri ai sculpturii ruse vechi. Moscova 1966).

Вагнер, Г. К.: Скульптура Древней Руси XII в. Владимир-Боголюбово. М. 1969.

(Vagner, G. K.: Sculptura Rusiei Kievene în secolul al XII-lea. Vladimir-Bogoliubovo. Moscova 1969).

Варганов, А. Д.: Фрески XI—XIII вв. в Суздальском соборе. В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. наук СССР. М. 1940. Вып. V, с. 38—40.

(Varganov, A. D.: Frescele din secolele XI—XIII din catedrala din Suzdal. În: Scurte comunicări despre referatele și cercetările Institutului pentru istoria culturii materiale de pe lângă Academia de științe a URSS. Moscova 1940. Fasc. V, p. 38—40).

Варганов, А.: Суздаль. М. 1944.

(Varganov, A.: Suzdal. Moscova 1944).

Варганов, А.: К архитектурной истории Суздальского собора. В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. наук СССР. М. 1945. Вып. XI, с. 99—106.

(Varganov, A.: Cu privire la istoria arhitecturii catedralei din Suzdal. În: Scurte comunicări despre referatele și cercetările Institutului pentru istoria culturii materiale de pe lângă Academia de științe a URSS. Moscova 1945. Fasc. XI, p. 99—106).

Виноградов, А.: История владимирского кафедрального Успенского собора. Владимир 1905.

(Vinogradov, A.: Istoria catedralei Adormirea Maicii Domnului din Vladimir. Vladimir 1905).

Власюк, А.: Первоначальная форма купола церкви Покрова на Нерли. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 2. М. 1952, с. 67—69.

(Vlasiuk, A.: Forma inițială a cupolei bisericii Acoperământul Maicii Domnului de pe Nerl. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 2. Moscova 1952, p. 67—69).

Воронин, Н. Н.: К вопросу о взаимоотношении галицовой и владими́ро-суздальской архитектуры XII—XIII вв. В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. наук СССР. М. 1940. Вып. III, с. 22—27.

(Voronin, N. N.: Cu privire la problema raporturilor dintre arhitectura galițo-voliniană și cea vladimir-suzdaliană din secolele XII—XIII. În: Scurte comunicări despre referatele și cercetările Institutului pentru istoria culturii materiale de pe lângă Academia de științe a URSS. Moscova 1940. Fasc. III, p. 22—27).

Воронин, Н. Н.: Памятники владими́ро-суздальского зодчества XI—XII вв. М. — Л. 1945.

(Voronin, N. N.: Monumente de arhitectură vladimir-suzdaliană din secolele XI—XII. Moscova—Leningrad 1945).

Воронин, Н. Н.: Владимир. М. 1945.

(Voronin, N. N.: Vladimir. Moscova 1945).

Воронин, Н. Н.: Основные вопросы реконструкции Боголюбского дворца. В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. Наук СССР. М. 1945. Вып. XI, с. 78—86.

(Voronin, N. N.: Cele mai importante probleme în legătură cu restaurarea palatului din Bogoliubovo. În: Scurte comunicări despre referatele și cercetările Institutului pentru istoria culturii materiale de pe lângă Academia de științe a URSS. Moscova 1945. Fasc. XI, p. 78—86).

Воронин, Н. Н.: Раскопки в Гродно. В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. наук СССР. М. 1949. Вып. XXVII, с. 138—148; там же М. 1951. Вып. XXXVIII, с. 25—33.

(Voronin, N. N.: Săpăturile din Grodno. În: Scurte comunicări despre referatele și cercetările Institutului pentru istoria culturii materiale de pe lângă Academia de științe a URSS. Moscova 1949. Fasc. XXVII, p. 138—148; ibid. Moscova 1951. Fasc. XXXVIII, p. 25—33).

Воронин, Н. Н.: У истоков русского национального зодчества. [Из истории зодчества периода феодальной раздробленности XI—XV вв.] В кн.: Ежегодник Института истории искусств. 1952. М. 1952, с. 257—316.

(Voronin, N. N.: În localitatea natală a arhitecturii naționale ruse. [Din istoria arhitecturii perioadei fărâmi-

țării feudale în secolele XI—XV.] În: Anuarul Institutului de istoria artei pe 1952. Moscova 1952, p. 257—316).

Воронин, Н. Н.: Древнее Гродно. М. 1954.
(Voronin, N. N.: Vechiul Grodno. Moscova 1954).

Воронин, Н. Н.: Зодчество Северо-восточной Руси XII—XV вв. Т. I. XII стол. М. 1961. Т. II. XIII—XV стол. М. 1962.

(Woronin, N. N.: Arhitectura Rusiei de nord-est din secolul al XII-lea pînă în secolul al XV-lea. Vol. I. Secolul al XII-lea. Moscova 1961. Vol. II. Secolele XIII—XV. Moscova 1962).

Воронин, Н. Н.: Владимир, Боголюбowo, Susdal, Jurjew-Polskoi. Leipzig 1962

(Vladimir, Bogoliubovo, Suzdal, Iuriev-Polskoi. Leipzig 1962).

Republicile orășenești Novgorod și Pskov

Архитектура Софийского собора в Новгороде. Новейшие исследования. Сообщения Института истории и теории архитектуры Академии архитектуры СССР. Вып. 7. М. 1947.

(Arhitectura catedralei Sfînta Sofia din Novgorod. Cele mai noi cercetări. Comunicările Institutului pentru istoria și teoria arhitecturii de pe lîngă Academia de arhitectură a URSS. Fasc. 7. Moscova 1947).

История культуры древней Руси. Домонгольский период. I. Материальная культура. Под ред. Н. Н. Воронина, М. К. Каргера и М. А. Тихановой. II. Общественный строй и духовная культура. Под ред. Н. Н. Воронина и М. К. Каргера. М. — Л. 1948—1951.

(Istoria culturii vechii Rusii. Perioada pre-mongolă. I. Cultura materială. Red. N. N. Voronin, M. K. Kargher și M. A. Tihanova. II. Orînduirea socială și cultura spirituală. Red. N. N. Voronin și M. K. Kargher. Moscova — Leningrad 1948—1951. — Ediția germană: Geschichte der Kultur der alten Rus. Red. N. N. Woronin, M. K. Karger und M. A. Tichanowa. Vol. I Berlin 1959; vol. II Berlin 1962).

Афанасьев, К. Н.: Новый вариант реконструкции храма Софии в Новгороде. В кн.: Сообщения института истории искусств Акад. Наук СССР. Вып. 2. М. 1953, с. 91—111.

(Afanasiev, K. N.: O nouă variantă a reconstituirii catedralei Sfînta Sofia din Novgorod. În: Comunicările Institutului pentru istoria artei de pe lîngă Academia de științe a URSS. Fasc. 2, Moscova 1953, p. 91—111).

- Алферова, Г.:* Собор Спасо-Мирожского монастыря. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 10. М. 1958, с. 3—32.
(Alferova, G.: Catedrala mănăstirii Mîntuitorului din Miroj. În: Moștenirea arhitecturală, Nr. 10, p. 3—32).
- Бранденбург, Н.:* Старая Ладога [Рисунки и техническое описание акад. В. В. Суслова]. СПб. 1896.
(Brandenburg, N. E.: Staraia Ladoga [Desene și descriere tehnică de acad. V. V. Suslov]. St. Petersburg 1896).
- Дмитриев, Ю.:* К истории Новгородской архитектуры. В кн.: Новгородский исторический сборник. Вып. 2. Новгород 1937, с. 116—123 .
(Dmitriev, I.: În legătură cu arhitectura novgorodiană. În: Culegerea istorică novgorodiană. Fasc. 2. Novgorod 1937).
- Дмитриев, Ю.:* Церковь Николая на Липне в Новгороде. В кн.: Памятники искусства, разрушенные немецкими захватчиками в СССР. М. — Л. 1948, с. 57—76.
(Dmitriev, I.: Biserica Sfîntul Nicolae de pe Lipna din Novgorod. În: Monumente de artă care au fost distruse în URSS de ocupanții germani. Moscova—Leningrad 1948, p. 57—76).
- Дмитриев, Ю.:* Стенные росписи Новгорода, их реставрация и исследование [работы 1945—1948 гг.]. В кн.: Практика реставрационных работ. Сб. I. М. 1950, с. 135—154.
(Dmitriev, I.: Picturile murale din Novgorod, restaurarea și cercetarea lor [Lucrărilor anilor 1945—1948]. În: Practica lucrărilor de restaurare. Nr. 1, p. 135—154).
- Гладенко, Т. В., Красноречьев, Л. Е., Штендер, Г. М. и Шуляк, Л. И.:* Архитектура Новгорода в свете последних исследований. Церковь Параскевы Пятницы. В кн.: Сборник Новгород к 1100-летию города. М. 1964, с. 201—214.
(Gladenko, T. V., Krasnorecev, L. E., Ștender, G. M. și Șuliak, L. I.: Arhitectura Novgorodului în lumina ultimelor cercetări. Biserica Peatnița [Sfînta Paraschiva.] În: Culegere de scrieri prilejuite de aniversarea de 1100 ani de existență a orașului Novgorod. Moscova 1964, pp. 201. 214).
- Гладенко, Т. В., Красноречьев, Л. Е., Штендер, Г. М. и Шуляк, Л. И.:* Архитектура Новгорода в свете последних исследований. Церковь Благовещения на торгу. В кн.: Сборник Новгород к 1100-летию города. М. 1964.
(Gladenko, T. V., Krasnorecev, L. E., Ștender, G. M. și Șuliak, L. I.: Arhitectura Novgorodului în lumina ultimelor cercetări. Biserica Buna Vestire din Piață. În: Culegere de scrieri prilejuite de aniversarea de 1100 ani de existență a orașului Novgorod. Moscova 1964).
- Каргер, М.:* Новгород Великий. М. 1946.
(Kargher, M.: Marele Novgorod. Moscova 1946).

- Каргер, М.*: Раскопки и реставрационные работы в Георгиевском соборе Юрьева монастыря [1933 до 1935]. В кн.: Советская археология. М. 1946. VIII, с. 175—244.
(Kargher, M.: Săpăturile și lucrările de restaurare din catedrala Sfântul Gheorghe a mănăstirii Iuriev [1933—1935]. În: Arheologia sovietică. Moscova 1946. VIII, p. 175—244).
- Каргер, М.*: Основные итоги археологического изучения Новгорода. В кн.: Советская археология. М. 1947. IX, с. 137—168.
(Kargher, M.: Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice de la Novgorod. În: Arheologia sovietică. Moscova 1947, IX, p. 137—168).
- Кацнельсон, Р. А.*: Древняя церковь в Перыньском скиту близ Новгорода. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 2. Н. 1952, с. 69—85.
(Kačnelson, R. A.: Vechea biserică de pe locul lui Perun de lângă Novgorod. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 2. Moscova 1952, p. 69—85).
- Krause, H.-J., & Schubert, E.*: Die Bronzetür der Sophienkathedrale in Nowgorod. Leipzig 1968 (Ușa de bronz a catedralei Sfânta Sofia din Novgorod. Leipzig 1968).
- Лазарев, В.*: Искусство Новгорода. М. 1947.
(Lazarev, V.: Arta Novgorodului. Moscova 1947).
- Лазарев, В.*: Васильевские врата. В кн.: Советская археология. М. 1953. XVIII, с. 386—442.
(Lazarev, V.: Ușa Sfântului Vasile. În: Arheologia sovietică. Moscova 1953, XVIII, p. 386—442).
- Lazarev, V. N.*: Theophanes der Grieche und seine Schule. Dresden 1968 (Теодан Грекул și școala lui. Dresda 1968).
- Лавров, В. и Максимов, П.*: Псков. М. 1950
(Lavrov, V. și Maximov, P.: Pskov. Moscova 1950).
- Максимов, П.*: Церковь Николая на Липне близ Новгорода. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 2. М. 1952, с. 86—104.
(Maximov, P.: Biserica Sfântul Nicolae de pe Lipna de lângă Novgorod. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 2. Moscova 1952, p. 86—104).
- Максимов, П. Н.*: Церковь Дмитрия Солунского в Новгороде. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 14. М. 1962, с. 35—46.
(Maximov, P. N.: Biserica Sfântul Dumitru din Salonic din Novgorod. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 14. Moscova 1962, p. 35—46).
- Монгайт, А.*: Софийский собор в Новгороде в связи с новейшими исследованиями. В кн.: Архитектура СССР. М. 1947. № 16, с. 34—39.
(Mongait, A.: Catedrala Sfânta Sofia din Novgorod în contextul ultimelor cercetări. În: Arhitectura URSS. Moscova 1947. Nr. 16, p. 34—39).

- Некрасов, А.:* Древний Псков и его художественная жизнь. М. 1923.
(Nekrasov, A.: Vechiul Pskov și viața sa artistică. Moscova 1923).
- Окулич-Казарин, Н. Ф.:* Спутник по древнему Пскову. Изд. 2. Псков 1913.
(Okulici-Kazarin, N.F.: Ghid prin vechiul Pskov. Ed. II. Pskov 1913).
- Onasch, K.:* Gross-Novgorod und das Reich der heiligen Sophia. Leipzig und Wien 1969 (Marele Novgorod și imperiul Sfintei Sofia. Leipzig și Viena 1969).
- Покрышкин, П. П.:* Отчет о капитальном ремонте Спасо-Нередицкой церкв в 1903 и 1904 гг. СПб. 1906
(Pokrişkin, P. P.: Raport asupra restaurării generale a bisericii Mîntuitorului de pe Neredița din anii 1903 și 1904. St. Pietersburg 1906).
- Романов, К.:* Мелётово как источник истории Псковской земли, I. Проблема истории докапиталистических обществ. 1934. № 9—10, с. 143—156.
(Romanov, K.: Meliotovo ca izvor istoric al țării Pskovului. I. Problema istoriei orînduirilor sociale precapitaliste, 1934. Nr. 9—10, p. 143—156)
- Рыльский, И.:* Гражданское зодчество Пскова. В кн.: Древности. Труды комиссии по сохранению древних памятников. Т. VI. М. 1915, с. XXXVII—LIII.
(Rîlski, I.: Arhitectura profană a Pskovului. În: Antichități. Lucrările comisiei pentru conservarea monumentelor vechi. Vol. VI. Moscova 1915, p. XXXVII—LIII)
- Штендер, Г. М.:* Восстановление Нередицы. В кн.: Новгородский исторический сборник. Вып. 10. Новгород 1962, с. 169—205.
(Ștender, G.M.: Colecția novgorodiană de scrieri istorice. Fasc. 10. Novgorod 1962, p. 169—205)
- Седов, В.:* Древнерусское языческое святилище в Перыни В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. наук СССР. М. 1953. Вып. 50, с. 92—102.
(Sedov, V.: Sanctuarul păgîn paleo-rus de pe locul lui Perun. În: Scurte comunicări despre referatele și cercetările Institutului pentru istoria culturii materiale de pe lîngă Academia de științe a URSS. Moscova 1953. Fasc. 50, p. 92—102)
- Строков, А. и Богусевич, В.:* Новгород Великий [пособие для экскурсантов и туристов]. Под общей ред. Б. Д. Грекова. Л. 1939.
(Strokov, A. și Bogusevici, V.: Marele Novgorod [manual pentru excursioniști și turiști]. Red. princ. B.D. Grekov. Leningrad 1939)

Суслов, В.: Материалы к истории древней новгородско-псковской архитектуры. В кн.: Записки Русского археологического общества. III. Вып. I. 1887, с. 238—273.

(Suslov, V.: Materiale pentru istoria vechii arhitecturi novgorodo-pskoviene. În: Scrierile societății arheologice ruse. II. Fasc. 1. 1887, p. 238—273)

Moscova ca centru al imperiului țarist unitar

Успенский собор Московского кремля. М. 1971.

(Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Kremlinul din Moscova 1971)

Александровский, М.: Указатель Московских церквей. М. 1925.

(Alexandrovski, M.: Indicatorul bisericilor din Moscova. Moscova 1925)

Аренкова, Ю. И. и Мехова, Г. И.: Донской монастырь. М. 1970.

(Arenkova, I. I. și Mehova, G. I.: Mănăstirea Donului. Moscova 1970)

Балдин, В.: Троице-Сергиева Лавра. М. 1958.

(Baldin, V.: Mănăstirea Sfînta Treime [Sfîntul Sergiu]. Moscova 1958)

Бартенева, И. и Федоров, Б.: Архитектурные памятники русского севера. Л. 1967.

(Bartenev, I. și Fedorov, B.: Monumente de arhitectură din nordul Rusiei. Leningrad 1967)

Бартенева, С. П.: Московский Кремль в старину и теперь. Кн. 1—2. М. 1912—1916.

(Bartenev, S. P.: Kremlinul din Moscova în vremea veche și acum. Cărțile 1-2. Moscova 1912—1916)

Безсонов, С. В.: Крепостные архитекторы. I. Опыт исторического исследования. II. Словарь крепостных архитекторов. М. 1938.

(Bezsonov, S. V.: Arhitecți de fortificații. I. Încercare de cercetare istorică. II. Lexiconul arhitecților de fortificații. Moscova 1938)

Безсонов, С.: Архитектура Московского Государства. В кн.: Русская архитектура. М. 1940, 27—35.

(Bezsonov, S.: Arhitectura statului moscovit. În: Arhitectura rusă. Moscova 1940, p. 27—35)

Безсонов, С.: Из истории переделок и реставрации храма Василия Блаженного в Москве. В кн.: Русская архитектура. М. 1940, с. 50—53.

(Bezsonov, S.: Din istoria restaurărilor și transformărilor catedralei Sfîntul Vasile Blajennii din Moscova. În: Arhitectura rusă. Moscova 1940, p. 50—53)

- Богусевич, В.:* Новый архитектурный тип в русском зодчестве XVI и XVII столетий. В кн.: Сборник бюро по делам аспирантов. Гос. Акад. истории материальной культуры. Вып. I. Л. 1929, с. 93—100.
(Un nou tip arhitectural în arhitectura rusă din secolele al XVI-lea și al XVII-lea. În: Culegerea publicată de biroul pentru problemele aspiranților. Academia de stat pentru istoria culturii materiale. Fasc. 1. Leningrad 1929, p. 93—100)
- Бочаров, Г. и Выголов, В.:* Вологда. Кириллов. Ферапонтово. Белоозерск. М. 1966.
(Bocearov, G. și Vigolov, V.: Vologda. Kirillov. Ferapontovo. Beloozersk. Moscova 1966)
- Brunoff, N.:* Due cattedrali del Kremlino costruite da italiani. Architettura e arti decorative, 1926, Nr. 6, p. 97—100 (Două catedrale din Kremlin construite de italieni. Arhitectura și artele decorative, 1926, nr. 6, p. 97—100)
- Брунов, Н. И.:* К вопросу о раннемосковском зодчестве. В кн.: Труды Секции археологии Института археологии и искусствознания РАНИОН. М. 1928. IV, с. 93—106.
(Brunov, N.I.: Cu privire la arhitectura moscovită timpurie. În: Lucrările Secției de arheologie a Institutului pentru arheologie și știința artei RANION. Moscova 1928. IV, p. 93—106)
- Брунов, Н. И.:* Московский Кремль. М. 1948.
(Brunov, N.I.: Kremlinul din Moscova. Moscova 1948)
- Danilowa, I.J.:* Dionissi. Dresden und Wien 1970 (Dionisie. Dresda și Viena 1970)
- Давид, Л. А.:* Церковь Трифона в Напрудное. В кн.: Архитектурные памятники Москвы XV до XVII вв. Новые исследования. М. 1947, с. 33—54.
(David, L.A.: Biserica Trifon din Naprudnoe. În: Monumente de arhitectură ale Moscovei în secolele XV—XVII. Cercetări noi. Moscova 1947, p. 33—54)
- Фуфаев, А. С.:* Собор Московского Рождественского монастыря. В кн.: Архитектурные памятники Москвы XV—XVII вв. Новые исследования. М. 1947, с. 55—75.
(Fufaev, A.S.: Catedrala mănăstirii Nașterea Maicii Domnului din Moscova. În: Monumente de arhitectură ale Moscovei în secolele XV—XVII. Cercetări noi. Moscova 1947, p. 55—75)
- Горностаев, Ф. Ф.:* Очерк древнего зодчества Москвы. В кн.: Путеводитель по Москве. Под ред. И. П. Машкова. М. 1913, с. III—CCI.
(Gornostaev, F.F.: Compendiul arhitecturii vechi a Moscovei. În: Ghidul Moscovei. Red. I.P. Mașkov. Moscova 1913, p. III—CCI)
- Грабарь, И.:* Андрей Рублев. Сборник Вопросы реставрации. М. 1926.
(Grabar, I.: Andrei Rubliov. Culegere de scrieri referitoare la problemele restaurării. Moscova 1926)

- Ильин, М.:** Монастыри Московской Руси XVI века, как оборонительные сооружения. В кн.: Исторический журнал. 1944. № 7—8, с. 75—81.
(Ilin, M.: Mănăstirile Rusiei moscovite din secolul al XVI-lea ca dispozitive de apărare. În: Revista istorică. 1944. Nr. 7—8, p. 75—81)
- Ильин, М.:** Русское зодчество XVI столетия. В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. наук СССР. М. — Л. 1946. Вып. XIII, с. 167—170.
(Ilin, M.: Arhitectura rusă în secolul al XVI-lea. În: Scurte comunicări despre referatele și cercetările Institutului pentru istoria culturii materiale de pe lângă Academia de științe a URSS. Moscova—Leningrad 1946. Fasc. XIII, p. 167—170)
- Ильин, М. А.:** Собор Василия Блаженного и градостроительство XVI в. В кн.: Ежегодник Института истории искусств Акад. наук СССР. М. 1952, с. 217—256.
(Ilin, M.A.: Catedrala Sfântul Vasile Blajennii și urbanismul din secolul al XVI-lea. În: Anuarul Institutului de istorie a artei de pe lângă Academia de științe a URSS. Moscova 1952, p. 217—256)
- Ильин, М. А.:** Подмосковье. М. 1966.
(Ilin, M.A.: Împrejurimile Moscovei. Moscova 1966)
- Ильин, М.:** Москва. М. 1969.
(Ilin, M.: Moscova. Moscova 1969)
- Евдокимов, И.:** Север в истории русского искусства. Вологда 1920.
(Evdokimov, I.: Nordul în istoria artei ruse. Vologda 1920)
- Караваева, Е. М.:** Собор Спасского монастыря в Ярославле [исследование и реставрация]. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 15. М. 1963, с. 39—50.
(Karavaeva, E.M.: Catedrala mănăstirii Mîntuitorului din Iaroslavl [cercetare și restaurare]. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 15. Moscova 1963, p. 39—50)
- Красовский, М.:** Очерк истории Московского периода древнерусского церковного зодчества [от основания Москвы до конца I-й четверти XVIII в.]. М. 1911.
(Krasovski, M.: Compendiu de istorie a perioadei moscovite a arhitecturii religioase ruse vechi [de la întemeierea Moscovei pînă la sfîrșitul primului sfert al secolului al XVIII-lea]. Moscova 1911)
- Лазарев, В. Н.:** Андрей Рублев и его школа. М. 1966.
(Lazarev, V.N.: Andrei Rubliov și școala sa. Moscova 1966)
- Lazarev, V.N.:** Theophanes der Grieche und seine Schule. Dresden 1968 (Teofan Grecul și școala sa. Dresda 1968)
- Lebedewa, J.A.:** Andrei Rubljow und seine Zeitgenossen. Dresden und Wien 1962 (Andrei Rubliov și contemporanii săi. Dresda și Viena 1962)

- Маковецкий, И.*: Коломенское. [Автореферат диссертации]. М. 1951.
(Makovecki, I.: Kolomenskoe [Autoreferat asupra disertației] Moscova 1951)
- Машков, И. П.*: Архитектура Новодевичьего монастыря в Москве. М. 1949.
(Mașkov, I.P.: Arhitectura mănăstirii noi Sfînta Fecioară din Moscova. Moscova 1949)
- Максимов, П. Н.*: Собор Спасо-Андроникова монастыря в Москве. В кн.: Архитектурные памятники Москвы XV—XVII вв. Новые исследования. М. 1947, с. 8—32
(Maximov, P.N.: Catedrala mănăstirii Mîntuitorului [Andronikov] din Moscova. În: Monumente de arhitectură ale Moscovei în secolele XV—XVII. Cercetări noi. Moscova 1947, p. 8—32)
- Максимов, П. Н.*: К характеристике памятников Московского зодчества XIV—XV вв. В кн.: Материалы и исследования по археологии СССР. Вып. 12. М. — Л. 1949, с. 209—216.
(Maximov, P.N.: Cu privire la caracteristica monumentelor de arhitectură moscovite din secolele al XIV-lea și al XV-lea. În: Materiale și cercetări privitoare la arheologia URSS. Fasc. 12. Moscova—Leningrad 1949, p. 209—216)
- Мордвинов, А. Г.*: Колокольня Ивана Великого. Журнал «Академия архитектуры». 1935. № 5, с. 32—37.
(Mordvinov, A.G.: Clopotnița lui Ivan cel Mare. În: Revista „Academia de arhitectură”. 1935. Nr. 5, p. 32—37)
- Некрасов, А.*: Возникновение московского искусства. М. 1929.
(Nekrasov, A.: Geneza artei moscovite. Moscova 1929)
- Некрасов, А.*: Проблема происхождения древнерусских столпообразных храмов. В кн.: Труды Кабинета истории материальной культуры. V. Первый Московский государственный университет. М. 1930, с. 17—50.
Nekrasov, A.: Problema genezei bisericilor ruse vechi în formă de stîlp. În: Lucrările Cabinetului pentru istoria culturii materiale. V. Prima universitate de stat din Moscova. Moscova 1930, p. 17—50)
- Никольский, Н.*: Кирилло-Белозерский монастырь и его устройство до 2-й четверти XVII в. [1397—1625]. Т. I. Вып. I. СПб. 1897.
(Nikolski, N.: Mănăstirea Kirill-Belozersk și înzestrarea ei pînă în al doilea sfert al secolului al XVII-lea [1397—1625]. Vol. I. Fasc. 1. St. Pietersburg 1897)
- Овсянников, Ю.*: Ново-девичий монастырь. М. 1968.
(Ovseannikov, I.: Mănăstirea nouă Sfînta Fecioară. Moscova 1968)

Покрышкин, П. П. и Романов, К. К.: Древние здания в Ферапонтовом монастыре Новгородской губ. В кн.: Известия археологической комиссии. Вып. 28. СПб. 1908, с. 107—155.

(Pokrişkin, P.P. şi Romanov, K.K.: Clădiri vechi în mănăstirea Ferapont din gubernia Novgorod. În: Comunicările comisiei arheologice. Fasc. 28. St. Petersburg 1908, p. 107—155)

Покрышкин, П. П.: Смоленская крепостная стена. В кн.: Известия археологической комиссии. Вып. 32. СПб. 1909, с. 17—29.

(Pokrişkin, P.P.: Zidul fortificaţiei din Smolensk. În: Comunicările comisiei arheologice. Fasc. 32. St. Petersburg 1909, p. 17—29)

Раннопорт, П. А.: Русское шатровое зодчество конца XVI в. В кн.: Материалы и исследования по археологии СССР. Вып. 12. М. — Л. 1949. с. 238—301.

(Rapport, P.A.: Arhitectura rusă cu acoperişuri piramidale la sfîrşitul secolului al XVI-lea. În: Materiale şi cercetări privitoare la arheologia URSS. Fasc. 12. Moscova—Leningrad 1949, с. 238—301)

Раннопорт, П.: Очерки хронологии русского шатрового зодчества. В кн.: Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института истории материальной культуры Акад. наук СССР. М. — Л. 1949. Вып. XXX, с. 82—92.

(Rapport, P.: Studii privitoare la cronologia arhitecturii ruse cu acoperişuri piramidale. În: Scurte comunicări despre conferinţele şi cercetările Institutului pentru storia culturii materiale de pe lângă Academia de ştiinţe a URSS. Moscova—Leningrad 1949. Fasc. XXX, p. 82—92)

Роговин, Н. Е.: Церковь Вознесения в Коломенском (XVI в.). М. 1942.

(Rogovin, H.E.: Biserica Înălţarea Domnului din Kolomenskoe [Secolul al XVI-lea]. Moscova 1942)

Рзянин, М. И.: Иван Великий. М. 1946.

(Rzeanin, M.I.: Ivan cel Mare. Moscova 1946)

Забелин, И. Е.: История города Москвы. Ч. I. М. 1902.

(Zabelin, I.E.: Istoria oraşului Moscova. Partea I. Moscova 1902)

Сергеева-Козина, Т.: Коломенский кремль [Опыт реконструкции]. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 2. М. 1952, с. 133—163.

(Sergheeva-Kozina, T.: Kremlinul din Kolomenskoe [Încercare de reconstituire]. În: Moştenirea arhitecturală. Nr. 2. Moscova 1952, p. 133—163).

Згура, В.: Коломенское. М. 1928.

(Zgura, V.: Kolomenskoe. Moscova 1928)

Снегирев, В. Л.: Аристотель Фиораванти и перестройка Московского Кремля. М. 1935.

(Sneghirev, V. L.: Aristotele Fioravanti şi transformarea Kremlinului din Moscova. Moscova 1935).

- Снегирев, В. Л.*: Памятник архитектуры храм Василия Блаженного. М. 1953.
(*Sneghirev, V. L.*: Catedrala Sfîntul Vasile Blajennîi, un monument de arhitectură. Moscova 1953)
- Соболев, Н.*: Русский зодчий XV века Василий Дмитриевич Ермолин. В кн.: Старая Москва. Вып. 2. М. 1914, с. 16—23.
(*Sobolev, N.*: Arhitectul rus din secolul al XV-lea Vasile Dmitrievici Ermolin. În: Moscova veche. Fasc. 2. Moscova 1914, p. 16—23)
- Соболев, Н. Н.*: Василий Блаженный [Покровский собор]. Под ред. Д. П. Сухова. М. 1949.
(*Sobolev, N. N.*: Catedrala Sfîntul Vasile Blajennîi [Acoperămîntul Maicii Domnului]. Red. D. P. Suhov. Moscova 1949)
- Сухов, Д. П.*: Новое в архитектуре Василия Блаженного. В кн.: Вопросы реставрации. Т. I. М. 1926, с. 179—185.
(*Suhov, D. P.*: Noutăți în arhitectura catedralei Sfîntul Vasile Blajennîi. În: Problemele restaurării. Vol. I. Moscova 1926, p. 179—185)
- Тихомиров, Н.*: Звенигород. М. 1948.
(*Tihomirov, N.*: Zvenigorod. Moscova 1948)
- Тихомиров, Н. Я. и Иванов, В. Н.*: Московский Кремль [Архитектура]. М. 1967.
(*Tihomirov, N. și Ivanov, V. N.*: Kremlinul din Moscova [Arhitectura]. Moscova 1967)
- Чиняков, А.*: Каменное зодчество в русском централизованном государстве. [Автореферат диссертации.] М. 1954.
(*Cineakov, A.*: Arhitectura de zid în statul rus centralizat. [Autoreferat la disertație]. Moscova 1954)
- Виноградов, Н. Д.*: Троице-Сергиева лавра. М. 1944.
(*Vinogradov, N. D.*: Mănăstirea Sfînta Treime [Sfîntul Sergiu]. Moscova 1944)
- Виноградов, Н. Д.*: Новые материалы по архитектуре древней Москвы. В кн.: Сообщения Института истории искусств Акад. наук СССР. Вып. I. М. — Л. 1951, с. 69—78.
(*Vinogradov, N. D.*: Materiale noi privitoare la arhitectura Moscovei vechi. În: Comunicatele Institutului pentru istoria artei de pe lîngă Academia de științe a U.R.S.S. Fasc. I. Moscova-Leningrad 1951, p. 69—78).
- Власюк, А.*: Новые исследования архитектуры Архангельского собора в Московском Кремле. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 2. М. 1952, с. 105—132.
(*Vlasiuk, A.*: Noua cercetare a arhitecturii catedralei Arhanghelul Mihail din Kremlinul din Moscova. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 2. Moscova 1952, p. 105—132)

Воронин, Н. Н.: Очерки по истории русского зодчества XVI—XVII вв. М. 1934.

(Voronin, N. N.: Studii privitoare la istoria arhitecturii ruse din secolele al XVI-lea și al XVII-lea. Moscova 1934)

Cultura epocii de tranziție: secolul al XVII-lea

Агафонов, С.: Горький. Балахна. Макарьев. М. 1969.
(Agafonov, S.: Gorki. Balahna. Makariev. Moscova 1969)

Бахромеев, И. А.: Церковь во имя святого и славного пророка божьего Ильи в Ярославле. Ярославль 1906.
(Bahromeev, I. A.: Biserica sfântului și prea-slăvitului prooroc dumnezeesc Ilie din Iaroslavl. Iaroslavl 1906)

Баниге, В.: Покрытия ростовских архитектурных памятников XVI—XVII вв. В кн.: Материалы по изучению и реставрации памятников архитектуры Ярославской области. I. Древний Ростов. Ярославль 1958, с. 47—70.

(Banighe, V.: Acoperișurile monumentelor de arhitectură din Rostov din secolele al XVI-lea și al XVII-lea. În: Materiale pentru studiul și restaurarea monumentelor de arhitectură din regiunea Iaroslavl. I. Vechiul Rostov. Iaroslavl 1958, p. 47—70)

Брюсова, В. Г.: Фрески Ярославля. М. 1969.

(Briusova, V. G.: Frescele din Iaroslavl. Moscova 1969)

Брунов, Н.: К вопросу о так называемом «русском барокко». В кн.: Барокко в России. М. 1926, с. 43—55.
(Brunov, N.: Cu privire la problema așa-numitului „baroc rus“. În: Barocul în Rusia. Moscova 1926, p. 43—55)

Давыдов, С. Н.: Реставрационные работы 1951—1953 гг. по церкви Богоявления в Ярославле. В кн.: Практика реставрационных работ. Сб. 2. М. 1958, с. 75—92.

(Davidov, S. N.: Lucrările din 1951—1953 pentru restaurarea bisericii Arătarea Treimii din Iaroslavl. În: Practica lucrărilor de restaurare, Nr. 2. Moscova 1958, p. 75—92)

Добровольская, Э.: Новые материалы по истории Ростовского кремля. В кн.: Материалы по изучению и реставрации памятников архитектуры Ярославской области. I. Древний Ростов. Ярославль 1958, с. 26—46.

(Dobrovolskaia, E.: Materiale noi pentru istoria Kremlinului din Rostov. În: Materiale pentru studiul și restaurarea monumentelor de arhitectură din regiunea Iaroslavl. I. Vechiul Rostov. Iaroslavl 1958, p. 26—46)

Добровольская, Э.: Ярославль. Москва 1968.

(Dobrovolskaia, E.: Iaroslavl. Moscova 1968)

- Эдинг, Б.:* Ростов Великий. Углич. Памятники художественной старины. М. 1913.
(Eding, B.: Rostov Veliki. Uglici. Monumente de artă veche. Moscova 1913)
- Грог, А.:* Дубровицы. В кн.: Подмосковные музеи. Вып. 4. М. — Л. 1925, с. 70—87.
(Grog, A.: Dubroviți. În: Muzeele din jurul Moscovei. Fasc. 4. Moscova-Leningrad 1925, p. 70—87)
- Ильин, М. А.:* Рязань. Историко-архитектурный очерк. Ч. I. XI — начала XX вв. М. 1954.
(Ilin, M. A.: Reazan, Compendiu istorico-arhitectural. Partea I. Secolul al XI-lea până la începutul secolului al XX-lea. Moscova 1954)
- Ильин, М. А.:* Зодчий Яков Бухвостов. М. 1959.
(Ilin, M. A.: Arhitectul Iakov Buhvostov. Moscova 1959)
- Иванов, В.:* Ярославль. М. 1950.
(Ivanov, V.: Iaroslavl. Moscova 1950)
- Иванов, В. Н.:* Ростов Великий. Углич. М. 1964.
(Ivanov, V. N.: Rostov Veliki. Uglici. Moscova 1964)
- Иванов, В.:* Кострома. М. 1970.
(Ivanov, V.: Kostroma. Moscova 1970)
- Машков, И. П.:* Архитектура Новодевичьего монастыря в Москве. М. 1949.
(Mașkov, I. P.: Arhitectura mănăstirii noi Sfînta Fecioară din Moscova. Moscova 1949)
- Михайловский, Е.:* О национальных особенностях московской архитектуры конца XVII в. [автореферат диссертации]. М. 1949.
(Mihailovski, E.: Despre particularitățile naționale ale arhitecturii moscovite de la sfîrșitul secolului al XVII-lea [autoreferat la disertație]. Moscova 1949)
- Некрасов, А.:* О стиле русской архитектуры XVII в. В кн.: Труды секции истории искусств Института археологии и искусствознания РАНИОН. Т. IV. М. 1930, с. 138—149.
(Nekrasov, A.: Despre stilul arhitectural rus din secolul al XVII-lea. În: Lucrările secției de istoria artei din Institutul pentru arheologie și știința artei al RANION. Vol. IV. Moscova 1930, p. 138—149)
- Овсянников, Ю.:* Ново-Девичий монастырь. М. 1968.
(Ovseannikov, I.: Mănăstirea nouă Sfînta Fecioară. Moscova 1968)
- Овчиникова, Е. С.:* Церковь Троицы в Никитниках. М. 1970.
(Ovcinikova, E. S.: Biserica Sfînta Treime din Nikitniki. Moscova 1970)
- Павлинов, А. М.:* Древности ярославские и ростовские. М. 1892.
(Pavlinov, A. M.: Antichități iaroslavliene și rostoviene. Moscova 1892)

- Первухин, Н. Г.*: Церковь Иоанна Предтечи в Ярославле. М. 1913.
(Pervuhin, N. G.: Biserica Sfintul Ioan Botezătorul din Iaroslavl. Moscova 1913)
- Первухин, Н.*: Церковь Богоявления в Ярославле. Ярославль 1916.
(Pervuhin, N.: Biserica Arătarea Treimii din Iaroslavl. Iaroslavl 1916)
- Подключников, В. Н.*: Три памятника XVII столетия. Церковь в Филях. Церковь в Уборах. Церковь в Троицком Лыкове. М. 1945.
(Podkliucinikov, V. N.: Trei monumente din secolul al XVII-lea. Biserica din Fili. Biserica din Ubori. Biserica din Troițki-Likov. Moscova 1945)
- Подольский, Р.*: Новый Иерусалим на Истре. В кн.: Архитектура СССР. М. 1942. № I, с. 9—16.
(Podolski, R.: Noul Ierusalim de pe Istra. În: Arhitectura U.R.S.S. Moscova 1942. Nr. I, p. 9—16)
- Подольский, Р.*: Государев Хамовный двор в Кадашевской слободе в Москве. В кн.: Сообщения Института истории искусств Акад. наук СССР. Вып. I. М. 1951, с. 84—111.
(Podolski, R.: Postăvăria imperială din mahalaua Kadașevskaia din Moscova. În: Comunicările Institutului de istoria artei de pe lângă Academia de științe a U.R.S.S. Fasc. I. Moscova-Leningrad 1951, p. 84—111)
- Ширяев, С.*: Памятники барокко и влияние зодчества Москвы в архитектуре Смоленска XVII—XVIII вв. В кн.: Труды смоленских государственных музеев. Вып. I. Смоленск 1924, с. 1—45.
(Șireaev, S.: Monumentele de arhitectură ale barocului și influența arhitecturii moscovite în arhitectura Smolenskului în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. În: Lucrările muzeelor de stat din Smolensk. Fasc. I. Smolensk 1924, p. 1—45)
- Згура, В.*: Проблема возникновения барокко в России. В кн.: Барокко в России. М. 1926, с. 13—42.
(Zgura, V.: Problema genezei barocului în Rusia. În: Barocul în Rusia. Moscova 1926, p. 13—42)
- Суслов, А. И. и Чураков, С. С.*: Ярославль. М. 1960.
(Suslov, A. I. și Ciurakov, S. S.: Iaroslavl. Moscova 1960)
- Тельтевский, П.*: Архитектурные памятники конца XVII века, связанные с Бухвостовым. М. 1954.
(Teltevski, P.: Monumente de arhitectură de la sfârșitul secolului al XVII-lea care se află în legătură cu Buhvostov. Moscova 1954)
- Торопов, С.*: Ново-Иерусалимский монастырь. В кн.: Памятники зодчества, разрушенные или поврежденные немецкими захватчиками. Вып. II. М. 1944, с. 3—23.
(Toropov, S.: Mănăstirea Noul Ierusalim. În: Monumente de arhitectură care au fost distruse sau avariate de către ocupanții germani. Fasc. II. Moscova 1944, p. 3—23)

- Торопов, С. и Щепетов, К.: Иосифо-Волоколамский монастырь. М. 1946.*
(Toropov, S. și Șcetetov, K.: Mănăstirea Iosif din Volokolamsk. Moscova 1946)
- Чиняков, А.: Архитектурные памятники Измайлова. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 2. М. 1952, с. 193—220.*
(Cineakov, A.: Monumente de arhitectură din Izmailov. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 2. Moscova 1952, p. 193—220)
- Воронин, Н. Н.: Очерки по истории русского зодчества XVI—XVII вв. М. 1934.*
(Voronin, N. N.: Studii privitoare la arhitectura rusă din secolele al XVI-lea și al XVII-lea. Moscova 1934)
- Воронов, Н. В. и Блохина, Н. Б.: Ярославские изразцы. Краеведческие записки. Вып. I. Ярославль 1956.*
(Voronov, N. V. și Blohina, N. B.: Căhle iaroslavliene. Scrieri etnografice. Fasc. I. Iaroslavl (1956)

Arhitectura de lemn

- Holzbaukunst. Eine Geschichte der abendländischen Holzarchitektur und ihrer Konstruktionselemente. Hrsg. von H.-J. Hansen. Oldenb., Hamburg 1969 (Arhitectura de lemn. O istorie a arhitecturii de lemn occidentale și a elementelor ei constructive. Ed. de H.-J. Hansen. Oldenburg Hamburg 1969)
- Остров Киж. Под ред. Смирновой. Петрозаводск 1968.*
(Insula Kiji. Red. Smirnova, Petrozavodsk 1968)
- Красовский, М.: Курс истории русской архитектуры. Ч. I. Деревянное зодчество. СПб. 1916.*
(Krasovski, M.: Curs de istoria arhitecturii ruse. Partea I. Arhitectura de lemn. St. Pietersburg 1916)
- Ополовников, А. В.: Памятники деревянного зодчества Карело-Финской ССР. М. 1955.*
(Opolovnikov, A. V.: Monumentele arhitecturii de lemn din RSS Carelo-Fină. Moscova 1955)
- Ополовников, А. В.: Лазаревская церковь Муромского монастыря. В кн.: Архитектурное наследство. Сб. 18. М. 1969, с. 106—111.*
(Opolovnikov, A. V.: Biserica Învierea lui Lazăr din mănăstirea din Murom. În: Moștenirea arhitecturală. Nr. 18. Moscova 1969, p. 106—111)
- Забелло, С. Я., Иванов, В. Н. и Максимов, П. Н.: Русское деревянное зодчество. М. 1942.*
(Zabello, S. I., Ivanov, V. N. și Maximov, P. N.: Arhitectura rusă de lemn, Moscova 1942)
- Соболев, Н.: Русская народная резьба по дереву. Гл. II—IV. М. 1934.*
(Sobolev, N.: Arta populară rusă a ciopririi în lemn. Cap. II—IV. Moscova 1934)

INDICE DE NUME*

- Aaron, arhiereu, 107
 Abel, 228
 Acachie, 228
 Adam, 88, 176, 491
 Adrian, patriarh, 311
 Agaton, 228
 Agheev, Liubim, 306
 Ahmad, han, 303
 Ainalov, D. V., 158
 Alexandru, stareț, 289
 Alexandru Iaroslavovici Nevski, 40, 337, 359
 Alexandru Machedon, 158, 164, 180
 Alexandru din Plotk, 189
 Alexei, arhiepiscop de Novgorod, 189
 Alexei, mitropolit al Moscovei, 442, 513
 Alexei Mihailovici, țar, 34, 328, 412, 423, 512, 526
 Alexios, patriarh, 70
 Alferova, G. V., 250, 516
 Alimpi, pictor, 116
 Alpatov, M. V., 153, 224, 298, 303
 Amafunski, Tihon, 520
 Amico, Bernardino, 476
 Ana, sfântă, 109, 209, 256
 Ana, soția lui Vladimir Sveatoslavovici, 17
 Anacharsis, 338
 Ananin, Constantin, 387
 Ananin, Vasile, 387
 Anastasia, sfântă, 273
 Anaxagora, 338
 Andreev, Filip, 389
 Andreev, Kiprian, 389
 Andreev, Osip, 379
 Andrei, apostol, 70, 80, 89
 Andrei, cneaz, 218
 Andrei Constantinovici, 380, 399
 Andrei Iurievici Bogoliubski, mare-cneaz al Vladimirului și Suzdalului, 33, 37, 137, 139, 142, 143, 146, 148, 152, 153, 161, 162, 164, 166, 176, 362, 375, 383
 Andreievici, Semion, 222
 Anisimov, A., 224
 Anton Rîmleanin („Romanul”), 199, 200
 Antonie, monah, 69, 93, 116
 Apostoli, cei doisprezece, 80, 105, 161, 214
 Aristotel, 338
 Artamonov, M. I., 210, 252
 Aseev, I., 98, 11
 Aviv, 525, 526
 Avraam, patriarh, 84, 88, 161
 Avraam, Sînul lui—, 161, 167, 336
 Avraam, sfânt, 89, 500
 Avram, meșter, 190

* Trimiterile pentru text se referă numai la vol. I. iar cele pentru ilustrații numai la vol. II.

- Bakun („Baku“), pictor, 181
 Baldin, V. I., 364, 433
 Banighe, V. S., 366, 385, 486, 487
 Baranovski, P. D., 125, 178
 Barma, arhitect, 415, 416
 Bașkin, Matvei, 48
 Batory, Ștefan, rege polon, 272, 275
 Batu, han, 39, 97, 111, 118, 121, 128
 Belousov (frații), pictori, 348
 Benz, E., 94
 Berlioz, Hector, 408
 Besonov, S., 384
 Bezmin, Ivan, 511
 Blank, K., 477
 Bogusevici, V., 224
 Boris, arhitect, 501
 Boris Constantinovici, 399
 Boris Iurievici, fiul lui Iurie Dolgoruki, 138
 Boris și Gleb Vladimirovici, cneji, 13, 69, 70, 114, 137, 160, 180, 209, 256, 337, 482
 Borisov, I., 350
 Borromini, Francesco, 577
 Briusova, V. G., 387
 Brunov, V. I., 24, 27, 71, 72, 77, 98, 227, 235, 373, 377, 386, 409, 507, 518, 525
 Buhvostov, Iakov, 558, 564
 Bulgakov, Foma, 454
- Carol cel Mare, 14, 76
 Carol al XI-lea, regele Suediei, 512
 Ceaev, N., 158
 Cerkaski (Șeremetiev), M., 520
 Cei trei tineri în cuptorul de foc, 72, 85, 110, 165, 176, 180, 305
 Cineakov, A. G., 148
 Ciohov, Andrei, 327
 Ciornii, Daniil, 167, 288, 292
 Ciurakov, S. S., 499
 Constantin, cneaz, 383
 Constantin I, împărat al Bizanțului, 188, 337, 359, 360, 469, 476
 Constantin Monomah, împărat al Bizanțului, 310
 Cristos, 11, 23, 67, 72, 76—80, 82—84, 87—89, 91, 94, 105, 106, 176, 190, 192, 209, 228, 304, 311, 335, 337—343, 360, 415, 429, 430, 441, 461, 469, 490, 491, 494, 526, 599
 — Adorarea Magilor (Arătarea Treimii), 201
 — Aheiropoietos, „Mîntuitorul zugrăvit fără mîna omului“, 85, 306, 363, 511
 — Arborele lui Iesei, 338
 — Batjocorirea, 225
 — Botezul, 89, 176, 251, 256, 288, 342
 — ca arhiereu, 84, 105—107, 209, 528
 — Cina cea de taină, 89, 106, 343, 344, 460, 500
 — Cina cu cei doi tineri din Emaus, 529
 — Coborîrea de pe Cruce, 256, 494
 — cu părul de aur, 309
 — Fuga în Egipt, 256
 — Hetoimasia, 85
 — Imanuel, 180, 182, 251, 306, 387, 529
 — Răstignirea, 84, 89, 177, 180, 189, 256, 343, 344, 460—462, 490, 494, 500
 — Intrarea în Ierusalim, 23, 75, 89, 177, 190, 342, 415
 — Înălțarea, 89, 180, 190, 209, 214, 251, 279, 343, 404
 — Înfațișarea în templu, 251
 — Învierea (Anastasis) (v.: Pogorîrea în iad)
 — Minunea Rusaliilor, 89, 177, 256
 — Minunea vindecării bolnavilor, 495
 — Mîntitorul cu ochii scrutațari, 309
 — Mîntuitorul pe tron, 251, 344
 — Nașterea, 65, 79, 84, 89, 176, 201, 251, 342, 343
 — Nunta din Cana, 387, 462
 — Pantocrator, Atotstăpînitor, Judecător al lumilor, 83, 84, 89, 105, 106, 108,

- 167, 182, 206, 228, 306, 342, 375
- Parabola cu dinarul, despre împărăția lui Dumnezeu și cea a Cezarului, 495
 - Parabola cu paiul și bîrna, 463
 - Pogorîrea în iad, 67, 77, 79, 88, 176, 177, 180, 440, 494
 - Punerea în mormînt, 84, 89, 343, 494
 - Săturarea celor cinci mii, 495
 - Schimbarea la față, 79, 89, 180, 207, 251, 342, 343
 - se arată ucenicilor pe lacul Ghenezaret, 251
 - Apariția, 82
 - și Sibila (Regina din Saba și regele Solomon), 335
 - Spălarea picioarelor, 23, 72, 500
 - Vindecarea orbului, 225
- Damiani, sfînt, 180
- Daniil, în groapa cu lei, 176, 180
- Daniil, mitropolit, 403
- Daniil, prooroc, 375, 430
- Daniil, fiul lui Alexandru Nevski, 359
- Danilov, Emelian, 389
- Danilova, I. I., 303
- David, rege, 153, 158, 180
- David Rostislavovici, cneaz, 135
- David Syeatoslavovici, cneaz, 121
- David, I. A., 398, 438, 440
- Davidov, S. N., 540
- Demus, Otto, 15, 83
- Dionisie Areopagitul, 22
- Dionisie, pictor, 303—305, 308, 309, 335, 360, 365, 366, 378, 479
- Dmitri Ivanovici Donskoi, mare-cneaz al Moscovei, 33, 42, 281, 286, 312, 328, 337, 358, 361, 562
- Dmitri Ivanovici, țarevici, 361, 362, 409
- Dmitriev, Sevastian, 387
- Dobrohotov, V., 158
- Dolgoruki, Iuri, 114, 137, 138, 146, 177
- Dosaev, Piotr, 483
- Drepti, intrarea lor în rai (v.: Intrarea)
- Dumitru din Salonic, 89, 112, 155, 180, 181, 307, 337, 341
- Dumitru, al doilea fals —, 431
- Ecaterina a II-a, 335
- Eding, B., 384
- Efimov, S., 196
- Eftimia, fiica lui Vladimir Monomah, 114
- Eftimie, arhiepiscop, 192, 240
- Eftimie, stareț, 399
- Egotov, I. V., 327
- Elena, sfîntă, mama împăratului Constantin, 89, 188, 337
- Înălțarea Sfintei Cruci (v.: Înălțarea)
- Eliasberg, A., 578
- Elisa, 529
- Elisabeta, 109
- Epifanie din Cipru, mitropolit, 388
- Erlesunda Petru, 395
- Ermolaev, Dorofei, 361
- Ermolin, Vasili D., 45, 143, 177, 178
- Euharistia (v.: Împărtășania apostolilor)
- Eufrosina din Suzdal, cneaghină, 133, 135, 574
- Evangheliștii, 80, 84, 91, 105, 160, 209, 251, 306, 338, 578
- Evdochia, cneaghină, 361
- Fartusov, V. D., 335, 336
- Fecioarele înțelepte și cele nebune, 462
- Feodor, monah, 501
- Feodorov, Ivan, 328
- Feodosie, stareț, 93, 116
- Feodosie (Teodosie), pictor, 335—337
- Feodosie Pecerski, sfînt, 69
- Ferapont, monah, 364, 367, 392
- Filaret, mitropolit, 293, 327
- Filip, apostol, 470
- Filip, mitropolit, 48

- Filofei, monah, 44
 Fiodor, episcop, 176
 Fiodor Borisovici, fiul lui
 Boris Godunov, 325, 433
 Fiodor Ivanovici, fiul lui Ivan
 al IV-lea, 347, 473
 Fioravanti, Andrea, 295
 Fioravanti, Rudolfo
 (zis Aristotele) 45, 168,
 293—298, 301, 302, 315,
 349, 353, 377
 Fiul risipitor, 462
 Foca, sfânt, 209
 Fotie, patriarh, 25, 26, 329
 Friazin, Alevis (cel Bătrîn),
 315, 317, 322
 Friazin, Antonio, 315
 Friazin, Bon (Marco Bono),
 323
 Friazin, Mark (Marco Ruffo),
 315, 345

 Galkin, P., 328
 Gavriil, arhanghel, 89, 91,
 105—106, 214, 228, 340
 Ghedeon îi învinge pe madianiți, 359
 Gheldung, 311
 Gheorghe, sfânt, 89, 109, 112,
 160, 180, 181, 214, 309,
 337, 341
 Gherman, sihastru, 371
 Ghermanos, patriarh, 75
 Ghermoghen, patriarh, 311
 Gheronti, mitropolit, 348
 Gilardi, I., 327
 Gleb, cneaz (v.: Boris și Gleb)
 Glinskaia, Elena, a doua soție
 a lui Vasile al III-lea, 328
 Godunov, Boris Feodorovici,
 țar, 320, 324, 325, 345,
 361, 378, 398, 455
 Godunova, Irina, 376, 551
 Golițin, B., cneaz, 576
 Golova, Ivan, 294
 Gorbati, familie de boieri,
 381
 Gornostaev, F. F., 65
 Grabar, I. E., 11, 65, 224,
 336, 340, 342, 561, 577,
 578, 580
 Greaznov, Ivan, 574
 45 Grigore din Niceea, 89, 209
 Grigoriev, Dmitri, 387, 433,
 490, 499
 Grigoriev, Vasili, 433
 Guri, 525, 526

 Halle, F., 148, 182
 Halloway, Christopher, 321
 Herberstein, 53
 Hipolit, 511
 Homer, 338
 Holostenko, N. V., 121
 Hristoforov, S., 566
 Hristos (v.: Cristos)

 Iacov, 84, 88, 161, 209
 — Lupta cu îngerul, 176
 Iacov, apostol, 343
 Iakuška, 345
 Iareț, preot, 303
 Iaroslav Vladimirovici cel În-
 țelept, mare-cneaz al Kie-
 vului, 33, 70, 97, 105,
 109—112, 116, 118, 183,
 194, 199, 201, 202, 218,
 239—241, 244, 337, 428,
 433
 Iaroslav Vladimirovici, cneaz
 al Novgorodului, 206, 209,
 252
 Iehova, 430
 Ignatie, sfânt, 384
 Ignatiev, Fiodor, 539
 Ignatiev, Trofim, 479
 Igor, cneaz, 12, 18, 266
 — cîntecul lui, 127, 158
 Iisus (v.: Cristos)
 Ilarion, mitropolit, 17, 19,
 70, 116
 Ilie, prooroc, 307, 308, 343,
 529
 Ilienکو, I. V., 558, 566
 Ilin, M. A., 65, 363, 409, 534,
 596
 Ilin, Vasili, 306
 Intrarea celor drepti în rai,
 161, 167
 Ioachim, episcop, 216
 Ioachim, sfânt, 109, 209, 256
 Ioan, monah, 133
 Ioan Botezătorul,
 Înainte-mergătorul, 87,
 89, 160, 189, 200, 209,
 216, 251, 304, 338, 340,
 400, 409, 490, 529, 537

- Ioan Damaschin, 75
 Ioan Evanghelistul (Teologul), 77, 78, 89, 105, 343, 500
 Ioan Gură-de-aur, sfânt, 68, 89, 91, 107, 228, 340
 Ioan Klimakos (Ivan Lestvicinik), 228, 323, 325
 Ioan Vasilievici, mare-cneaz, 320
 Ioann (Iona), preot, 279
 Iona, mitropolit al Moscovei, 348, 470
 Iona Sisoevici, mitropolit al Rostovului, 386, 388, 389, 483, 493, 495, 501, 506, 528
 Iona, prooroc, 339
 Iosif, 343
 Iosif, patriarh, 375, 470, 526
 Iosif (Sanin) din Volokolamsk, stareț, 44, 55, 78, 247, 292, 335, 337, 366, 430, 478
 Iov în mizerie, 203
 — Femeia lui, 203
 Irina, împărăteasă a Bizanțului, 337
 Irina (Inghigherda), 109
 Irod, 200
 Isaac, 84, 88, 161
 — Jertfirea lui, 110
 Isai, monah, 586
 Iseaslav Iaroslavovici, mare-cneaz al Kievului, 111, 112
 Isidor, prea-fericit, 440, 441
 Isidorov, Afanasie, 429
 Isidorov, Demont, 429
 Istomin, Nazarie, 351
 Isus (v.: Cristos)
 Iuda Iscariotul, 496
 Iuri Dmitrievici, 281, 284, 286
 Iustinian I, împărat al Bizanțului, 21, 24
 Ivan I Danilovici Kalita, mare-cneaz al Moscovei, 42, 281, 312, 323, 337, 351, 358, 361
 Ivan al III-lea Vasilievici, mare-cneaz al Moscovei, 14, 34, 43—45, 48, 167, 177, 195, 242, 293—296, 303, 314, 328, 329, 347, 351, 358, 391, 437, 440, 473
 Ivan al IV-lea Vasilievici, Groznîi (cel Cumplit sau cel Groaznic), 20, 34, 47, 48, 63, 76, 86, 242, 275, 279, 310, 326, 331, 332, 334, 335, 345, 346, 348, 360, 369, 394, 395, 397, 400, 403, 409, 413—415, 425, 431, 435, 441, 465, 473, 507
 Ivan al V-lea Alexeevici, țar, 97
 Ivanovna, Ana, țarină, 328, 549
 Împărtășania apostolilor, 84, 91, 106—107, 110, 112, 113, 209, 214, 225, 228, 251, 375
 Înălțarea Sfintei Cruci, 89
 Jerebțov, I., 474
 Judecata de apoi, 85, 89, 105, 161, 167, 209, 214, 251, 256, 307, 336, 338, 359, 375, 429, 462, 494—496
 Kalnofoiski, A., 114
 Karabutov, O. I., 164
 Kargher, M. K., 98, 111, 210, 211, 224, 230, 252
 Karpov, Fiodor, 387, 494
 Karpov, Ivan, 387
 Kazaneț, Iakov (Rudakov), 357, 463
 Kazarinova, V. I., 155
 Kiriac, stareț, 204
 Kirill, „apostolul slavilor“, 18, 71
 Kirill din Belozersk, 364, 367, 370
 Kirillov, Averki, 514
 Kitschelt, L., 78
 Kliment, arhiepiscop, 218
 Klimovici, Andrei, 219
 Kobelov, V., 328
 Kohtev, P., 328
 Kon, Feodor, 325
 Konant, K., 98
 Kondakov, N. P., 153, 158
 Kondratiev, Gavrilă, 463
 Kondratiev, Kirill, 379
 Konea, preot, 303

- Konstantinov, Antip, 143, 507, 509
 Kornili, stareț, 275, 278, 279
 Kosmas Indikopleustes, monah, 78, 82, 180
 Kosoi, Feodosie, 48
 Kostocikin, V. V., 65, 363, 409
 Kostromin (Rojkov), Serghei, 511
 Kotov, G. I., 147
 Kresalniî, M. I., 98
 Krivțov, Ivan, 294
 Krotov, Iakob, 258
 Kurbski, Andrei, cneaz, 48
 Kuzmin, Vasili, 387
- Lazăr, Învierea lui —, 89, 177, 256, 342, 343
 — Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr, 462
 Lazăr, monah, 582
 Lazarev, V. N., 88, 107, 108, 113, 153, 158, 165, 167, 210, 225, 227, 252, 284, 285, 289, 303, 305, 337, 341, 342
 Lebedeva, I. A., 167, 284, 285, 289
 Leonti, sfânt, 384, 483
 Leontiev, Evsevie, 479
 Leontiev, Larion, 429
 Leskov, 93
 Lius, 112
 Longhin, căpitan, 511
 Lopuhina, Eudoxia, 551
 Lot, 176
 Luca, episcop, 183
 Luca, evanghelist, 105, 193
- Macarie din Alexandria, 228
 Macarie, mitropolit, 47, 111, 247, 345, 415
 Maica Domnului, 33, 77, 83—85, 87, 89, 91, 93, 105, 106, 109, 153, 154, 160, 161, 164, 176, 189, 190, 214, 216, 228, 251, 256, 306, 307, 309, 337, 338, 340, 341, 343, 365, 366, 375, 490, 513, 533
 — Îndurătoarea, 231, 299
 — a Încarnării (Vlahernitisa), 83, 88, 181
- Acoperământul, 33, 70, 85, 89, 148, 176, 180, 256
 — Adormirea, 77, 84, 85, 89, 176, 201, 231, 251, 256, 307, 309, 343, 366, 367
 — Așezarea veșmîntului, 348
 — Bunavestire, 83, 84, 89, 91, 105, 176, 201, 225, 251, 256, 338, 463
 — Bunavestire din Ustiug, 344
 — de la Don, 344
 — din Bogoliubovo, 139, 143
 — din Lida, 378
 — din Tihvin, 344
 — din Vladimir, 166, 277, 279, 293, 309, 463
 — Gruzină, 454
 — Hodighitria, 83, 206, 344
 — Intrarea în biserică, 56, 89, 176, 200, 201, 256, 342
 — Nașterea, 89, 176, 366
 — Oranta, 83, 106, 180, 209, 529
 — Proslăvirea, 305, 306, 366, 375, 378
 — Sinaxis, 304
 — Vizitația, 109
- Makeev, A., 470
 Malițki, N. V., 158, 252
 Malii Andrei, 440
 Malii Petrok, 324
 Mamai, 33, 562
 Mamin, Ivan, 574
 Mamre, 89
 Marcu, evanghelist, 105
 Maria, sfântă (v.: Maica Domnului)
 Maria Alexeevna, 551
 Marta, 209
 Marturi, arhiepiscop, 186, 188
 Matei, evanghelist, 105, 193, 520
 Matveev, Mark, 306, 375
 Mațulevici, L. A., 158
 Maximov, Ignati, 409, 477
 Maximov, P. N., 62, 65, 363
 Mazovșa, han, 348
 Melhisedec, 228
 Menandru, 338
 Metodiu, sfânt, 18, 71
 Measoedov, V. K., 210
 Miciurin, I., 549

- Mihail, arhanghel, 89, 91, 109, 176, 214, 251, 285, 309, 340, 351, 359, 361
 — Înfrângerea oştirii asiriene, 359
 — Minunea din Cona, 337, 359
 Mihail, împărat al Bizanțului, 337
 Mihailov, Klim, 379
 Mihailovski, I. V., 566
 Miliutin, Mihail, 361
 Miloneg, Petru, arhitect, 125
 Minin, Kosma, 319, 446
 Mirlikiski, Nicolae, 218
 Mironosițele, 176, 256
 Miroșkinici, Dmitri, 205
 Mitrofan, episcop, 174
 Mișkin, 294
 Mneva, N. I., 378
 Moise, 88, 343
 Montferrant, O., 328
 Morghilevski, I. V., 98
 Motorin, Ivan, 327, 328
 Mstislav, cneaz, 127
 Mstislav Vladimirovici, 118, 195, 202
 Mucenicii din Sevastia, 105, 164, 209, 305, 337
 Muratov, P., 224
 Murav, Ivan, 306

 Naghi, familie de boieri, 381
 Napoleon Bonaparte, 304
 Narișkin, L. K., cneaz, 545, 555, 556, 559
 Nazarov, I., 474
 Nekrasov, A. I., 98
 Nejdanovski, Feodor, 530
 Nejdanovski, Ivan, 530
 Nemirovici, Andrei, 111
 Nestor, arhitect, 596
 Nestor, monah și cronicar, 70, 112, 116
 Neverov, Ivan, 479
 Nichifor, patriarh, 75
 Nicolae, sfânt, 69, 89, 220, 544
 Nifont, episcop, 248, 250
 Nikandru, episcop, 440
 Nikita, mucenic, 396
 Nikitin, Feodor, 429
 Nikitin, Guri, 387, 528
 Nikitin, Treteak, 429
 Nikitnikov, Grigori Leon-tevici, 454, 464
 Nikon, patriarh al Moscovei, 20, 34, 35, 51, 65, 73, 86, 116, 286—289, 300, 350, 408, 453, 468—470, 473—476, 478, 483, 485, 495, 502, 506, 512, 514, 517, 563, 568
 Nikonor, arhimandrit, 372
 Noe, 78, 529
 Novo, Alovio (Alevis Fria-zin cel Tânăr), 45, 328 351—353, 356, 390, 413
 Novițki, A., 98, 99

 Odоеvski, Vladimir, 408
 Ogurțov, Bajen, 321, 327, 507, 509
 Oh, A. V., 449
 Ohlebinin, D. L., 470
 Olga, mare-cneaghină (sfântă), 17, 69, 139, 266, 337
 Onasch, Konrad, 22, 93, 218, 220, 285, 289
 Opolovnikov, A. V., 595, 600
 Osipov, S., 350
 Osner, Konrad, 578
 Ostanea, 345
 Ovcinikova, E. S., 464
 Ovdokimov, Gavrilă, 362

 Pahomie, monah, 288, 292
 Paisein, Boris, 306
 Paisein, Ivan, 306
 Pantelimon, 180
 Paul din Alep, 112, 325, 454
 Pavel, apostol, 79, 89, 105, 106, 168, 288, 340, 388
 Perun, 216, 219, 221
 Perțev, N., 366
 Petrov, Alexei, 220
 Petru, apostol, 89, 106, 109, 161, 167, 305, 340, 343, 388
 — Eliberarea din temniță, 338
 — Pescuirea, 360
 — Lepădarea, 225
 Petru, arhitect, 200, 204, 253
 Petru I cel Mare, țar, 9, 20, 97, 276, 328, 361, 379, 415, 434, 545, 551, 556, 559, 561, 576, 577

- Petru, mitropolit al Moscovei, 305, 309, 426, 559
 Petru Moghilă, mitropolit, 97, 114, 115
 Petru Ordinski, țarevici, 388
 Petru din Alexandria, 210
 Petruccio, 295
 Pilat din Pont, 495
 Piscator (De Visscher), Jan, 86, 460, 529
 Plehanov, Dmitri Grigorevici, 396, 537, 539
 Plutarh, 338
 Pogorîrea Sfîntului Duh, 84, 89, 160, 256, 343, 462, 463, 494
 Pojarski, Dmitri, 319, 446
 Pokrișkin, P. P., 114
 Polubes, Stepan Ivanov, 477, 520
 Pospeev, Sidor, 306
 Potehin, Pavel, 521, 522
 Povelik, arhitect, 392
 Poznanski, Vasili, 511
 Poznik, arhitect, 415, 416
 Procopie, sfînt, 244
 Prohor „cel Bătrîn“ din Gorodeț, 88, 340, 341, 343
 Prooroci, cei opt — , 214
 Ptolemeu, 338
 Pușkin, Alexandru Sergheievici, 434
- Rastrelli, B., 477, 551
 Rezanet, Stepan, 357
 Reveakin, Nichifor, 523
 Riquin, 189, 190
 Rîbakov, B. A., 153, 158
 Romanov, Alexei Mihailovici, țar, 351, 449, 478, 563
 Romanov, Anastasia, 34, 409
 Romanov, familie de boieri, 474
 Romanov, K. K., 178
 Romanov, Mihail Feodorovici, 49, 219, 306, 384, 507, 508
 Romanovici, Daniel, cneaz, 128
 Rooswal, J., 221
 Rubliov, Andrei, 88, 167, 284—286, 288, 289, 292, 340—342, 344, 361
- Ruric Rostislavovici, 124
 Rusinov, turnător de clopote, 327
 Ruska, L., 327
- Sabaot, Dumnezeu-Tatăl, 88, 160, 306, 429, 528, 599
 Saborski, Piotr, 477
 Safonov, pictor, 336
 Saltanov, Bogdan, 511
 Samon, 525, 526
 Sara, 89
 Sarudnii, Ivan, 577, 580
 Savealov, turnător de clopote și pictor, 327, 347
 Savin, Bajen, 306
 Savin, Sila, 387, 528
 Savițkaia, O. D., 373, 467
 Savvati, monah, 371
 Schubert, E., 190
 Schumacher, A., 549
 Schweinfurth, Philipp, 23, 402
 Sedlmayr, H., 22
 Serebreakov, P. 328
 Sergiu din Radonej, 42, 285, 286, 289, 367, 430
 Sfînta Treime, 78, 80, 88, 89, 110, 176, 228, 289, 325, 338, 339, 344, 395, 460, 463
 Sfîntul Duh, Pogorîrea (v.: Pogorîrea)
 Sigismund I, rege al Poloniei, 111
 Simeon Gordi, 358
 Simeon din Salonic, 77—79, 238, 364
 Simon, episcop, 170, 171
 Sîrkov, Dmitri, 244
 Sîrkov, Ivan, 242
 Skripin, familie de neguțatori, 526
 Sobolev, N. N., 421
 Soboleva, M. N., 252
 Sofia Alexeevna, 379, 433, 550, 559
 Sofia Paleolog, 44, 45, 68, 294, 295
 Solario, Pietro Antonio, 45, 315, 316, 320, 321, 346
 Solomon, rege, 78, 158, 180
 Solomonina, soția lui Vasile al III-lea, 380, 381
 Solotarev, pictor, 361

- Sopleakov, Alexei, 533
 Staden, Heinrich, 326
 Starțev, Osip Dmitrievici, 347, 511
 Stepanov, Dmitri, 494
 Stepanov, Leonti, 511
 Stoletov, A. V., 178, 468
 Stoletov, M. A., 468
 Stratilat, Teodor, 112, 160, 180, 511
 Stroganov, familie de negu-
 țători, 50, 548, 568
 Stroganov, S., 153, 463
 Strokov, A., 224
 Subceaninov, Alexei, 538
 Subov, Feodor, 511
 Suhov, D. P., 421
 Sultanov, N. V., 340, 522
 Suslov, V. V., 147
 Svercikov, Dmitri, 311
 Sveatopolk, 256
 Sveatoslav Iaroslavovici, 35, 116, 122
 Sveatoslav din Cernigov
 (Sveatoșa, Nikolai), 117
 Sveatoslav Vsevolodovici, 177, 178, 181

 Șarutin, Nikita, 510
 Șarutin, Trefil, 509
 Șelog, șoltuz, 274
 Șeremetiev, conte, 474
 Șmakov, Andrei, 574
 Șorin, Vasili, 454
 Ștefan, arhidiacon, 112, 113, 387
 Șuiski, familie de boieri, 381
 Șvarnovna, Maria, 373
 Șveșneakov, N., 453

 Taler, John, 302, 508
 Tecla, sfântă, 120
 Teodor din Studion, 70, 71, 75, 116, 180
 Teodora, împărăteasă a Bi-
 zanțului, 25, 337
 Teofan Grecul, 88, 224, 225, 227, 228, 231, 256, 340—342, 344
 Terentiev, Feodor, 389
 Thon, arhitect, 512
 Timofei, preot, 303, 494
 Tineri adormiți din Efes, cei 7 —, 180, 305
 Tiron, Teodor, 180
 Tolbuzin, Semion, 295
 Trei tineri în cuptorul de foc
 (v.: Cei trei tineri în cup-
 torul de foc)
 Treimea (v.: Sfânta Treime)
 Trofimov, I., 364
 Trofimov, P. V., 446
 Truvor, cneaz, 274
 Tucidide, 338
 Turceaninov, Serghei, 517
 Tverdikov, Grigori, 454

 Uar, sfânt, 356
 Uhtomski, D., 550
 Ușakov, Larion, 507, 509
 Ușakov, Simon, 339, 348, 357, 361, 379, 463, 510

 Varganov, A., 169, 171, 172
 Vasian, arhiepiscop de Rostov, 303
 Vasile, fiul lui Dmitri Dons-
 koi, 337
 Vasile I, împărat bizantin, 25
 Vasile Blajennii (prea-ferici-
 tul), 364, 414, 419
 Vasile Danilovici, 226
 Vasile I Dmitrievici, 281, 282, 328, 367
 Vasile Ivanovici Șuiski, țar, 361
 Vasile al III-lea Ivanovici, mare-cneaz al Moscovei, 34, 44, 171, 314, 331, 337 356, 358, 369, 376, 380—382, 392, 394, 403, 404, 428, 507
 Vasile cel Mare, 69, 89, 91, 336, 340
 Vasile prea-fericitul
 (v.: Vasile Blajennii)
 Vergiliu, 338
 Vitruviu (Vitruvius Pollio), 30
 Vladimir, fiul lui Iaroslav cel
 Înțelept, 183, 195
 Vladimir-Dmitri, fiul lui Vse-
 volod al III-lea, 158
 Vladimir Monomah, cneaz, 113, 114, 158, 169, 170, 310, 337

- Vladimir Sveatoslavovici, 9, 12, 14, 16—19, 69, 161, 216, 482
- Vladimirov, Iosif, 387, 463
- Vlasie, sfînt, 236
- Volkov, V., 98
- Volos, zeitate păgînă, 236
- Voloțki, Boris, cneaz, 391
- Voronin, N. N., 62, 92, 140, 143, 148, 149, 152, 153, 158, 169, 171, 178, 382—384
- Vsevolod al III-lea, Marele Armăsar, 33, 37, 38, 138, 142, 154, 158, 162, 165, 351, 373, 375
- Vsevolod Mstislavovici, cneaz al Novgorodului, 204, 239, 241
- Vsevolodovici, Constantin, 375
- Vsevolodoici, Iuri, cneaz, 169, 170, 174
- Wagner, G. K., 143, 153, 154, 158, 178, 180
- Waismuth, 190
- Weidhaas, H., 31, 65
- Wichmann, arhiepiscop, 189
- Zaharia, 109
- Zenon, 338
- Zinoviev, Stepan, 379
- Zorski, Nil, 57, 285, 430, 431, 478
- Zosima, stareț, 371

INDICE TOPONIMIC

- Aachen*, 32
Alexandria, 78
Alexandrov, 334, 394, 395, 425, 426
 Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului, 394, 395, 425
 — Biserica Adormirea Maicii Domnului, 394
 — Biserica Răstignirea Domnului „de sub clopote“, 425, 426, fig. 392
 — Catedrala Sfânta Treime, 394, 395, 425, fig. 384
 — Clopotnița, 394
 — Trapeza, 394
Arhanghelsk, 446
Arkaj (Meacino), 211, 213; (v. și: *Novgorod*)
Atena, 115

Betleem, 79
Bizanț (v.: *Constantinopol*)
Bogoliubovo, 137, 139—143, 148—154, 179, 301
 Biserica Acoperământul Maicii Domnului de pe Nerl, 38, 141, 142, 148—156, 158, 164, fig. 51—55
 Reședința lui Andrei Bogoliubski, 139—143, 301, fig. 48, 337
 — Biserica Leonti, 139
 — Biserica Nașterea Maicii Domnului, 139, 140, 142, fig. 337
 — Turnul scării, 140, 179, fig. 48, 337
Bologna, 346
Borisoglebsk, 500—504
 Mănăstirea Sfinții Boris și Gleb, 486, 500, fig. 254, 407, 408
 — Biserica Bunavestire cu trapeza și clopotnița, 501
 — Biserica-poartă Intrarea Maicii Domnului în biserică, 500, fig. 254, 407
 — Biserica-poartă Sfântul Sergiu, 500, 501, 503, fig. 408
 — Catedrala Sfinții Boris și Gleb, 501, fig. 408

Cernigov, 36, 37, 43, 117—128, 153, 213, 281, 374
 Biserica Peatnița, 36, 43, 124—127, 213, 281, 374, fig. 46, 47
 Catedrala Schimbarea la față, 118—121, fig. 39—41
 Catedrala Sfinții Boris și Gleb, 121—123, 128, 153, fig. 42—44
 Mănăstirea Elețki, 122, 123
 — Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 122, 123, fig. 45, 328

Chartres, 180
Cherson (Korsun), 250
Constantinopol, 12—17, 20, 21, 24, 25, 35, 37, 44, 53, 68—70, 74, 79, 80, 104, 107, 110, 148

- 174, 176, 227, 231, 250, 293, 310, 395
 Biserica Nouă (Nea), 25
 Biserica Sfinții Apostoli, 24
 Biserica Sfinții Sergiu și Bachus, 24
 Biserica Blachernelor, 576
 Hagia Sofia, 17, 21—26, 69, 79
Dubroviți, 561, 576—580
 Biserica Maica Domnului a Încarnării, 561, 576—580, fig. 301
Ferrara, 346
Galici, 128—130, 153
 Biserica Sfântul Pantelimon (Stanislav), 128—130, fig. 330, 331
Glotovo 584; (v.: *Suzdal*)
 Biserica Sfântul Nicolae, 584, fig. 305
Golgota, 79
Gorki, 50, 568—570
 Biserica Nașterea Maicii Domnului, 50, 568—570, fig. 415, 416
Gorodeț, 88, 340
Gorodișce, 183, 202, 204, 206, 207
Grodno, 30, 130, 131, 213
 Biserica Sfinții Boris și Gleb din Koloj, 130, 131, fig. 332
Iaroslavl, 32, 43, 50, 77, 86, 92, 357, 428—430, 446, 447, 454, 464, 468, 524—540, 543
 Biserica Arătarea Treimii, 538—540, fig. 277, 278
 Biserica-poartă Nașterea Domnului „de sub clopote”, 446, 447, 524, 526, fig. 397
 Biserica Sfântul Ilie, 51, 92, 524—530, 537, 543, fig. 265—268
 Biserica Sfântul Ioan Botezătorul din Tolcikovo, 534—539, fig. 271—276
 Biserica Sfântul Ioan Gură-de-aur din Korovniki, 51, 530—534, 536, 539, fig. 269, 270
 — Biserica Maica Domnului din Vladimir, 533, 534
 — Poarta sfântă, fig. 536
 Mănăstirea Mîntuitorului, 428—430
 — Catedrala Schimbarea la față, 428—430, fig. 222, 223
Ierusalim, 78, 89, 415, 476, 529
Insula Kiji din lacul Onega, 60, 581—583, 592—600
 Biserica Acoperămîntul Maicii Domnului, 60, 592—595, 599, 600, fig. 14, 312—315
 Biserica Învierea lui Lazăr din Murom (Muzeul în aer liber), 581—583, fig. 302
 Biserica Schimbarea la față, 60, 592, 593, 595—600, fig. 312, 316—319
 Capela Arhanghelul Mihail din Lelik-Ozero (Muzeul în aer liber), 582, fig. 303
 Clopotnița, 600, fig. 419
Insula Solovețki din marea Albă, 296, 371—373
 Mănăstirea Solovețki, 371—373, 444, fig. 378
 — Biserica Adormirea Maicii Domnului, 373, fig. 378
 — Biserica Bunavestire, 373
 — Biserica Sfântul apostol Filip, 373
 — Biserica Sfînta Treime, 373
 — Catedrala Schimbarea la față, 379, fig. 378
Insulele Kii din marea Albă, 475
 Mănăstirea Sfînta Cruce, 475
Istra, 475—477
 Mănăstirea Noul Ierusalim, 34, 475—477, 511, 517, 520
 — Catedrala Învierea Domnului, 475—477, fig. 404
Iuriev-Polski, 38, 177—182
 Catedrala Sfântul Gheorghe, 38, 177—182, fig. 70—79
Izborsk, 274, 275
 Biserica Sfântul Nicolae, 275
 Turnul Temnușka, 274, 275, fig. 147
 — Turnul Lukovka, 274
Kazan, 34, 346, 413—415, 436, 538
Kidekșă (v.: *Suzdal*)
Kiev, 12, 13, 18, 20, 24, 26, 31, 35, 39, 42, 59, 62, 69, 70,

- 82—84, 87, 97—118, 120, 121, 123, 125, 127, 131, 132, 138, 139, 143, 148, 153, 162, 165, 166, 167, 169, 171, 174, 176, 187, 195, 199, 201, 203, 206, 218, 249, 337, 395, 414, 483, 550, 575, 576
- Biserica Deseatina, 13, 26, 121, 153
- Biserica Mîntuitorului din Berestovo, 113—115, 169, fig. 37, 326
- Biserica Sfîntul Ilie, 12
- Catedrala Sfînta Sofia, 13, 20, 24, 31, 33, 35, 59, 62, 72, 82—84, 87, 97—100, 112, 113, 120, 132, 153, 165, 166, 201, 414, fig. 1, 2, 15—33, 320—324
- Mănăstirea Mîntuitorului, 113
- Mănăstirea Peșterilor, 35, 36, 38, 69, 70, 93, 112, 113, 116—118, 123, 127, 162, 170, 171, 199, 203, 483
- Biserica-poartă Sfînta Treime, 116—118, fig. 38, 327
- Biserica Toți Sfinții de peste poarta gospodărească, 375, 376, fig. 300
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 35, 112, 113, 116, 117, 199
- Mănăstirea Sfîntul Dumitru, numită mai tîrziu mănăstirea Arhanghelul Mihail cu acoperișurile de aur, 111—113, fig. 34—36, 325
- Biserica Sfîntul Dumitru, 111, 112
- Biserica Sfîntul Petru, 111
- Catedrala Arhanghelul Mihail, 111, 112
- Mănăstirea Vidubițki de lîngă Kiev, 125
- Poarta de aur, 143
- Kii*, insule în marea Albă (v.: *Insulele Kii*)
- Kiji*, insulă în lacul Onega (v.: *Insula Kiji*)
- Kirillov*, 305, 364—371
- Mănăstirea Kirill-Belozerski, 306, 367—371, fig. 374—377, 379
- Biserica Arătarea Treimii, 368, fig. 374
- Biserica Arhanghelul Gavriil, 370, fig. 377
- Biserica lui Eftimie, fig. 377
- Biserica Intrarea Maicii Domnului în biserică, 369, fig. 337
- Biserica lui Ioan Klimakos, 369
- Biserica Schimbarea la față, 370, fig. 374
- Biserica Sfîntul Ioan Botezătorul, 370
- Biserica Sfîntul Sergiu din Radonej, 370
- Biserica lui Vladimir, 368, fig. 374
- Capela de deasupra mormîntului lui Kirill, 370, fig. 377
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 368, 370, fig. 374—377
- Clopotnița, fig. 377
- Poarta de apă, 370
- Poarta sfîntă, 369
- Tezaurul, 369
- Trapeza, 368, 369, fig. 377
- Turnul Belozerski, fig. 379
- Turnul Svitoșnii, fig. 377
- Mănăstirea Terapont, 305, 364—371, 378
- Catedrala Nașterea Maicii Domnului, 364—371, fig. 200, 373
- Kola*, peninsulă (v.: *Peninsula Kola*)
- Köln*, 30
- Kolomna*, 33, 562, 563
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 33, 562, 563, fig. 412
- Kondopoga*, 59, 588—590
- Biserica Adormirea Maicii Domnului, 59, 588—590, fig. 310, 311, 420
- Korsun* (v. *Cherson*)
- Kostroma*, 306, 357, 384, 389, 464, 528, 540, 541, 578
- Biserica Învierea Domnului „din pădure”, 540, 541, fig. 410

— Capela Trei Sfinți, 541, fig. 410
Mănăstirea Ipatiev, 389
Krasnoe lângă Kostroma, 427, 428
Biserica Arătarea Treimii, 427, 428, fig. 394
Kuriŭko, 59, 587, 588; (v. și: *Novgorod*)
Biserica Adormirea Maicii Domnului, 59, 587, 588, fig. 309
Lelik-Ozero (v.: *Insula Kiji*), 58, 582, 583
Capela Arhanghelul Mihail, 58, 582, 583, fig. 303
Leningrad, 167, 551, 580
Mănăstirea Smolnii, 551
Limoges, 201
Magdeburg, 189, 190
Markovo, 521
Mănăstirea *Terapont* (v.: *Kirilov*)
Milano, 352, 409
Mojaisk, 392, 394, 544
Mănăstirea Lujeŭki, 392, 393
— Catedrala Nașterea Maicii Domnului, 392, 393, fig. 383
Moscova, 9, 11, 14, 27, 28, 31, 32, 34, 41—46, 49—53, 62—64, 72—75, 78, 81, 86, 88, 89, 90, 92, 112, 144, 167, 195—197, 221, 230, 240, 242, 244, 247, 248, 258, 266, 275, 279, 281, 285, 286, 289—362, 363, 365, 367, 376—380, 384, 386, 389—394, 397, 398, 401—422, 424, 433—440, 447—464, 466—468, 475, 478—480, 482, 483, 495, 497, 498, 506—523, 528, 546, 550—564, 573, 576, 577, 580, 597
Biserica Acoperământul Maicii Domnului din Fili, 52, 555—559, 561, 577, 596, fig. 291
Biserica Acoperământul Maicii Domnului din Rubŭovo, 436, 447—449, 455, 530, fig. 398
Biserica Adormirea Maicii Domnului din Goncari (mahalaua Olarilor), 519, 520, fig. 262, 263

Biserica Icoana Maicii Domnului din Kazan din Kolomenskoe, 412
Biserica Icoana Maicii Domnului din Tihvin din Alexeevskoe, 563, 564, fig. 413
Biserica Înălțarea Domnului din Kolomenskoe, 34, 45, 47, 401—409, 411, 412, 423, fig. 10, 214, 215
Biserica Învierea Domnului din Kadași (mahalaua Dogarilor), 52, 516—518, 556, fig. 261
Biserica Nașterea Maicii Domnului din Putinki, 50, 64, 447, 449—453, 502, fig. 230, 399
Biserica Sfântul Gheorghe, „de sub clopote“ din Kolomenskoe, 63, 364, 411—413, fig. 217
Biserica Sfântul Ioan Botezătorul din Deakovo, 34, 49, 364, 409—413, 415, 421, 422, fig. 216
Biserica Sfântul Nicolae din Bersenevka, 458, 514—516, 519, fig. 260
Biserica Sfântul Nicolae din Hamovniki, 50, 73, 512—514, fig. 259
Biserica Sfântul mucenic Nikita de pe dealul Șviva, dincolo de Iauza, 398, 437, fig. 387
Biserica Sfântul Simion Stilpnicul, fig. 401
Biserica Sfânta Treime din Nikitniki, 50, 73, 453—467, 523, fig. 231—237
Biserica Sfânta Treime din Ostankino, 458, 520—522, fig. 264
Biserica Trifon din Naprudnoe (mahalaua Bălților), 49, 437, 438, 457, fig. 227
Biserica Zămislirea Maicii Domnului, „din colț“, 438—440, fig. 228
Catedrala Acoperământul Maicii Domnului „de la șanț“ (catedrala Sfântul Vasile Blajennii, catedrala Sfântul Vasile), 34, 48, 75, 78, 332, 364,

411—422, 425, 597, fig. 218—221, 389, 390
 Galeria Tretiakov, 112, 167, 289, 309, 344
 Kremlin, 31, 33, 34, 42, 45, 46, 50, 52, 53, 72, 73, 75, 88—90, 197, 293, 296—300, 306, 309, 311—323, 328, 331, 345, 348, 351, 360, 362, 363, 365, 377, 386, 387, 389, 392—395, 406, 411, 413, 414, 431, 449, 468, 469, 473, 474, 479, 480, 498, 506, 508, 512, 516, fig. 6, 174, 175
 — Biserica Așezarea veșmîntului Maicii Domnului, 46, 348—351, 365, 507, 508, fig. 192
 — Biserica Sfinții Apostoli, 52, 468—473, fig. 164, 238—240
 — Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 31, 34, 46, 51, 72, 75, 81, 293—311, 314, 321, 328, 330, 335, 349, 350, 353, 356, 357, 377, 386, 393, 395, 431, 432, 469, 471, 472, 479, fig. 8, 162—171
 — Capela Proslăvirii (Pohval), 302, 304, fig. 166
 — Capela Sfinții Petru și Pavel, 293, 305, fig. 167
 — Capela Sfîntul Dumitru, 302, 307, 308
 — Tronul lui Monomah (scaunul de rugăciune al țarului Ivan al IV-lea, 310, fig. 169
 — Catedrala Arhanghelul Mihail, 46, 299, 334, 351—362, 377, 386, 387, 392, 393, 397, 407, 411, 413, 426, 428, 449, 471, 474, fig. 193—199, 372
 — Catedrala Bunavestire, 46, 73, 88, 89, 328—345, 349, 393, fig. 7, 176—190, 371
 — Clopotnița „Ivan cel Mare“, 314, 321, 323—328, 389, 406, 411, 413, 480, fig. 172, 173
 — Palatul cel mare al Kremlinului, 314
 — Palatul cu fațete, 334, 345—348, 507, fig. 191
 — Vestibulul sacru, 345, 347

— Palatul Terem și bisericile Terem, 350, 472, 506—512, 516, 559, fig. 257, 258
 — — Biserica de sus a Mîntuitorului, zisă și biserica „Mîntuitorului zugrăvit fără mîna omului“ sau biserica Mîntuitorului „de după grila de aur“, 509—511, fig. 258
 — — Biserica Învierea „Sfîntului Preamărit“, 510, 512, fig. 258
 — — Biserica Răstignirea Domnului, 510—512, fig. 258
 — — Biserica Sfînta Ecaterina, 508—510
 — — Camera de sus, 507, fig. 257
 — — Capela Ioan Belgorodski, zisă și capela Sfîntul Ioan Botezătorul, 509, 510, fig. 258
 — Primul turn fără nume (Bezîmeanîi), 315
 — Turnul de alarmă, 319
 — Turnul de alarmă din mijloc, 316
 — Turnul armelor, 317
 — Turnul arsenalului (Sobakin), 314, 316, 317
 — Turnul Beklemîșevski, 314, 315
 — Turnul Borovițki, 316, 319, 320, 480
 — Turnul Bunavestire, 315, 319, 324
 — Turnul comandantului, 316
 — Turnul de strajă Kutafea, 322
 — Turnul pentru ridicarea apei (Sviblov), 315, 316
 — Turnul Petrov, (Spasski), fost Frolov, 315, 319
 — Turnul-poartă al Mîntuitorului, 316, 319, 320—322, 473, fig. 174
 — Turnul-poartă Sfinții Constantin și Elena, 316
 — Turnul-poartă Sfîntul Nicolae, 316, 319, 320, 322
 — Turnul-poartă Sfînta Treime, 316, 319, 320, 322, fig. 175
 — Turnul secret (Tainițki), 315

Mănăstirea Donului, 433—437, 448, 455, 561, 577, 580
— Biserica Arhanghelul Mihail, 434

— Biserica-poartă Icoana Maicii Domnului din Tihvin, 434, 580, fig. 417

— Catedrala nouă Icoana Maicii Domnului de la Don, 561, 562, 577, fig. 294

— Catedrala veche Icoana Maicii Domnului de la Don, 433—436, 448, 455, fig. 11, 226

Mănăstirea Mîntuitorului (Andronikov), 43, 74, 289—293, 330, 349, 374, 560

— Biserica Arhanghelul Mihail, 289, 293, 560, fig. 293

— Catedrala Mîntuitorului, 43, 73, 289—292, 330, 349, 374, fig. 159—161

— Trapeza, 289, 292, fig. 159

Mănăstirea Nașterea Maicii Domnului, 389—391, 437

— Catedrala Nașterea Maicii Domnului, 389—391, fig. 381

Mănăstirea nouă a Mîntuitorului, 473—475, fig. 403

— Biserica bolniței Sfîntul Nicolae, 474

— Biserica Maica Domnului a Încarnării, 474, 475

— Catedrala Mîntuitorului, 473, 474

— Clopotnița, 474

— Trapeza, 474

Mănăstirea nouă Sfînta Feocioară, 34, 52, 73, 92, 376—380, 550—554, fig. 286—290

— Biserica Adormirea Maicii Domnului cu trapeza, 73, 550, 552, fig. 286

— Biserica-poartă Acoperă-mîntul Maicii Domnului, 551

— Biserica-poartă Schimbarea la față, 550—553, fig. 288, 290

— Biserica Sfîntul Ambrozie, 376

— Catedrala Icoana Maicii Domnului din Smolensk, 34, 92, 376—380, 550, 551, fig. 205—208, 288

— Clopotnița, 550, 553, 554, fig. 288, 289

— Palatul Lopuhin, 550, 551, 553, fig. 287

— Palatul Maria, 551

Mănăstirea Sfîntul Petru de sus, 559—561, fig. 292

— Biserica Icoana Maicii Domnului din Bogoliubovo, 559

— Biserica mitropolitului Petru, 559—561, fig. 292

— Biserica lui Sergiu din Radonej, 559

— Biserica-poartă-clopotniță, 323, fig. 292

Mănăstirea Sfîntul Simion, 367

Mănăstirea veche Sfîntul Nicolae, 316

Poarta principală din Kolomenskoe, 412, fig. 217

Turnul Șoimilor din Kolomenskoe, 412

Murom, 138, 458, 465, 466, 523

Mănăstirea Sfînta Treime, 465, 466

— Biserica Bunavestire, 458, 465, 466, 523, fig. 400

Murom (Karelia), 58, 581—583, fig. 302; (v.: *Insula Kiji*)

Biserica mănăstirească Învieirea lui Lazăr, 58

Nikolskoe-Uriupino, 521

Nijni-Novgorod (v.: *Gorki*)

Novgorod, 13, 18, 24, 32—35, 37, 39—41, 43, 46, 53, 55, 62, 64, 73, 81, 115, 131, 135, 153, 183—213, 215—248, 257, 258, 266, 293, 296, 300, 309, 321, 334, 346, 357, 359, 367, 371, 374, 389, 391, 395, 439, 446, 464, 583, 587, 588

Biserica Adormirea Maicii Domnului de pe cîmpia Volotov, 231

Biserica Adormirea Maicii Domnului din Tîrg, 241, fig. 363

Biserica Arhanghelul Mihail de pe malul Tîrgului, 229, 230, fig. 115

Biserica Bunavestire de la Arkaj (Meacino), 211, 213,

215, 216, fig. 104, 353, 354
 Biserica Bunavestire de pe malul Tîrgului, 229, 230, fig. 115
 Biserica Mironosițelor, 241, 244, fig. 120
 Biserica Mîntuitorului de pe Neredița, 37, 206—210, 214, fig. 95—98
 Biserica Nașterea Domnului de la cimitir, 230, 231, fig. 357, 358
 Biserica Nașterea Maicii Domnului de pe locul lui Perun, 216—219, 221, fig. 105
 Biserica Schimbarea la față de pe strada Sfîntul Ilie, 40, 226—228, 230, 233, 234, fig. 112—114, 355, 356
 Biserica Sfîntul Teodor Stratilat „de la gîrlă”, 222—227, 230, 233, fig. 106, 108—111
 Biserica Sfinții Boris și Gleb din Plotniki, 246, 300, fig. 365
 Biserica Sfîntul Dumitru din Salonic de pe malul Tîrgului, 231—233, fig. 116
 Biserica Sfîntul Ioan Botezătorul, 41, 239—241, fig. 362
 Biserica Sfîntul Ioan Evanghelistul, 233, 234, fig. 117
 Biserica Sfîntul Ioan cel Milostiv, 237, 238, fig. 119
 Biserica Sfinții Apostoli „de la ripă”, 238, 239, fig. 360
 Biserica Sfîntul mucenic Nikita, 248
 Biserica Adormirea Maicii Domnului din Kurițko (în Muzeul în aer liber de la mănăstirea Iuriev), 587, 588, fig. 309
 Biserica Sfîntul Nicolae de pe Lipna, 40, 218—221, fig. 4, 107
 Biserica Sfîntul Nicolae din Tuhola (în Muzeul în aer liber de la mănăstirea Iuriev), 583, fig. 304
 Biserica Sfînta Paraschiva (Peatnița) din Tîrg, 210—213, 374, fig. 99, 100

Biserica Sfinții Petru și Pavel, 233—236, 237, fig. 118
 Biserica Sfîntul Procopie din curtea lui Iaroslav, 244, 245, fig. 120
 Biserica Sfîntul Vlasie, 236, 237, fig. 359
 Catedrala Sfîntul Nicolae din curtea lui Iaroslav, 201—203, 218, fig. 93, 349, 350
 Kremlin, 41, 183—197, 202, 204, 346, fig. 90, 346
 — Biserica Acoperămîntul Maicii Domnului, 196, fig. 346
 — Biserica Așezarea veșmîntului Maicii Domnului, 195
 — Biserica Schimbarea la față, 195, 225
 — Biserica Sfîntul Teodor, 195
 — Catedrala Sfînta Sofia, 13, 33, 39, 55, 153, 183—191, 202, fig. 3, 80—86, 88, 345
 — — Ușa de bronz (Poarta din Cherson), 189—191
 — Palatul cu fațete, 192, 193, fig. 87
 — Turnul Acoperămîntul Maicii Domnului, 194, 196, 197, fig. 346
 — Turnul Castelului, 194—197
 — Turnul Kokui, 194—197, fig. 346
 — Turnul Mîntuitorului, 194—197, fig. 90, 346
 — Zvonița, 193, 194, fig. 89
 Mănăstirea lui Antonie, 39, 199—201, 203, 204, 245, 246
 — Biserica Intrarea Maicii Domnului în biserică, cu trapeza, 245, 246, fig. 364
 — Catedrala Nașterea Maicii Domnului, 199—201, 203, fig. 91, 92, 347, 348
 — Turnul scării, 39, 201, fig. 92
 Mănăstirea Hutînski, 246, 248
 Mănăstirea Iuriev, 39, 200, 203—206
 — Catedrala Sfîntul Gheorghe, 200, 203—206, fig. 94, 351, 352

- Mănăstirea Sfântul Duh, 247, 248
 — Biserica Sfântul Duh, 247, 248
 — Biserica Sfânta Treime 247, 248, 300, fig. 121, 366
 Mănăstirea Veajișciki, 230
 Mănăstirea Sverin, 338, 339
 — Biserica Sfântul Simion, 338, 339, fig. 361
 Biserica Sfântul Teodor Stratilat, 40, 222—225, fig. 106, 108—111
Nystad, 276
Ostrov, 422—424, 427, 455, 530
 Biserica Schimbarea la față, 422, 423, 455, 530, fig. 391
Ovruci, 125
Paleh, 336, 348
Peninsula Kola, 296
Pereslavl-Zalesski, 36, 38, 138, 146—148, 151, 170, 396, 397, 399, 426, 427, 437, 481, 482, 502, 537
 Biserica mitropolitului Petru, 426, 427, fig. 393
 Catedrala Schimbarea la față, 36, 38, 138, 146—148, 170, fig. 50
 Mănăstirea Gorițki, 481, 482, 502, fig. 241
 — Biserica-poartă Sfântul Nicolae, 481, 482, fig. 241
 — Poarta sfântă, 481, 502
 Mănăstirea Sfântul mucenic Nikita, 396, 399, 437, fig. 386
 — Biserica Bunavestire cu trapeza, 397
 — Catedrala Sfântul mucenic Nikita, 397
 — Clopotnița, 397
Perm, 321
Pietersburg (v.: Leningrad)
Peciorî, 275—280, 573
 Mănăstirea Peștilor din Pskov, 275—280, 573, fig. 148, 154
 — Biserica Acoperământul Maicii Domnului, 279, fig. 152
 — Biserica Adormirea Maicii Domnului, 279, fig. 152, 153
 — Biserica-poartă Sfântul Nicolae, 277, 573, fig. 149—151
 — Poarta sfântă, 276, fig. 154
 — Sacristia și biblioteca, 279, 573, fig. 152, 296
 — Turnul Sfântul Nicolae, 278
 — Turnul Tararîghin, 277, fig. 148
 — Turnul Zăbrelelor de sus, 277, fig. 148
 — Zvonița principală, 278, 280, fig. 149
Ploțk, 189, 213
Podolsk, 576
Poloțk, 18, 24, 35, 37, 127, 131—135
 Catedrala Sfânta Sofia, 131, 132, fig. 333
 Mănăstirea Belcițki, 133
 Mănăstirea Mîntuitorului (Eufrosina), 133—135, 137
 — Catedrala Mîntuitorului, 133—135, 137, fig. 334
Pskov, 18, 30, 32, 37, 39, 41, 42, 46, 53, 62, 127, 213, 248—274, 321, 344, 391, 571, 572
 Biserica Acoperământul Maicii Domnului și biserica Nașterea Maicii Domnului, 272, 273, fig. 145
 Biserica Acoperământul Maicii Domnului „de la brudină“, 42, 267, 268, fig. 138, 368
 — Zvonița, 41, 267, 268
 Biserica Adormirea Maicii Domnului din Meliotovo, 257—259, 269, fig. 132
 Biserica Arătarea Treimii din Zapskovie, 41, 263—265, fig. 135
 Biserica Învierea Domnului din Stadișce, 271, fig. 144
 Biserica lui Clement din Zavelice, 265, fig. 136
 Biserica Sfânta Anastasia din Kuzneți, 273, 274, fig. 369
 Biserica Sfântul Nicolae de la zidul de piatră, 41, 262—265, fig. 134
 Biserica Sfântul Nicolae „de pe uscat“, 263, 270, 271, fig. 142, 143
 Biserica Sfinții Petru și Pavel „de pe malul înalt“, 269, 270, fig. 140

- Biserica Sfântul Vasile „de pe deal“, 41, 259—262, fig. 133
 Biserica veche Înălțarea Domnului, 268, 269, fig. 139, 141
 Kremlin, 571, fig. 13, 295
 — Catedrala Sfânta Treime, 258, 571, 572, fig. 13, 295
 — Clopotnița, 572
 — Turnul Acoperământul Maicii Domnului, 571, fig. 146
 — Turnul Kutekrom, 571, fig. 13
 — Turnul plat de la zăbrelele de jos, 571
 Mănăstirea Miroj, 248—252, 254, 255, 275
 — Biserica-poartă Sfântul Ștefan, fig. 122
 — Catedrala Schimbarea la față, 248—252, 254, fig. 122—127
 — Trapeza, fig. 122
 Mănăstirea Sfântul Ioan, 252—253
 — Catedrala Sfântul Ioan Botezătorul, 252, 253, fig. 128, 129
 Mănăstirea Snetogorski, 254—257
 — Biserica Înălțarea Domnului, 254
 — Biserica Sfântul Nicolae, 254
 — Catedrala Nașterea Maicii Domnului, 254—257, fig. 130, 131, 367
 — Trapeza, 254
 Turnul Acoperământul Maicii Domnului din zidul orașului, 273, fig. 146
 Turnul Tunetelor din zidul orașului, 265, 266, fig. 137
Putivla, 213

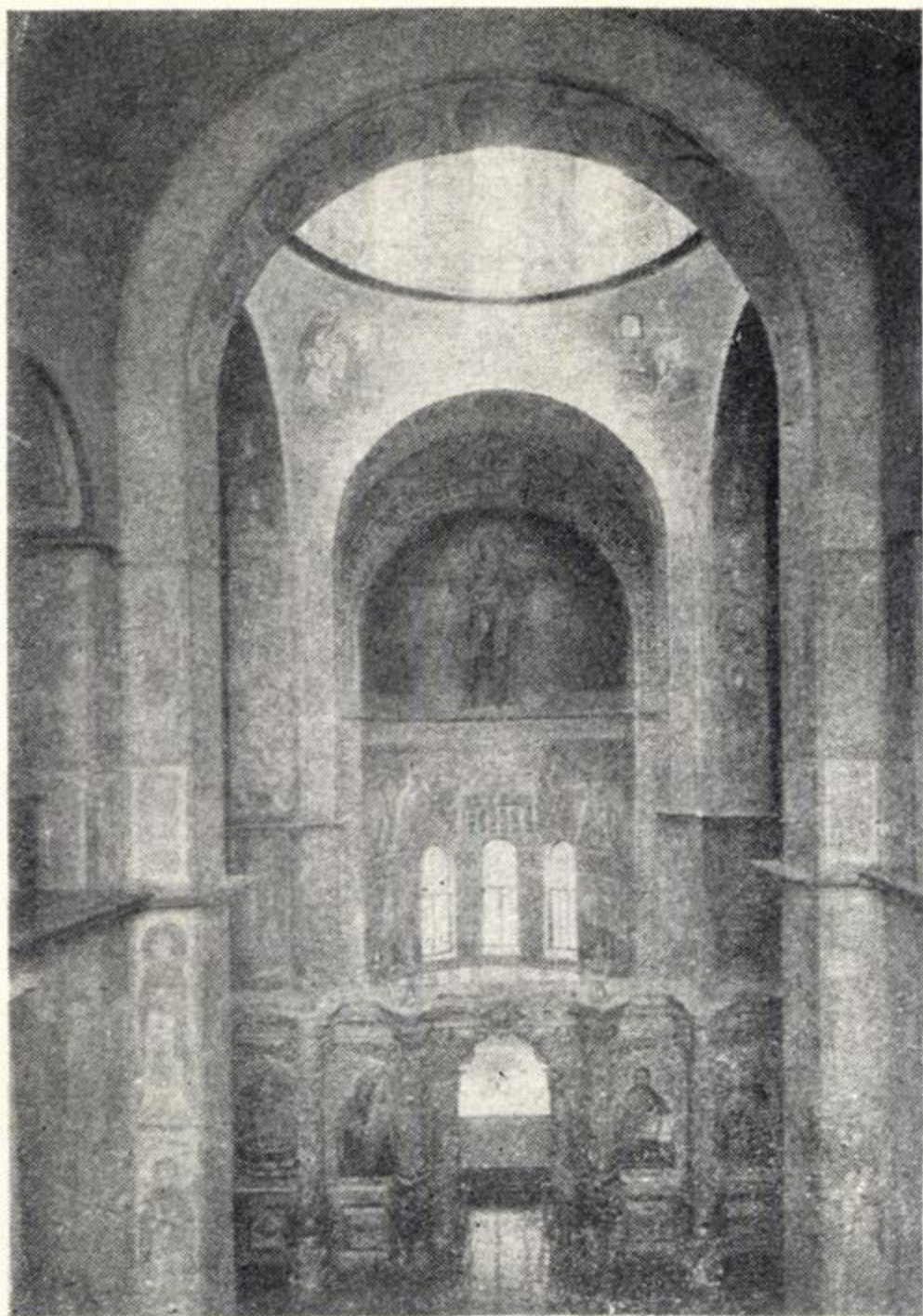
Reazan, 88, 564—567
 Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 564—567, fig. 414
Rimini, 352
Roma, 14, 16, 21, 34, 44, 174, 274, 293, 337, 393, 577
Rostov, 43, 58, 73, 138, 170, 300, 303, 334, 368, 383—389, 440, 441, 464, 482—502, 506, 528, 584—587
 Biserica Prea-fericitul Isidor, 440, 441, fig. 229
 Biserica Sfântul evanghelist Ioan de pe râul Ișna, 58, 486, 584—587, fig. 306—308
 Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 300, 334, 383—389, 441, 484—487, 492, 497, 498, fig. 211
 Mănăstirea patriarhului Avraam, 441, 486, 586
 Mănăstirea Belogostițki, 441
 Kremlin, 73, 388, 441, 482—488, 494, 496, 497, 499, 501, fig. 242—253
 — Biserica Maica Domnului Hodighitria, 485, fig. 243
 — Biserica Mîntuitorului „de peste tindă“, 441, 485, 491—496, 498, fig. 248—250
 — Biserica-poartă Învierea Domnului, 441, 486—491, 494, 497—499, 502, 503, fig. 124—127
 — Biserica-poartă Sfântul evanghelist Ioan, 485, 496—500, fig. 243, 251, 253
 — Palatul mitropolitului, 48
 — Palatul Roșu, 485, 486, 491, 499, fig. 252
 — Sala albă, 485, 491, 492

Sigtuna, fortăreață suedeză, 189
Smolensk, 18, 34, 37, 127, 131, 132, 135—137, 213, 374, 376
 Biserica Arhanghelul Mihail (Svirskaia), 135—137, 213, 374, fig. 335
Solovețki (v.: *Insula Solovețki*)
Staraia Ladoga, 211, 213—214
 Biserica Sfântul Gheorghe, 211, 213, 214, fig. 101—103
Strasbourg, 409
Suzdal, 32, 37, 38, 46, 63, 73, 87, 137, 138, 146, 151, 168—177, 304, 309, 323, 380—383, 389, 395, 399—402, 446, 451, 505, 506, 573—575, 584
 Biserica Icoana Maicii Domnului din Smolensk, fig. 256
 Biserica Sfinții Boris și Gleb

- din Kidekša, 37, 38, 137, 138, fig. 336
- Biserica Sfântul Nicolae din Glotovo (în Muzeul în aer liber de la Kremlin), 584, fig. 305
- Kremlin, 169, 170, 584
- Catedrala Nașterea Maicii Domnului, 168—177, 309, fig. 5, 67—69, 344
- Palatul arhiepiscopal, 169
- Mănăstirea Acoperământul Maicii Domnului, 380—383, 401, fig. 209, 210
- Biserica clopotniței, 381, 382
- Biserica-trapeză Zămislirea Maicii Domnului, 380—383, 451
- Catedrala Acoperământul Maicii Domnului, 380—383, fig. 209, 210, 380
- Poarta sfântă cu biserica Bunavestire, 380—383, fig. 210
- Trapeza, 382, fig. 209
- Mănăstirea Așezarea veșmîntului Maicii Domnului, 573—575, fig. 297—299
- Catedrala Așezarea veșmîntului Maicii Domnului, 573—575, fig. 297, 298
- Poarta sfântă, 399, 573—575, fig. 299
- Mănăstirea Mîntuitorului (Eftimie), 63, 323, 380; 399, 400, 446, 505, 506, fig. 212, 213, 255, 256
- Biserica bolniței Sfântul Nicolae, 506
- Biserica-poartă Bunavestire, 399—401, 506, fig. 212
- Biserica-trapeză Adormirea Maicii Domnului, 63, 399, 446, fig. 388
- Catedrala Schimbarea la față, 399
- Clopotnița cu biserica Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, 63, 399—402, 506, fig. 213
- Turnul de apă, 505
- Zidul de fortificație și turnul-poartă, 399, 505, 506, fig. 255, 256
- Sevcenkovo*, sat, 128
- Terapont* (v.: Kirillov)
- Truvorovo*, 274
- Tuhola* 58, 583; (v.: Novgorod)
- Biserica Sfântul Nicolae, 58, 583, fig. 304
- Tutaev*, 541—544
- Catedrala Învierea Domnului, 541—544, fig. 411
- Tver*, 321, 392
- Ubori*, 558
- Uglici*, 63, 361, 442, 443, 451, 486, 501
- Mănăstirea lui Alexei, 442, 443
- Biserica Adormirea Maicii Domnului, 63, 442, 443, 451, fig. 395
- Mănăstirea lui Paisie, 486
- Ugorsk*, 321
- Ustiug*, 304, 357, 591
- Valdai*, 475
- Mănăstirea Madona spaniolă, 475
- Varșovia*, 189
- Vasilievski*, sat, 167
- Veasema*, 455
- Veatka*, 321
- Veliki Ustiug*, 458, 523, 524, 591
- Biserica Înălțarea Domnului, 458, 523, 524, fig. 409
- Veneția*, 295
- Vîșgorod*, 13
- Vladimir*, 32, 33, 37, 38, 42, 43, 46, 73, 87, 139, 142—146, 154—168, 170—173, 177, 283, 285, 294, 296, 300, 304, 309, 312, 320, 357, 373—376, 386, 467—469, 482, 523
- Biserica Adormirea Maicii Domnului, 467, 468, 523, fig. 402
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 33, 38, 46, 161—168, 285, 294, 296, 386, fig. 64—66, 340—343
- Catedrala Sfântul Dumitru, 38, 43, 142, 154—161, 164, 283, fig. 56—63, 338, 339
- Poarta de aur, 143—146, fig. 49

- Biserica-poartă Așezarea veșmîntului Maicii Domnului, 143, 145, 146, fig. 49
- Mănăstirea Cneaghinelor, 373—376
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 373—376, fig. 201—204
- Vladimir-Volînski*, 127, 128
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 127, 128, fig. 329
- Vologda*, 300, 357, 367, 395, 396, 464, 523, 590—592
- Catedrala Sfînta Sofia, 300, 395, 396, fig. 385
- Mănăstirea Alexandru Kușski, 590—592
- Biserica Adormirea Maicii Domnului, 590—592, fig. 418
- Mănăstirea Mîntuitorului (Priluțki), 592
- Volokolamsk*, 44, 57, 78, 323, 391, 392, 478—480
- Mănăstirea Iosif din Volokolamsk, 323, 335, 478—480, fig. 405, 406
- Biserica-poartă Sfinții Petru și Pavel, 478—480, fig. 405, 406
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 479, fig. 405
- Mănăstirea Vozmișcenski, 391, 392
- Catedrala Nașterea Maicii Domnului, 391, 392, fig. 382
- Würzburg*, 143
- Zagorsk*, 43, 52, 63, 285—289, 362—364, 430—433, 444—446, 544—550
- Biserica Sfînta Paraschiva (Peatnița), fig. 224
- Mănăstirea Sfînta Treime (Sfîntul Sergiu), 29, 42, 43, 52, 63, 74, 285—289, 300, 323, 362—364, 367, 411, 430—433, 444, 500, 527, 544—550, 564, fig. 224, 225, 279—284
- Biserica lui Sergiu din Radonej cu trapeza, 544—547, fig. 279—281
- Biserica Miheevskaia, fig. 281
- Biserica-poartă Sfîntul Ioan Botezătorul, 544, 548, 549, fig. 224, 285
- Biserica secundară a lui Nikon, 547, fig. 158
- Biserica Sfîntul Duh, 63, 323, 362—364, 411, 445, fig. 9
- Biserica lui Zosima și Savvati de lîngă bolniță, 444, 470, 527, fig. 396
- Capela fîntinii, 544, 546, 547, fig. 224, 282
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 74, 286, 430—433, 549, fig. 224, 225
- Catedrala Sfînta Treime, 29, 43, 285—289, 300, fig. 156—158
- Clopotnița, 544, 549, 550, fig. 284
- Palatul mitropolitului, 549
- Palatul Serapion, 288
- Pavilionul chiliilor țarilor, 549
- Trapeza, 544, 546—549, fig. 224, 282
- Turnul Peatnița, fig. 224
- Turnul Rațelor, 544, 549, fig. 283
- Turnul Roșu și Poarta sfîntă, fig. 224
- Turnurile de fortificație și zidurile de apărare, 548, 549
- Zvenigorod*, 74, 281—284, 286
- Catedrala Adormirea Maicii Domnului „în Tîrgșor“, 74, 281—284, 287, fig. 155, 370
- Mănăstirea Sabbas-Storoșevski, 74, 282

1. Kiev, catedrala Sfinta Sofia, vedere dinspre emporea de la vest, prin nava centrală, spre naos și altar, secolul al XI-lea, tîmpla mijlocul secolului al XVIII-lea.

2. Kiev, catedrala Sfinta Sofia, Pantocratorul (mozaic în cupola principală), mijlocul secolului al XI-lea.

3. Novgorod, catedrala Sfânta Sofia din Kremlin, 1045—1052, fațada sud cu turnul scării adosat la vest.

4. Novgorod, biserica Sfântul Nicolae de pe Lipna, 1292, vedere dinspre sud-est.

5. Suzdal, catedrala Nașterea Maicii Domnului din Kremlin, patru panouri ale ușii vestice decorate cu icoane (gravate și suflate cu aur), aproximativ 1227—1237; sus stînga „Învierea lui Lazăr”, sus dreapta „Intrarea lui Iisus Cristos în Ierusalim”, jos stînga „Pogorîrea lui Iisus Cristos în iad”, jos dreapta „Minunea Rusaliilor”.

6. Moscova, Kremlinul, vedere dinspre sud-est, peste râul Moscova, spre fortăreață, spre marele palat al Kremlinului, spre catedrale și spre clopotniță, secolele XV—XIX.

7. Moscova, catedrala Bunavestire din Kremlin, icoana Maicii Domnului din Deisisul lui Teofan Grecul, 1405.

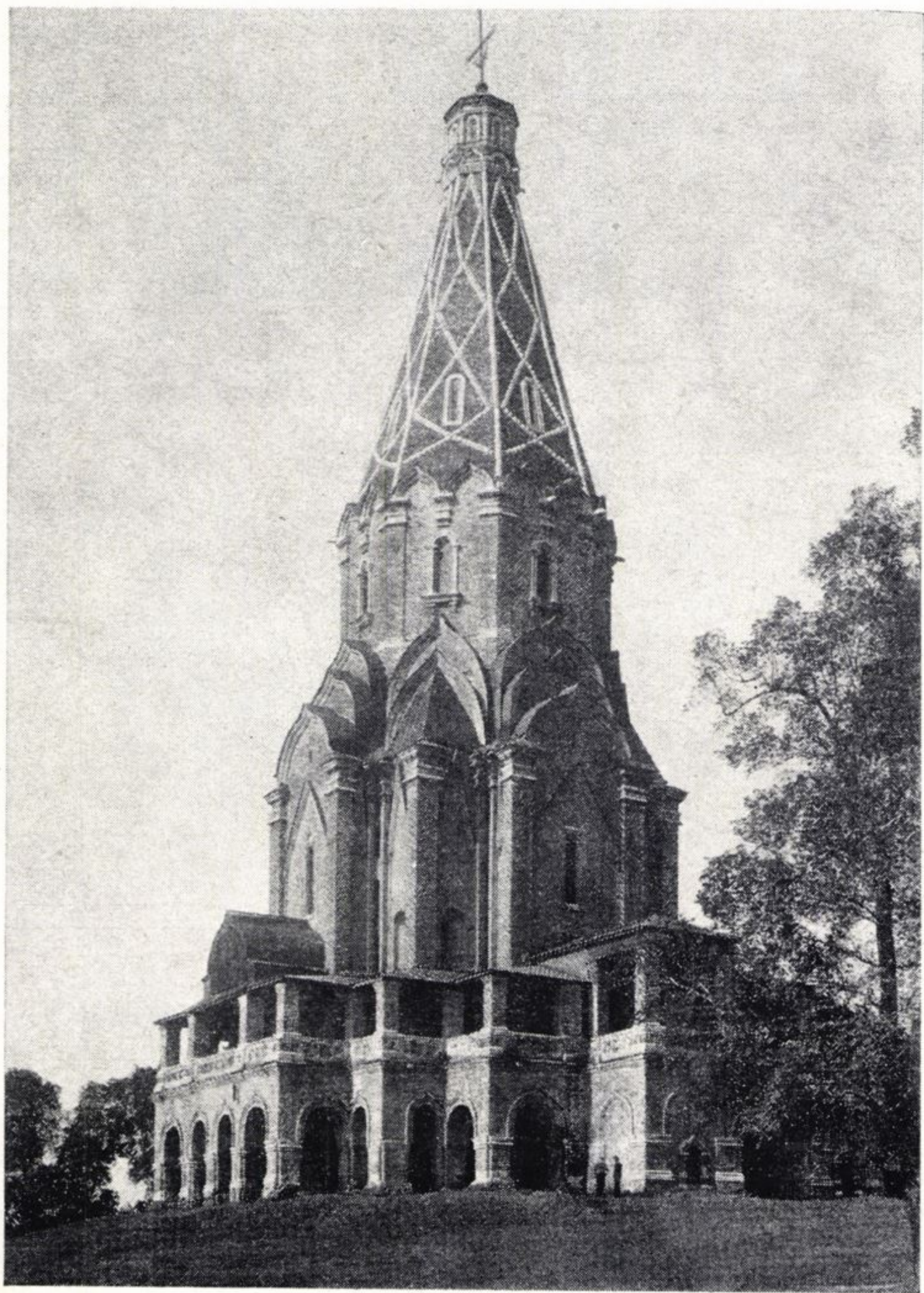
9. Zagorsk, biserica Sfântul Duh din mănăstirea Sfânta Treime și Sfântul Sergiu, 1476—1477, fațada vest.

8. Moscova, catedrala Adormirea Maicii Domnului din Kremlin, 1475—1479, arhitect Aristotele Fioravanti, vedere prin partea de nord spre est; frescele 1642—1644, icoanele (în majoritate) sînt din secolele XIV-XVII, candelabrele de bronz din secolele al XVII-lea și al XIX-lea.

10. Moscova, biserica Înălțarea Domnului din Kolomenskoe, 1530—1532, vedere dinspre nord-est.

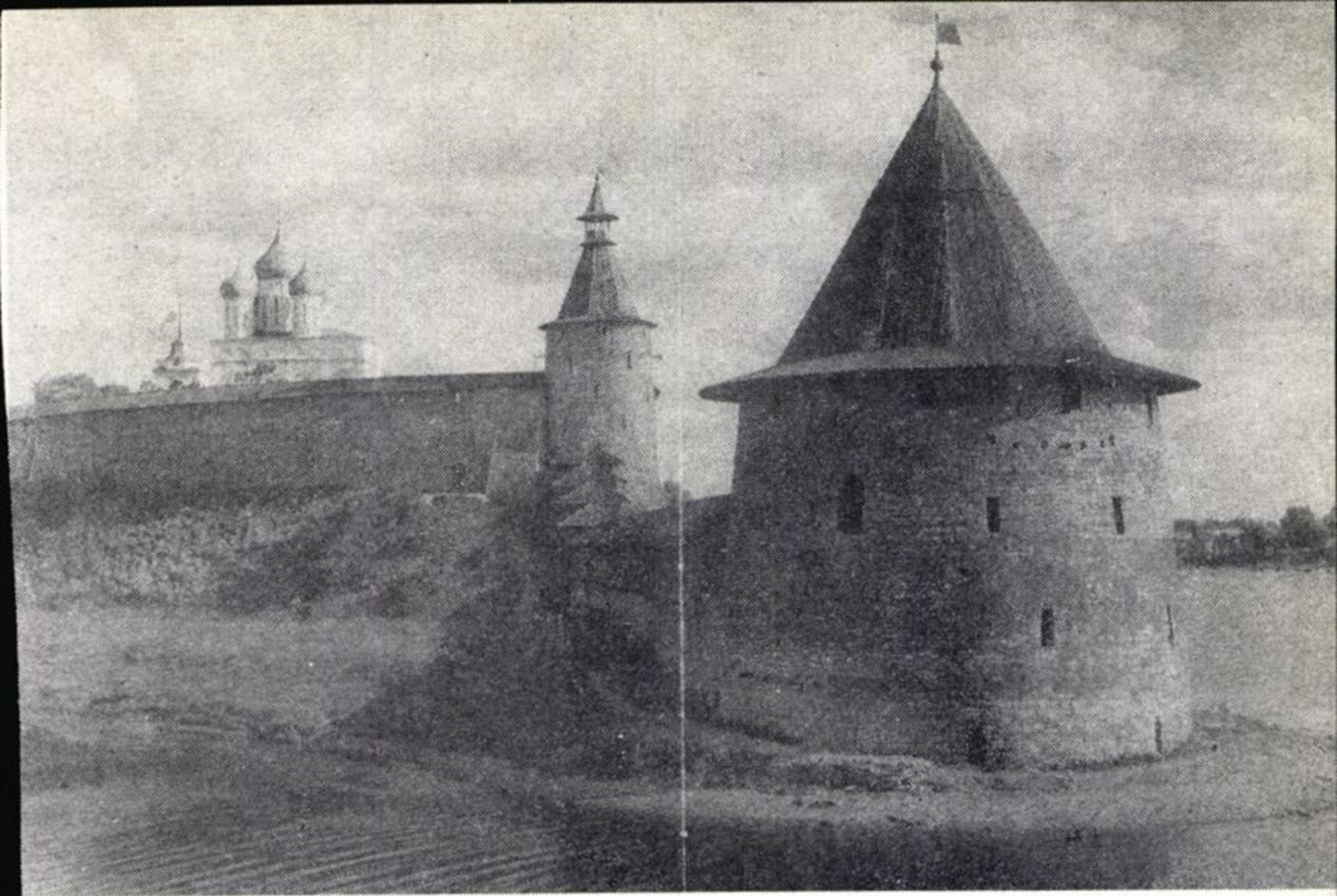

11. Moscova, catedrala veche Icoana Maicii Domnului de la Don din mănăstirea Donului, 1591—1593, trapeza și clopotnița (în stînga) 1678—1679, vedere dinspre sud-vest.

12. Rostov, biserica-poartă Învierea Domnului din Kremlin, pe la 1670, fațada sud.

13. Pskov, Kremlinul, vedere peste râul Pskova spre fortificațiile de la nord-vest și spre catedrala Sfânta Treime, turnul Plat (în față) și turnul Kutekrom, secolele XV—XVII.

14. Insula Kiji din lacul Onega, biserica Acoperământul Maicii Domnului, 1764, vedere din clopotniță spre turle.

KIEV ȘI VLADIMIR-SUZDAL. RUSIA KIEVEANĂ ÎNAINTE DE NĂVALIREA TĂTARILOR

15—33. Kiev, catedrala Sfinta Sofia, 1037—1061.

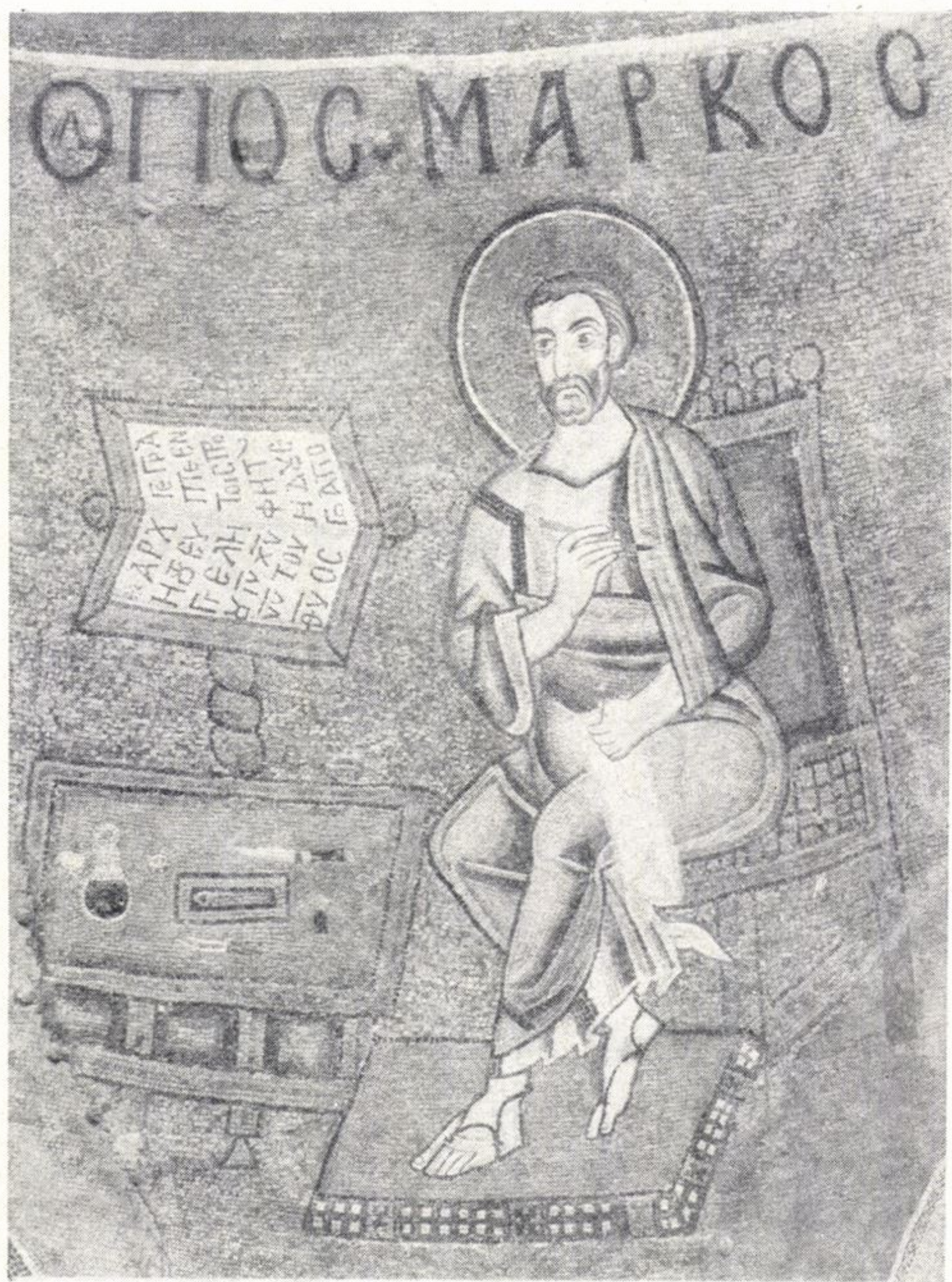
15. Maica Domnului în rugăciune (*Oranta*), mozaic în absida principală, mijlocul secolului al XI-lea.

16, 17. Fațada est
cu zidăria originală
curățată de tencu-
ială.

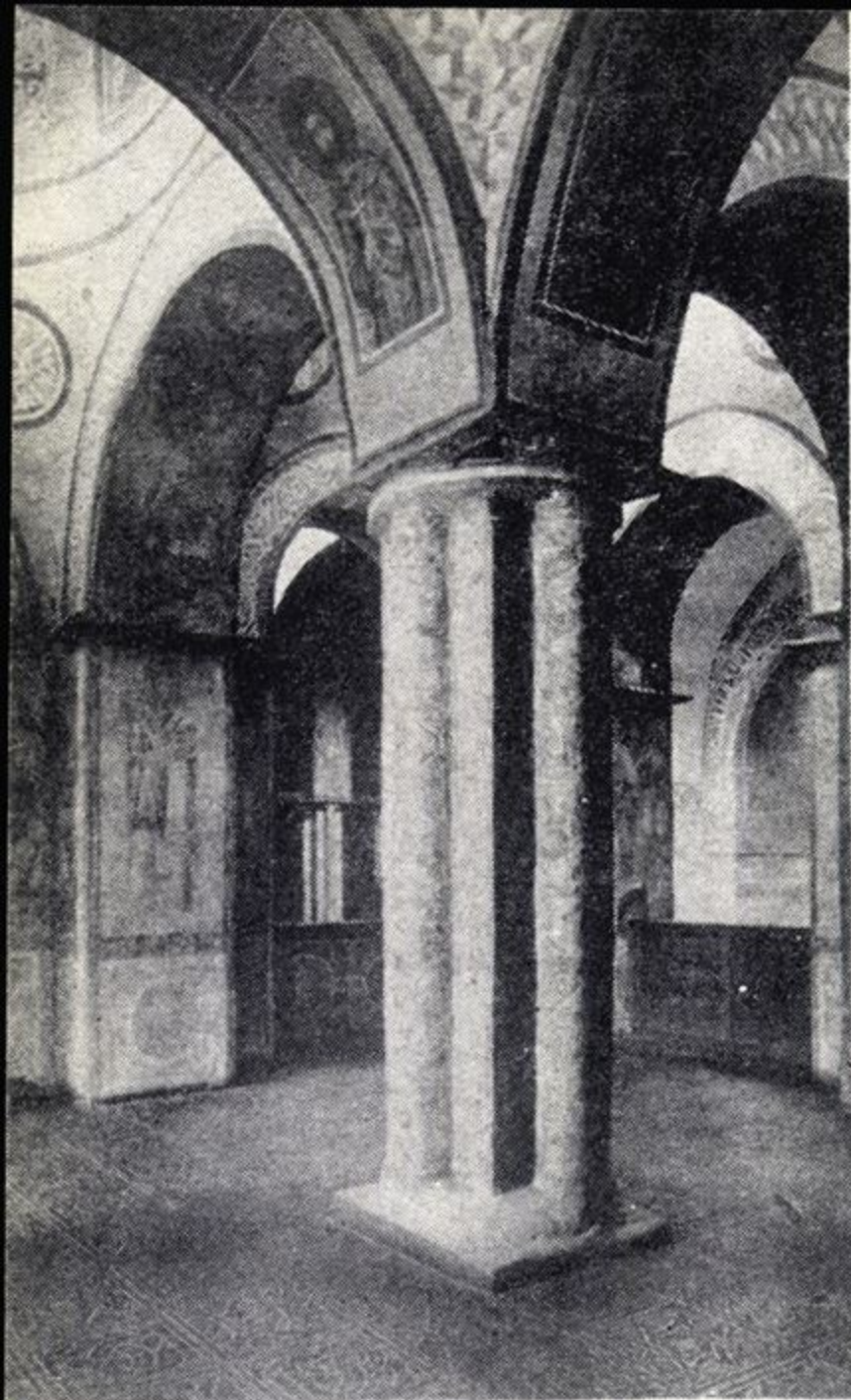
18. Evanghelistul Marcu, mozaic în naos, mijlocul secolului al XI-lea.

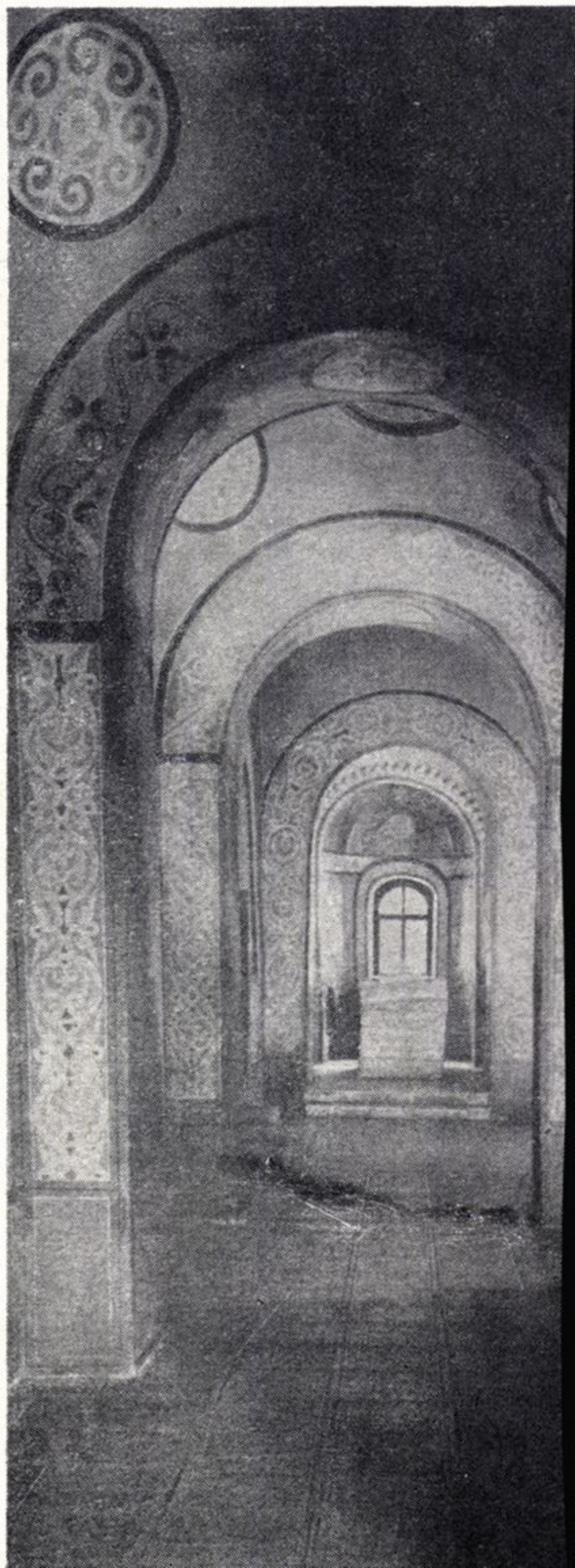

19—20. Bunavestire: arhanghelul Gavriil și Maica Domnului, mozaicuri pe cei doi stâlpi ai arcului triumfal, mijlocul secolului al XI-lea.

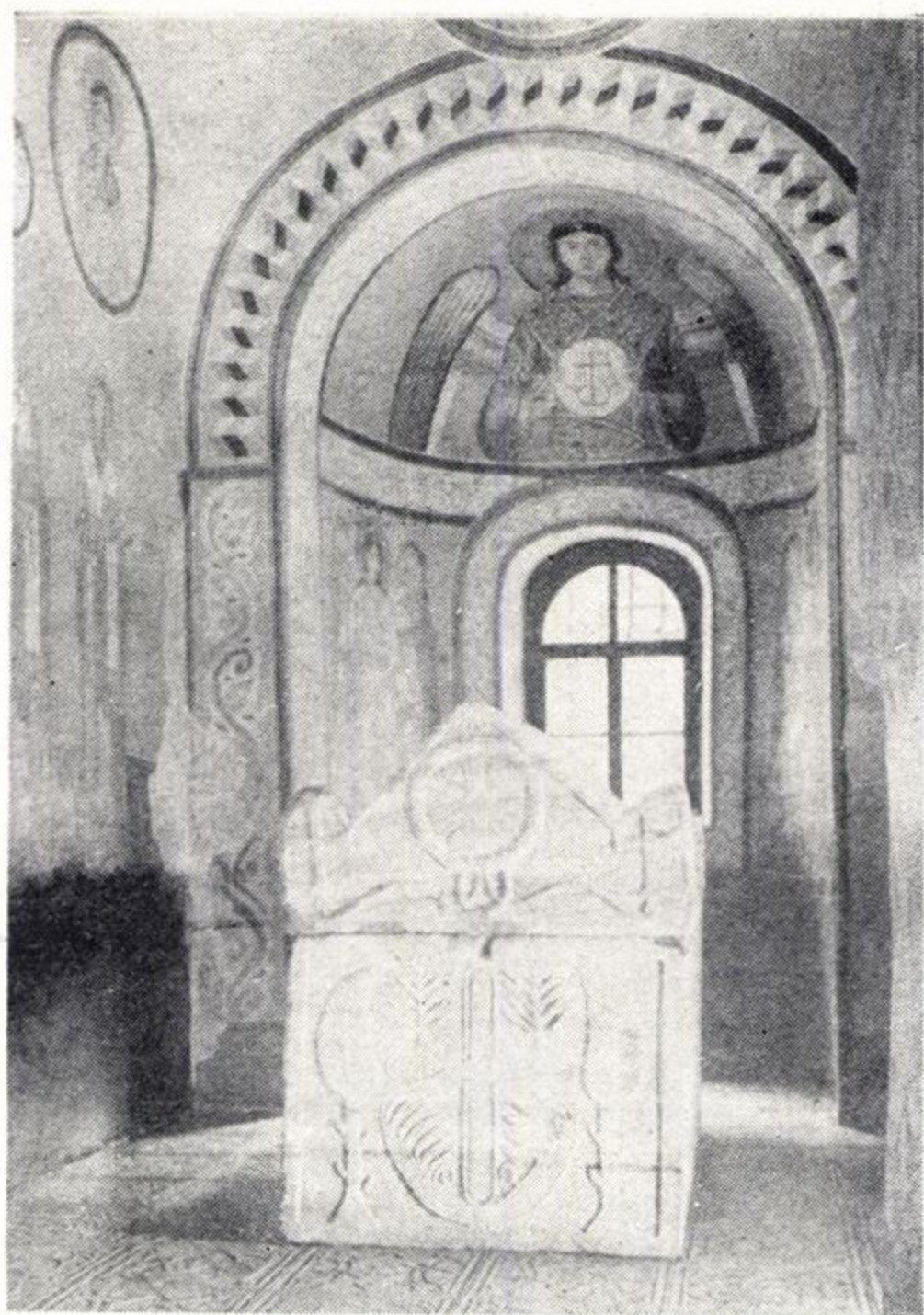

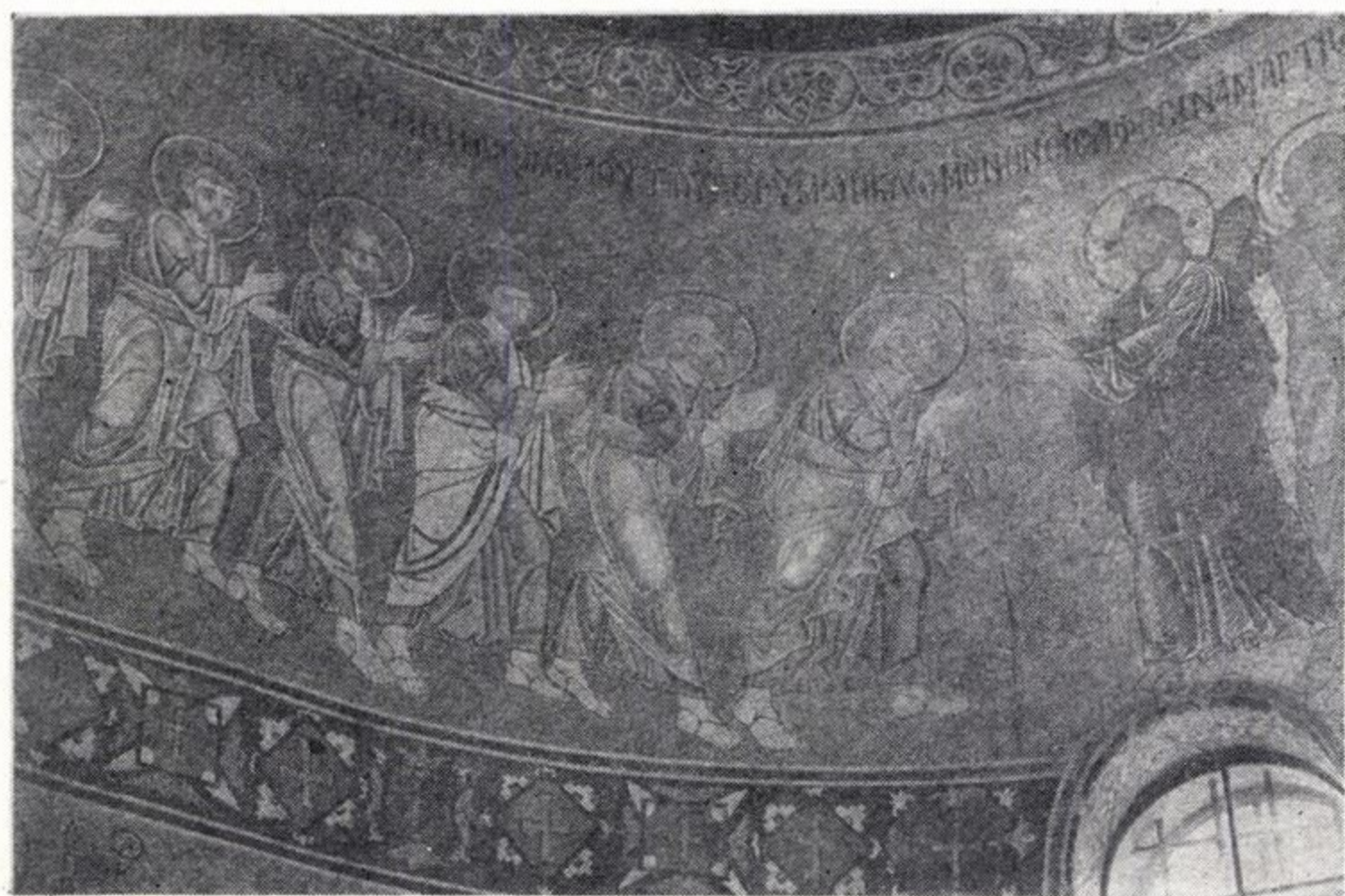
21. Colțul vestic al emporei laterale sudice cu stîlp fasciculat.

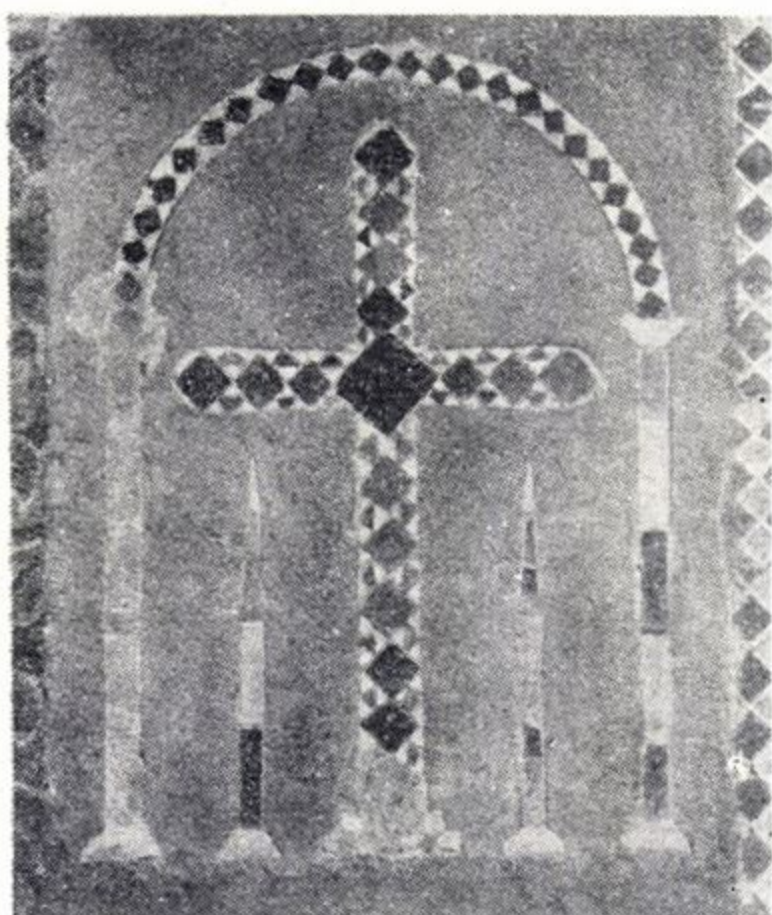
22 Vedere prin galleria interioară nordică spre mormîntul lui Iaroslav cel Înțelept.

23. Sarcofagul de marmură al lui Iaroslav cel Înțelept cu decorație în relief, 1125.

24. Împărtășania, mozaic în absida principală, detaliu al părții nordice, mijlocul secolului al XI-lea.

25. Cruce încrustată pe spătarul băncii clerului, partea nordică a absidei principale, mijlocul secolului al XI-lea.

26. Medalionul mucenicului Lisimah, mozaic pe stîlpul sudic al arcului triumfal, mijlocul secolului al XI-lea.

27. Sfîntul Ioan Gură-de-aur și sfîntul Grigore din Niceea, mozaic din șirul episcopilor din partea sudică a absidei principale, mijlocul secolului al XI-lea.

28. Mucenică, frescă în capela Sfinții Ioachim și Ana, secolul al XI-lea.

29. Muzicanți și jongleri la hipodrom, frescă în casa scării de la sud-vest.

30. Vedere spre brațul nordic al crucii cu arcatura lui cu trei deschideri pe două niveluri.

31. Sfântul Nicolae, frescă în nava centrală, la sud.

32. Vizitațiunea: sfânta Maria o îmbrățișează pe sfânta Elisabeta în timpul vizitei, frescă în capela Sfinții Ioachim și Ana.

33. Sfânt neidentificat, frescă în capela Sfântul Gheorghe.

34—36. Kiev, mănăstirea Sfântul Dumitru, pe la 1062; mai târziu i s-a schimbat numele în mănăstirea Arhanghelul Mihail cu acoperișurile de aur.

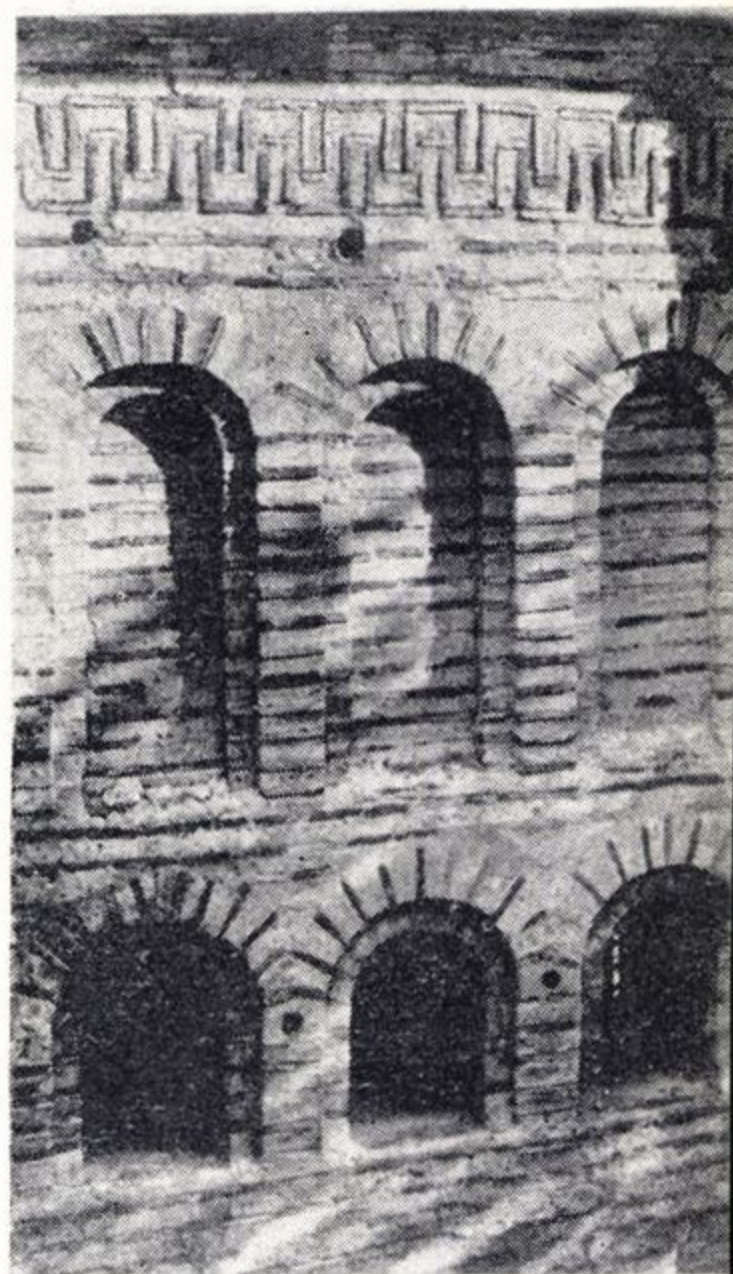
34, 35. Sfântul Gheorghe din Capadocia și sfântul Teodor Stratilat, partea stângă și cea dreaptă a unui basorelief de ardezie roșie, pe la 1062 (azi în Muzeul catedralei Sfânta Sofia).

36. Arhidiaconul Ștefan, mozaic, pe la 1113 (azi în Muzeul catedralei Sfînta Sofia).

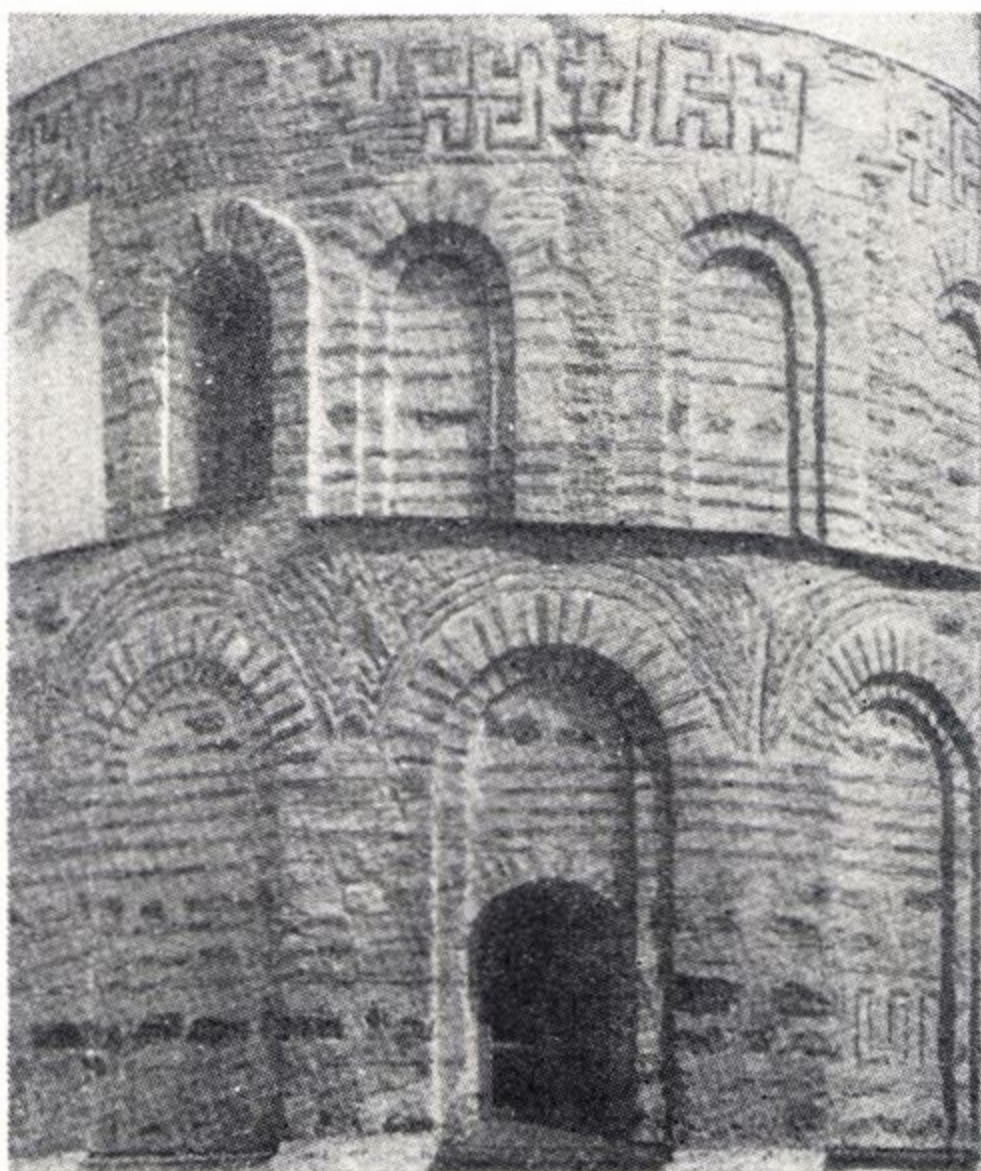
37. Kiev, biserica Mîntuitorului din Berestovo, începutul secolului al XII-lea, vedere parțială a fațadei nord.

38. Kiev, biserica-poartă Sfânta Treime a mănăstirii Peșterilor, 1106—1108, parament baroc de pe la 1700, fațada est.

39—41. Cernigov, catedrala Schimbarea la față a lui Iisus Cristos, pe la 1036.

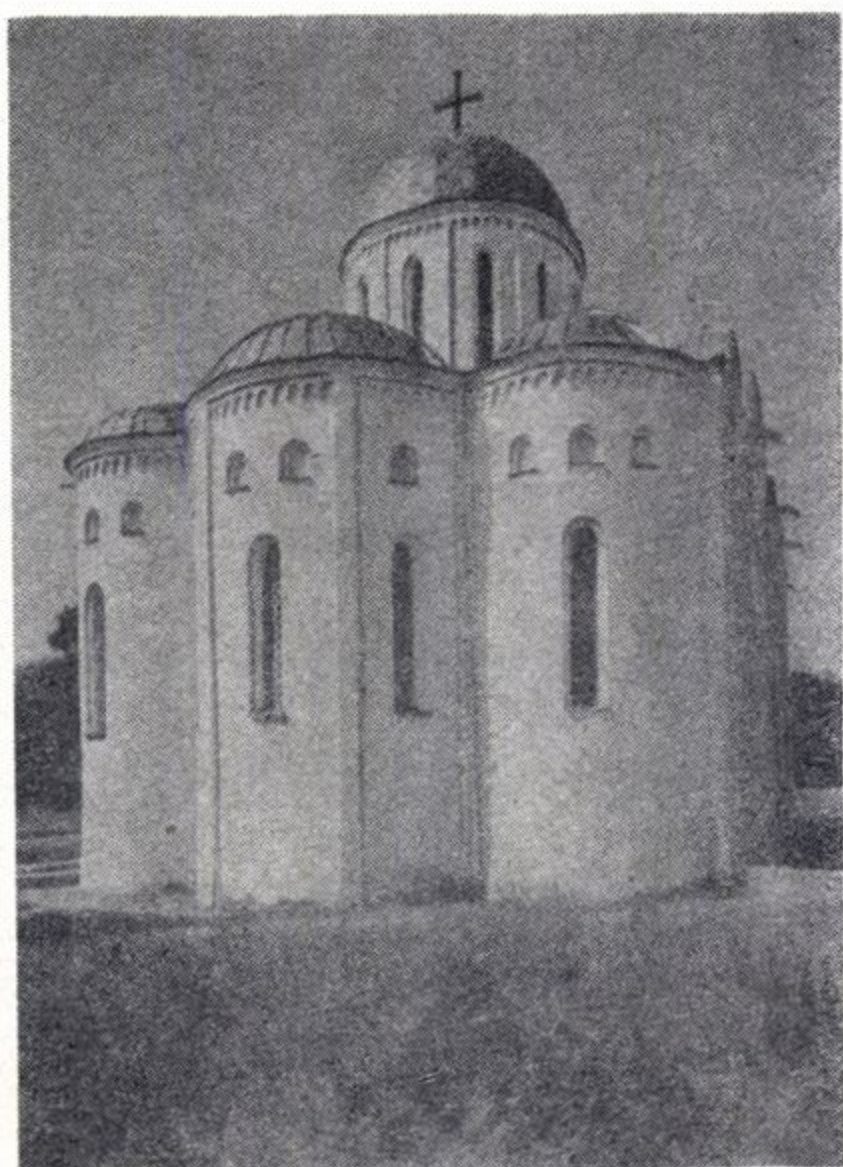
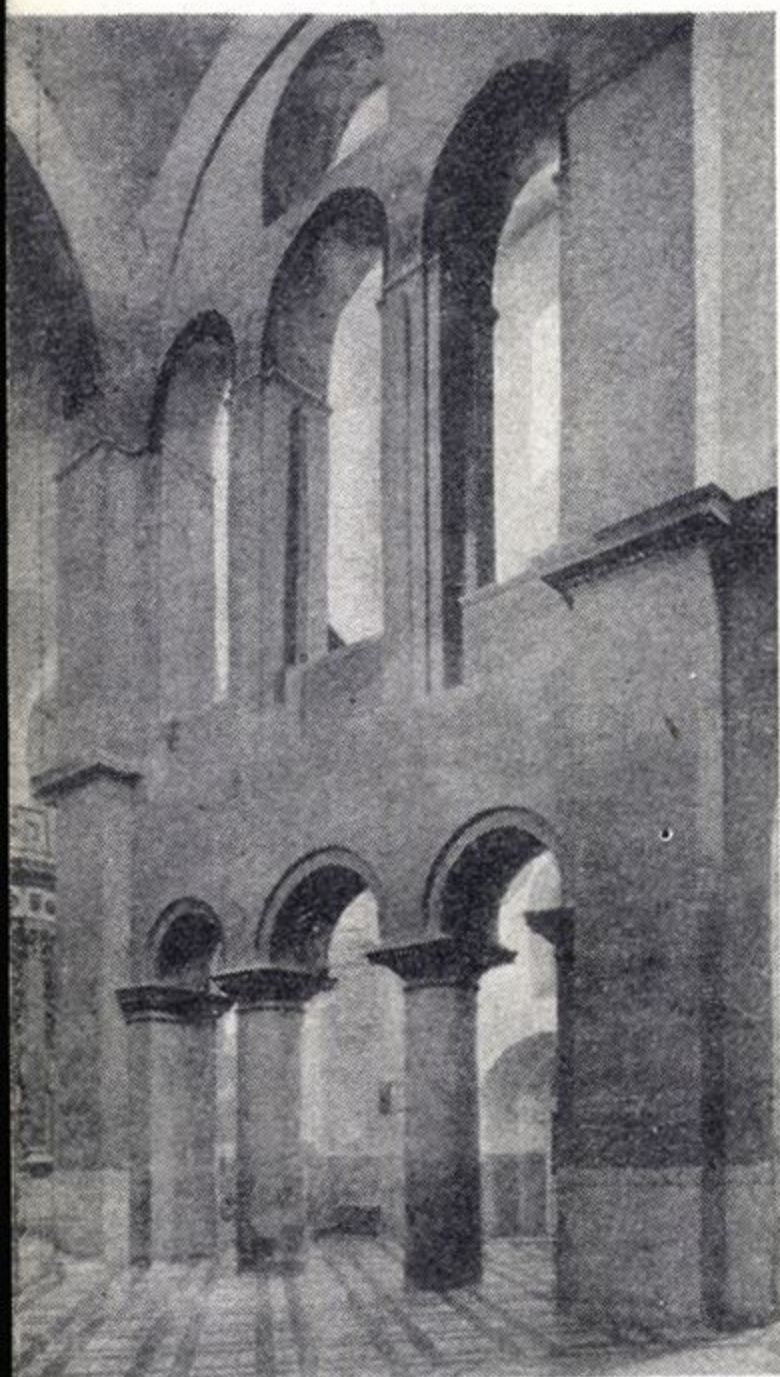

39. Fațada vest, partea superioară a turnului de la nord-vest și turnul de la sud-vest, secolul al XVIII-lea.

40. Detaliu al turnului de la nord-vest.

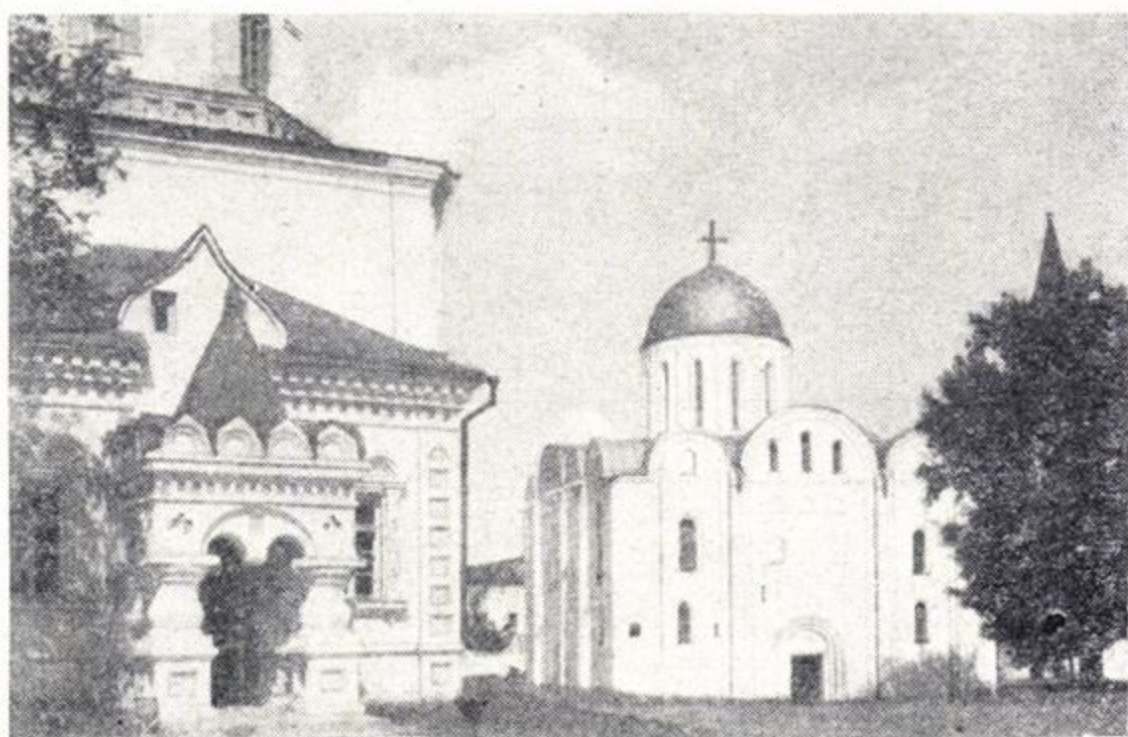
42—44. Cernigov,
catedrala Sfinții
Boris și Gleb, seco-
lul al XII-lea.

41. Vedere din na-
va centrală spre ar-
catura de la sud.

42. Fațada est.

43. Vedere spre fa-
țada vest, în stînga
față colegiul, seco-
lul al XVIII-lea.

44. Garguie și capitel istoriat cu pantere pe fațada sud.

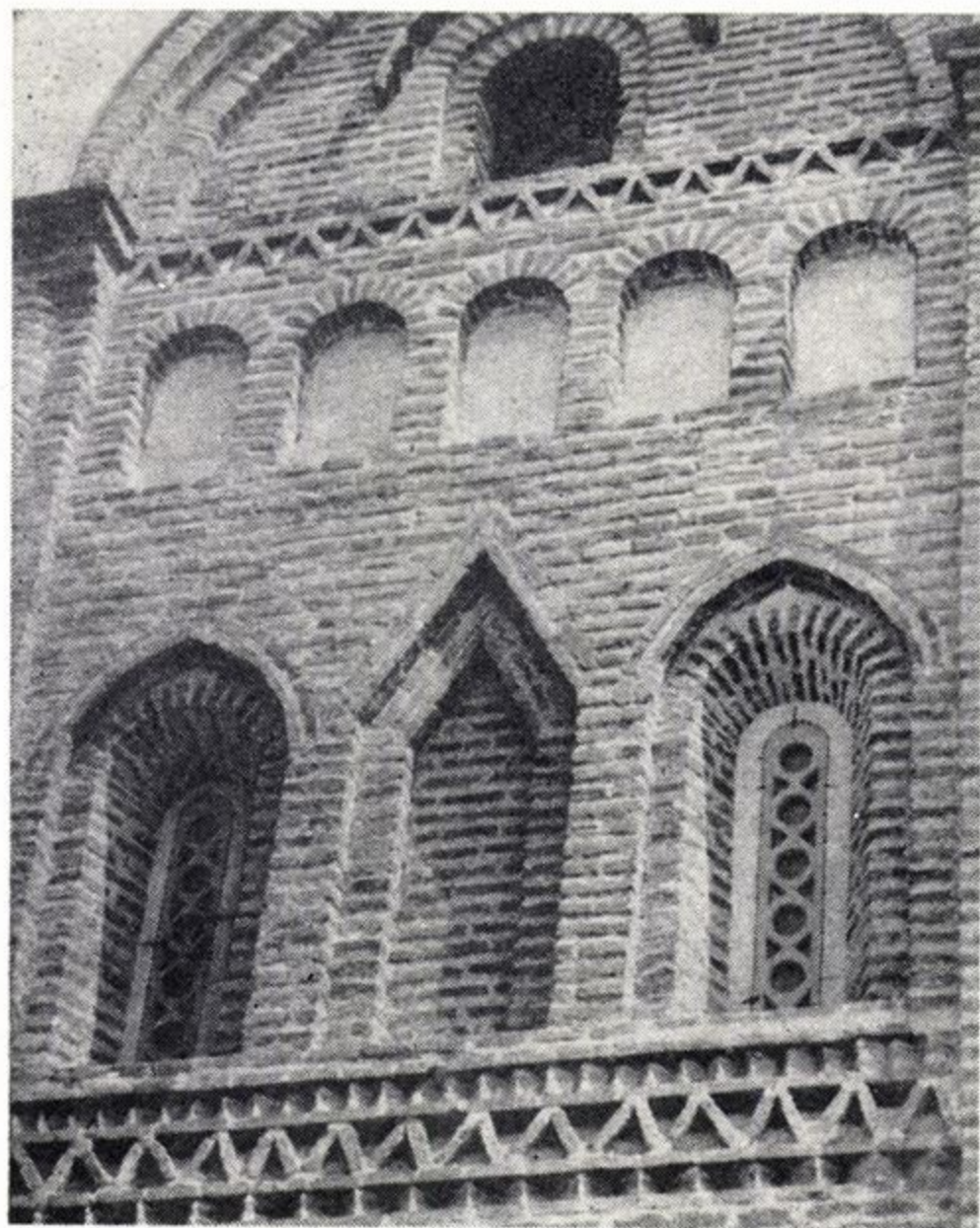

45. Cernigov, catedrala Adormirea Maicii Domnului din mănăstirea Elețki, vedere din transept spre spațiul de colț de la sud-vest cu absida baptisteriului, mijlocul secolului al XII-lea.

46—47. Cernigov,
biserica Peatnița,
a doua jumătate a
secolului al XII-lea.

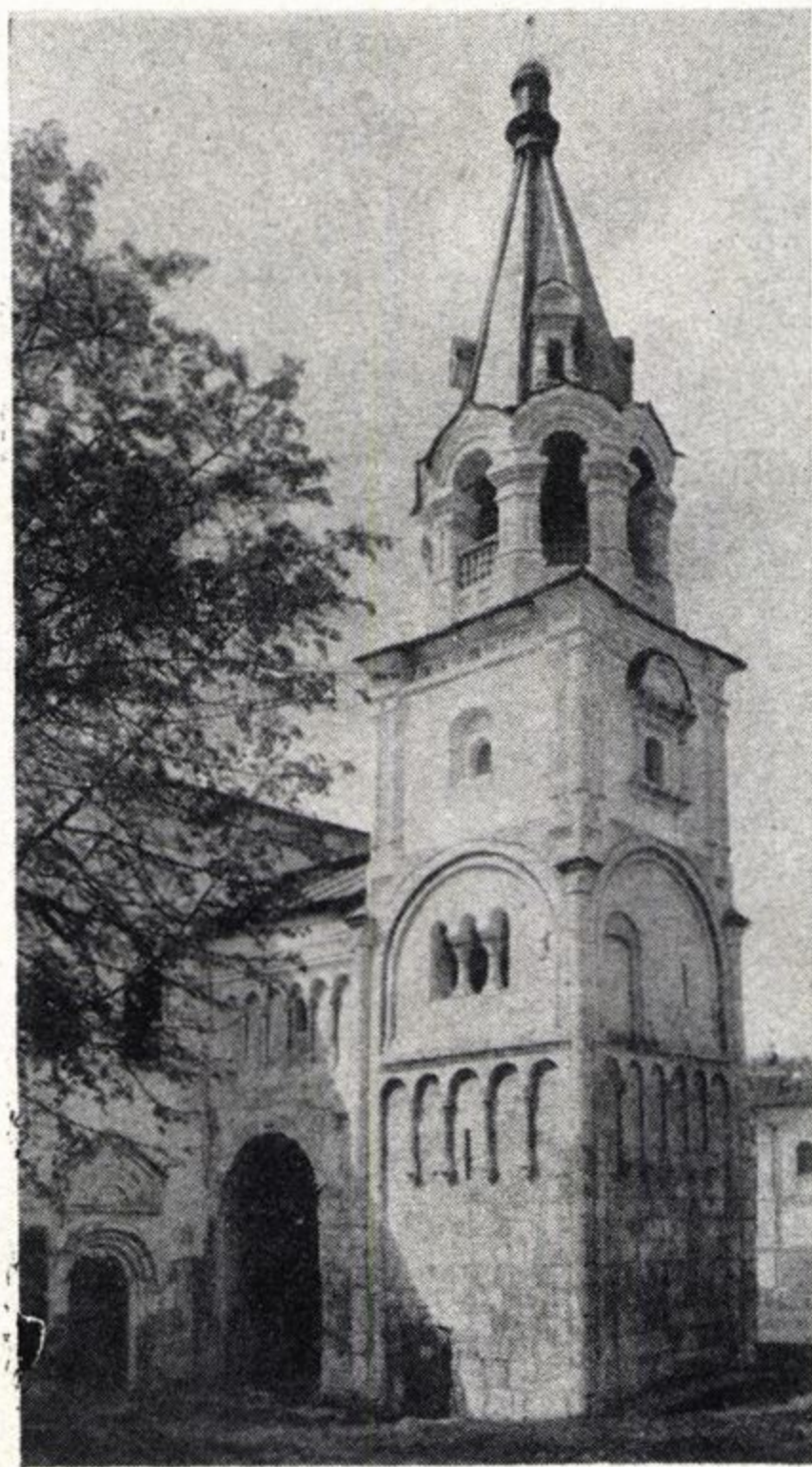

46. Vedere dinspre
sud-est.

47. Decorație pe
fațada vest cu friză
zimțată și fișii be-
guneț.

48. Bogoliubovo, palatul lui Andrei Bogoliubski, casa scării de la nord, cu pasarela spre em-pora paraclisului, 1158—1165, vedere dinspre nord-est.

50. Pereslavl-Zales-ski, catedrala Schim-barea la față a lui Iisus Cristos, 1152—1157, vedere dinspre sud-vest.

49. Vladimir, Poar-ta de aur, 1164, fa-țada est, deasupra porții biserica Așe-zarea veșmîntului Maicii Domnului, secolele XV—XVII.

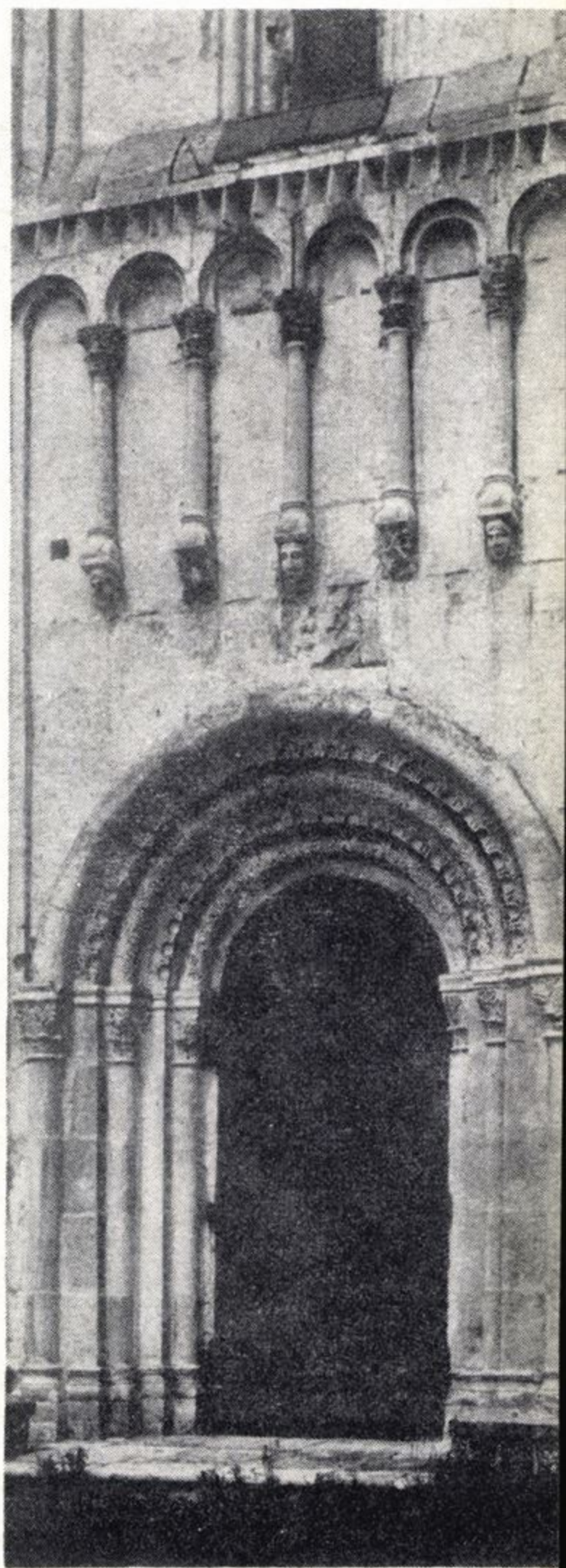
51—55. Bogoliubovo, biserica Acoperământul Maicii Domnului de pe Nerl, 1165.

51. Vedere dinspre sud-est.

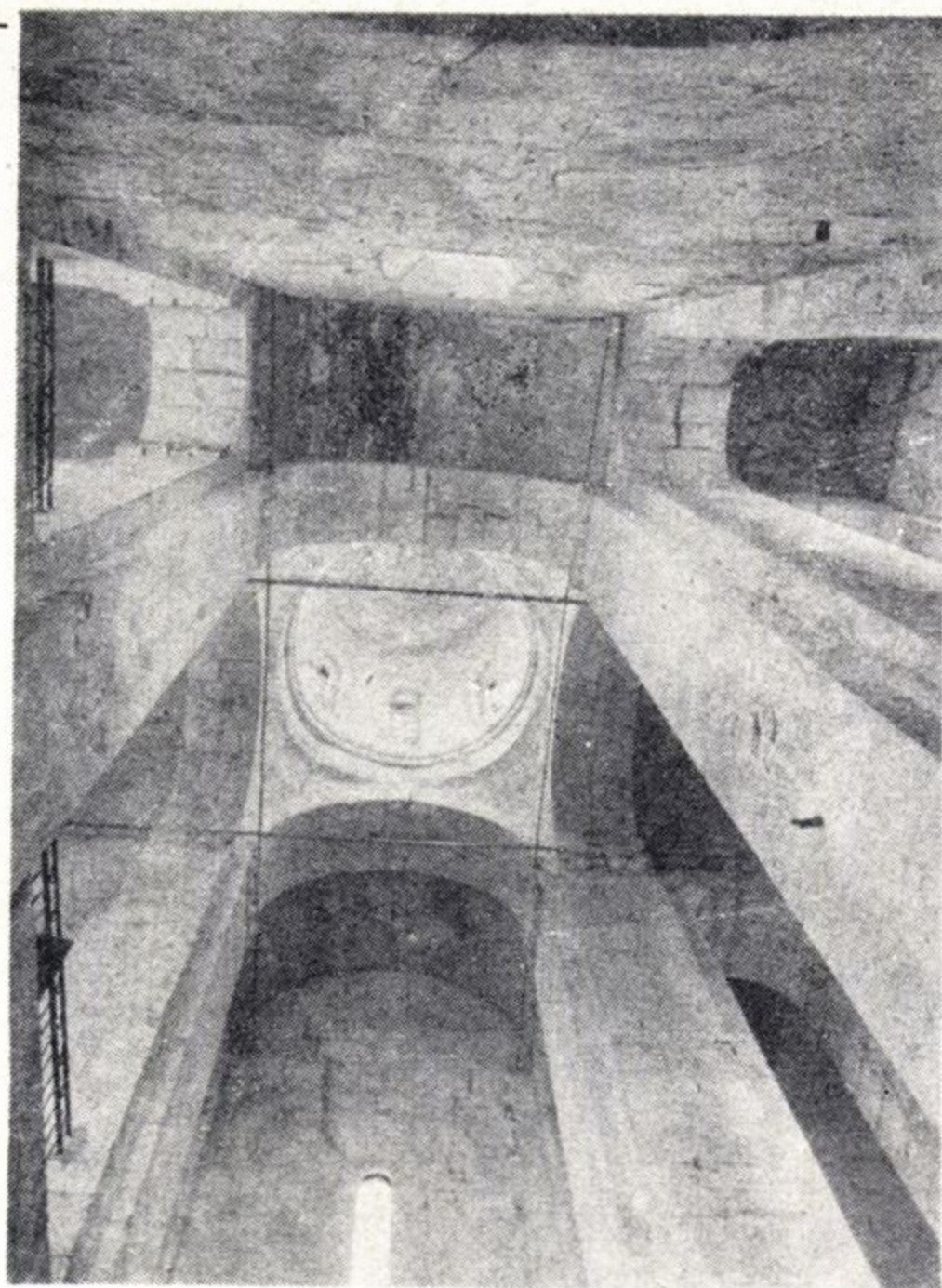

52. Reliefuri pe traveea centrală a fațadei sud: regele David printre animale, capete de femei ca simboluri ale Maicii Domnului și lei ca „paznici neobosiți“.

53. Portalul de pe fațada sud.

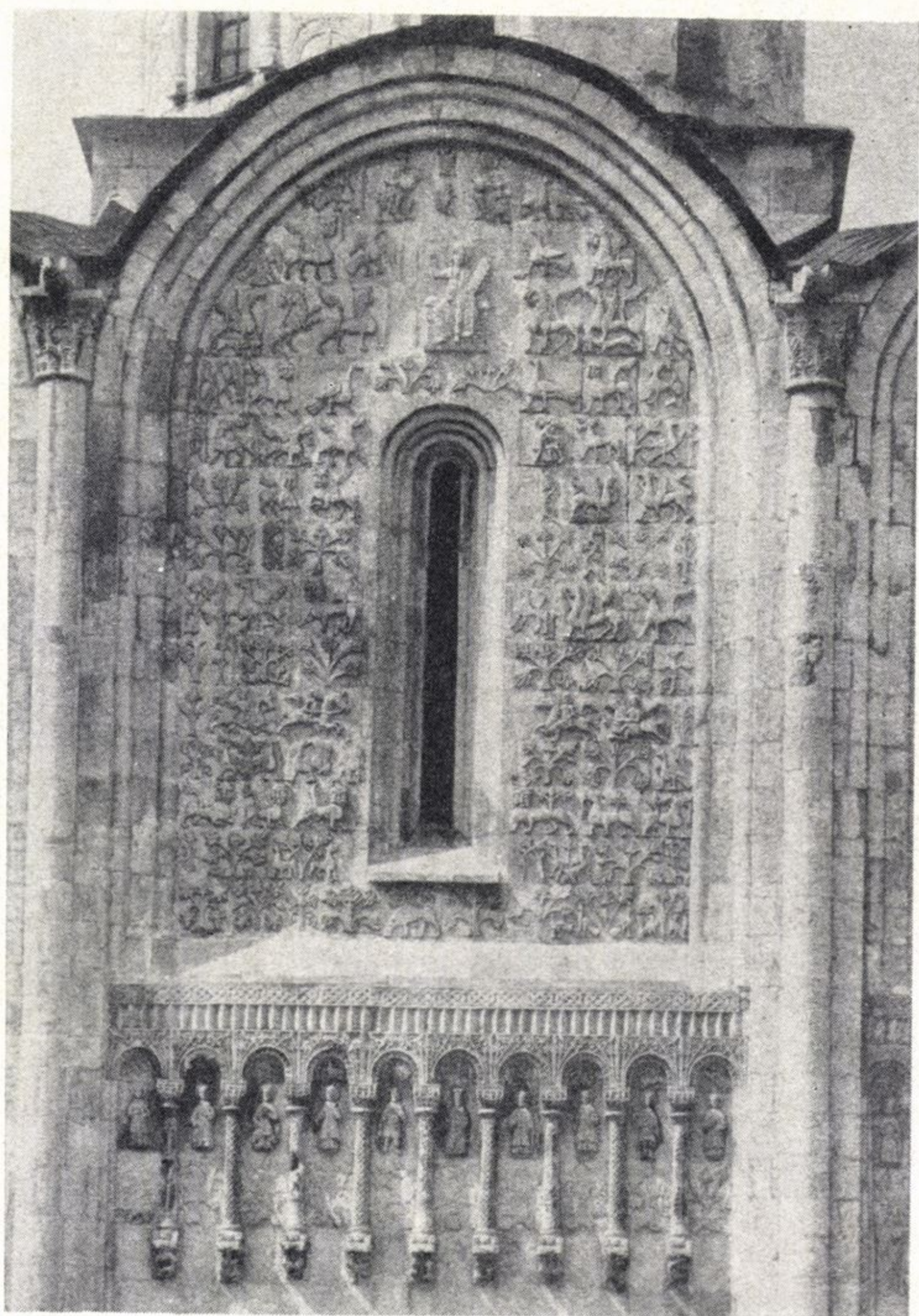
54. Vedere spre intradosul cupolei.

55. Vedere dinspre nord-vest.

56. Vedere dinspre nord-est.

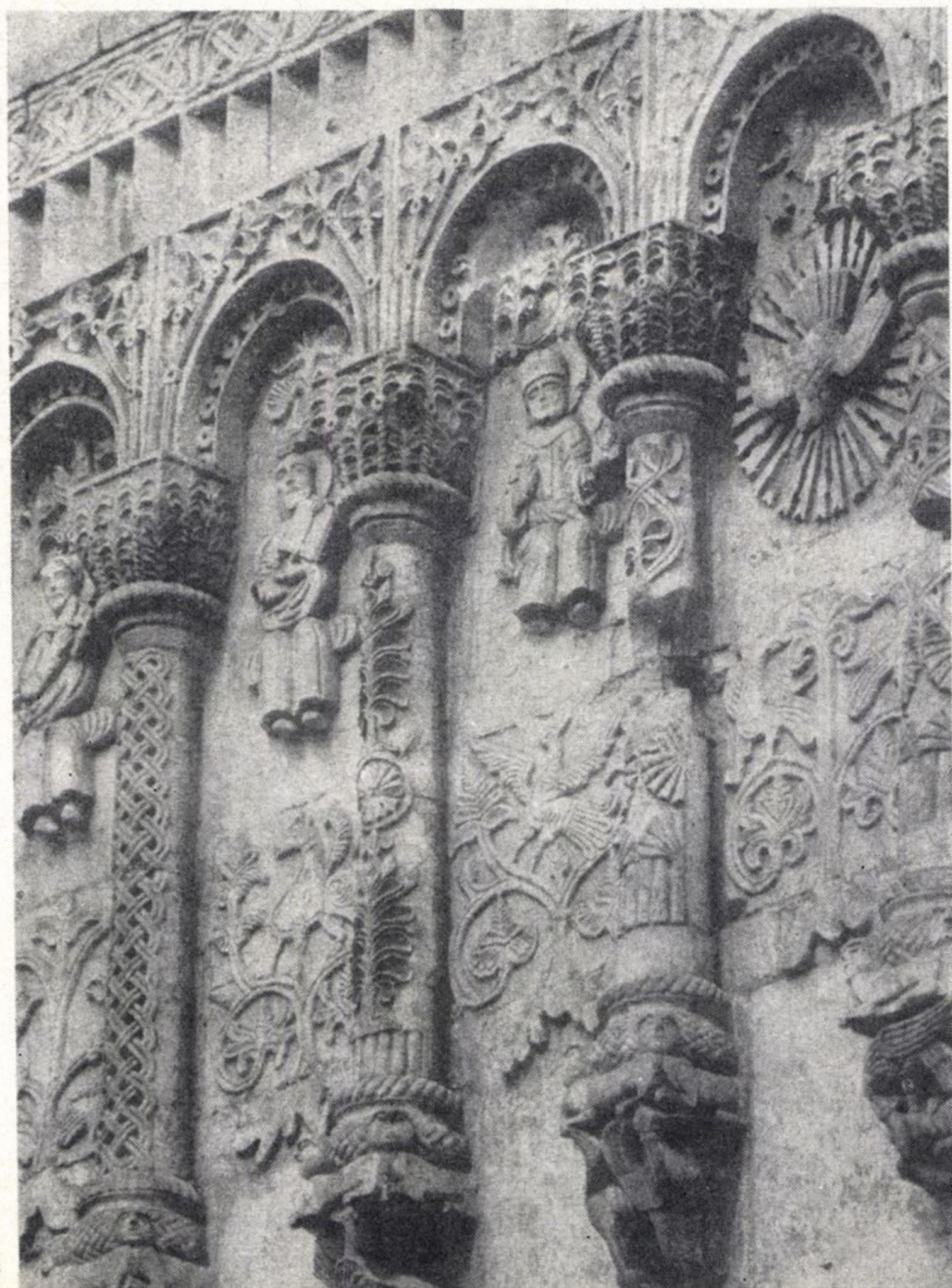

57. Traveea centrală a fațadei sud.

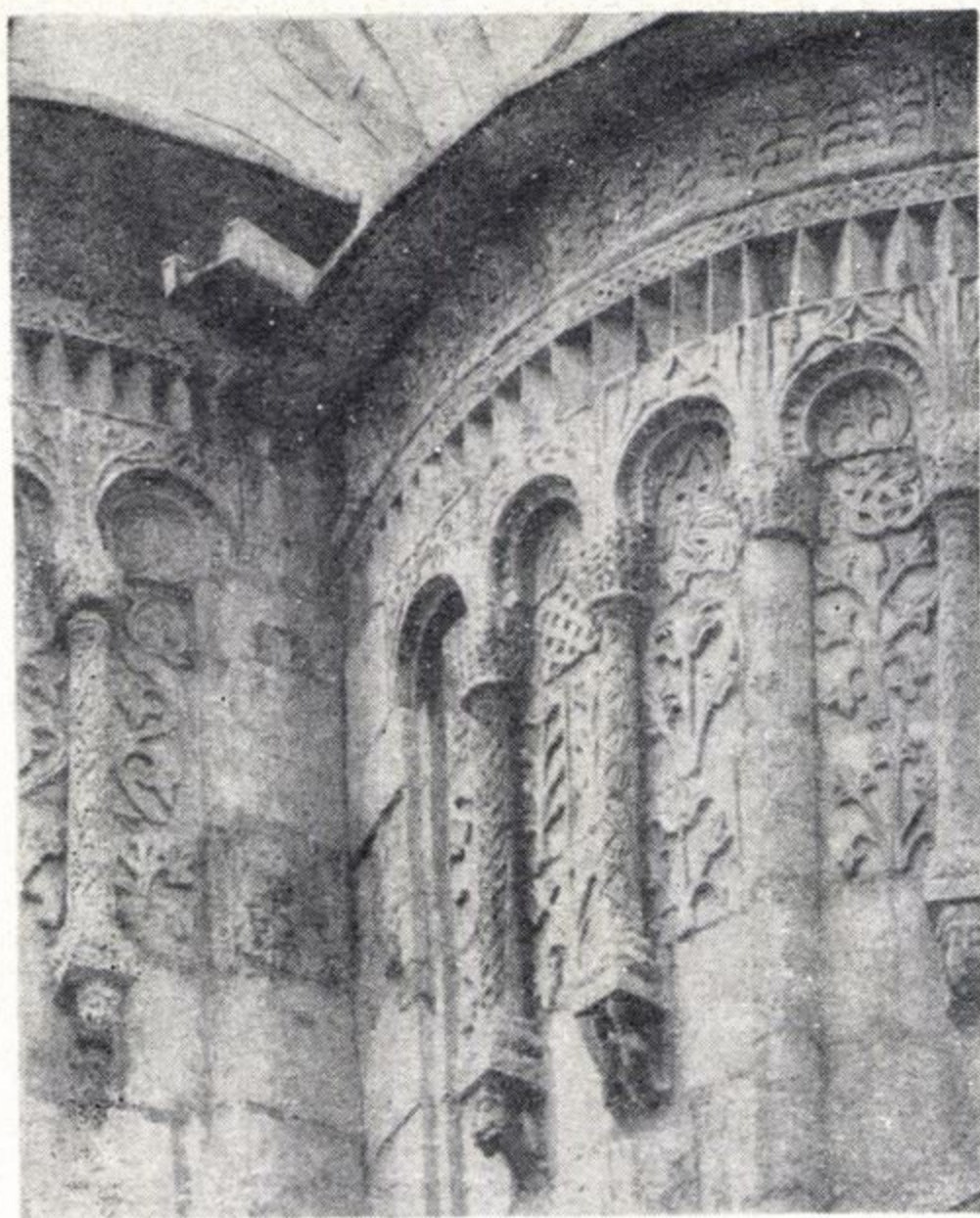
58. Regele David sau regele Solomon printre animale, reliefuri în timpanul traveii centrale a fațadei vest.

59. Porumbel ca simbol al Sfântului Duh, Cristos cu coroană și evangheliști între colonetele arcadelor oarbe ale fațadei vest.

60. Decorație de piatră sculptată pe arhivoltele portalului de pe fațada vest.

61. Friza și arcadele oarbe ale absidelor.

62. Lcu (basorelief) pe o impostă de arc, din interior.

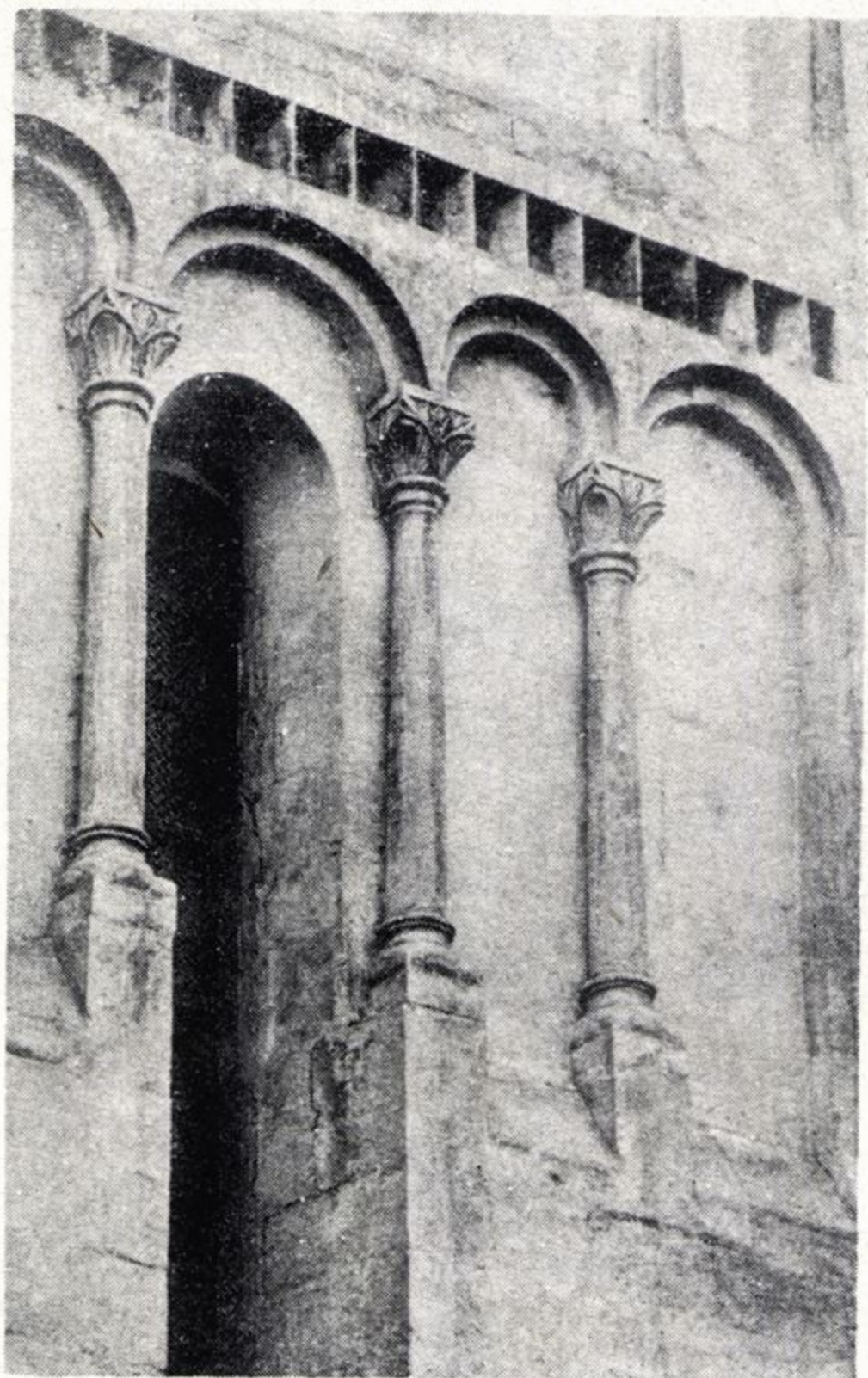

63. Animale, sfinți militari și plante, reliefuri în traveea centrală a fațadei vest.

64—66. Vladimir,
catedrala Adormirea
Maicii Domnului,
1185—1189 (con-
strucția inițială
1158—1160)

64. Vedere dinspre
nord-est.

65. Arcade oarbe
și friză zimțată pe
fațada sud.

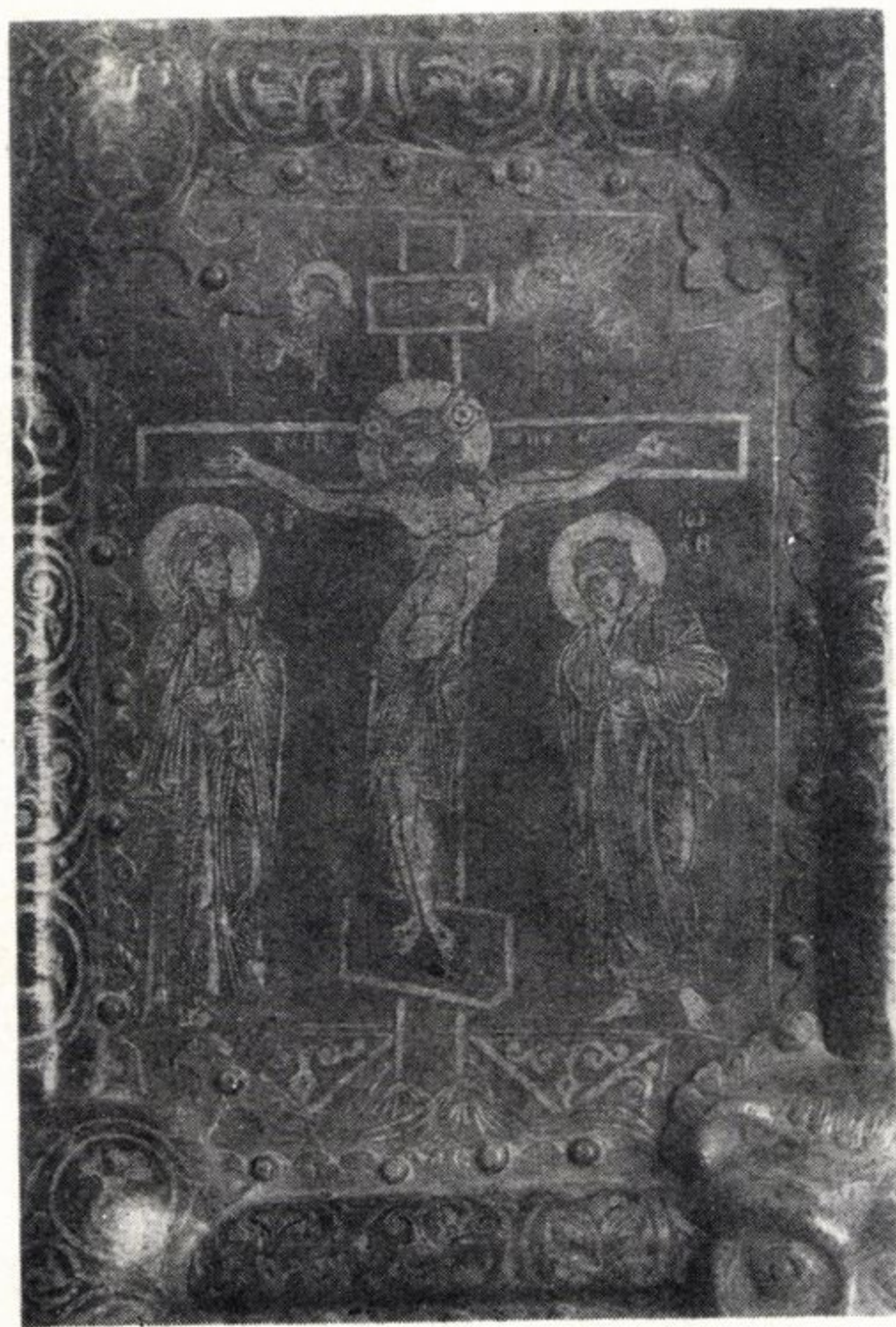

66. Vedere spre fa-
țadele vest și sud.

67—69. Suzdal, ca-
tedrala Nașterea
Maicii Domnului
din Kremlin, 1222—
1225/1528—1530

67. Fațada sud.

68, 69. Scene pe uşile istoriate (gravate şi poleite prin ardere), aproximativ 1227—1237: două panouri de pe portalul sudic (Cei trei tineri în cuptorul de foc, Lot îi primeşte pe îngeri) şi un panou de pe portalul vestic (Răstignirea lui Iisus Cristos).

70. Vedere dinspre sud-est.

71. Fațada sud.

72. Porțiune a frizei cu măști de ostași și de lei, reliefuri pe fațada sud.

73. Măști și figuri de sfinți pe un capitel din colțul de sud-vest.

74. Sfântul Gheorghe cu scutul, relief deasupra portalului de pe fațada nord.

75. Arcade oarbe cu figuri de sfinți în colțul de nord-vest.

76. Maica Domnului orantă, relief deasupra portalului de pe fațada sud.

77. Arcade oarbe cu figuri de sfinți în colțul de nord-vest.

78. Unul din cei șapte tineri adormiți din Efes, relief pe fațada sud.

79. Reliefuri de sfinți, măști și animale pe fațada sud.

REPUBLICILE ORĂȘENEȘTI NOVGOROD ȘI PSKOV

80—86, 88. Novgorod, catedrala Sfînta Sofia din Kremlin, 1045—1052.

80. Fațada vest.

81—84. Panouri cu reliefuri pe ușa de bronz a portalului de pe fațada vest, executată de turnătoria din Magdeburg, 1152—1154.

81. Bărbat cu veșmîntul pregătit; Intrarea lui Iisus Cristos în Ierusalim; Cavaler luptînd împotriva unui monstru.

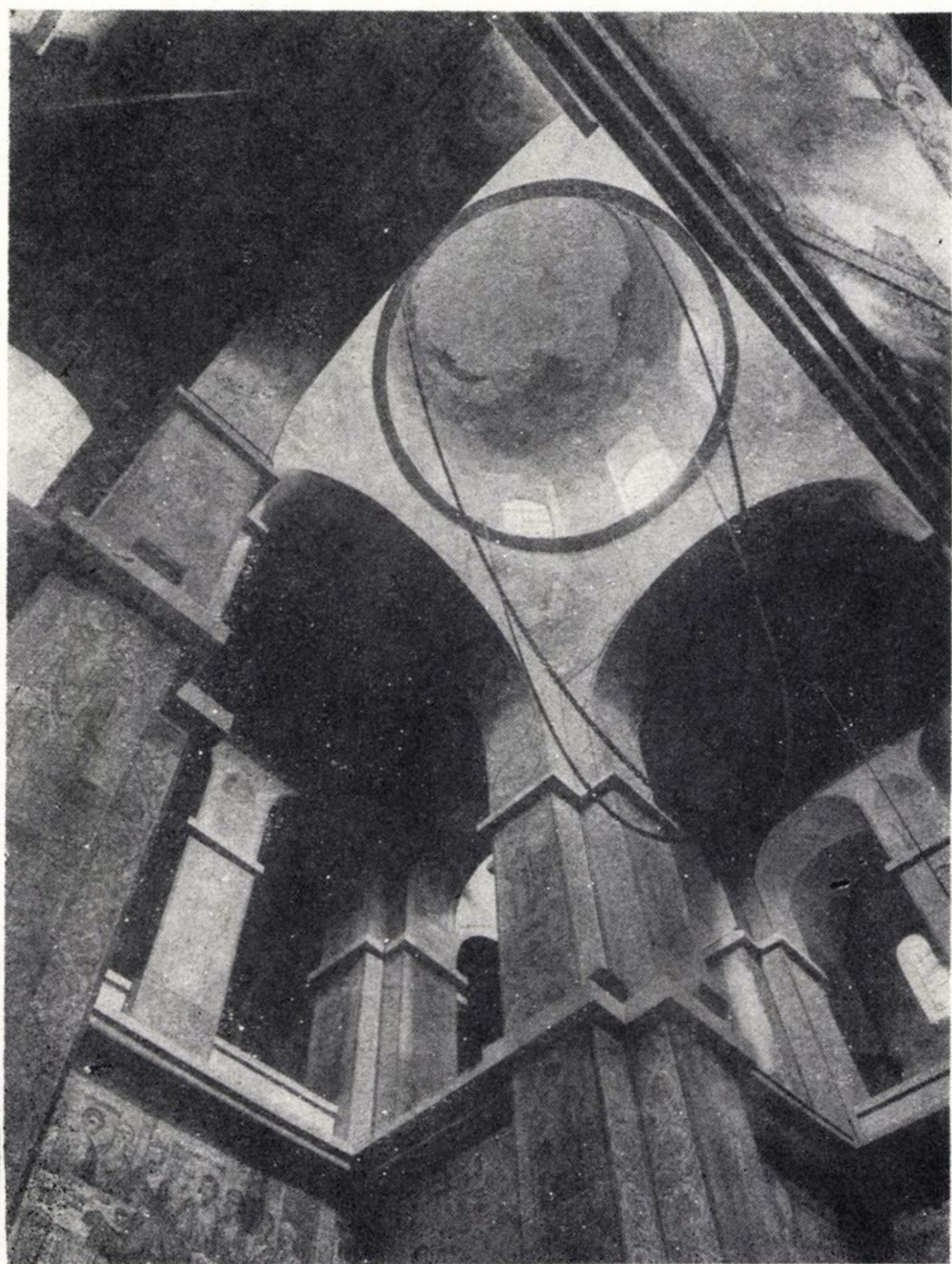
82. Prinderea lui Iisus.

83. Turnătorul în bronz Avram, completare rusă veche.

84. Șase panouri cu reliefuri ale ușii de bronz — panourile de sus: Bărbat cu carte; Cei trei crai de la răsărit (stînga) își aduc darurile Pruncului Iisus care (în panoul din dreapta) este ținut în poală de Maica Domnului avînd alături un înger; Rahela își plînge copiii — panourile din mijloc: Înfățișarea lui Iisus în templu; Diacon cu cădelniță; Cap de leu cu capete de oameni în gură (iadul îi înghite pe păcătoși) — panourile de jos: Vizitațiunea; Fuga în Egipt; Diacon cu carte; Episcopul Alexandru din Ploțk între doi diaconi.

85. Vedere spre intradosul cupolei principale și spre emporele din partea de nord-vest.

86. Capul sfintei Elena, pictură murală în capela Marturi, secolul al XI-lea.

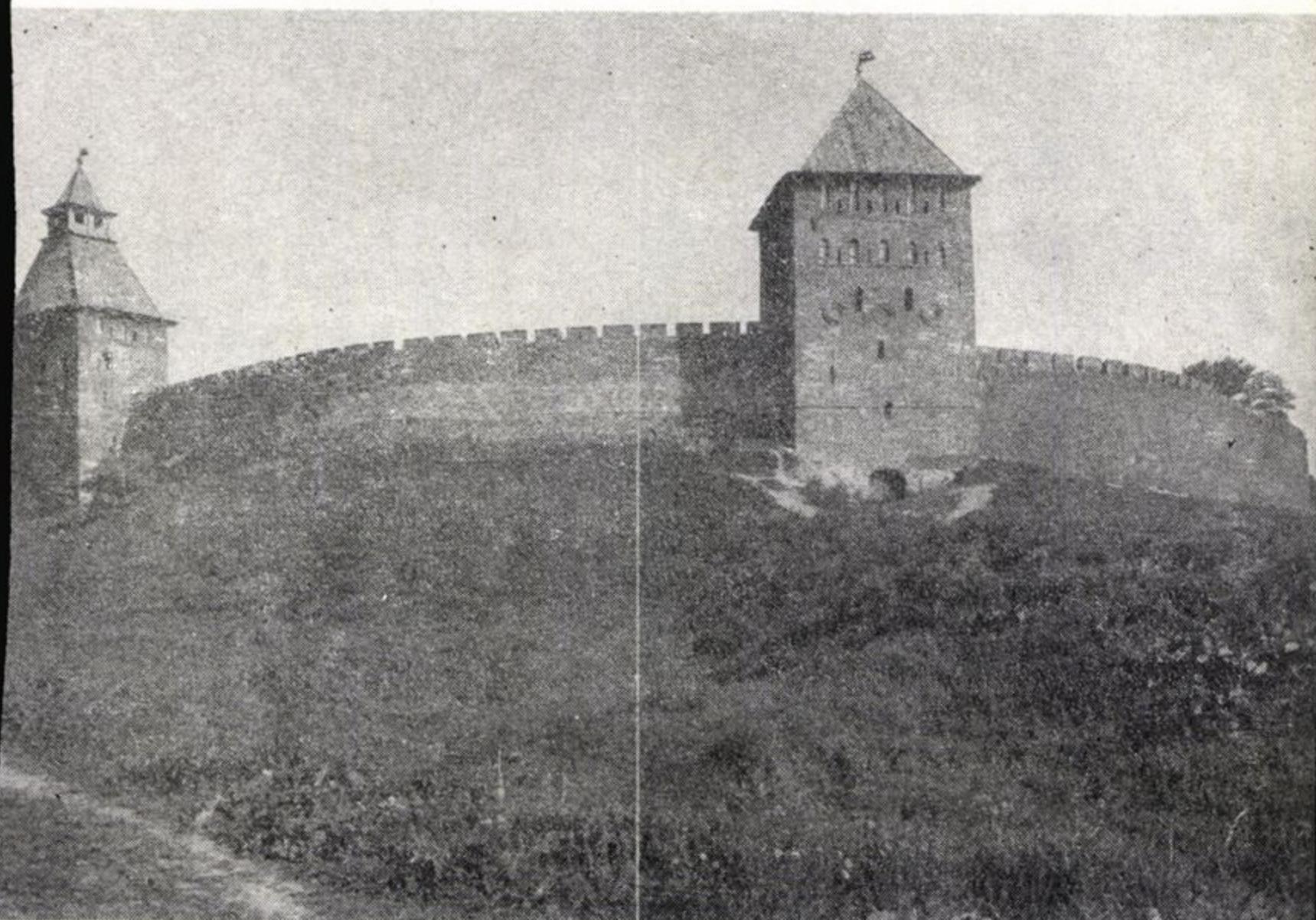
87. Novgorod, Palatul cu fațete (Granovitaia Palata) din Kremlin, Pantocratorul, frescă în dreapta intrării în sala de festivități, secolul al XV-lea.

88. Răstignirea, relief, partea din mijloc a crucii arhiepiscopului Alexei, mijlocul secolului al XIV-lea.

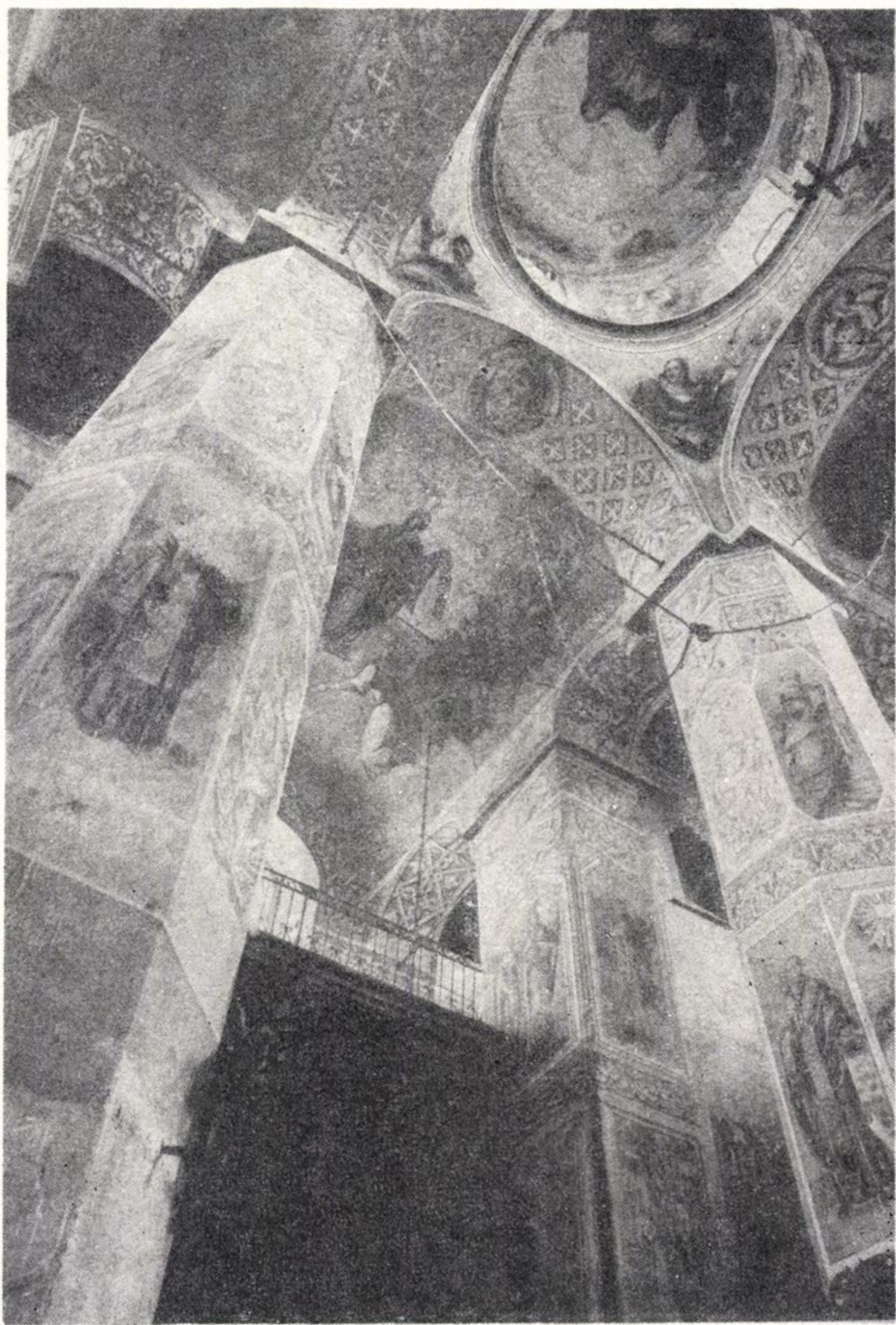

89. Novgorod, zvo-
nița din Kremlin,
1439, (secolul al
XVI-lea, al XVII-
lea și al XVIII-lea.

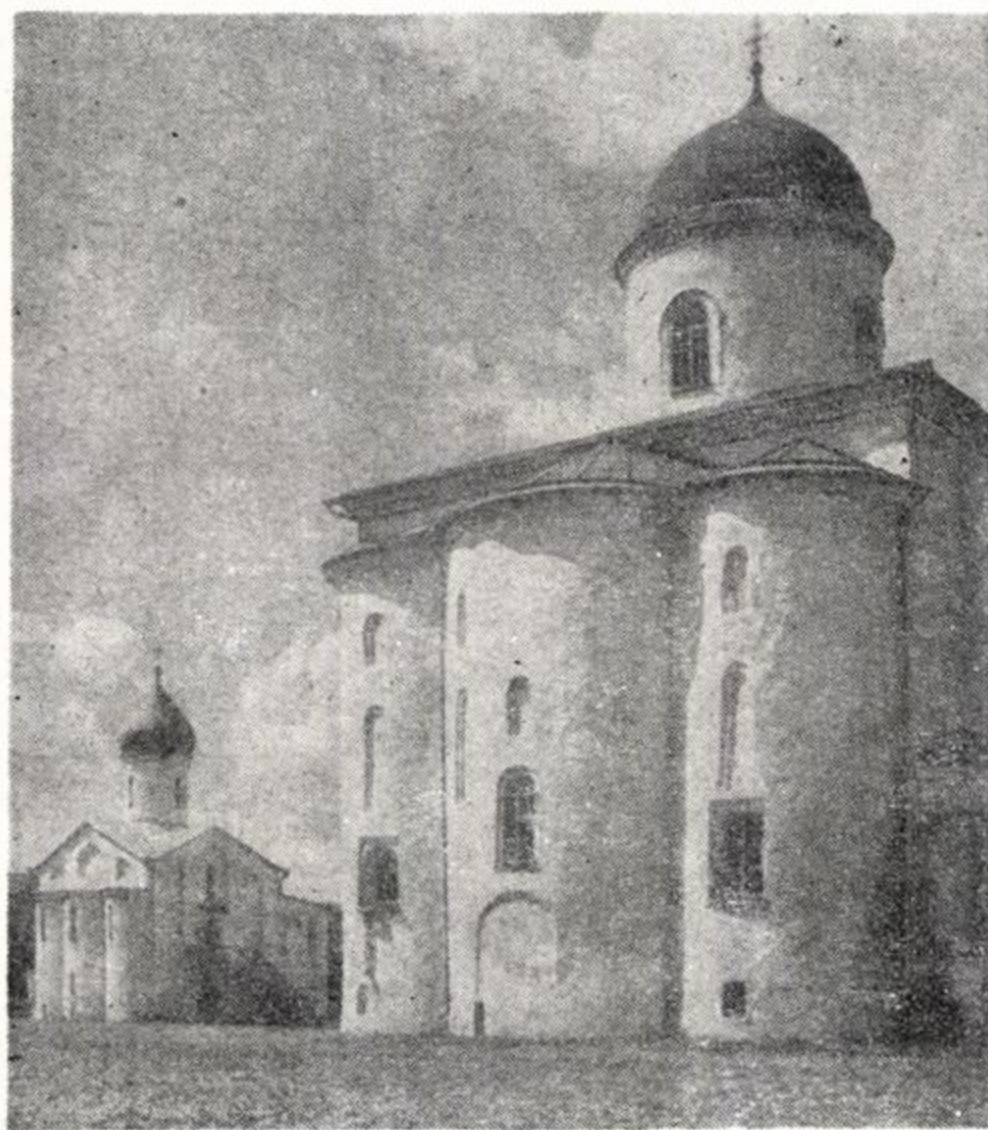
90. Novgorod, Kremlinul, fortificația de la sud-est cu turnul
Mântuitorului (stînga) și turnul Castelului, secolul al XV-lea.

91—92. Novgorod, catedrala Nașterea Maicii Domnului din mănăstirea lui Antonie, 1117—1119.

91. Vedere spre intradosul cupolei principale și spre emporea din partea de vest.

92. Fațada est și casa scării de la nord-vest.

93. Novgorod, catedrala Sfântul Nicolae din curtea lui Iaroslav, 1113—1136, vedere dinspre nord-est, în fund stînga biserica Sfântul Procopie, 1529.

94. Novgorod, catedrala Sfântul Gheorghe din mănăstirea Iuriev, 1119—1130, arhitect Petru, vedere dinspre sud-vest.

95—98. Novgorod, biserica Mântuitorului de pe Neredita, 1198.

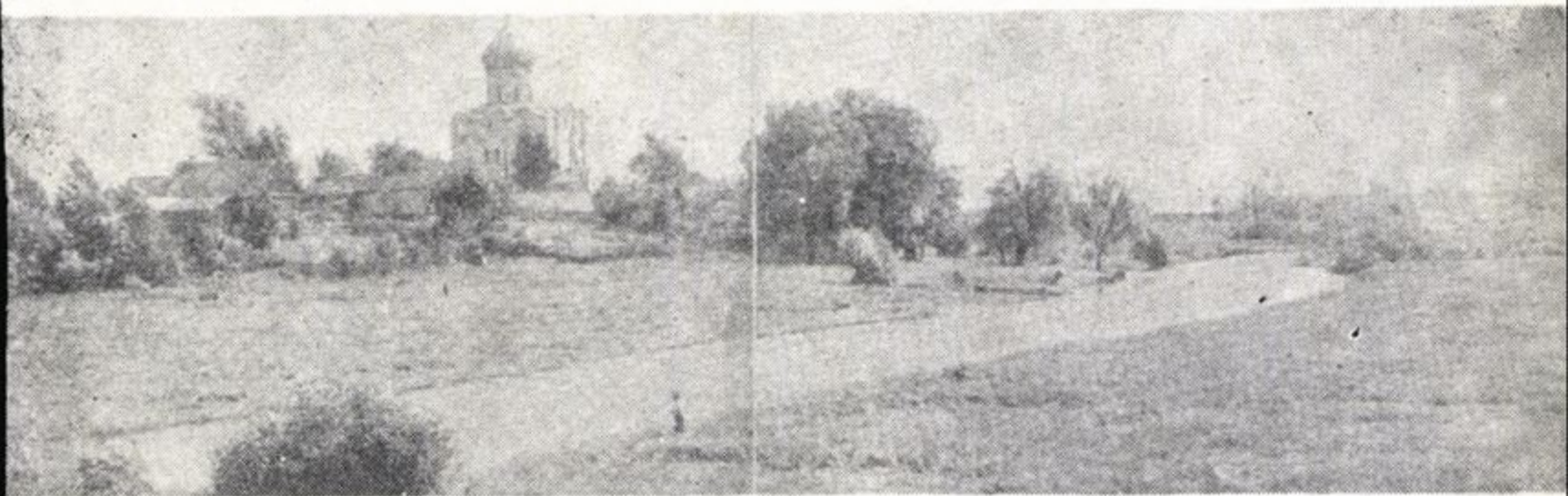

95. Sfinții Iacov și Foca, fresce în absida principală, 1199,

96. Vedere dinspre
sud-est.

97. Vedere peste
Neredița spre bi-
serică.

98. Episcopul Petru din Alexandria, frescă în firida din dreapta a absidei principale, 1199.

99 — 100 Novgorod, biserica Peatnița (Sfânta Paraschiva) din piață, 1207, secolul al XIV-lea, secolul al XVI-lea.

99. Detaliu al rezaliturii de la vest.

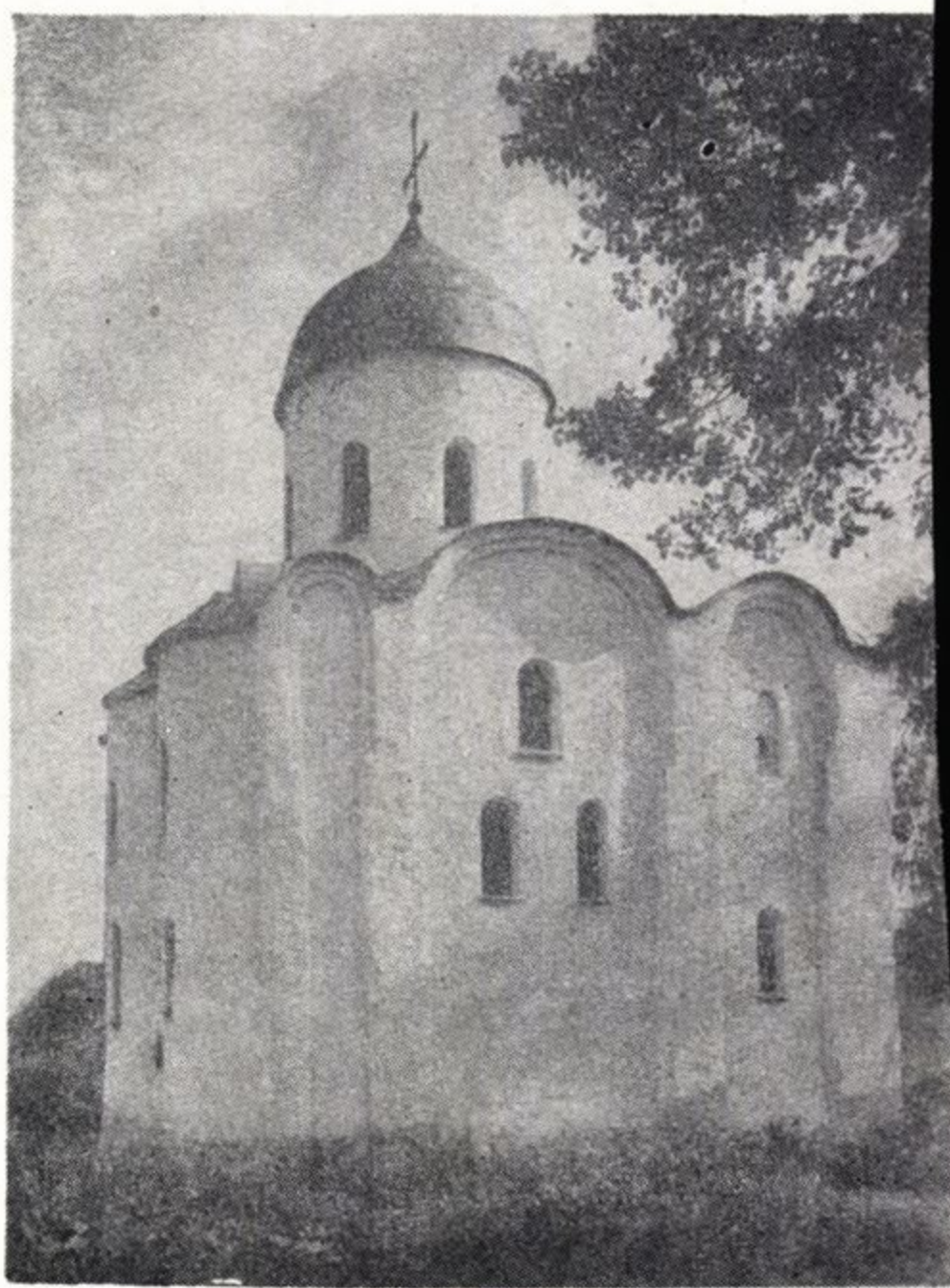
100. Vedere dinspre nord-vest.

101. Proroc, pictură murală în tambur, pe la 1180.

101—103. Staraia Ladoga, biserica Sfântul Gheorghe, a doua jumătate a secolului al XII-lea.

102. Abside și fațada nord.

103. Sfântul Gheorghe răpunînd balaurul, pictură murală, pe la 1180.

104. Novgorod, biserică Buna Vestire de lângă Arkaj, 1179, secolul al XVII-lea, vedere peste lacul Meacino spre fațada est.

105. Novgorod, biserică Nașterea Maicii Domnului din fosta mănăstire Nașterea Maicii Domnului de pe locul lui Perun, 1221, fațada sud.

106, 108—111. Novgorod, biserica Sfântul Teodor Stratilat, 1360—1361.

106. Vedere dinspre sudvest, clopotnița și adaosul din secolul al XVII-lea.

107. Novgorod, biserica Sfântul Nicolae de pe Lipna, 1292, vedere dinspre sud-est.

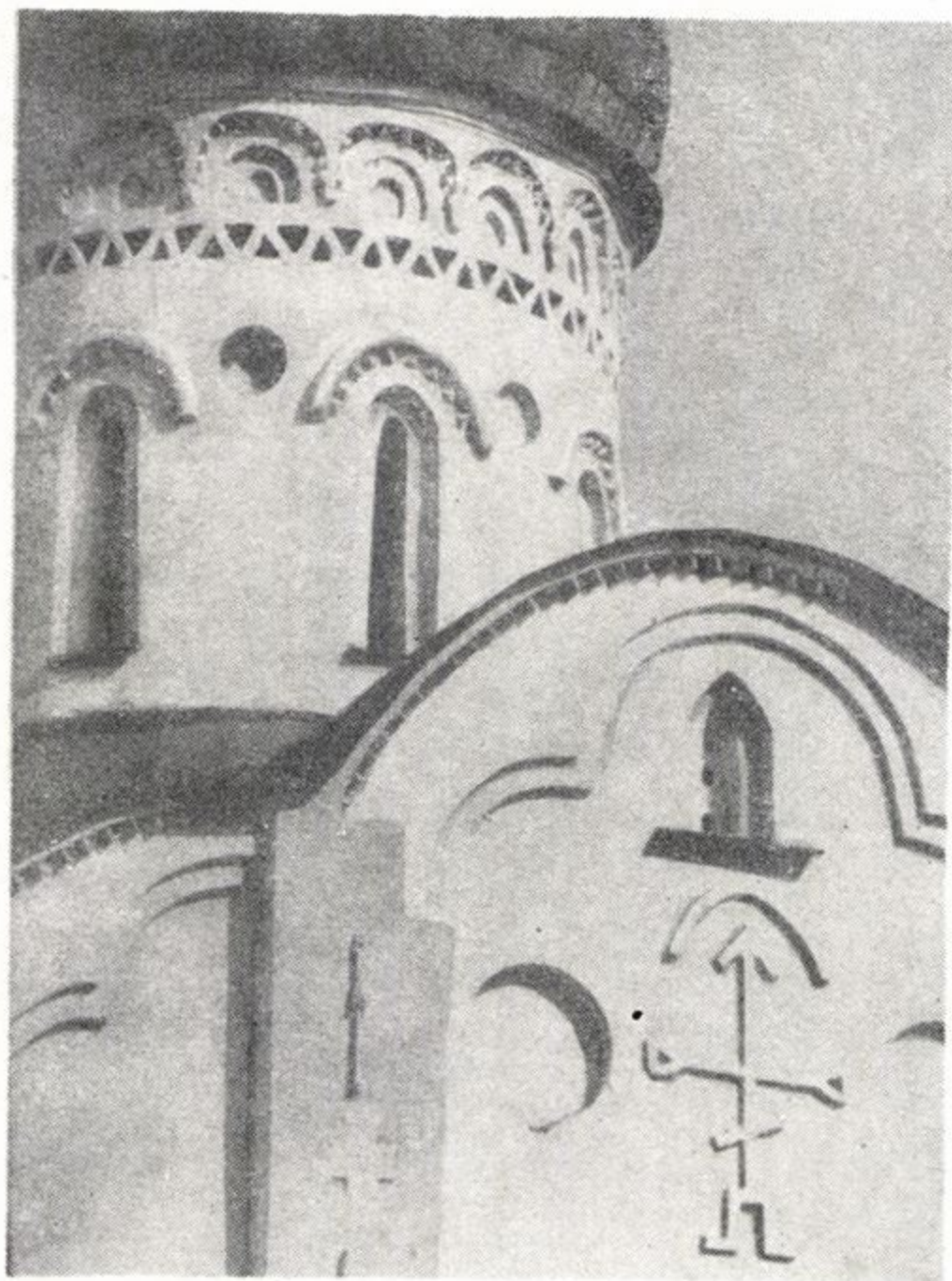

108. Capul unui pro-
oroc (Iezechiel?),
frescă de Teofan
Grecul (?) în tam-
bur, a doua jumă-
tate a secolului al
XIV-lea.

109. Arhanghel, fres-
că de Teofan Gre-
cul (?) în tambur, a
doua jumătate a se-
colului al XIV-lea.

110. Vedere din-
spre nord-est, clo-
potnița secolul al
XVII-lea.

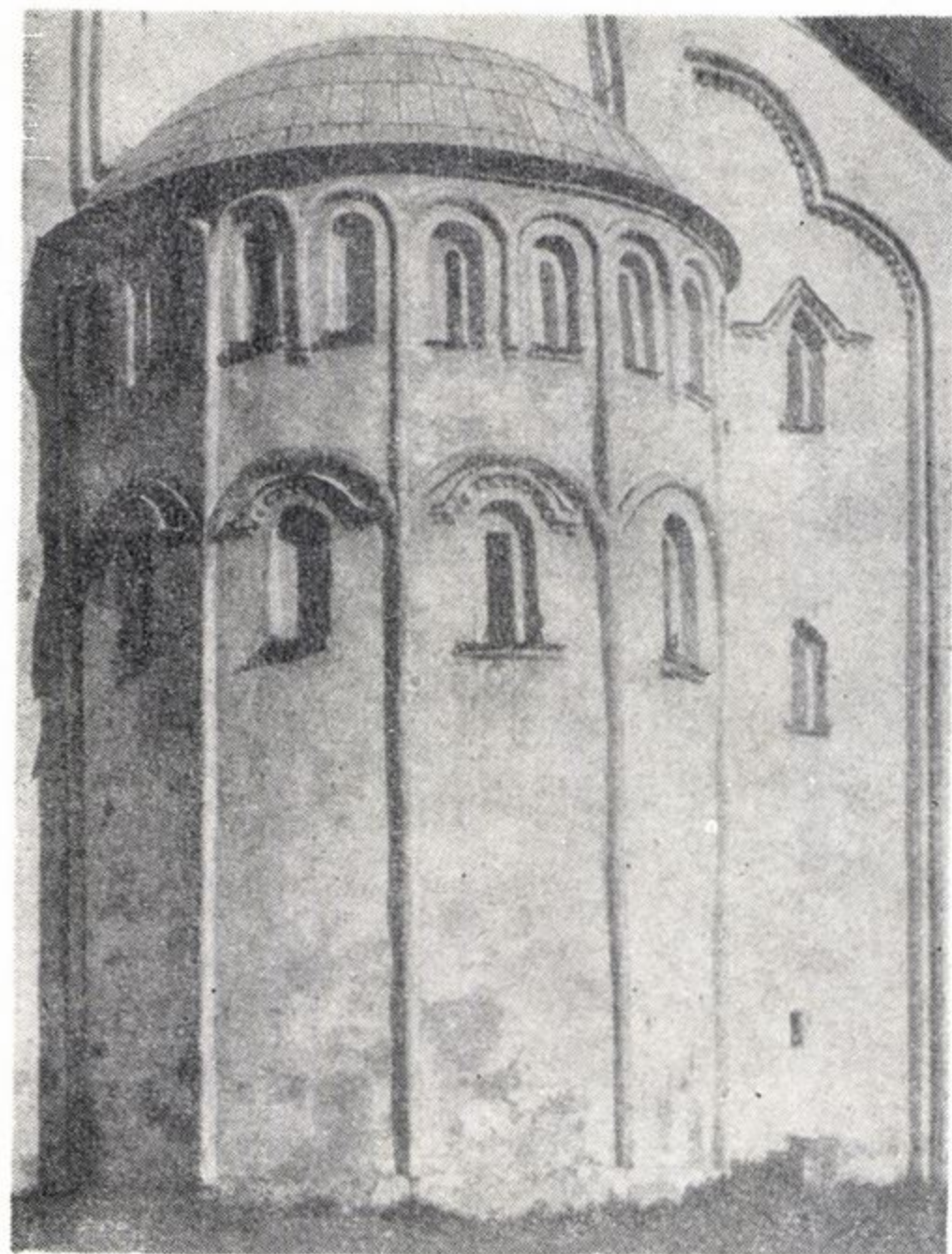

111. Decorație pe
fațada vest și pe
tambur.

112—114. Novgorod, biserica Schimbarea la față a lui Iisus
Cristos de pe strada Sfântul Ilie.

112. Vedere dinspre sud-est.

113. Absidă.

114. Pantocratorul,
frescă de Teofan
Grecul în cupolă,
1378.

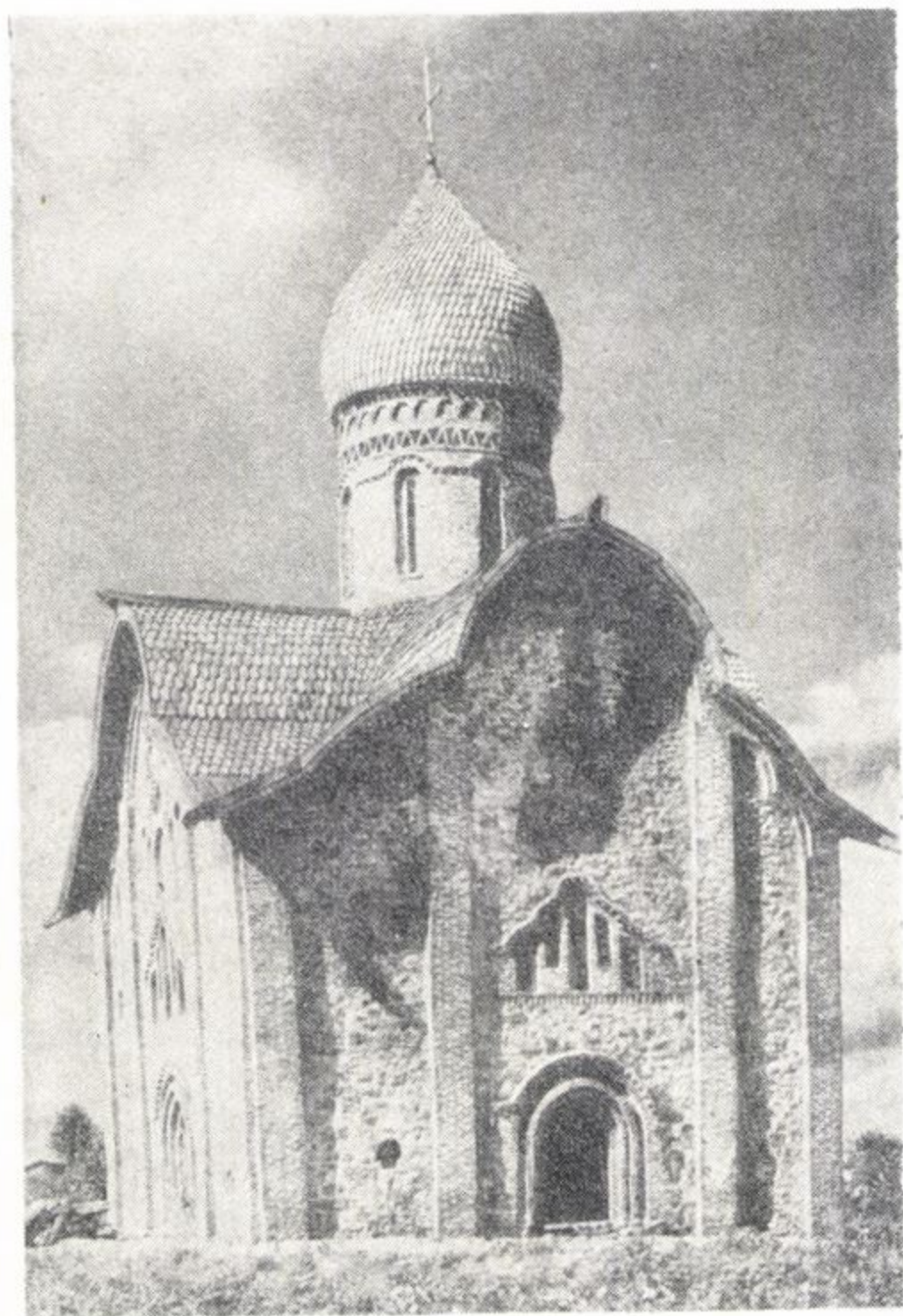
115. Novgorod, biserica Bunavestire de pe malul Tîrgului (dreapta), 1362 /secolul al XVI-lea, clopotnița secolul al XVII-lea și (în stînga) biserica Arhanghelul Mihail, 1300 — 1302 / 1454 / 1812, vedere dinspre sud-est.

116. Novgorod, biserica Sfîntul Dumitru din Salonic, 1381—1383 / 1463 și clopotnița 1691, vedere dinspre nord-est.

117. Novgorod, biserică Sfântul Ioan Evanghelistul din Vitko, 1383—1384, vedere dinspre sud-est.

118. Novgorod, biserică Sfinții Petru și Pavel din Kojevniki, 1406, fațada sud.

119. Novgorod, biserică Sfântul Ioan cel Milostiv din Meacino, 1422, fațada est.

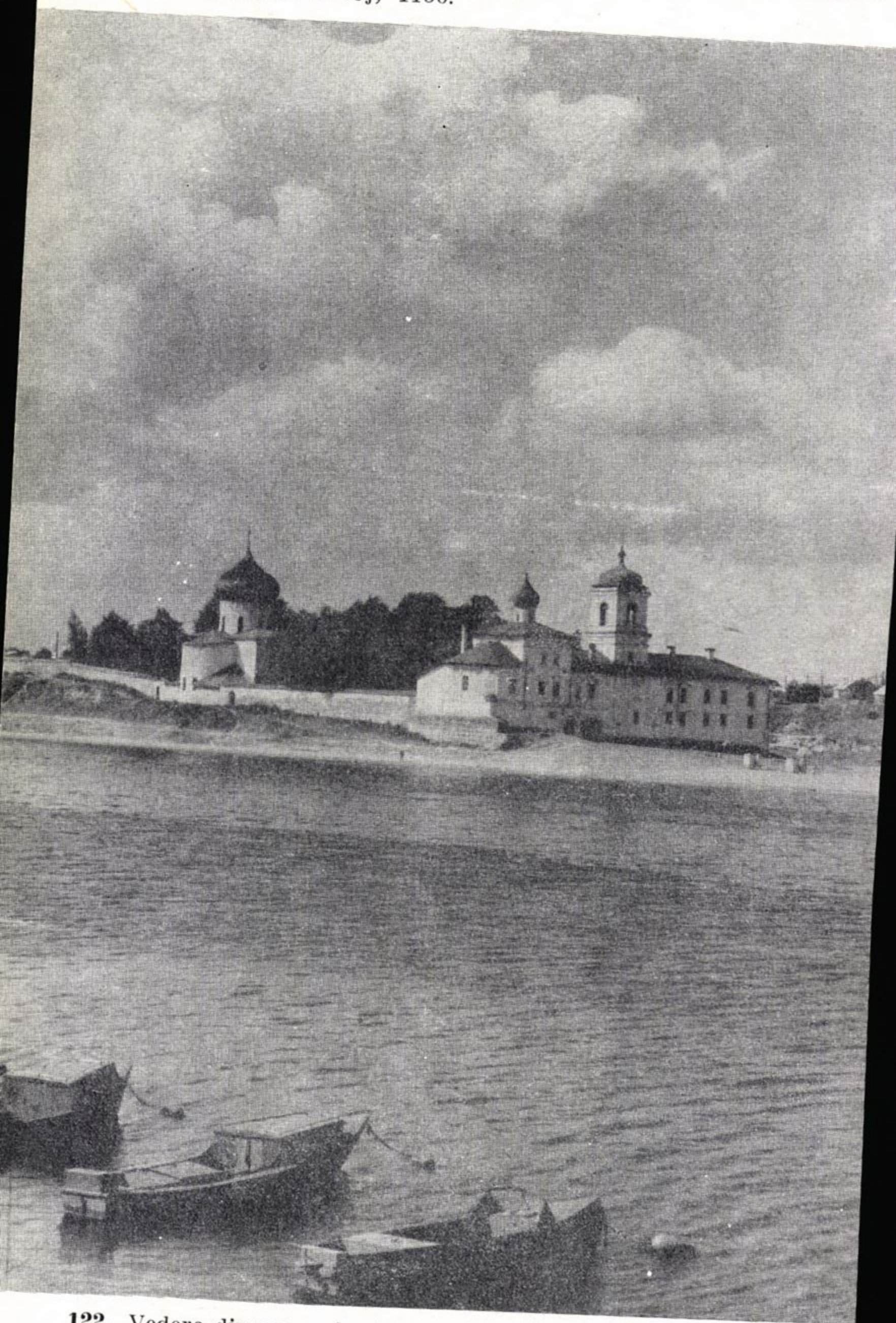

120. Novgorod, biserică Sfântul Procopie (stînga), 1529, și biserică Mironosițelor (dreapta), 1510, în curtea lui Iaroslav, vedere dinspre est.

121. Novgorod, biserica Sfînta Treime din mănăstirea Sfîntul Duh, 1557, vedere spre turele de la sud.

122 — 127. Psokv, catedrala Schimbarea la față a lui Iisus Cristos din mănăstirea Miroj, 1156.

122. Vedere dinspre sud-est peste Velikaia spre catedrală (stînga), biserica-poartă Sfîntul Ștefan, secolul al XVII-lea, trapeza secolul al XVIII-lea, și clopotnița secolul al XIX-lea.

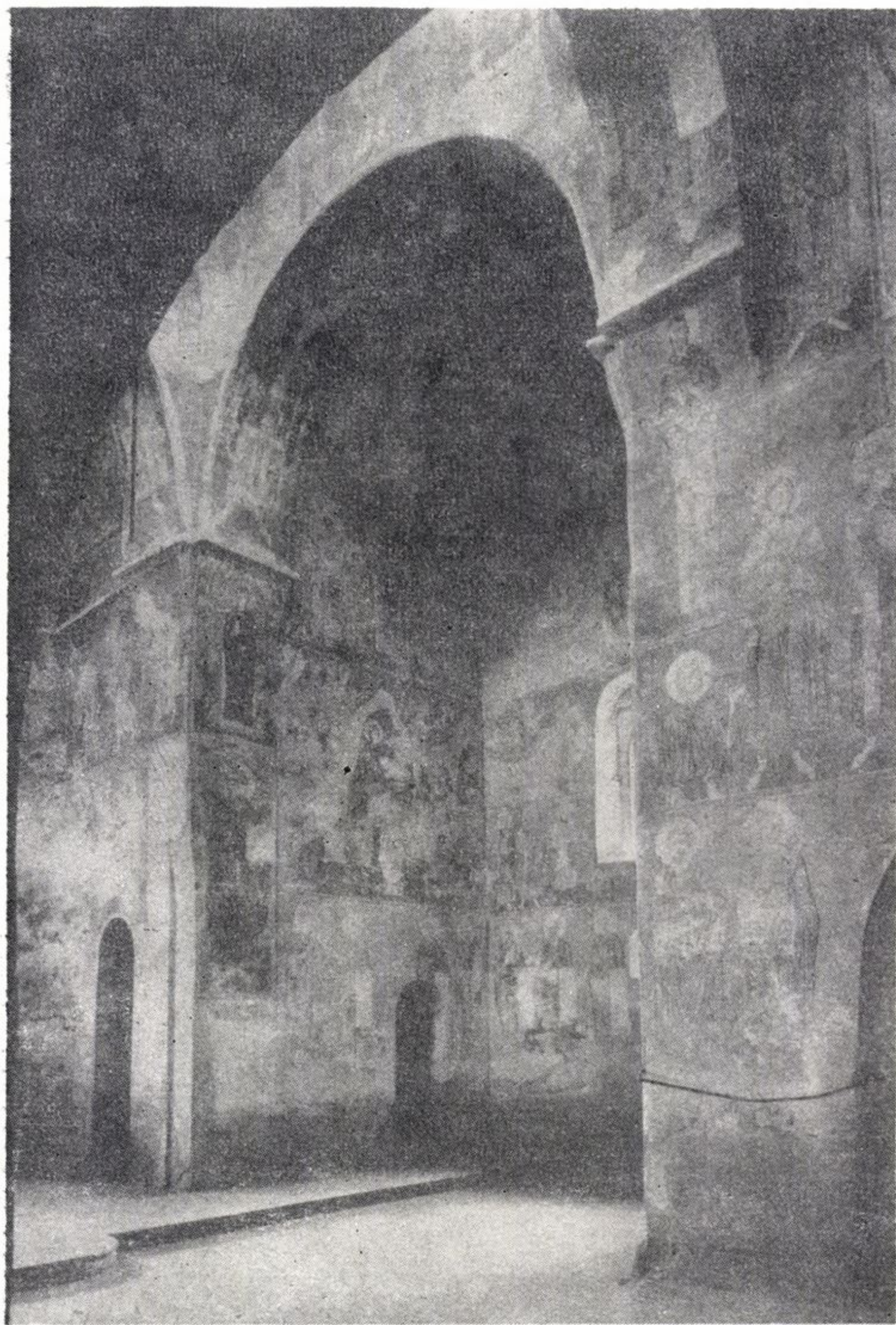
123. Stîlpnic (sfîntul Simion?), frescă în brațul sudic al crucii, mijlocul secolului al XII-lea.

124. Nașterea Domnului, frescă în brațul sudic al crucii, mijlocul secolului al XII-lea.

125. Vedere din nava centrală spre brațul sudic al crucii.

126. Scenă din ciclul apocrifelor despre copilăria Maicii Domnului, frescă în spațiul de colț de la sud-vest.

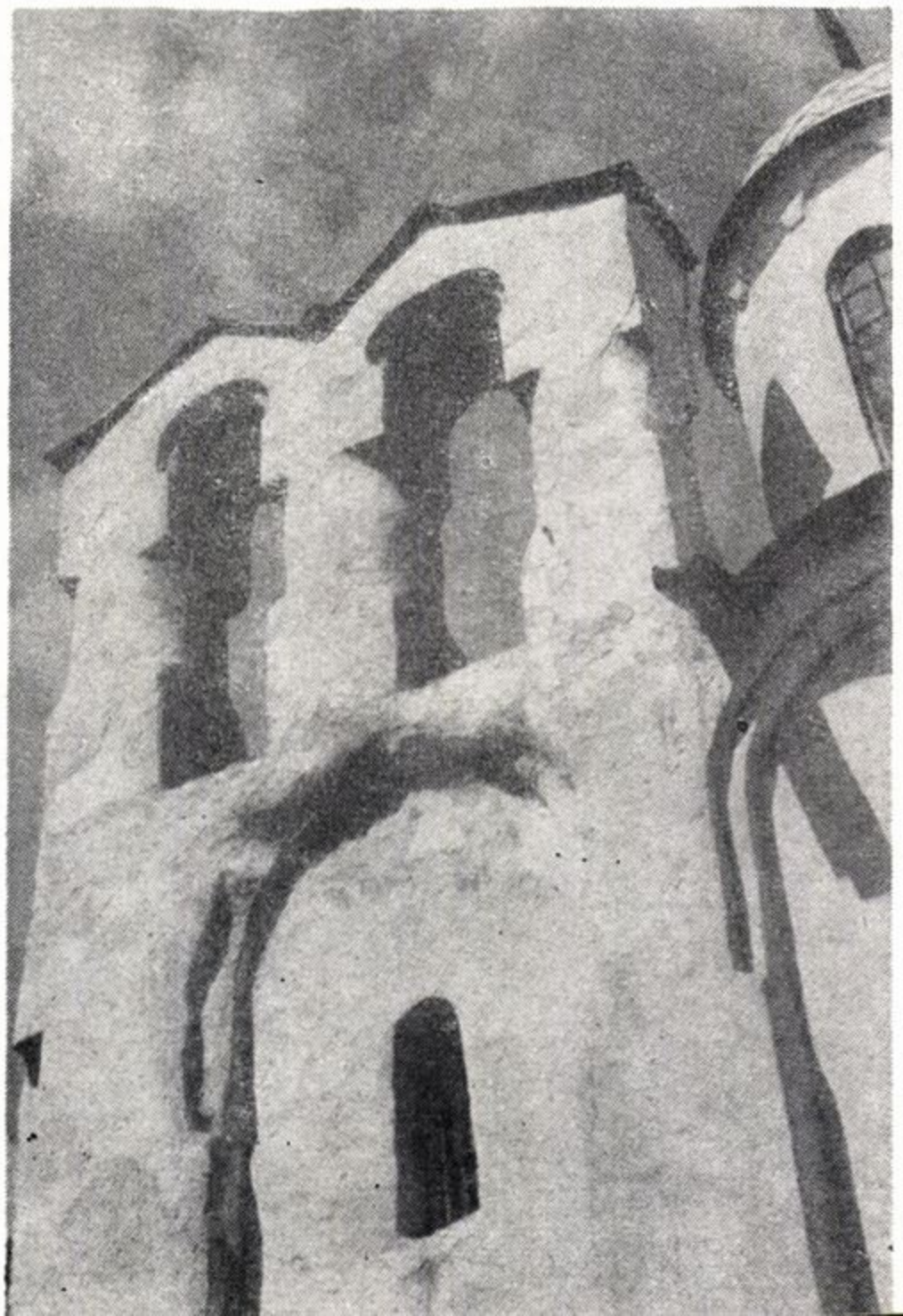

127. Doi apostoli (?), frescă în brațul sudic al crucii.

128 — 129. Pskov,
catedrala Sfântul
Ioan Botezătorul
din mănăstirea
Sfântul Ioan, pe la
1240.

128. Vedere dinspre
sud, zvonîța și con-
strucții adosate, se-
colele al XV-lea și
al XVI-lea.

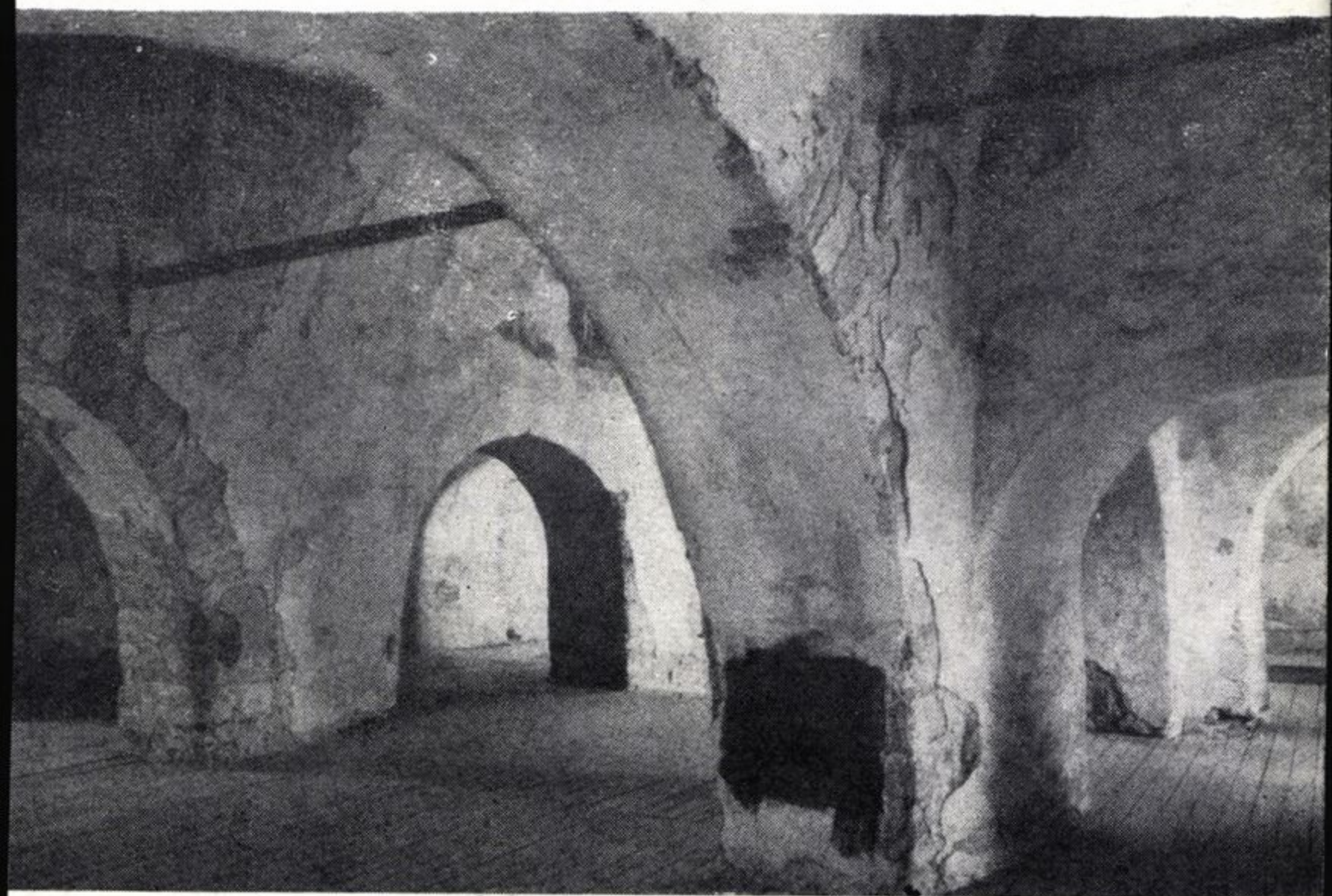

129. Detaliu al zvo-
niței.

130—131. Pskov,
catedrala Nașterea
Maicii Domnului
din mănăstirea Sne-
togorski, 1310—
1311.

130. Pogorîrea Sfîn-
tului Duh, frescă
în transept, 1313.

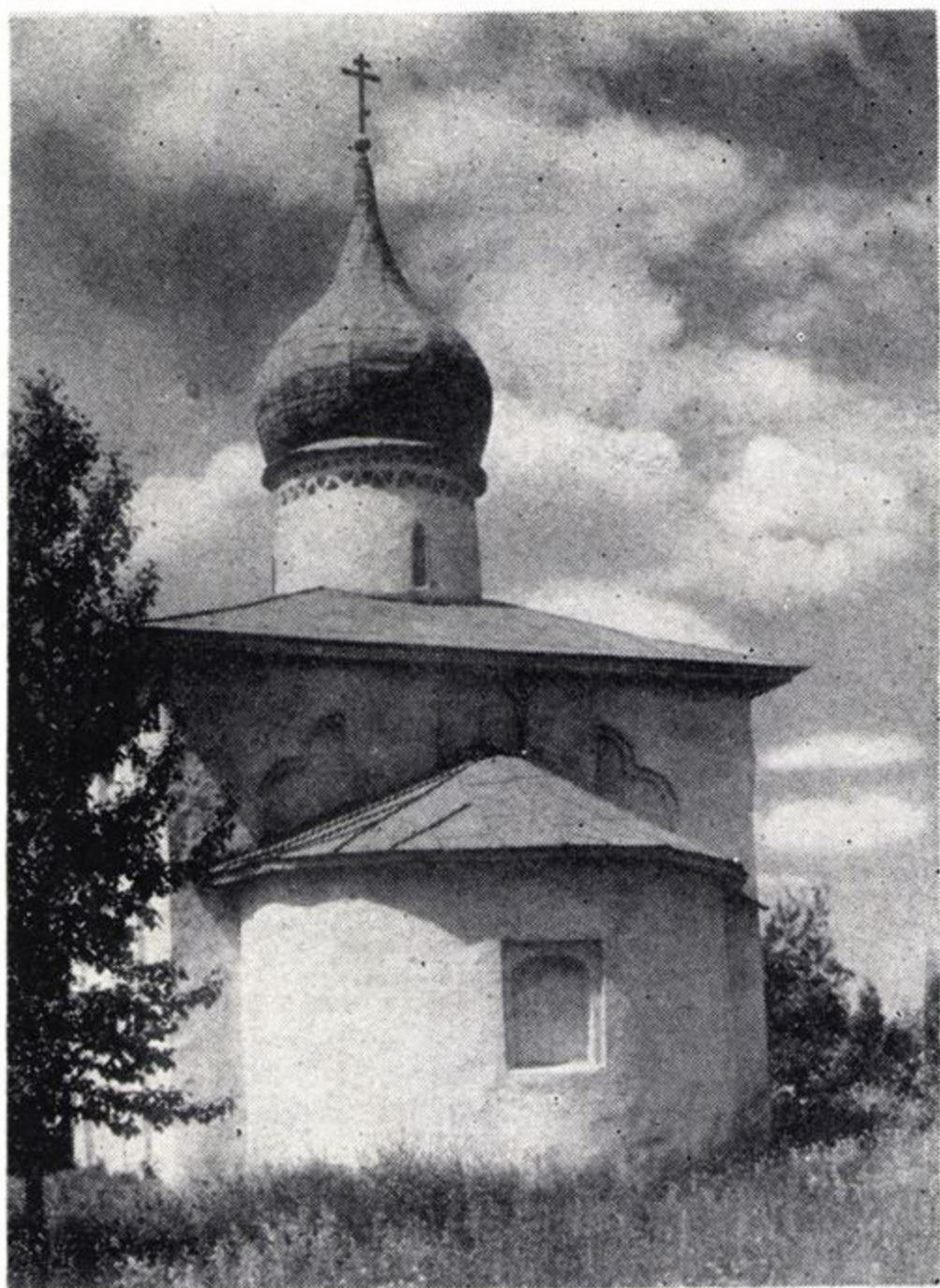
131. Vedere dinspre partea sud-vestică a tindei înspre interior.

132. Pskov, biserica
Adormirea Maicii
Domnului din Melio-
tovo, 1462—1463,
vedere dinspre sud-
vest.

133. Pskov, biserica
Sfântul Vasile „de
pe deal“, 1413, ve-
dere dinspre nord-
est, acoperișul și ca-
pelele secolele al
XVII-lea și al XIX-
lea.

134. Pskov, biserica Sfântul Nicolae „de la zidul de piatră“, secolele al XV-lea și al XVI-lea, fațada est.

135. Pskov, biserica Arătarea Treimii din Zapskovie, 1496, vedere dinspre vest.

136. Pskov, biserica lui Clement din Zavelice, secolul al XVI-lea, capela de la sud, acoperișul și tamburul turlei din secolul al XVIII-lea, vedere dinspre nord-est.

137. Pskov, turnul Tunetelor din zidul de incintă al orașului, 1525.

138. Pskov, biserica Adormirea Maicii Domnului „de la brudină”, zvonita, 1521.

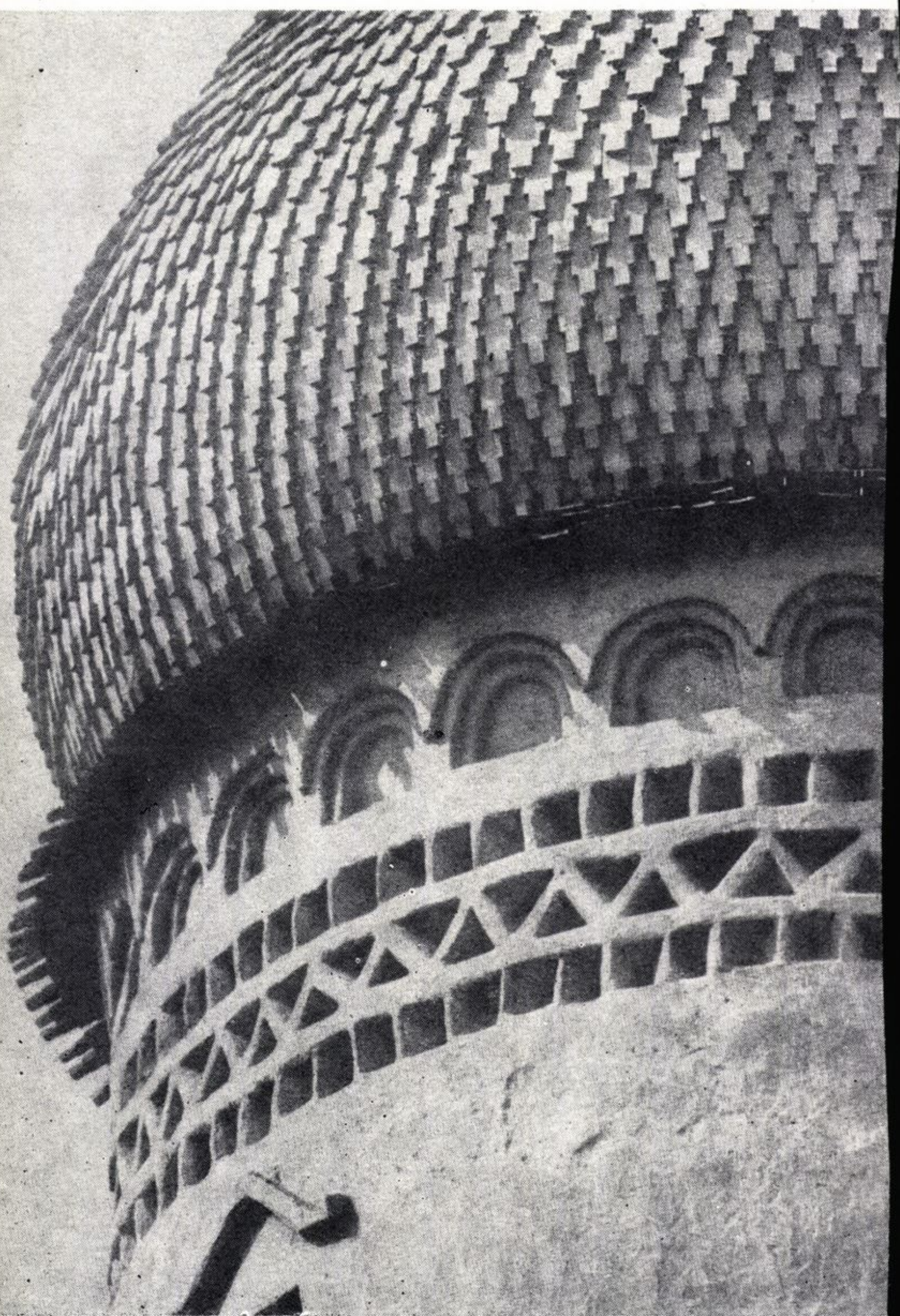
139, 141. Pskov, biserica veche Înălțarea Domnului, secolul al XVI-lea.

139. Vedere dinspre nord-est, clopotnița secolul al XVII-lea.

140. Pskov, biserica Sfinții Petru și Pavel „de pe malul de sus“, 1540, fațada est.

141. Decorație pe tambur.

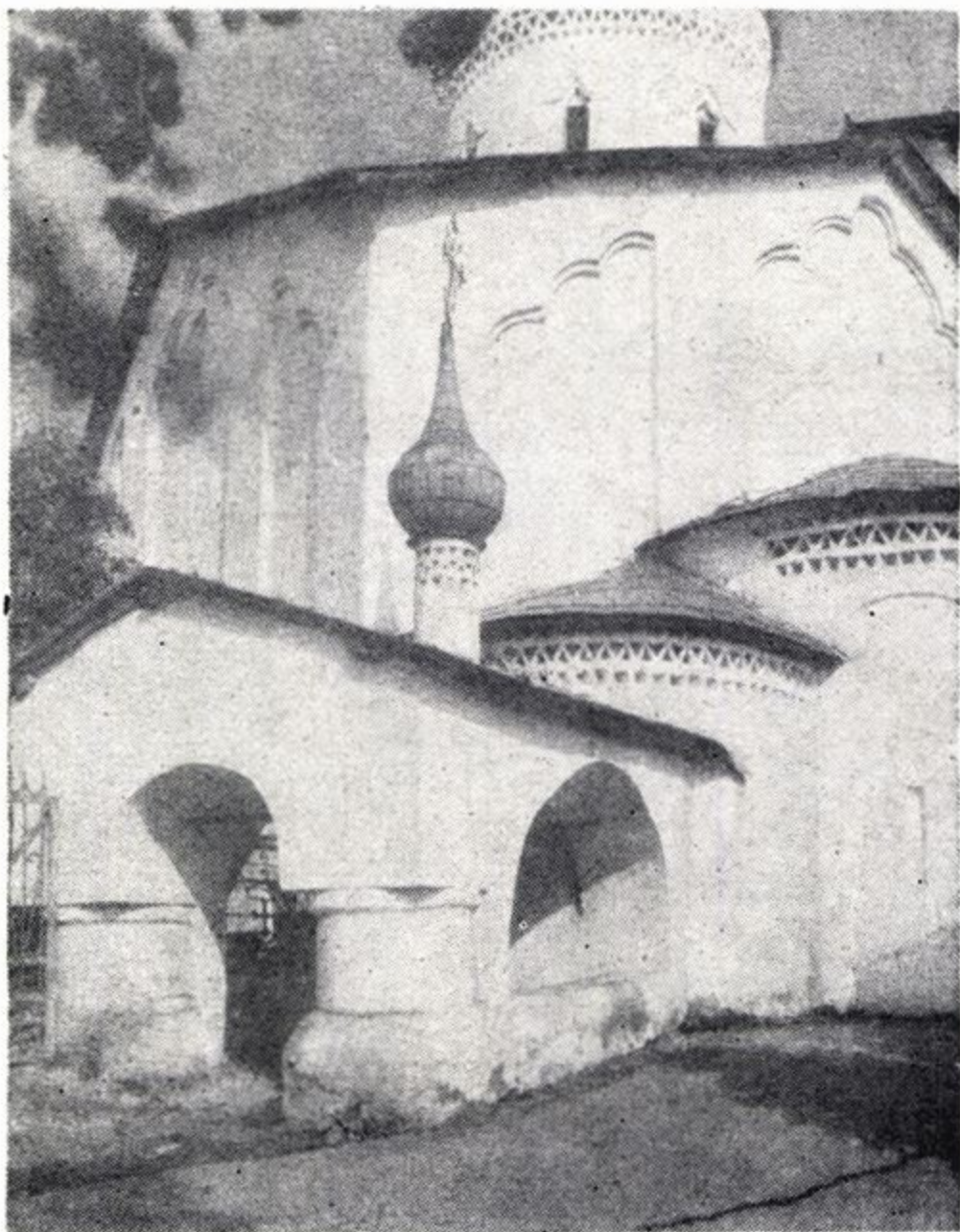

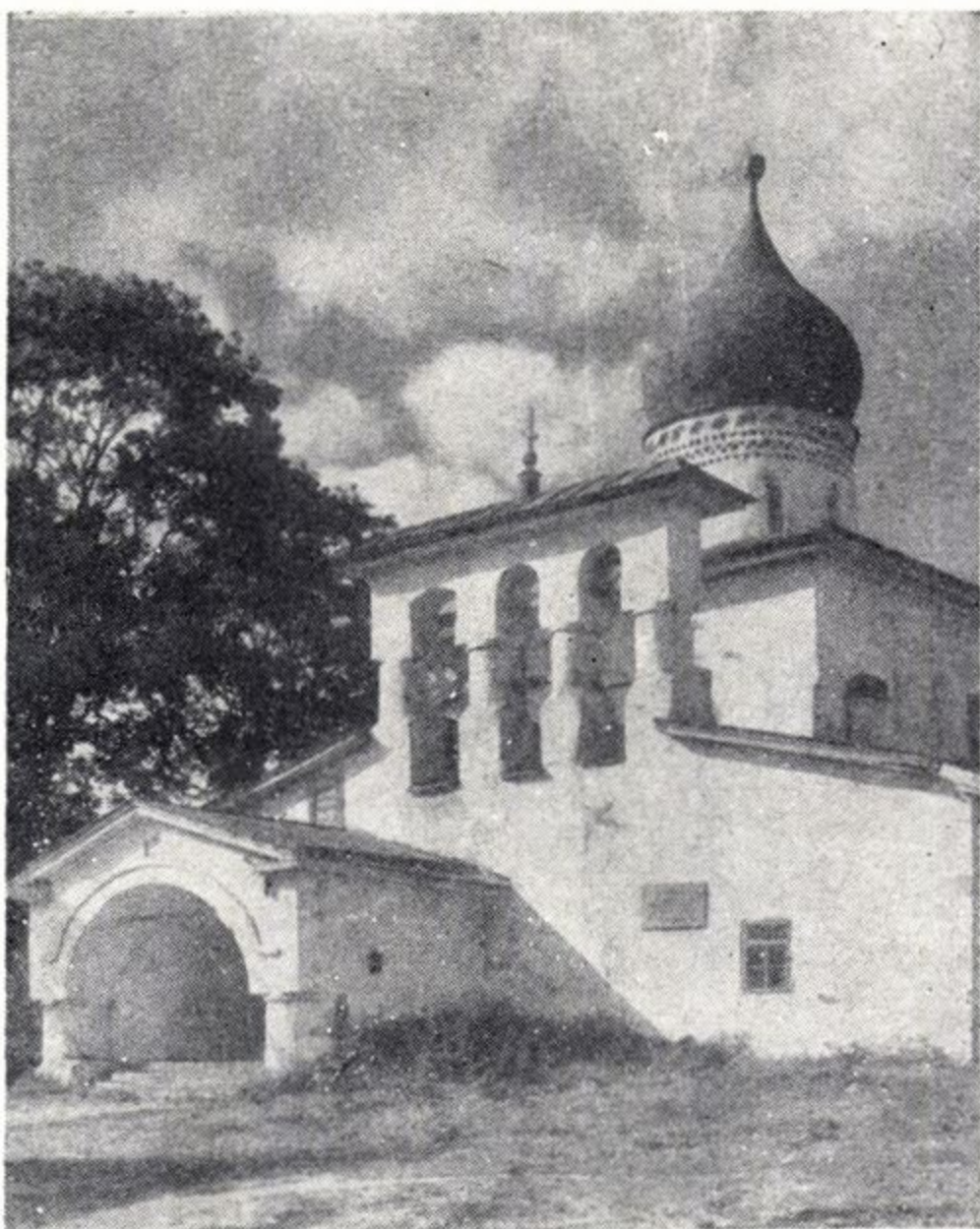
142—143. Pskov,
biserica Sfintul Ni-
colae „de pe uscat”,
1535—1537.

143. Gropnița de la
sud-est și vedere
parțială dinspre est.

142. Vedere dinspre
nord-est.

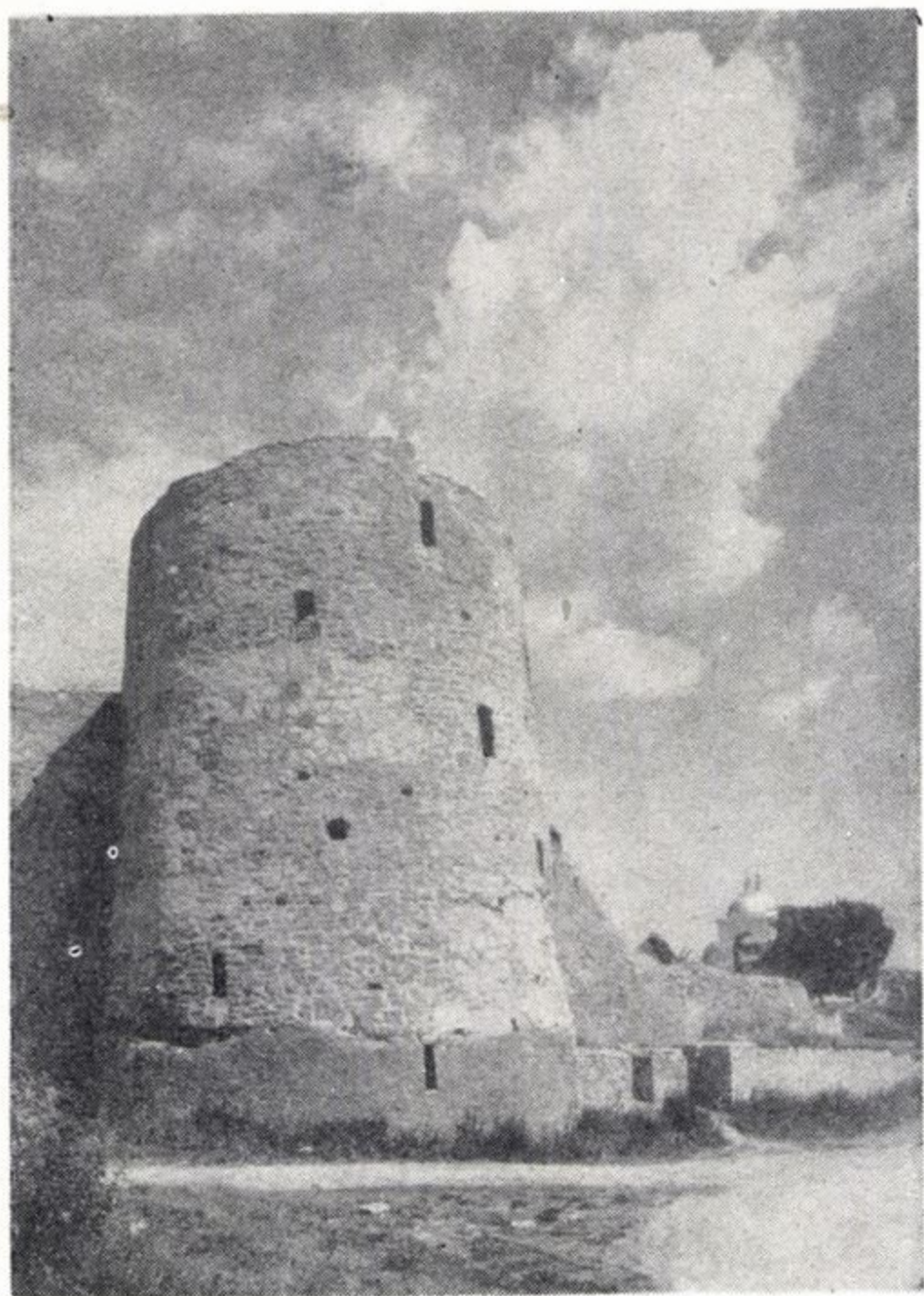
144. Pskov, biserica Învierea Domnului din Stadișce, 1532, adaosurile și zvonița secolul al XVII-lea, vedere dinspre sud-vest.

145. Pskov, biserica dublă Acoperământul Maicii Domnului și Nașterea Maicii Domnului „de la breșă“, secolul al XVI-lea, fațada vest.

146. Pskov, turnul Acoperământul Maicii Domnului din zidul de incintă al orașului, prima jumătate a secolului al XVI-lea.

147. Izborsk, turnul Temnuška, secolul al XIV-lea.

148 — 154. Peciorî, mănăstirea Peșterilor din Pskov.

148. Fortificația de la vest cu turnul Zăbrelelor de sus (în față) și turnul Tararîghin, mijlocul secolului al XVI-lea.

149. Zvonița bisericii-poartă Sfântul Nicolae, 1581.

150. Reprezentarea mănăstirii Peșterilor din Pskov, cu Maica Domnului, icoană în biserica poartă Sfântul Nicolae, secolul al XVI-lea (?).

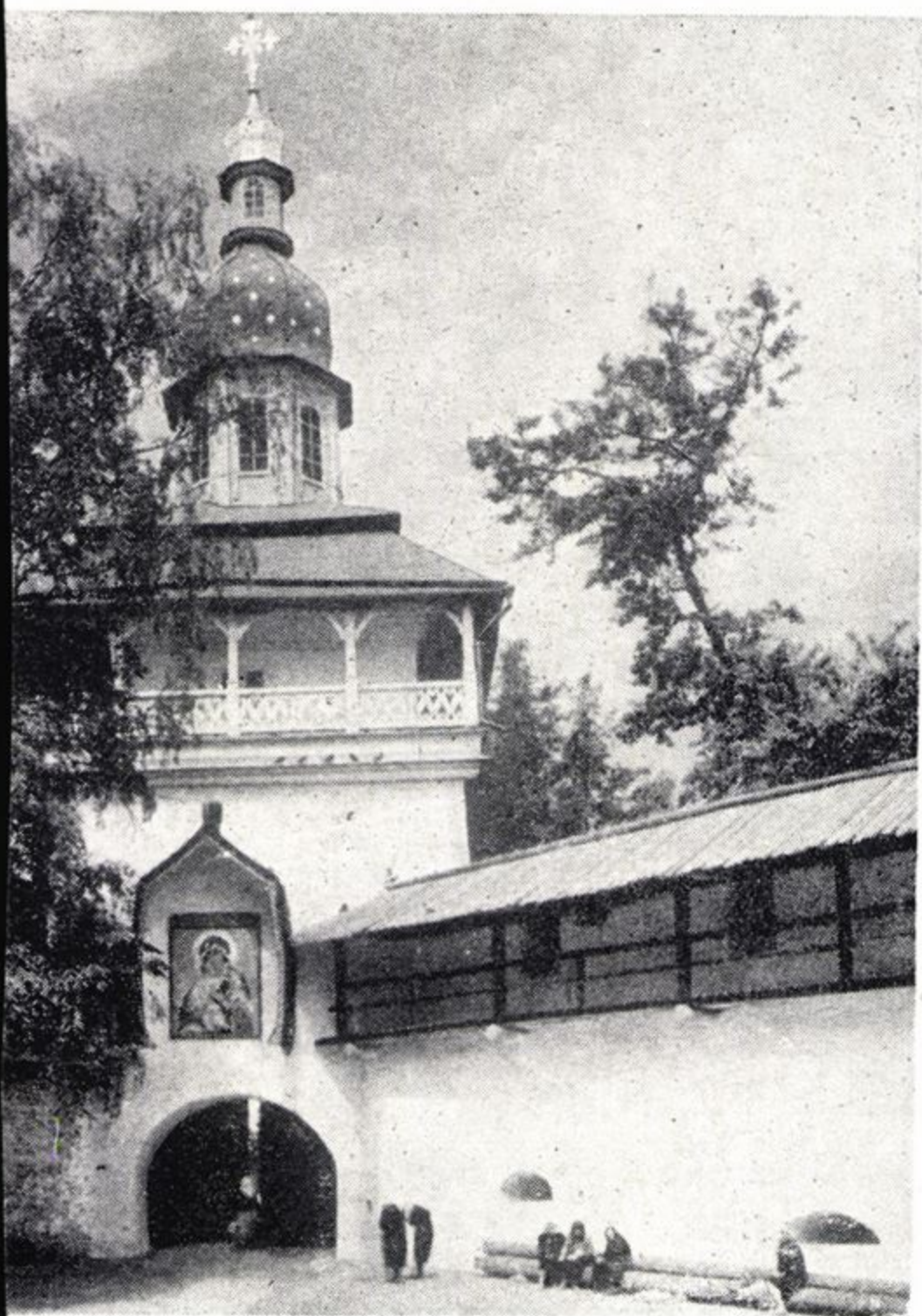
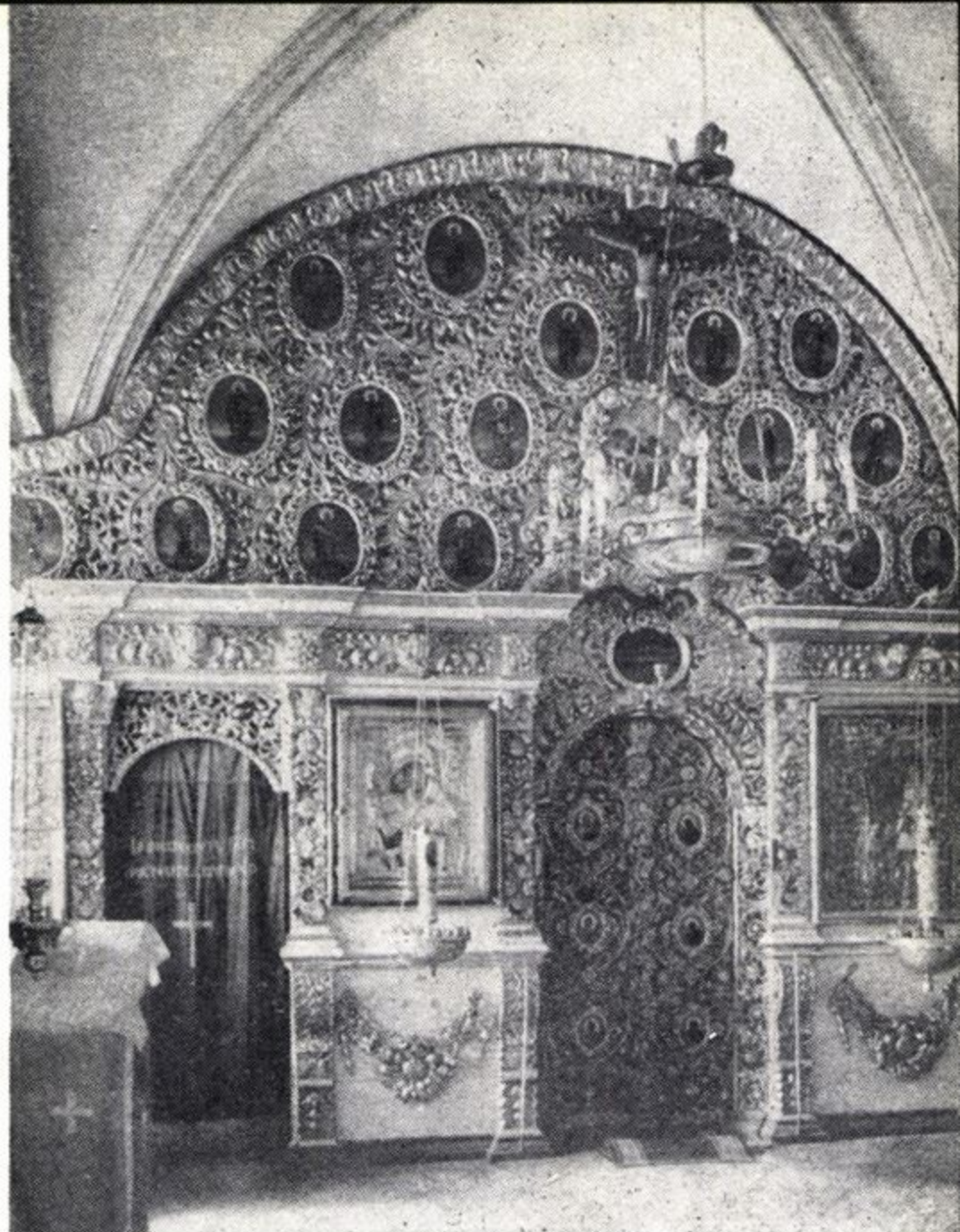

151. Biserica-poartă Sfântul Nicolae, 1565, vedere dinspre sud-vest.

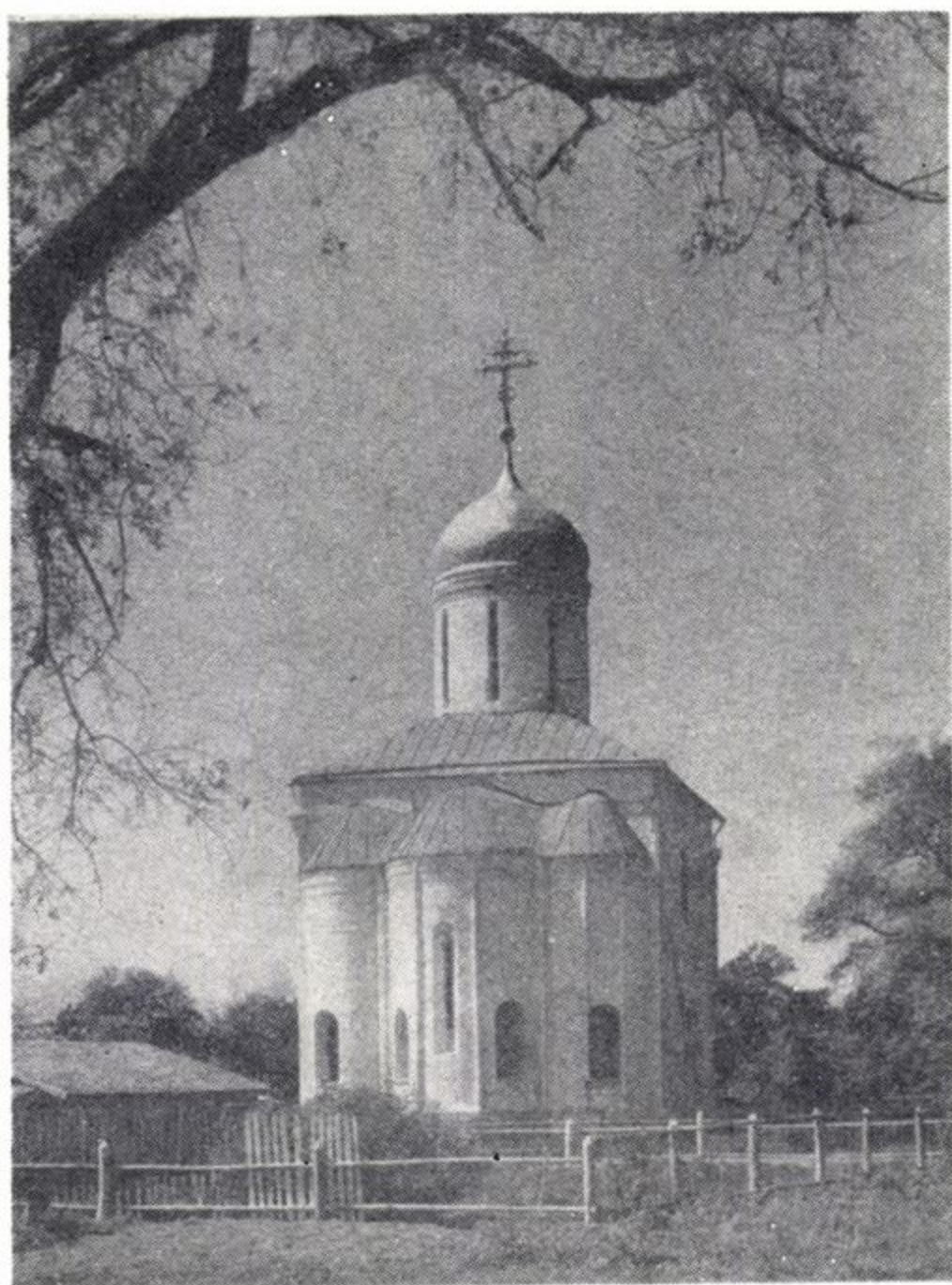
152. Clădirea sacristiei și biblioteca (în stînga), secolul al XVII-lea) zvonița principală 1523, clădirea (în dreapta pe fotografie) cu biserica Adormirea Maicii Domnului (parterul) 1473, secolul al XVIII-lea și biserica Acoperămîntul Maicii Domnului (etajul) secolul al XVIII-lea.

153. Tîmpla bisericii
Adormirea Maicii
Domnului, secolul
al XVIII-lea.

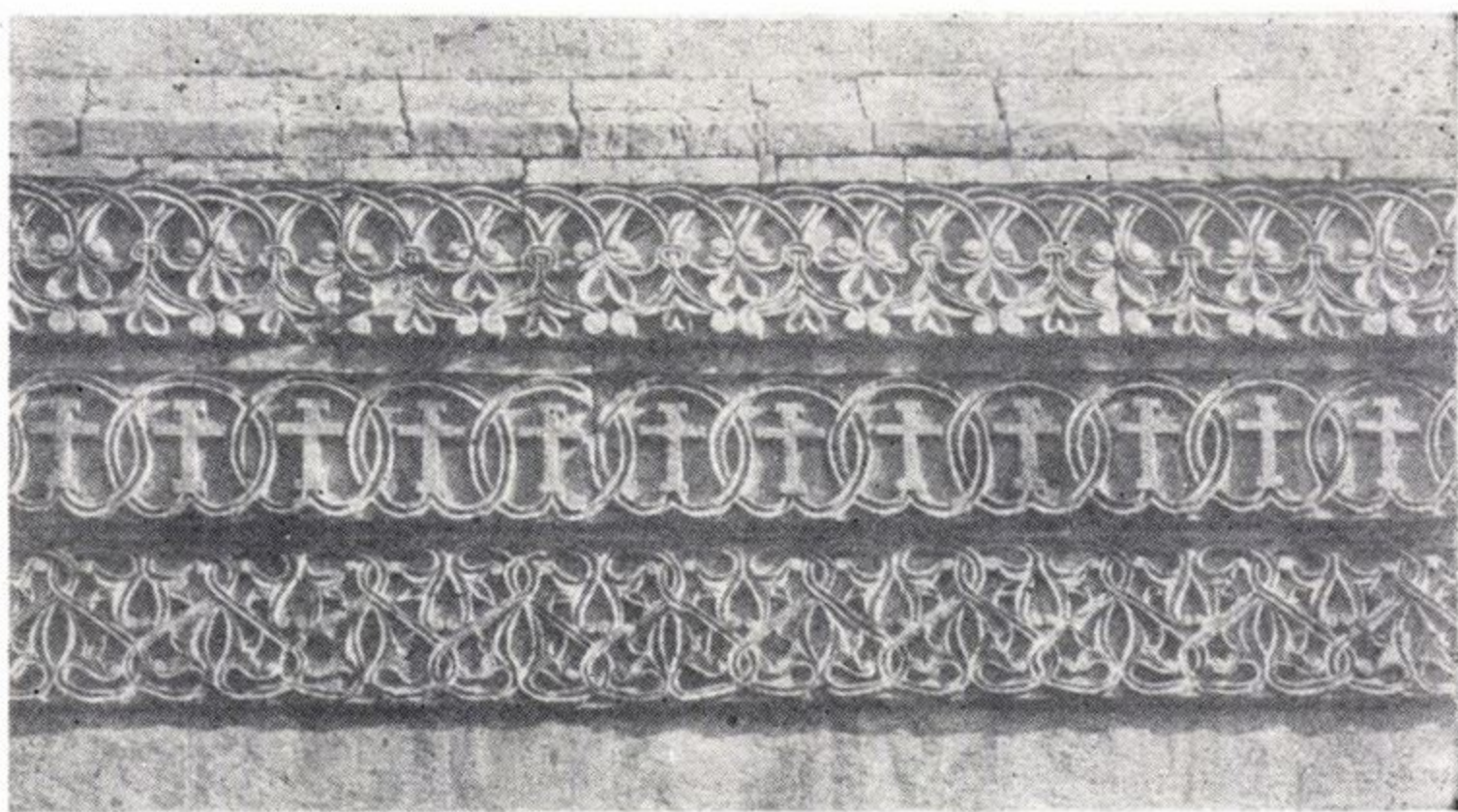
154. Vedere din inte-
riorul mănăstirii spre
Poarta sfîntă, seco-
lele XVI—XVIII.

MOSCOVA CA CENTRU AL IMPERIULUI ȚARIST UNITAR

155. Svenigorod, catedrala Adormirea Maicii domnului „din Tîrgșor“, 1399, fațada est.

156—158. Zagorsk, catedrala Sfînta Treime din mănăstirea Sfînta Treime (Sfîntul Sergiu), 1422—1423.

156. Friză ornamentală pe fațada nord.

157. Fațada nord.

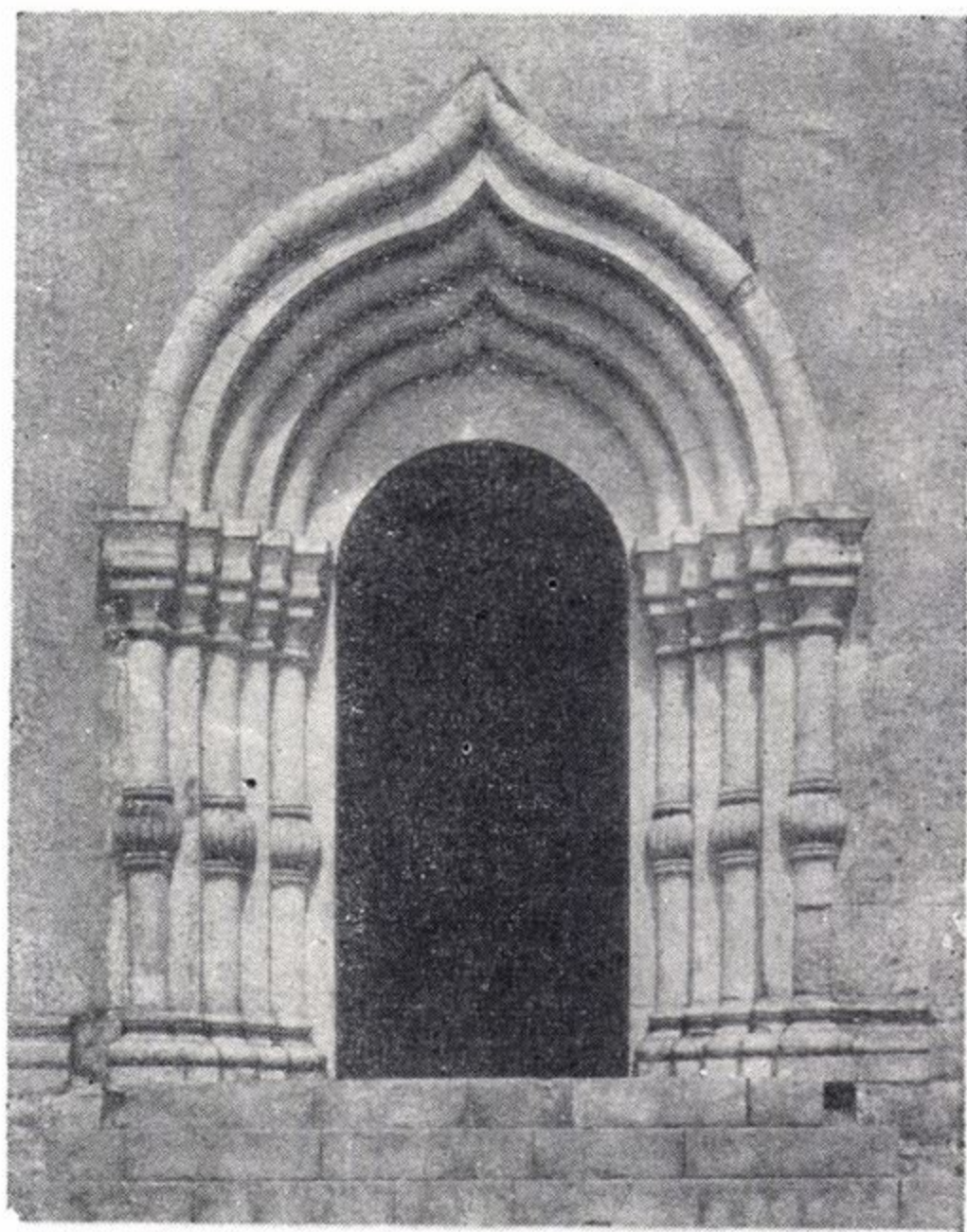
158. Vedere dinspre
est spre catedra-
la Sfînta Treime și
spre biserica anexă
a lui Nikon, 1548.

159—161. Moscova, mănăstirea Mintuitorului (Andronikov), înființată în anul 1360.

159. Vedere spre partea de vest a fortificației, secolul al XVII-lea, trapeza (stînga) 1496—1508 și (în spatele ei) biserica Arhanghelul Mihail 1691—1739.

160. Catedrala Mintuitorului 1422-1423, portalul sudic.

161. Catedrala Mintuitorului 1422-1423, vedere spre fațada sud prin poarta zidului mănăstirii.

162—171. Moscova,
catedrala Adormi-
rea Maicii Domnu-
lui din Kremlin,
1475—1479, arhi-
tect Aristotele Fio-
ravanti.

162. Portalul sudic.

163. Vedere dinspre
sud-est.

164. Vedere prin piața catedralelor înspre fațada sud și (în dreapta) biserica Sfinții Apostoli, 1653—1656 / 1680.

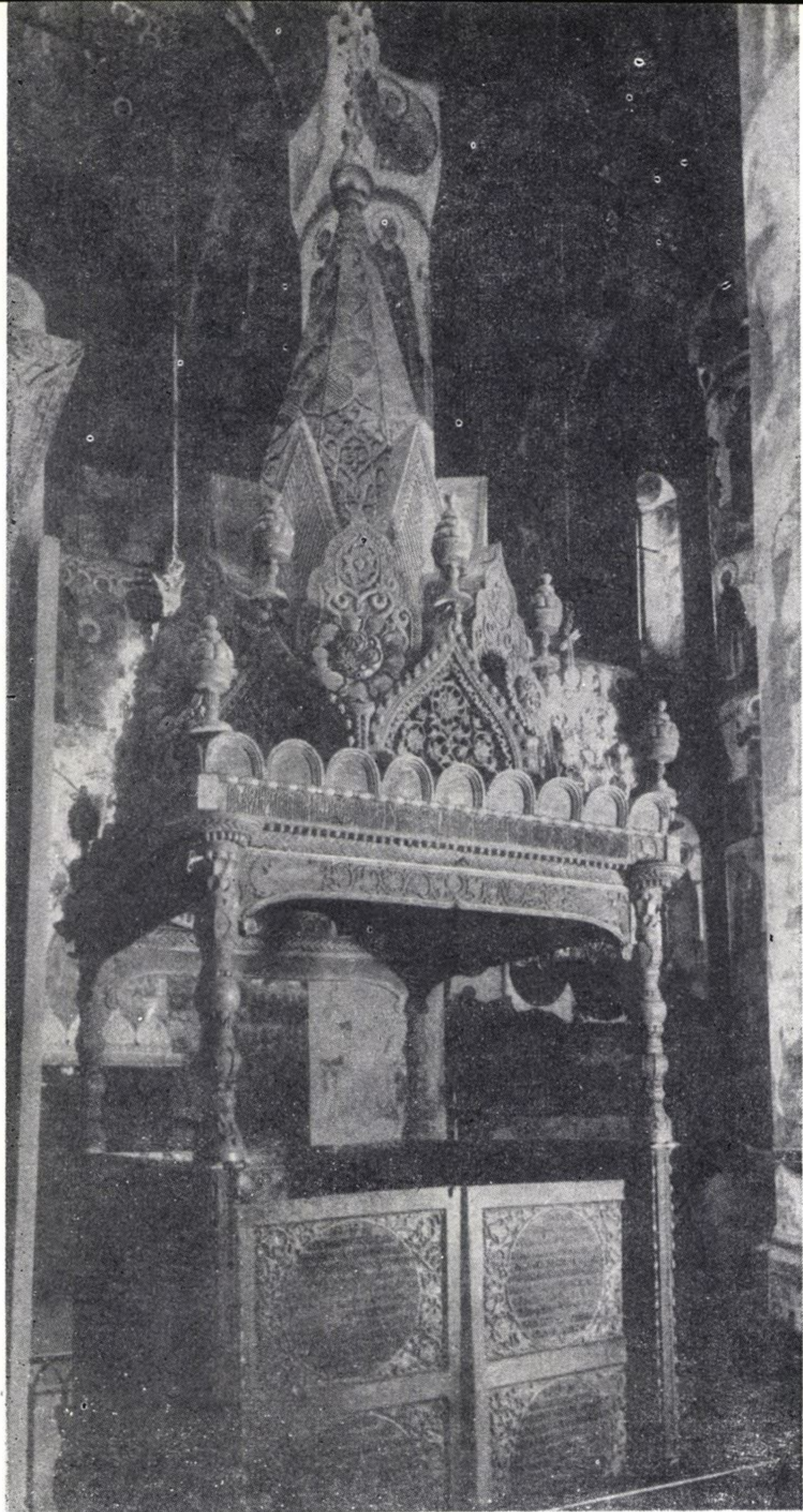
165. Vedere dinspre nord-est.

166, 167. Fresce din școala lui Dionisie, 1482 (?), în abside: (stînga) sinaxisul Maicii Domnului, frescă în capela Preamăririi; (dreapta) Cei patruzeci de mucenici din Sevastia, frescă în capela Sfinții Petru și Pavel.

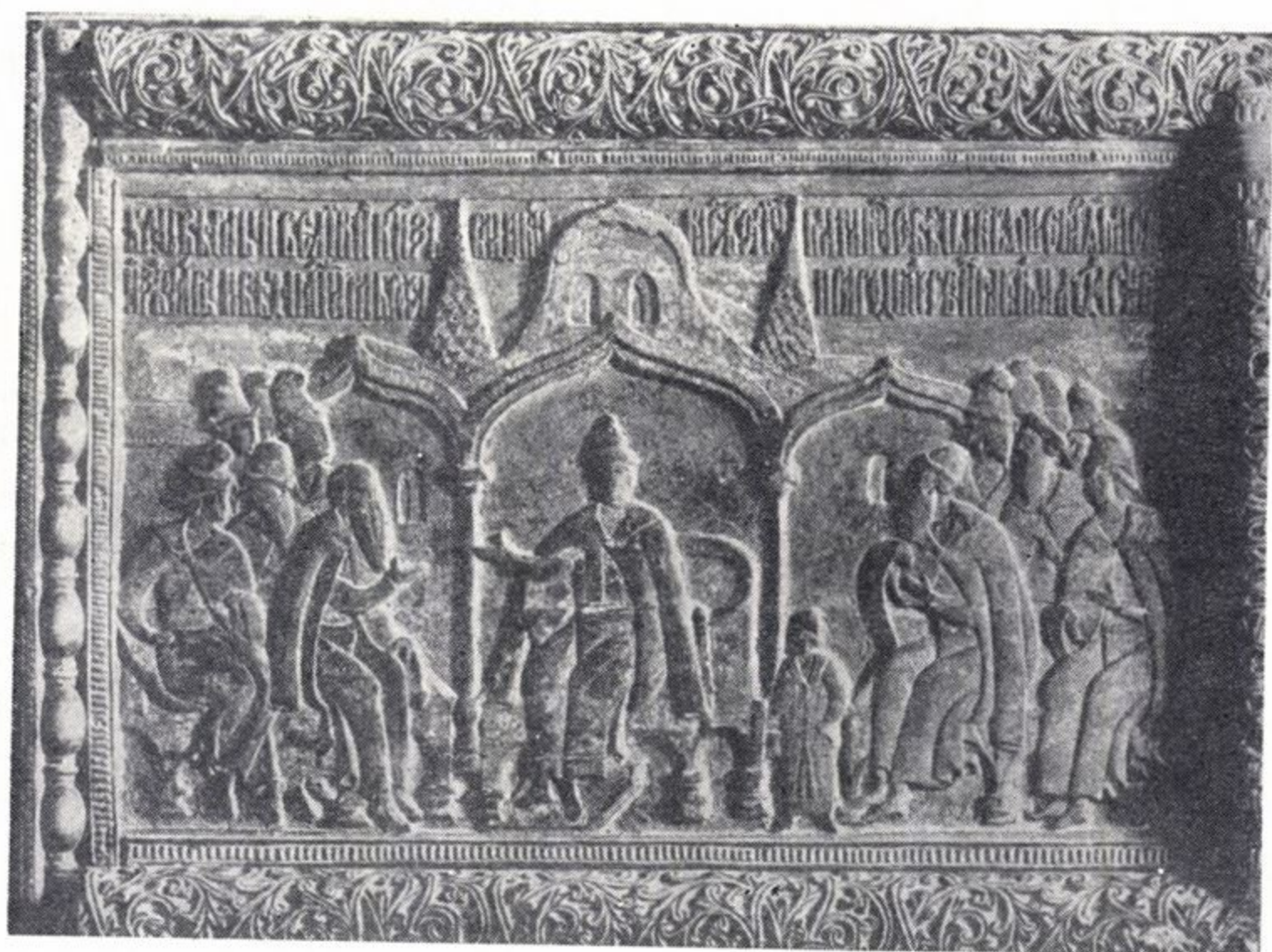

168. Vedere înspre intradosul cupolei secundare de la nord-vest, cu Aheiropoietos, fresce 1642—1644.

169. „Pistolul lui Monomah“, strana țarului Ivan al IV-lea, sculptură în lemn, 1551.

170—171. Reliefuri cioplite în lemn pe pereții laterali ai „Pristolului lui Monomah”: (sus) Sfatul boierilor, (jos) Bătăliile lui Vladimir Monomah, scene din legenda conferirii însemnelor imperiale cneazului kievean Vladimir Monomah de către împăratul bizantin Constantin Monomahos.

172—173. Moscova,
clopotnița „Ivan
cel Mare“ din Krem-
lin, 1505—1624.

172. Vedere dinspre
nord-vest spre ca-
mera clopotelor și
spre turn.

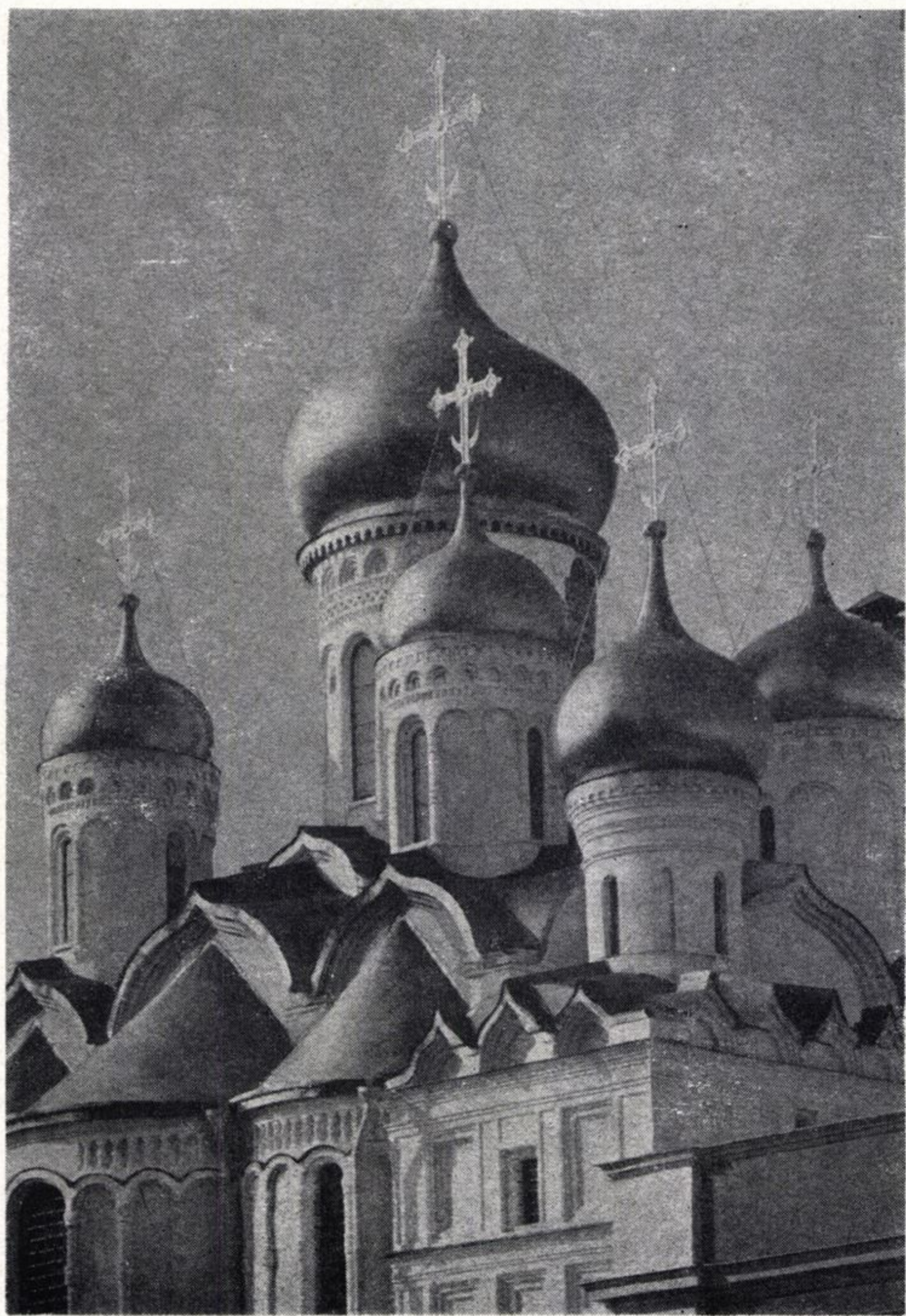
173. Fațada est: tur-
nul din stînga
1505—1508 de Bon
Friazin, supraeta-
jat și încununat cu
turlă 1600, clopot-
nița din mijloc
1532—1539 (1543)
de Petrok Malii,
„anexa lui Filaret“
cu acoperiș pirami-
dal (dreapta) 1624.

174. Turnul-poartă
al Mîntuitorului,
1491, partea supe-
rioară 1625.

175. Turnul-poartă
Sfînta Treime, 1495,
partea superioară
1685.

176. Vedere dinspre nord-est spre turle.

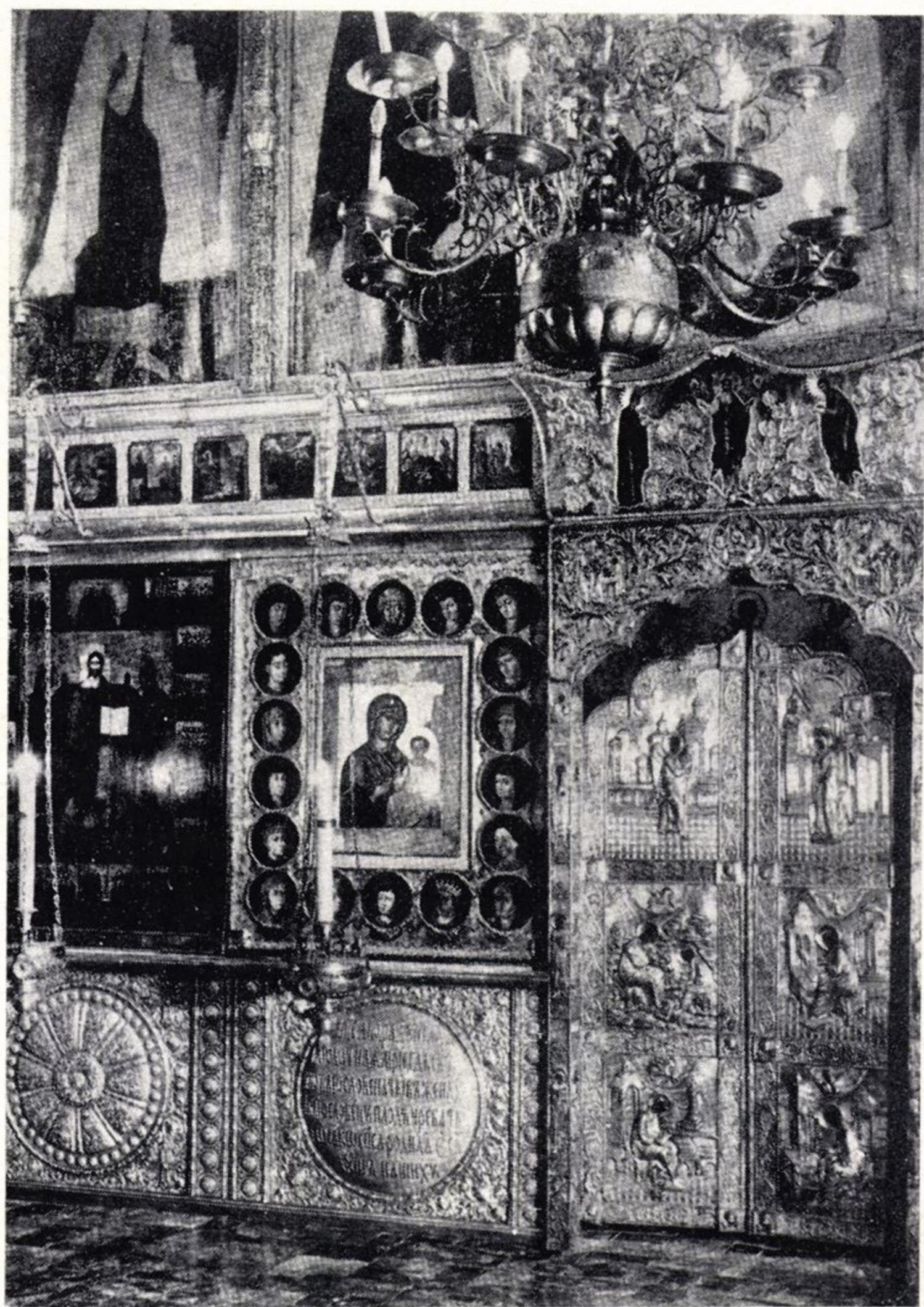
177. Vedere în turla principală și spre arcele în trepte ale absidei principale.

178. Vedere dinspre nord-est.

179—180. Icoane din registrul prăznicarelor de pe tîmplă, pictate pe la 1405 și preluate ulterior în catedrala reconstruită: (sus) schimbarea la față a lui Iisus Cristos și Învierea lui Lazăr, de Andrei Rubliov (jos), Cina cea de taină și Răstignirea de Prohor „cel Bătrîn“ din Gorodeț.

181. Vedere spre ușile împărătești, relief în argint, secolul al XIX-lea, iar pe tîmplă îmbrăcăminte din relief de bronz aurit, secolul al XIX-lea; icoanele din primul registru: Mîntuitorul pe tron, secolul al XVII-lea, Maica Domnului Hodighitria cu meda-lioane ale matriarhelor, secolele al XVI-lea și al XVIII-lea.

182. Vedere dinspre emporă înspre tîmplă, pe stîlpul de la nord-vest; (stînga) Minunea arhanghelului Mihail la Cone, frescă de Feodosie, pe la 1508.

183. Nașterea Domnului, icoană de Andrei Rubliov, pe la 1405, din registrul prăznicarelor de pe tîmplă.

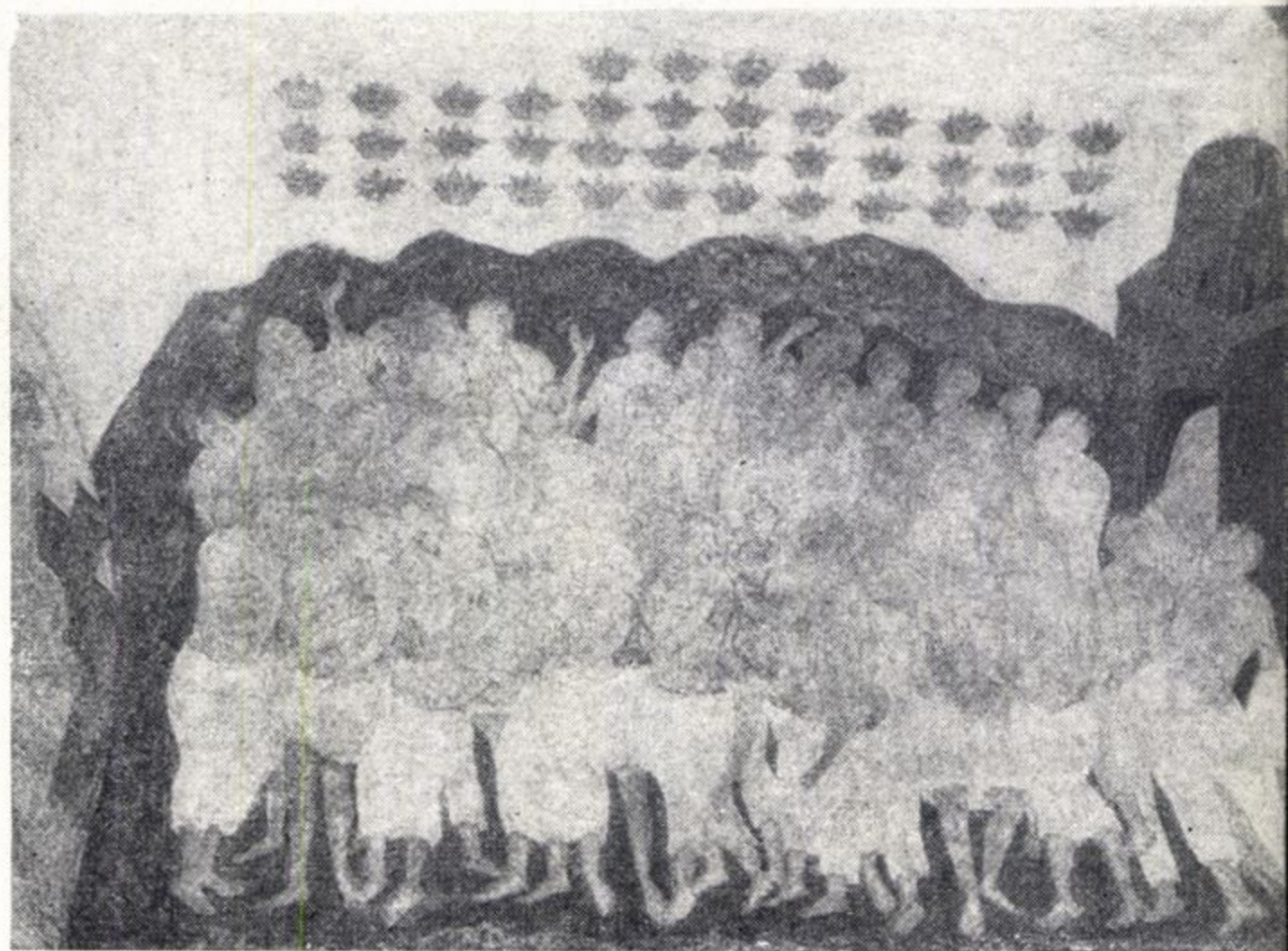
184. Cneazul Alexandru Nevski și marele-cneaz Ivan Kalita, fresce pe stîlpul de la nord-vest, pe la 1508.

185. Vedere spre colțul sud-estic în fața tîmplei; pe stîlpul de la sud-est (dreapta) sfinții Gheorghe și Dumitru, fresce, pe la 1508, pardoseala din dale de jasp șlefuite, secolul al XVI-lea.

186. Cristos călăreț — „Un cal alb, iar cel ce șade pe el se numește Credincios și Adevărat“, scenă din Apocalipsă, frescă pe bolta din colțul de sud-vest sub emporă, începutul secolului al XVI-lea.

187. Cei patruzeci de mucenici din Sevastia, frescă de Feodosie pe bolta colțului de nord-vest sub emporă, pe la 1508.

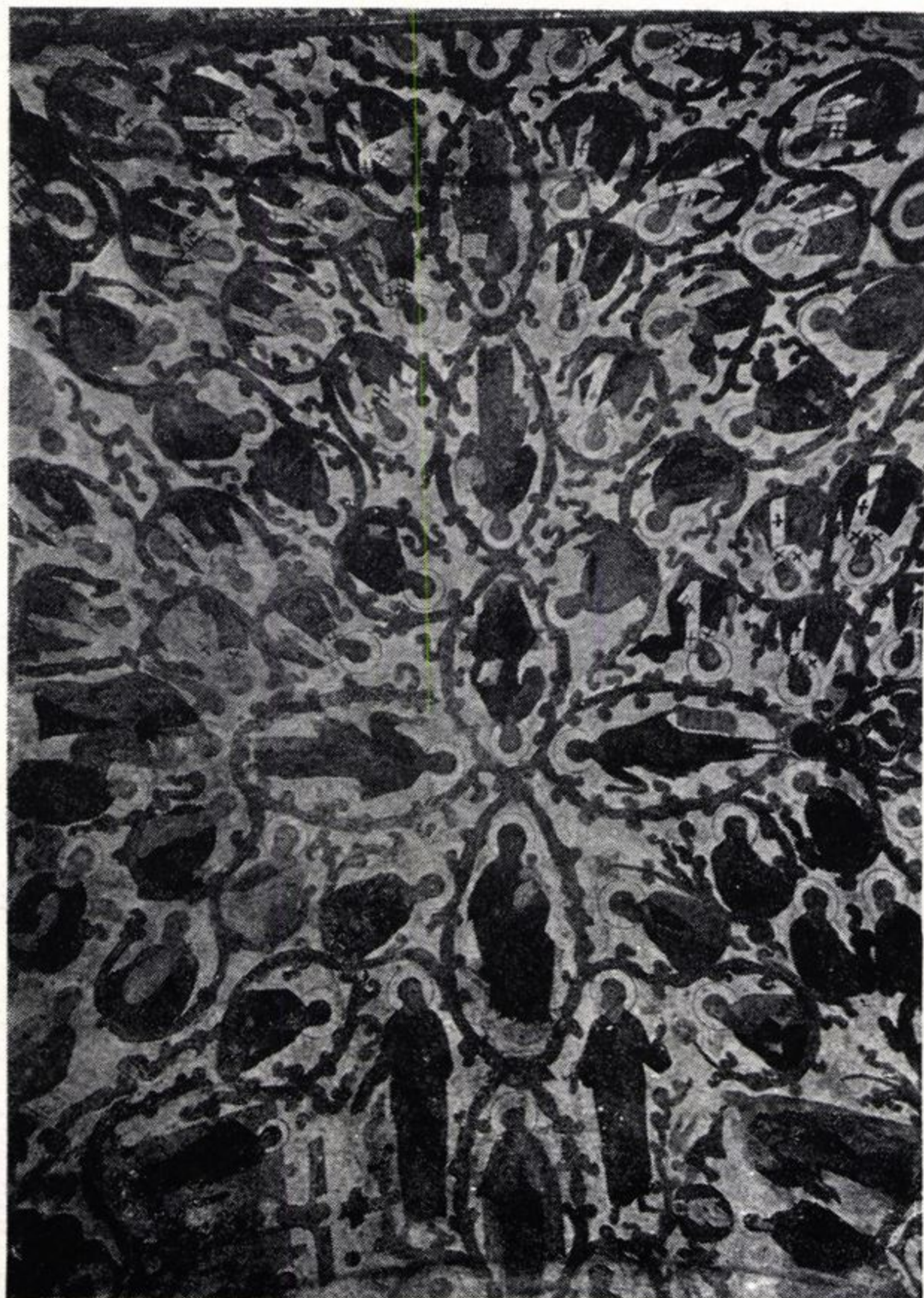

188. Portal din galeria de la nord, sculptură în piatră, mijlocul secolului al XVI-lea, uşă cu icoane gravate, secolul al XV-lea sau al XVI-lea (?)

189. Sibila și Cristos (regina din Saba și Solomon), panou al ușii istoriate din galeria de la nord, secolul al XV-lea sau al XVI-lea (?).

190. Arborele lui Iesei, portretele patriarhilor, înțelepților greci și cnejilor moscoviți în medaioane, fresce pe bolta galeriei de la vest, mijlocul secolului al XVI-lea.

191. Moscova, Palatul cu fațete (Granovitaia Palata) din Kremlin, 1487—1491, arhitecți Mark Friazin (Marco Ruffo) și Pietro Antonio Solario.

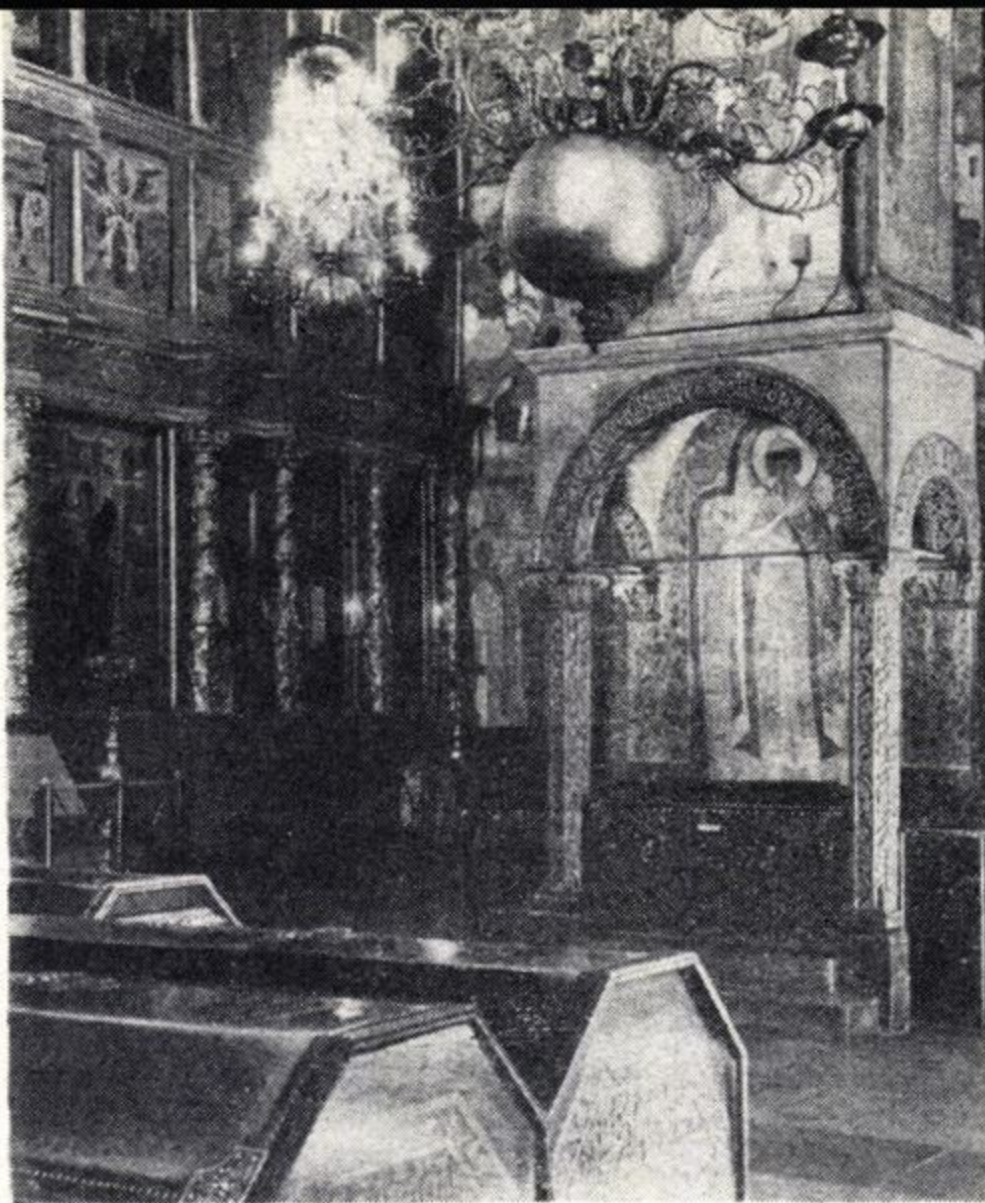

192. Moscova, biserica Așezarea veșmîntului Maicii Domnului din Kremlin, 1484—1486, vedere dinspre sud-est.

193—199. Moscova, catedrala Arhanghelului Mihail din Kremlin,
1505—1508, arhitect Alovizio Novo.

193. Vedere dinspre nord-vest.

194. Vedere prin naos peste raclele unor mari-cneji și țari moscoviți spre mormîntul țarevi-ciului Dmitri (dreapta); fresca lui Andrei Bogoliubski pe stîlpul de la sud-est, pe la 1660, baldachinul de piatră 1628, tîmpla secolul al XIX-lea cu icoane din secolele XV—XVII, candelabrele aurite secolul al XVII-lea.

195. Portalul principal de pe fațada vest.

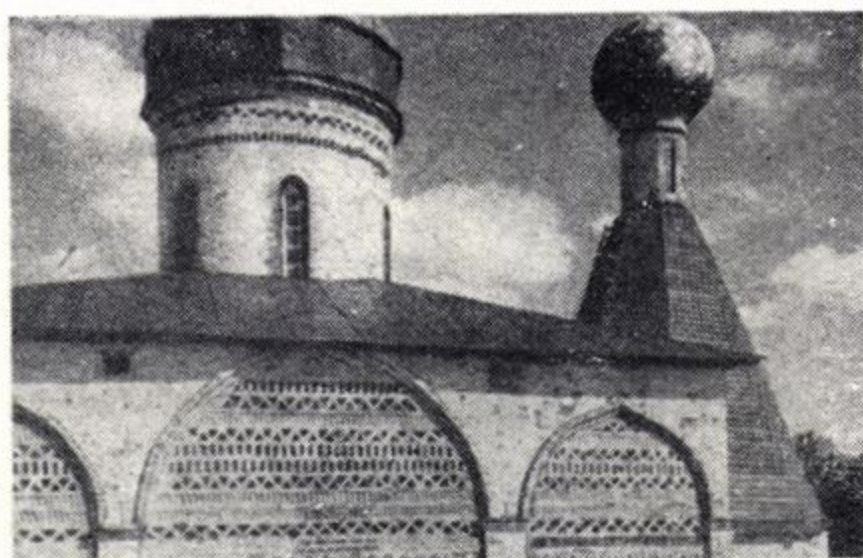

196. Detaliu al sculpturii în piatră.

197, 198. Pescuirea sfântului Petru și Înger, fresce în proscomidie, 1652—1666.

199. Cneazul Alexandru Nevski, frescă pe stîlpul sud-vestic al naosului, 1652—1666.

200. Kirillov, catedrala Nașterea Maicii Domnului din mănăstirea Terapont, sfîrșitul secolului al XV-lea, detaliu din fațada vest.

201—204. Vladimir, catedrala Adormirea Maicii Domnului din mănăstirea Cneaghinelor, începutul secolului al XVI-lea, pictura murală 1647—1648.

201. Prorocul Daniil și un înger, detaliu din Judecata de apoi, frescă pe peretele vestic.

202. Vedere dinspre sud-est, construcțiile din colțuri secolul al XIX-lea.

203. Cneaz rus,
frescă pe stîlpul
nord-vestic.

204. Pantocratorul,
frescă în turlă.

205—208. Moscova,
catedrala Icoana
Maicii Domnului
din Smolensk din
mănăstirea nouă
Sfînta Fecioară,
1524—1525.

205. Vedere dinspre
nord-vest, în fund
stînga clopotnița,
1689 — 1690.

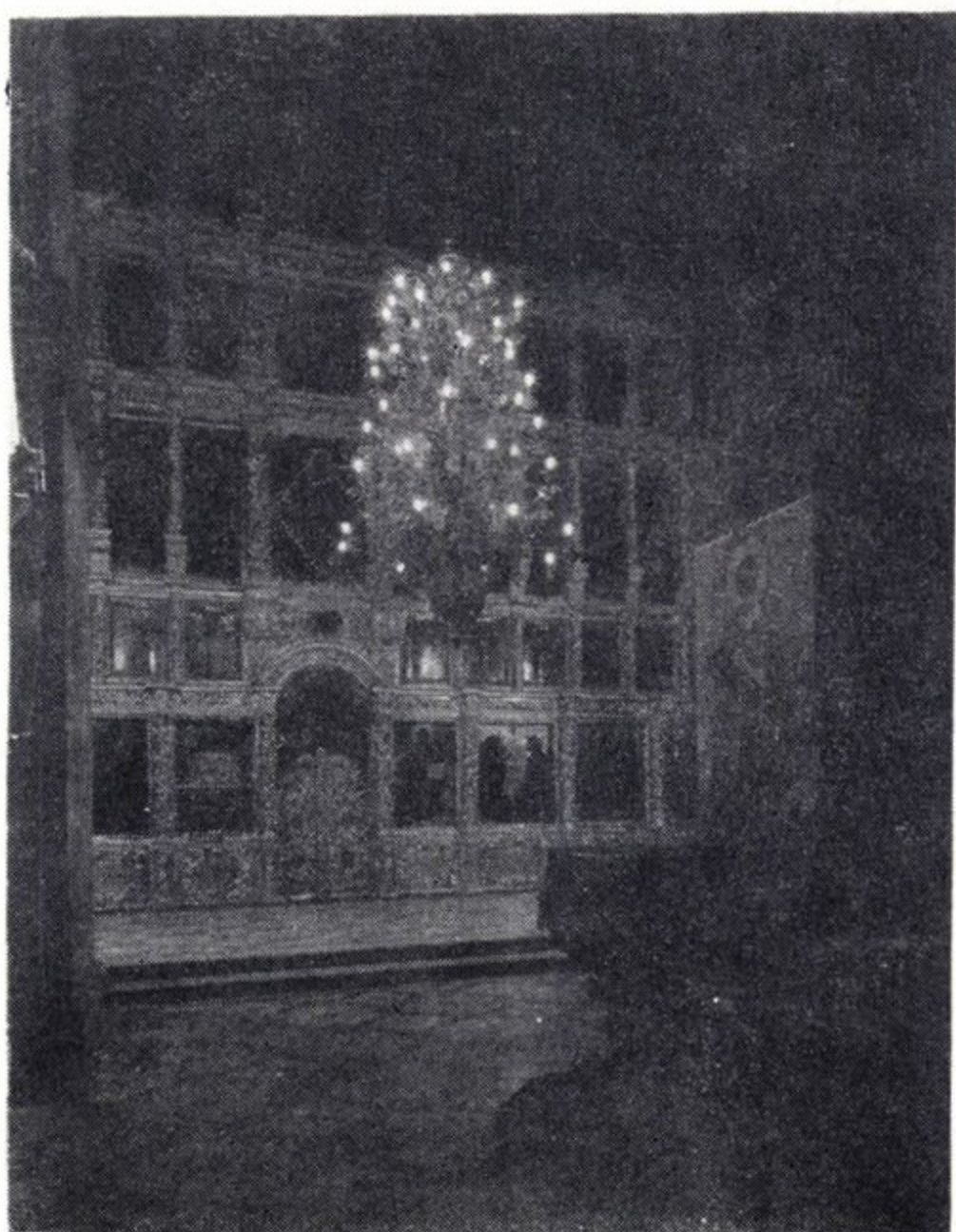

206. Baldachin în altar.

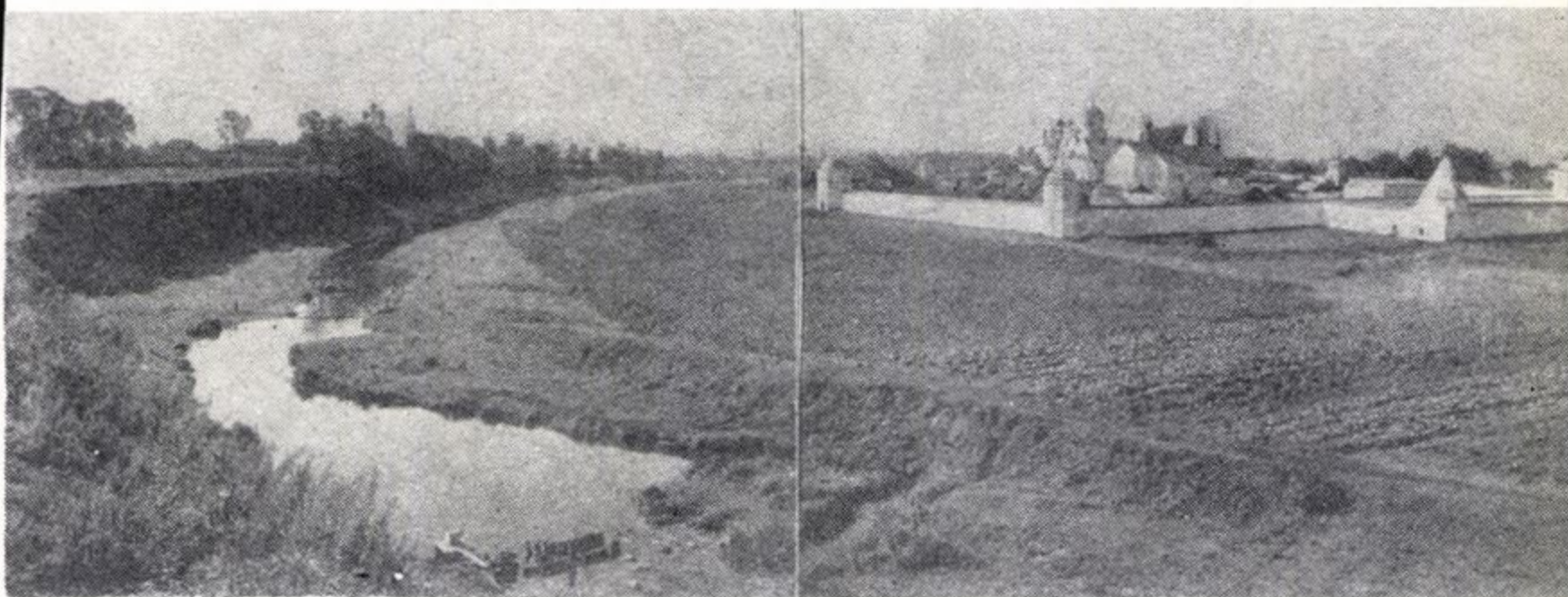
207. Vedere dinspre sud-est.

208. Tîmpla, 1683—1685, cu icoane din secolele al XVI-lea și al XVII-lea, pictura murală sfîrșitul secolului al XVI-lea, agheasmatarul din mijloc 1685.

209—210. Suzdal, mănăstirea Acoperământul Maicii Domnului.

209. Vedere peste Kamenka spre fortificații, secolele XVI—XVIII, în mijlocul ansamblului catedrala Acoperământul Maicii Domnului, 1518, și trapeza, 1551.

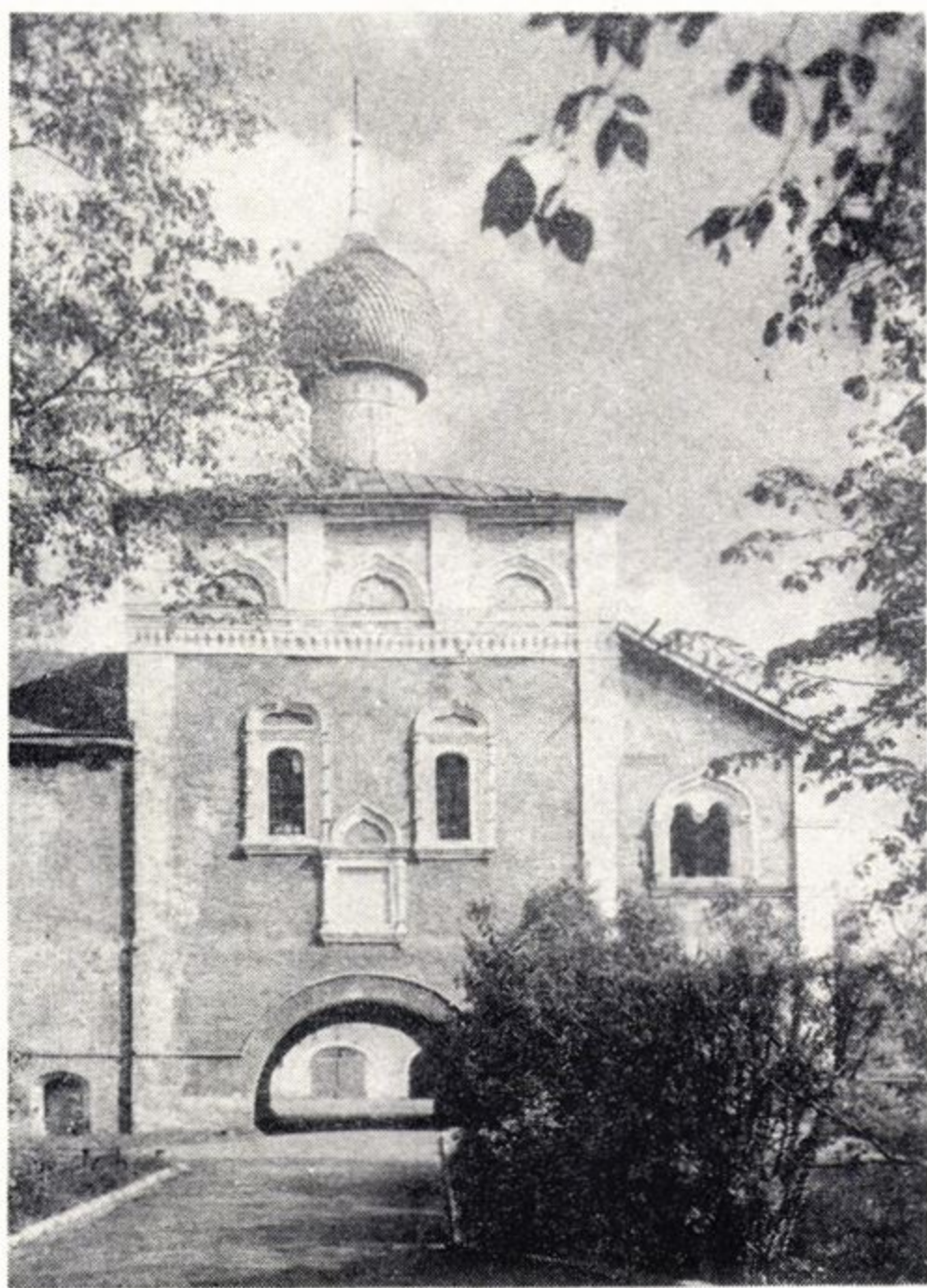

210. Poarta sfântă cu biserica Buna-vestire, pe la 1518, vedere dinspre sud-vest.

211. Rostov, catedrala Adormirea Maicii Domnului, începutul secolului al XVI-lea, vedere dinspre nord-vest, zvonitsa (dreapta) 1682—1687.

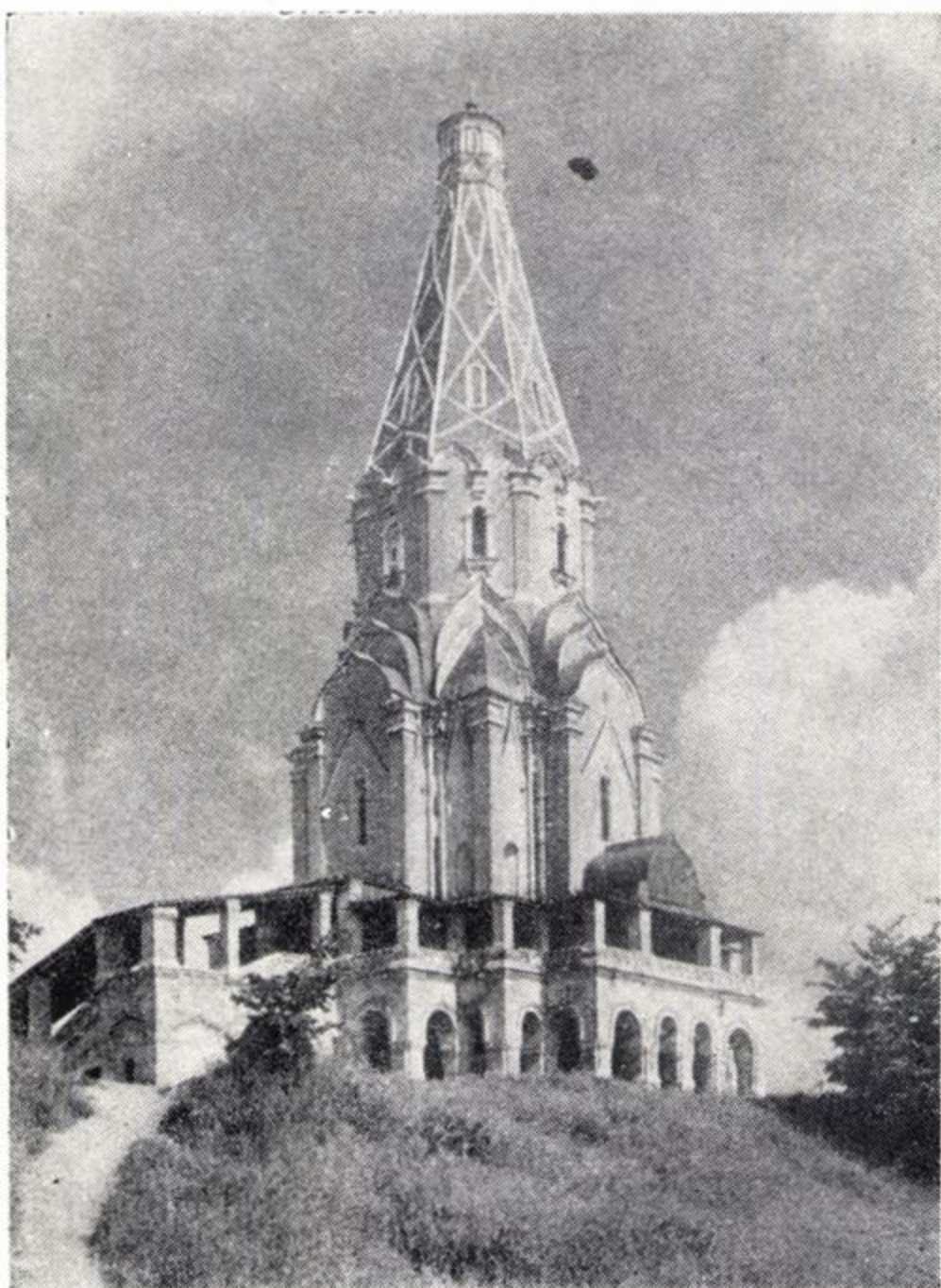
212—213. Suzdal, mănăstirea Mîntuitorului (Eftimie), înființată în 1352.

212. Biserica-poartă Bunavestire, începutul secolului al XVI-lea, fațada nord.

213. Clopotnița, turnul (stînga) cu biserica Nașterea sfîntului Ioan Botezătorul, începutul secolului al XVI-lea, zvonița (dreapta) secolele al XVI-lea și al XVII-lea.

214—215. Moscova, biserica Înălțarea Domnului din Kolomenskoe, 1530—1532.

214. Vedere dinspre sud-est.

215. Detaliu de trecere de la cub la prisma octogonală.

216. Moscova, biserică Sfântul Ioan Botezătorul din Deakovo, 1547, fațada sud.

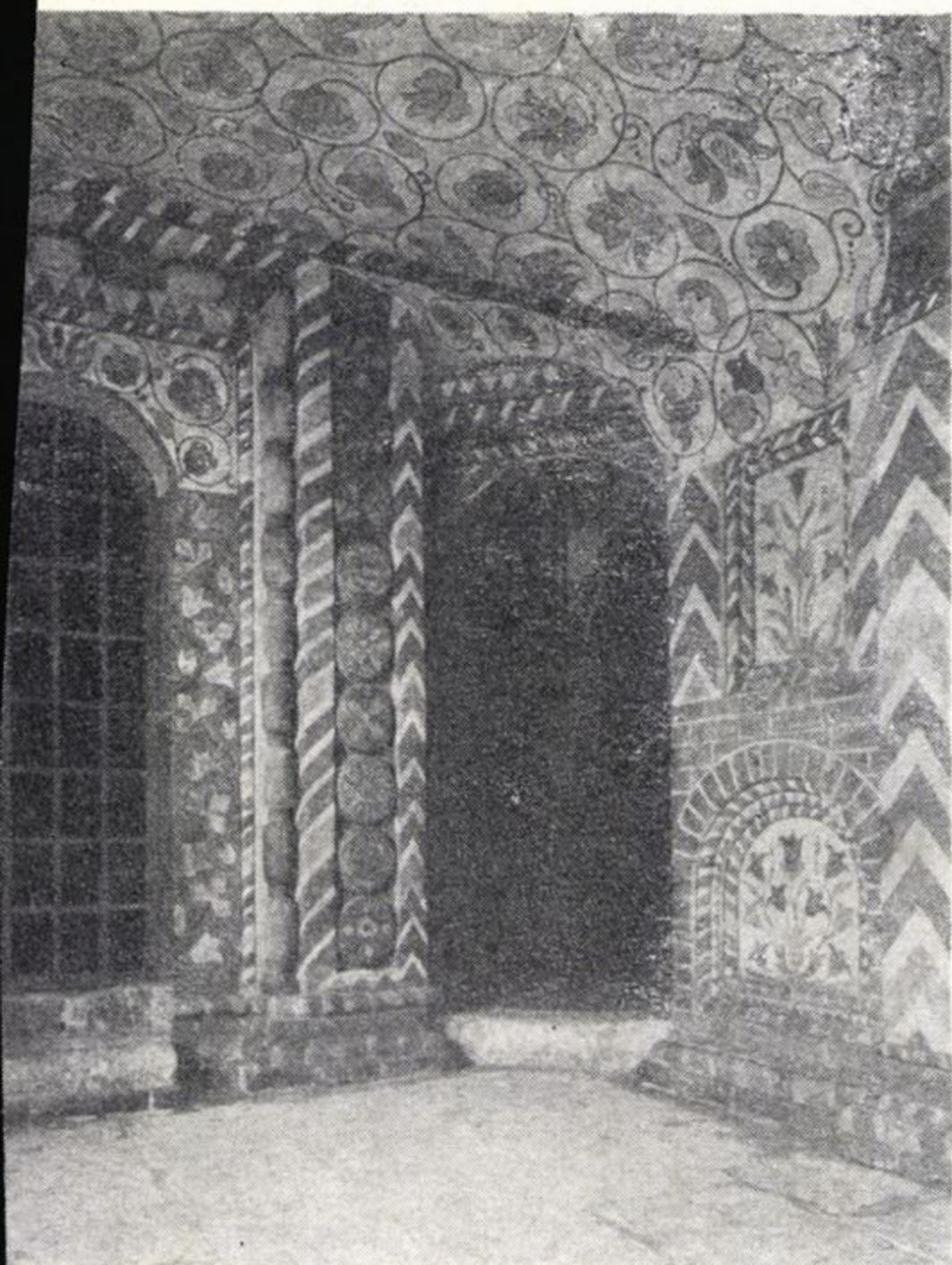
217. Moscova, clopotnița (biserica Sfântul Gheorghe „de sub clopote”) din Kolomenskoe, începutul secolului al XVI-lea, în fund dreapta poarta din față, 1672—1673.

218—221. Moscova, catedrala Acoperământul Maicii Domnului „de la șanț” (Sfântul Vasile Blajennii), 1555—1560, arhitecți Barma și Poznik, clădirile alipite și decorația sfîrșitul secolului al XVI-lea și secolul al XVII-lea.

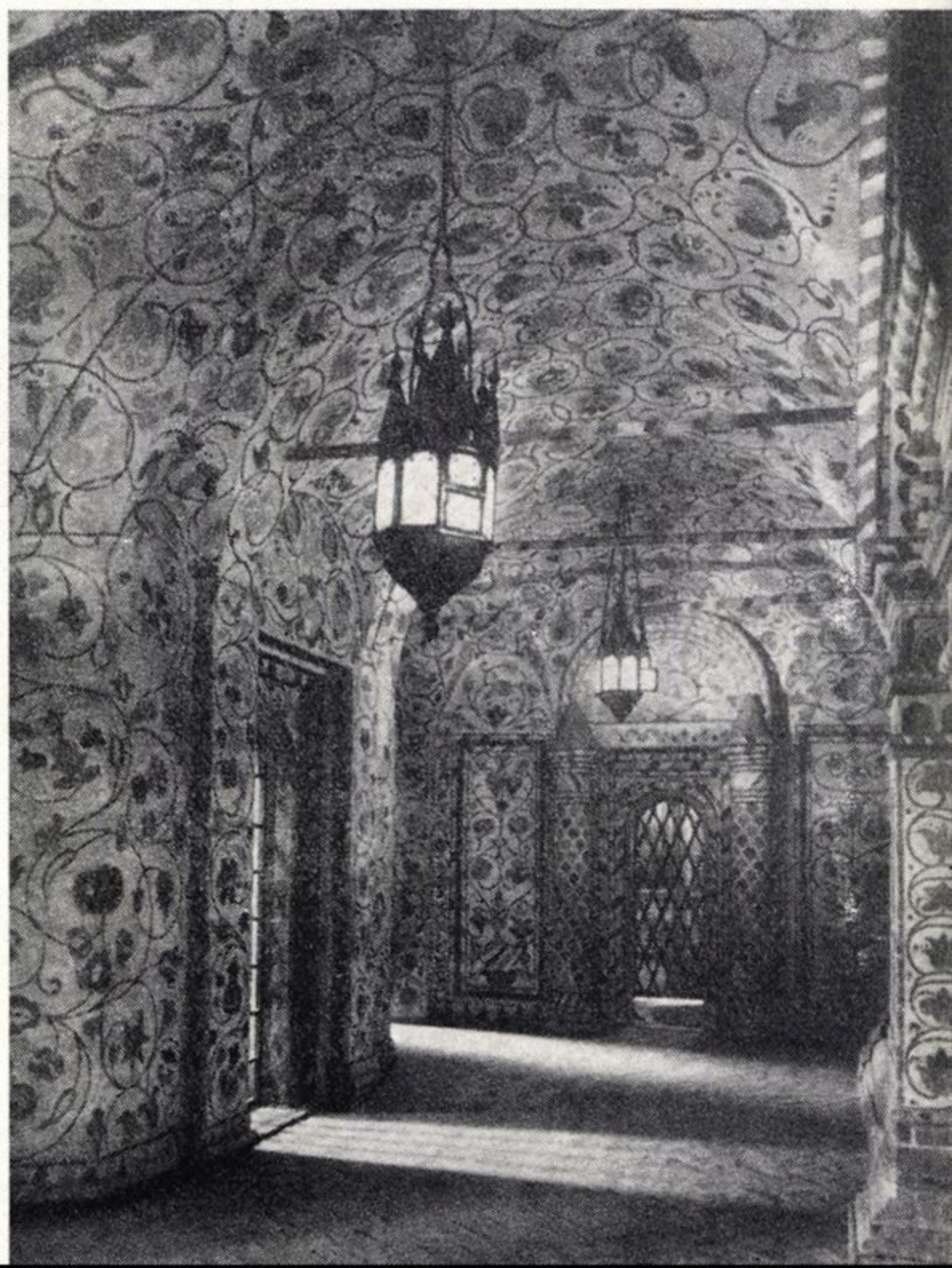
218. Vedere dinspre sud-vest.

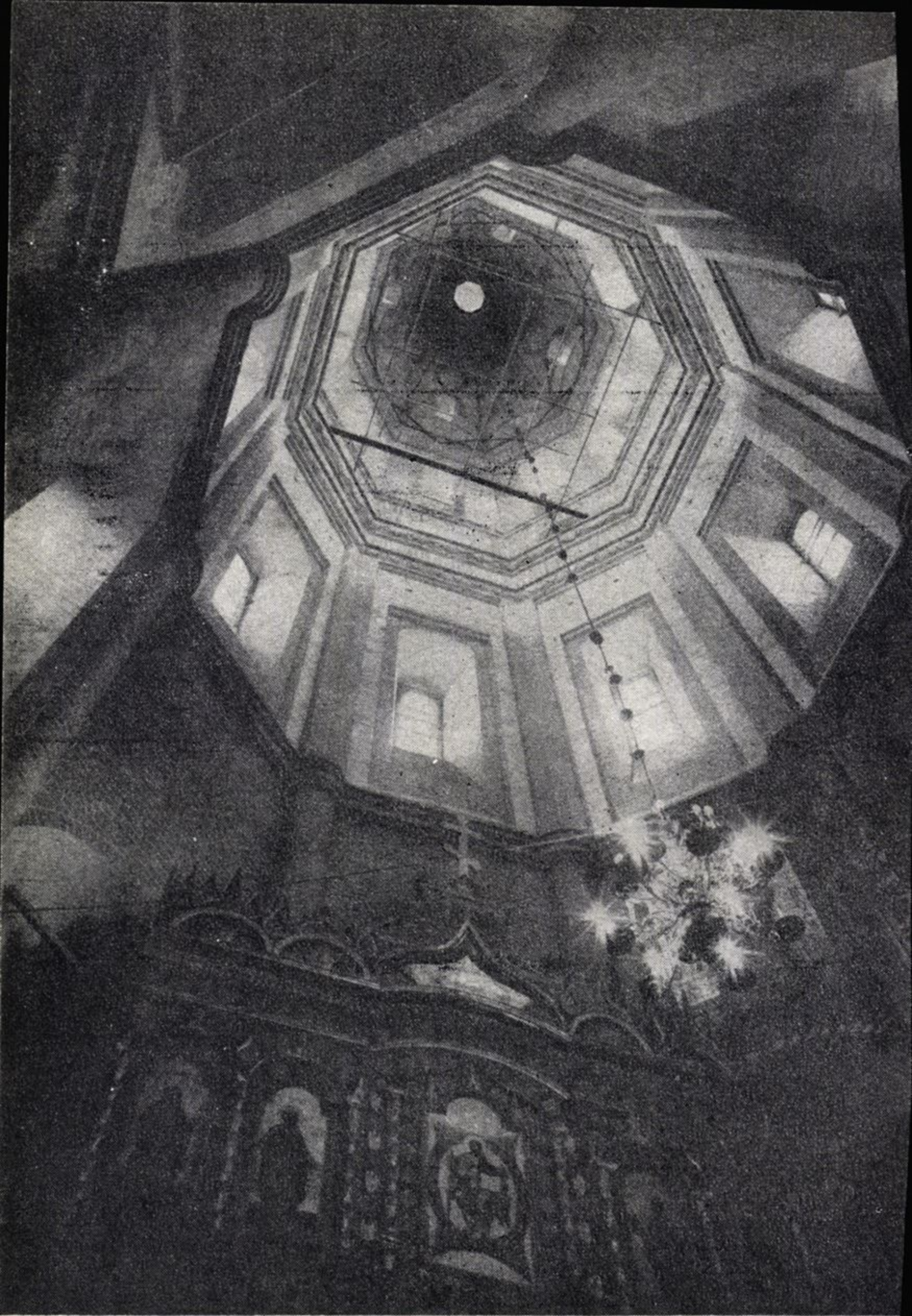

219. Colțul de sud-vest al galeriei, pictură ornamentală, secolul al XVII-lea.

220. Galeria de la nord din fața bisericii-turn centrale, pictură murală secolul al XVII-lea.

221. Vedere spre acoperișul piramidal și turla bisericii-turn centrale

222—223. Iaroslavl,
catedrala Schim-
barea la față din
mănăstirea Mîntui-
torului, 1506—1516.

222. Fațada est.

223. Dumnezeu-Sa-
baot, frescă în ab-
sida de la sud,
1563—1564.

224—225. Zagorsk,
mănăstirea Sfînta
Treime (Sfîntul
Sergiu), înființată
în anul 1340.

224. Vedere din-
spre sud-est, forti-
ficațiile secolele al
XVI-lea și al XVII-
lea, sus de la stînga
la dreapta: trapeza
1686—1692, clopot-
nița 1741—1770,
catedrala Adormi-
rea Maicii Domnu-
lui, turnul Peatnița
(Sfînta Vineri) 1640,
biserica-poartă Sfîn-
tul Ioan Boteză-
torul 1693—1699,
turnul Roșu cu Poar-
ta sfîntă secolele
XVI—XIX; în fa-
ță stînga: biserica
Peatnița (Sfînta
Paraschiva) 1547 și
capela-fîntînă Peat-
nički 1547.

225. Catedrala Ador-
mirea Maicii Dom-
nului, 1559—1585,
vedere dinspre nord-
est.

226. Moscova, mănăstirea Donului, vedere dinspre sud spre catedrala veche Icoana Maicii Domnului de la Don, 1591—1593 / 1678—1679, și (în fund) catedrala nouă, 1684—1693.

227. Moscova, biserica Trifon din Naprudnoe, sfârșitul secolului al XV-lea, fațada sud.

228. Moscova, biserică Zămislirea Maicii Domnului „din colț“, 1478—1483, vedere dinspre sud-est, în fund hotelul „Rosii“.

229. Rostov, biserică Prea-fericitul Isidor, 1566, vedere dinspre sud-est.

230. Moscova, biserica Nașterea Maicii Domnului din Putniki, 1649—1652, partea superioară cu acoperișurile piramidale și turlele.

231—237. Moscova,
biserica Sfânta
Treime din Nikit-
niki, 1634, pictura
murală 1652—1653.

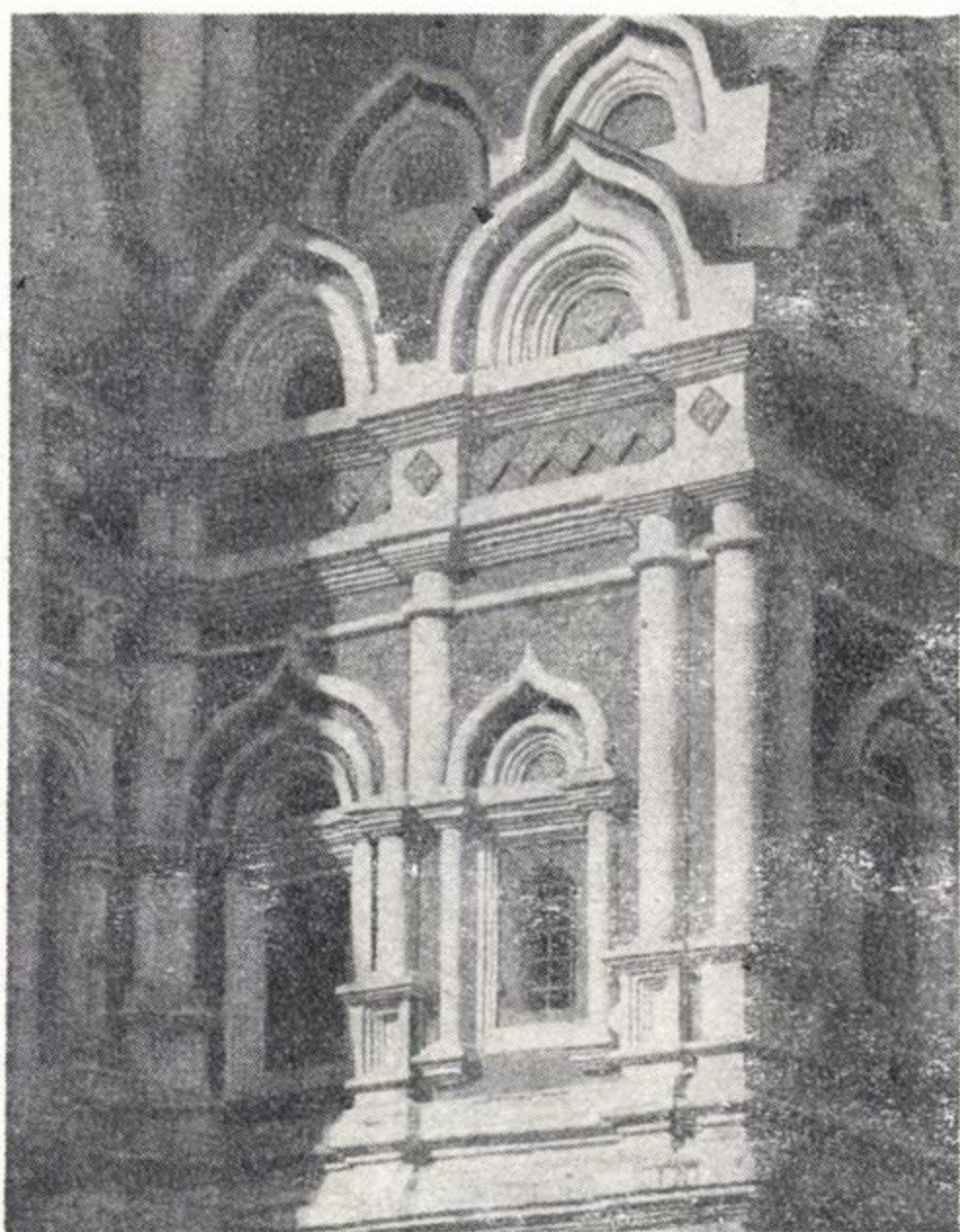
231. Răstignirea,
frescă pe peretele
sudic al naosului.

232. Reprezentare
după parabola lui
Cristos cu paiul și
bîrna pe peretele
nordic al naosului.

233. Vedere dinspre sud-vest

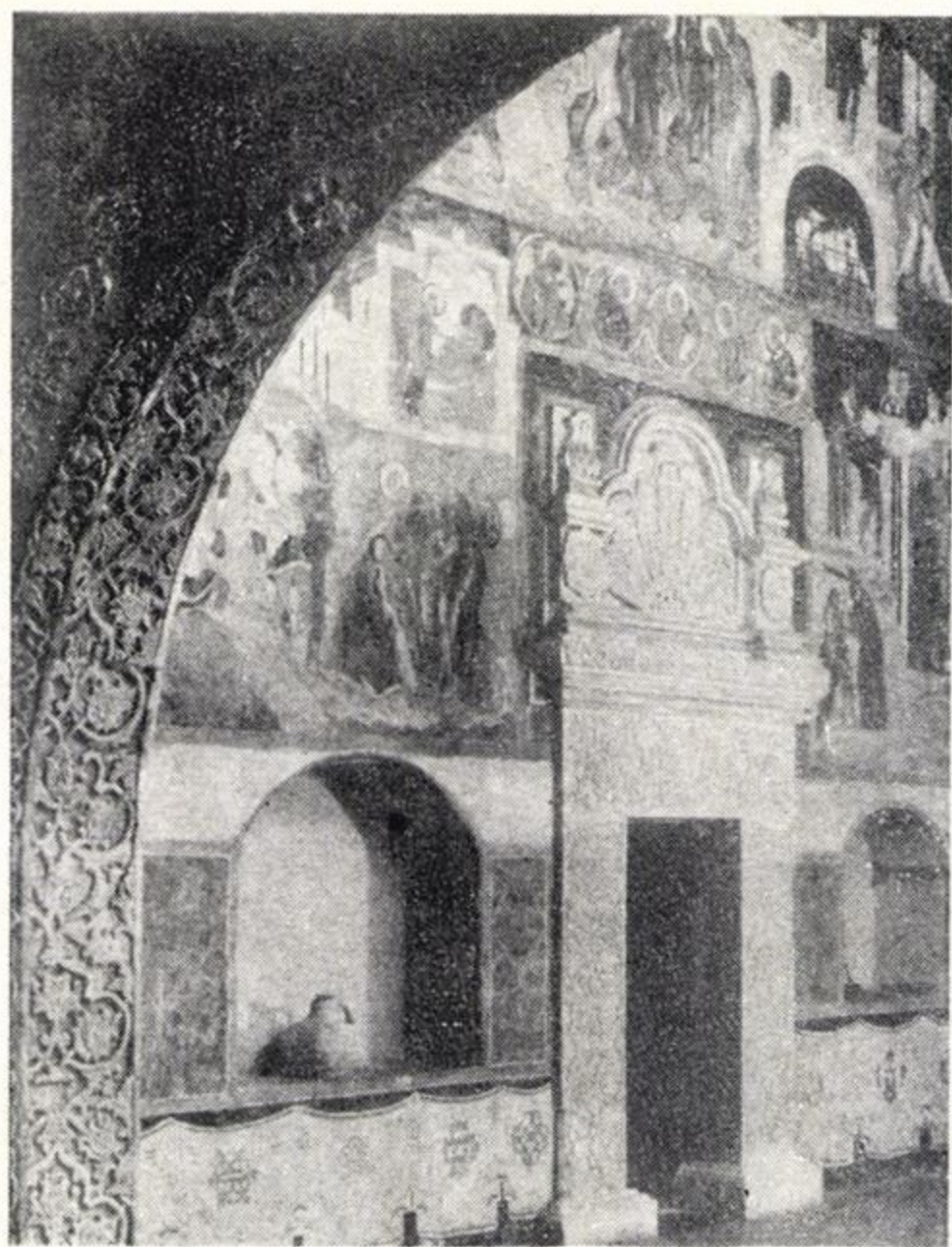

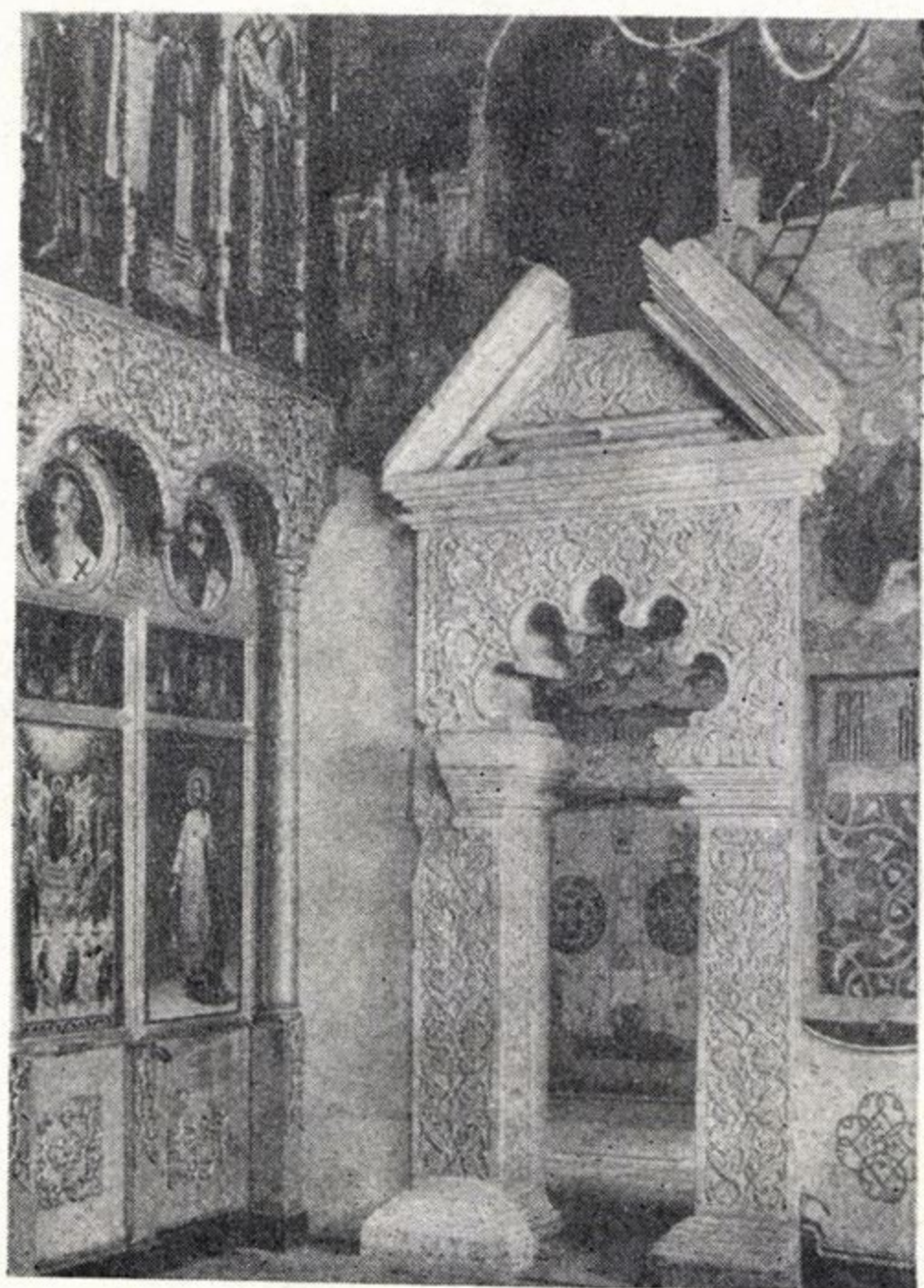
234. Decorație de fațadă și timpane oarbe la capela de la sud.

235. „Marea intrare” cu împăratul bizantin și familia ctitorilor, neguțătorii Nikitnikov, pictură pe bolta absidei principale a capelei Nikita, 1652—1653.

236. Vedere prin portalul vestic spre peretele nordic și spre portalul nordic al naosului.

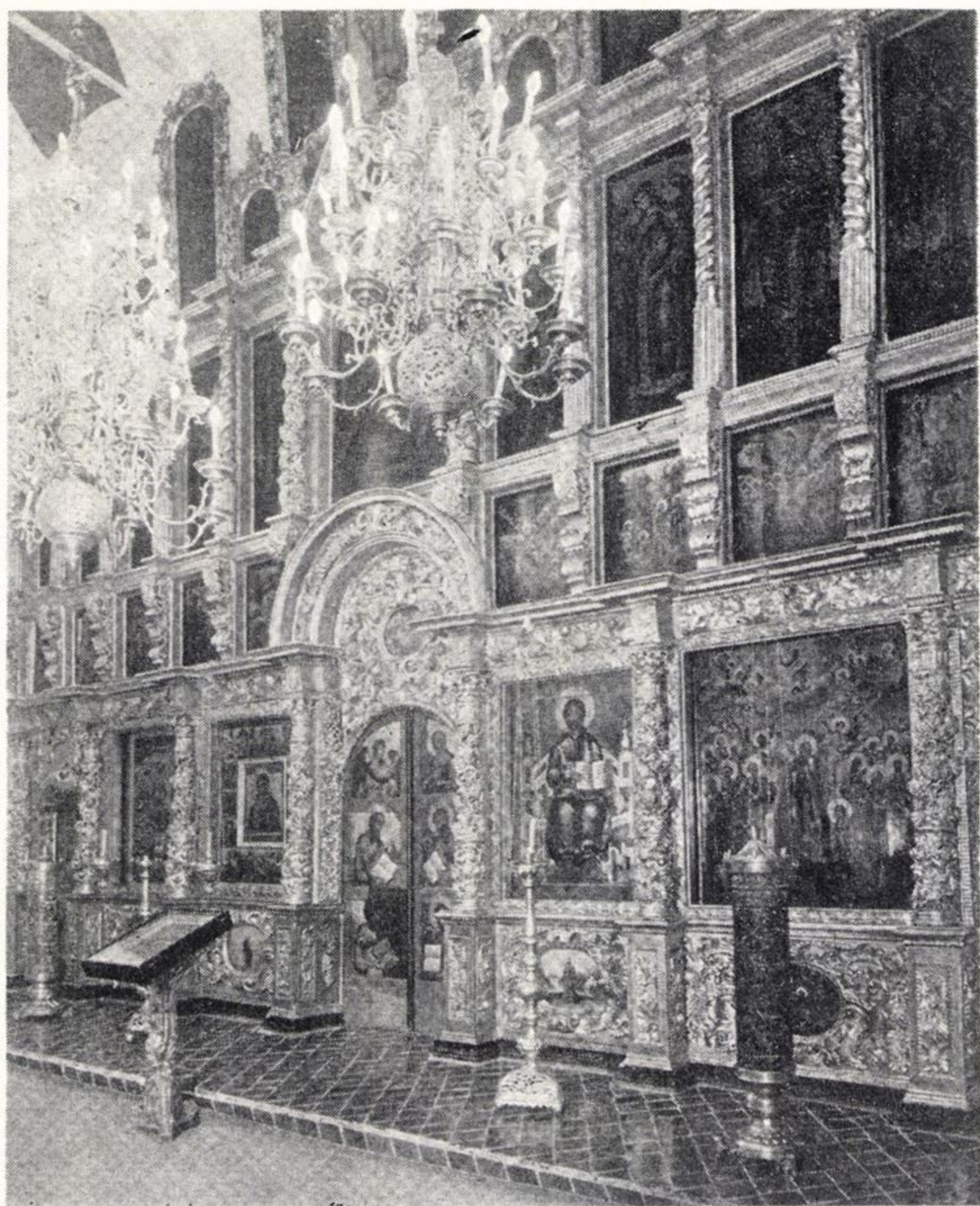

237. Portalul sudic care dă din naos spre capela Nikita, sculptură în piatră, 1634.

238—240. Moscova, biserica Sfinții Apostoli și palatul patriarhilor din Kremlin, 1653—1656/1680.

238. Fațada sud.

239. Tîmpla, sfîrșitul secolului al XVII-lea — începutul secolului al XVIII-lea (inițial în biserica mănăstirii Înălțarea Domnului din Kremlin).

240. Vedere dinspre sud-est.

241. Pereslavl-Zalesski, biserica-poartă Sfântul Nicolae și poarta estică a mănăstirii Goritki, secolele al XVII-lea și al XVIII-lea.

242. Rostov, vedere peste lacul Nero spre Kremlin și spre bisericile orașului.

243. Rostov, vedere a Kremlinului cu (de la stînga la dreapta) biserica-poartă Învierea Domnului (pe la 1670), biserica Maica Domnului Hodighitria (sfîrșitul secolului al XVII-lea), biserica-poartă Sfîntul evanghelist Ioan (1683), turnurile de fortificații sfîrșitul secolului al XVII-lea

244—247. Rostov, biserica-poartă Învierea Domnului din Kremlin, pe la 1670.

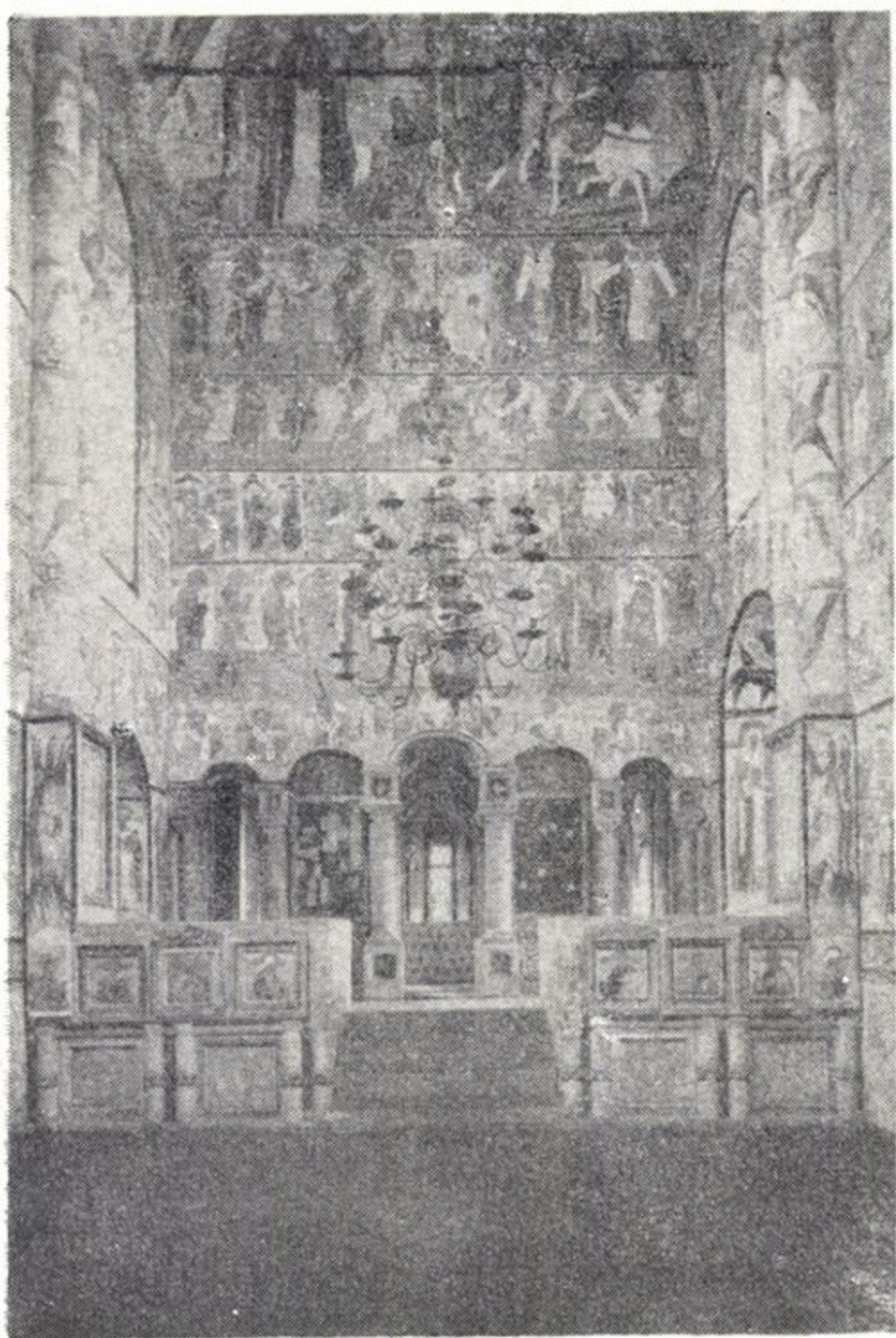
244. Vedere dinspre stativul clopotelor spre fațada nord.

245. Răstignirea,
frescă pe peretele
sudic, mijlocul de-
ceniului al VIII-lea
al secolului al
XVII-lea.

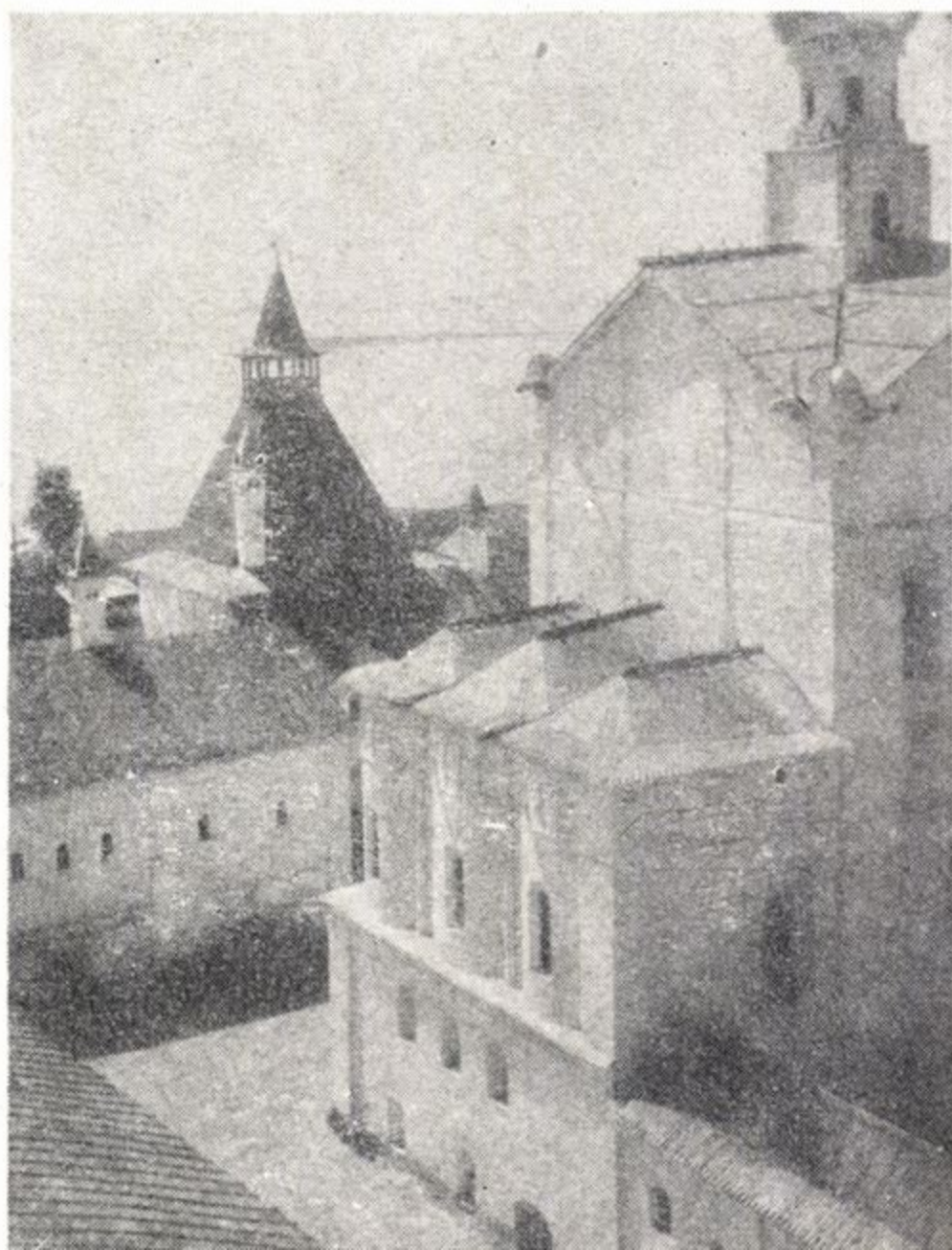

246. Fațada nord.

247. Vedere spre catapeteasma de zid decorată cu fresce.

248—250. Rostov, biserica Mîntuitorului „de peste tindă” din Kremlin, pe la 1675.

248. Fațada est.

249. Străini, detaliu din Judecata de apoi, frescă pe perețele vestic, pe la 1675.

250. Vedere dinspre cancel, prin arcatura parapetului spre naos.

251, 253. Rostov, biserica-poartă Sfintul evanghelist Ioan din Kremlin, 1683.

251. Vedere dinspre nord-vest.

252. Rostov, Kremlin, scara de intrare a Palatului Roșu, sfârșitul secolului al XVII-lea, în fund catedrala Adormirea Maicii Domnului, începutul secolului al XVI-lea.

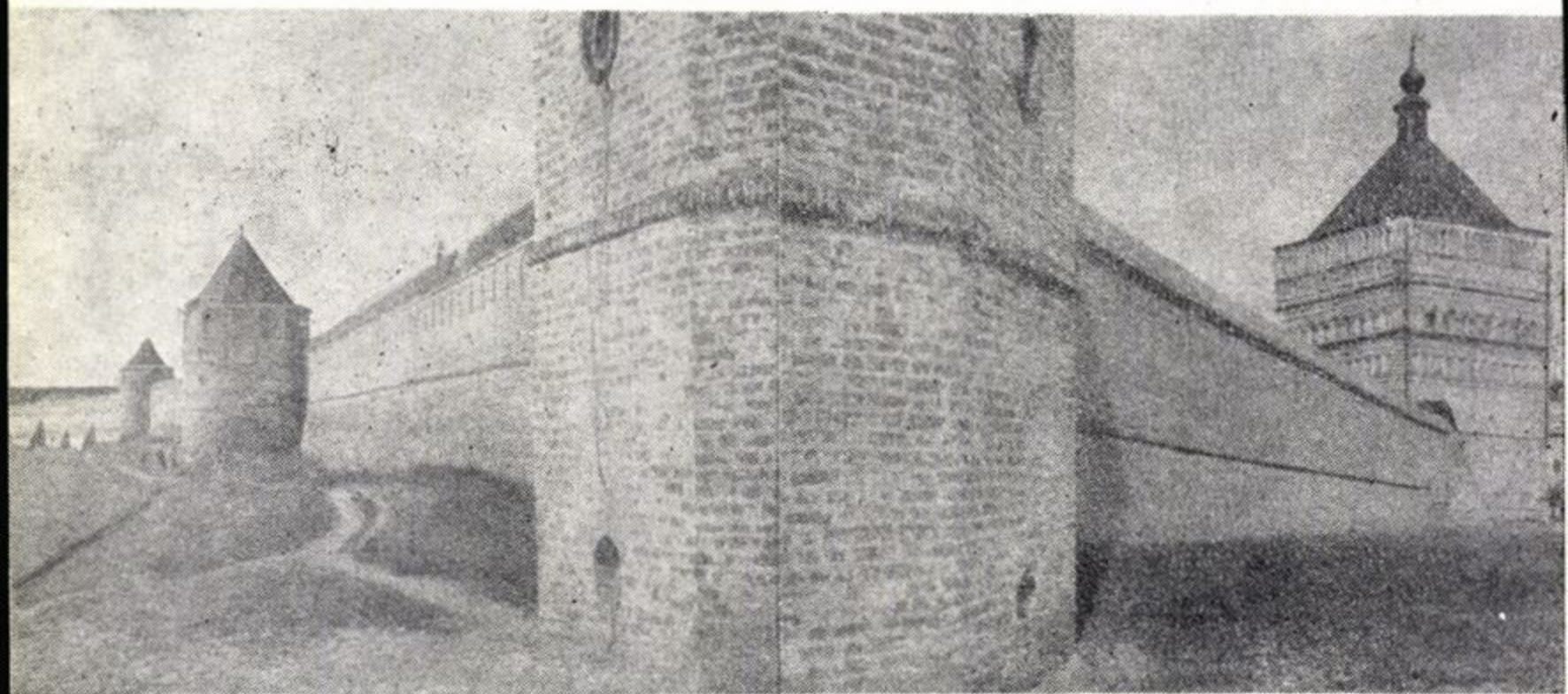

253. Vedere spre altar cu strana mitropolitului.

254. Borisoglebsk, biserica-poartă Intrarea Maicii Domnului în biserică din mănăstirea Sfinții Boris și Gleb, 1680, fațada nord.

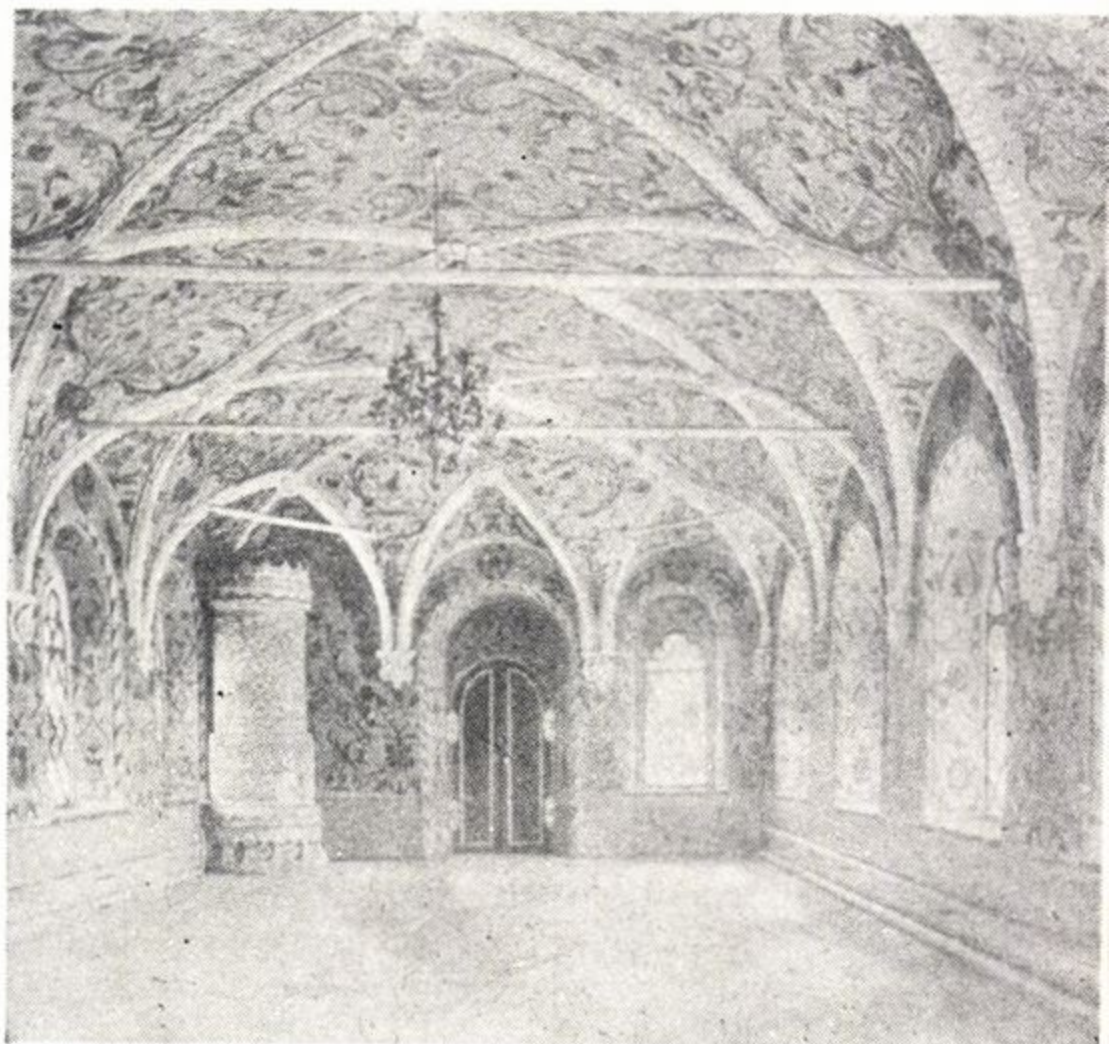
255—256. Suzdal, mănăstirea Mîntuitorului (Eftimie), înființată în 1352, fortificația de la sud-vest pe malul de sus al râului Kamenka, a doua jumătate a secolului al XVII-lea, vedere dinspre castelul de apă.

255. de-a lungul zidului de cărămidă de la vest cu turnurile lui de apărare și

256. de-a lungul fațadei sud spre turnul-poartă, pe la 1660, în fund dreapta se vede biserica Icoana Maicii Domnului din Smolensk, 1696—1707.

257. Moscova, palatul Terem din Kremlin, 1635—1637, „sala de sus“, 1637.

258. Moscova, bisericile Terem din Kremlin, turlele aurite ale grupului de biserici de casă: biserica principală de sus a Mîntuitorului (numită biserica Mîntuitorului „de după grila de aur”) cu capela lui Ioan Belgorodski, biserica Învierea „Sfîntului vestit”, biserica Răstignirea, 1635—1636, situate în diferite etaje și aripi ale palatului, puse în 1680—1681 sub un acoperiș cu învelitoare de aramă, ceramica decorativă proiectată de meșterul Hipolit.

259. Moscova, biserica Sfântul Nicolae din Hamovniki, 1679—1682, fațada sud.

260. Moscova, biserica Sfântul Nicolae din Bersenevka, 1656, vedere dinspre sud-est.

261. Moscova, biserica Învierea Domnului din Kadași (mahalaua Dogarilor), 1687—1713, vedere a părții superioare.

262—263. Moscova,
biserica Adormirea
Maicii Domnului
din Goncari (ma-
halaua Olarilor),
1654—1702.

262. Vedere a turle-
lor, pe tamburul ca-
pelei adosate la sud
cahle cu reliefuri
înfațișându-l pe
evangelistul Ma-
tei, secolul al XVII-
lea.

263. Vedere dinspre
nord-vest.

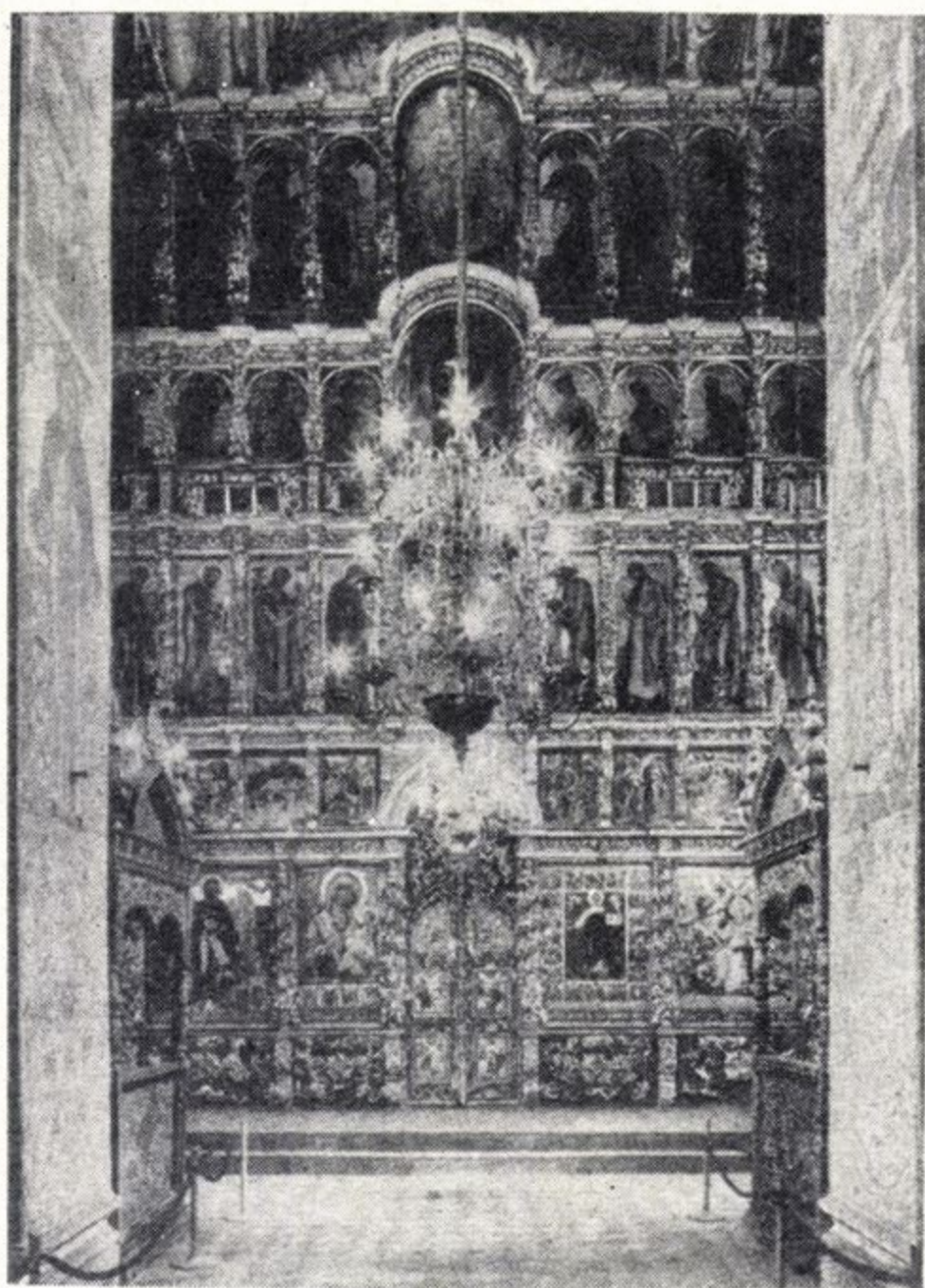
264. Moscova, biserică Sfânta Treime din Ostankino, 1678—1692, fațada sud.

265—268. Iaroslavl, biserica Sfântul proroc Ilie, 1647—1650.

265. Vedere dinspre sud-vest.

266. Vedere spre
tîmplă, secolele al
XVII-lea și al
XVIII-lea.

267. Potopul, pic-
tură pe bolta gale-
riei de la nord,
1715—1716.

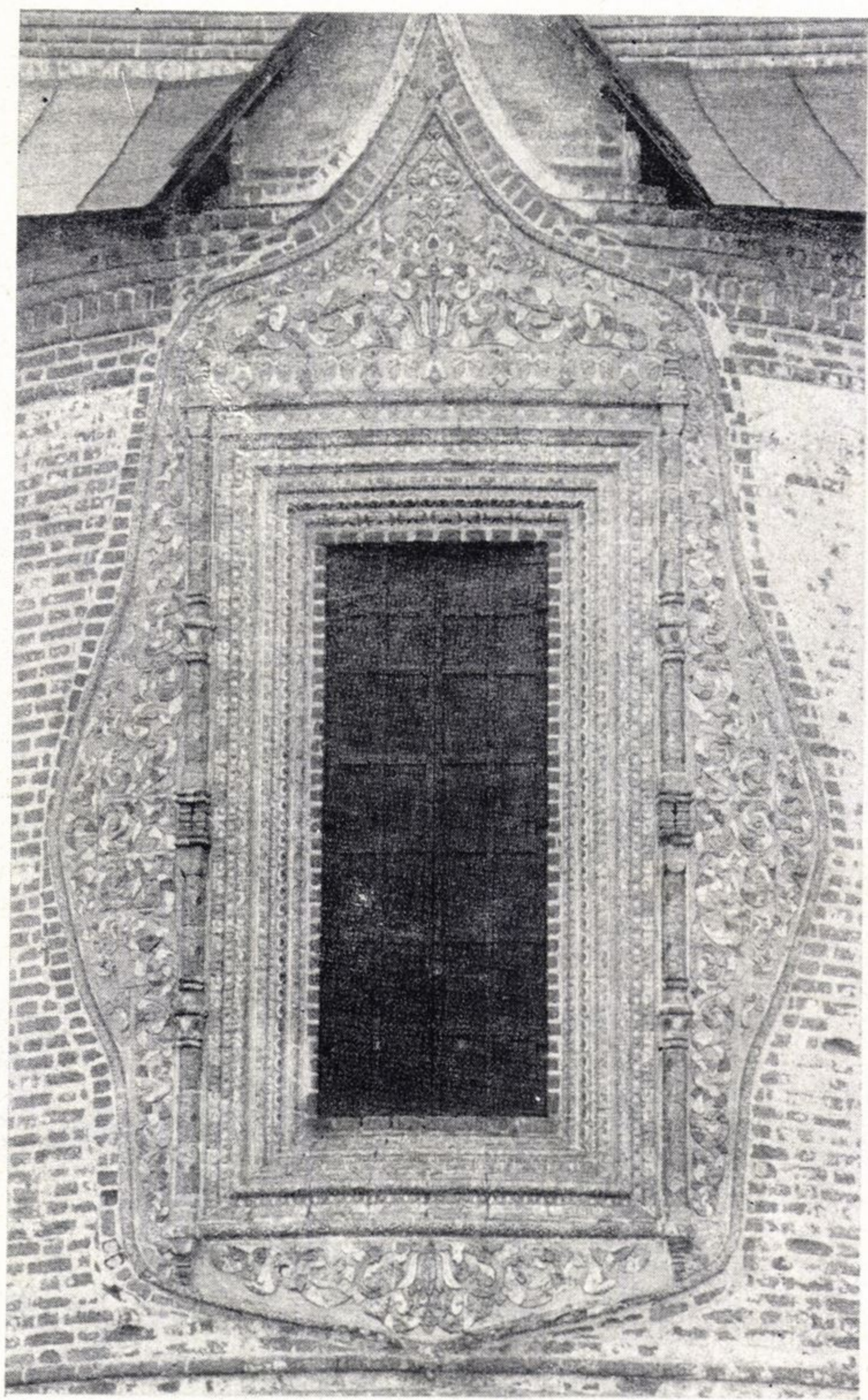

268. Cristos ca arhiepiscop, pictură în tur-
la secundară de la
sud-vest, 1680—
1681.

269—270. Iaroslavl,
biserica Sfântul
Ioan Gură-de-aur
din Korovniki,
1649—1654.

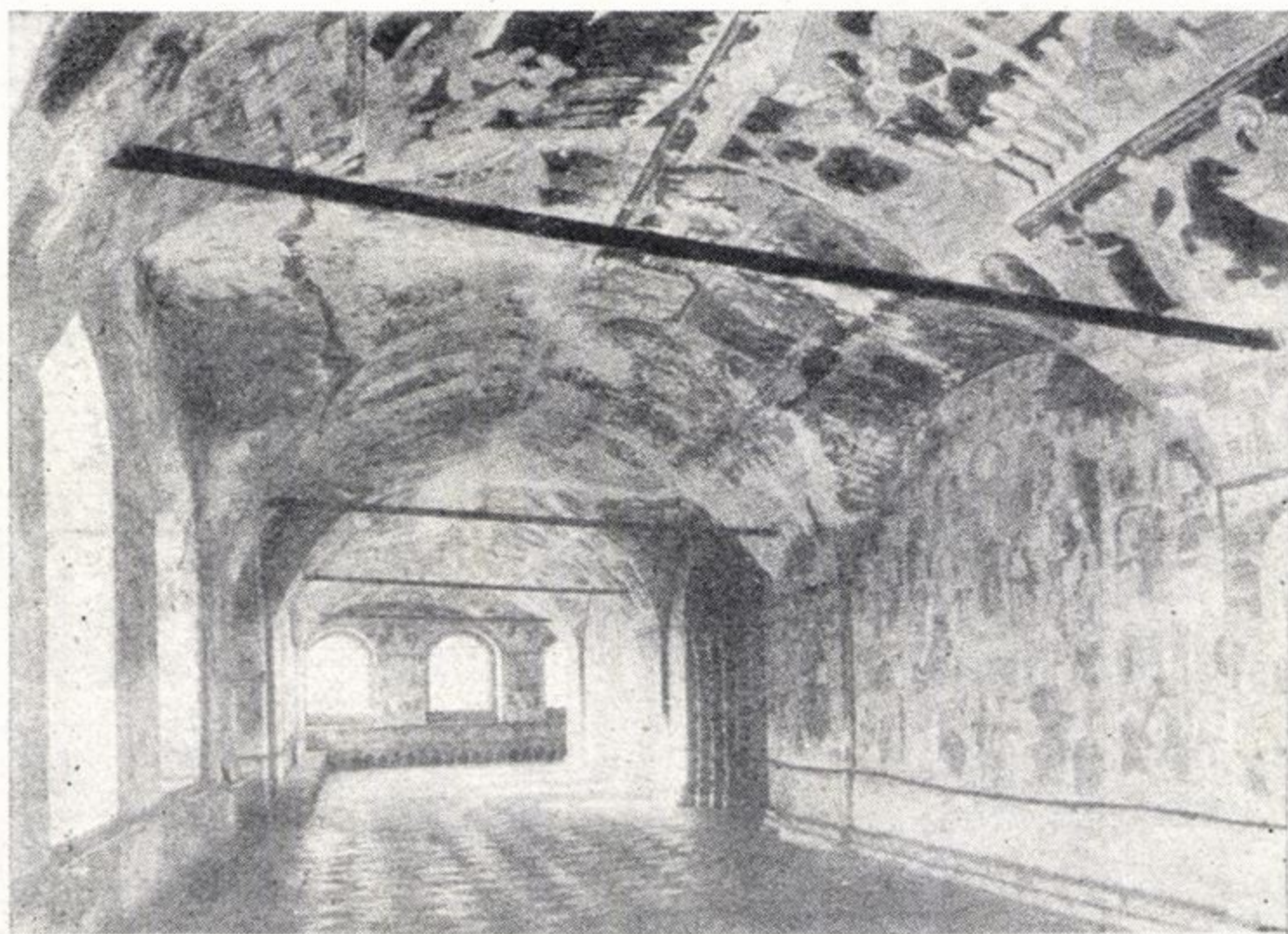
269. Vedere dinspre
sud-vest.

270. Decorație ceramică a ancadramentului ferestrei absidei, 1654.

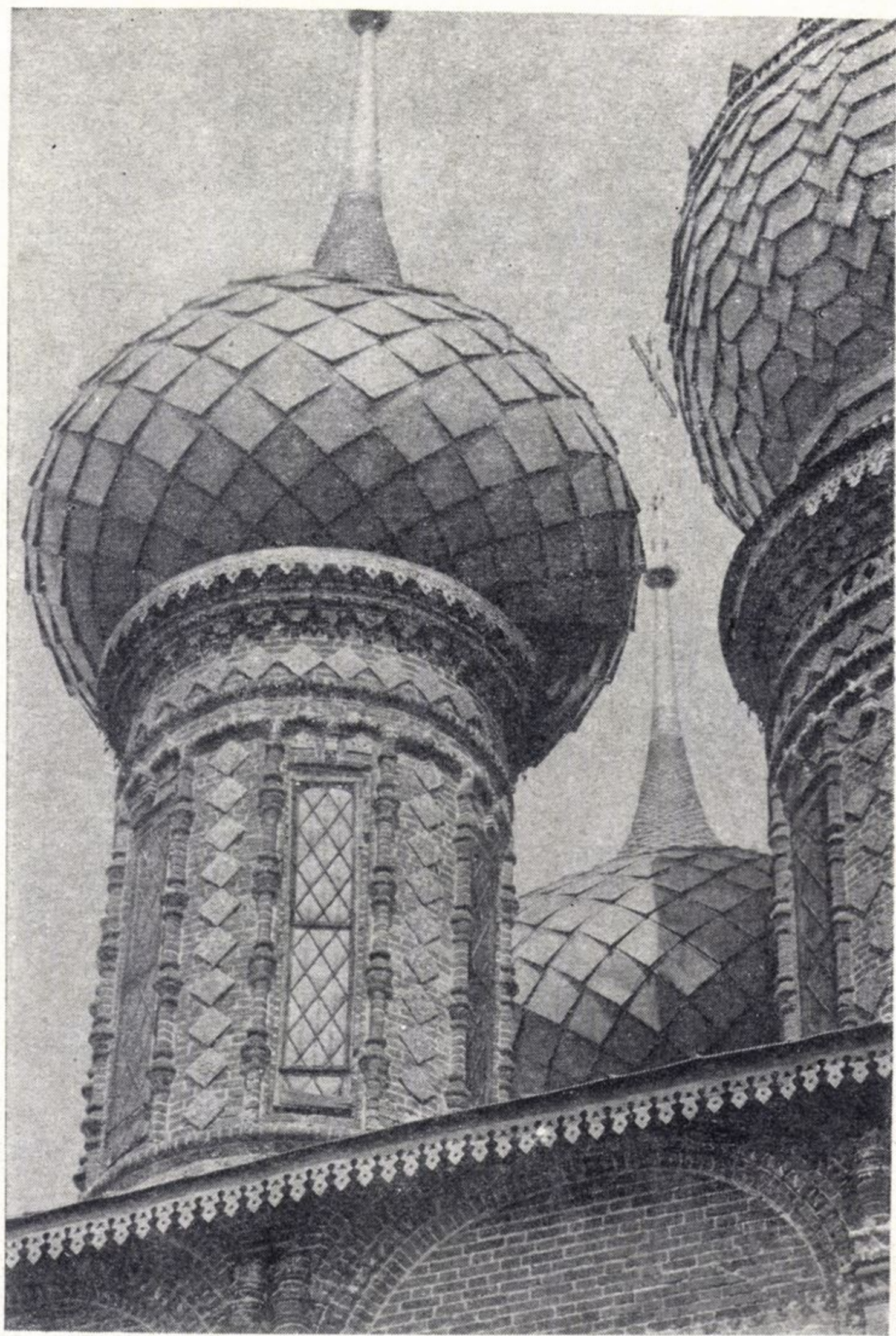
271—276. Iaroslavl, biserica Sfintul Ioan Botezătorul din Tolcovo, 1671—1687.

271. Vedere spre interiorul galeriei de la vest, frescele 1694—1695.

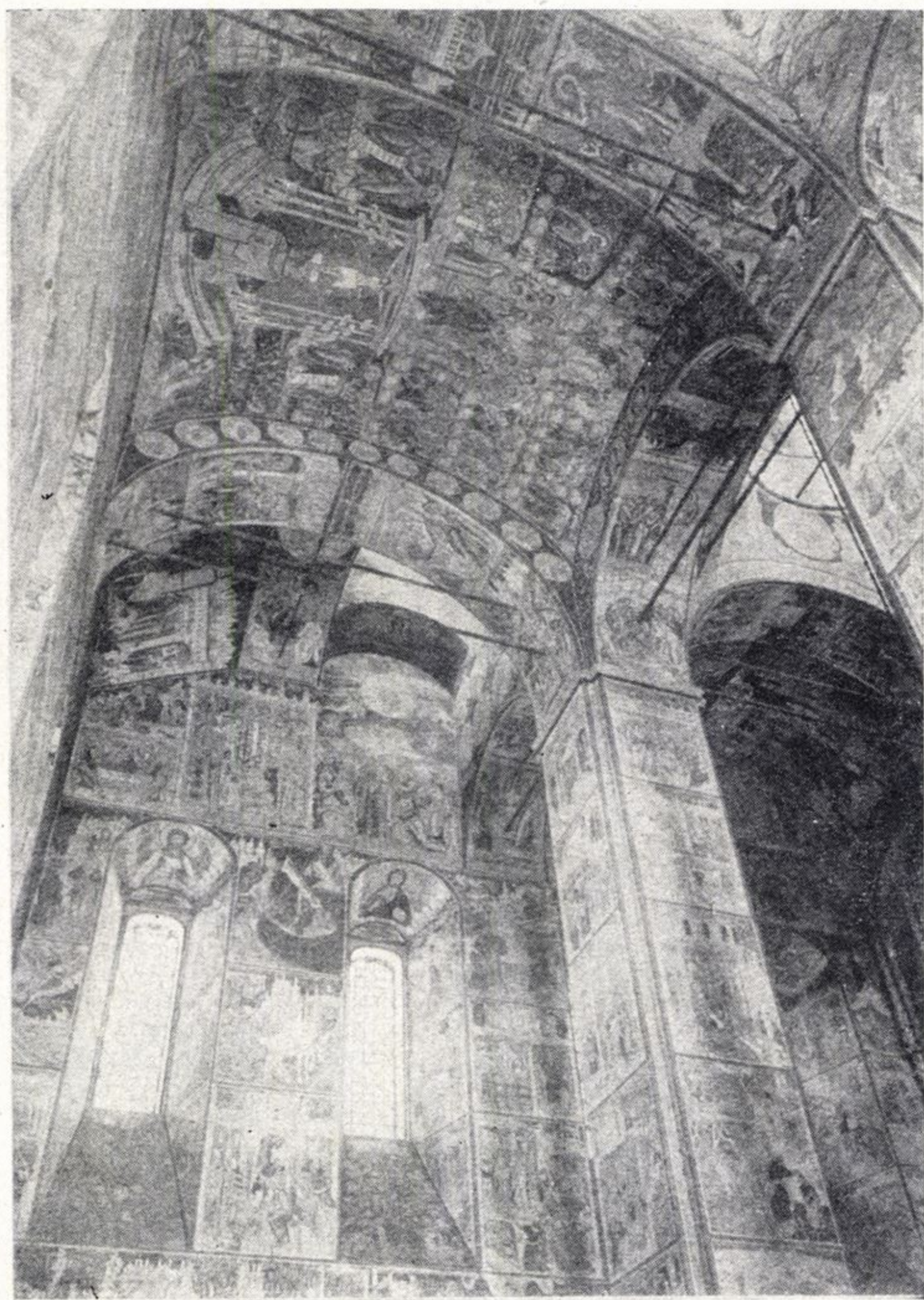

272. Vedere dinspre sud-est.

273. Turlele secundare, grupa de la sud-est.

274. Vedere spre partea de nord a naosului.

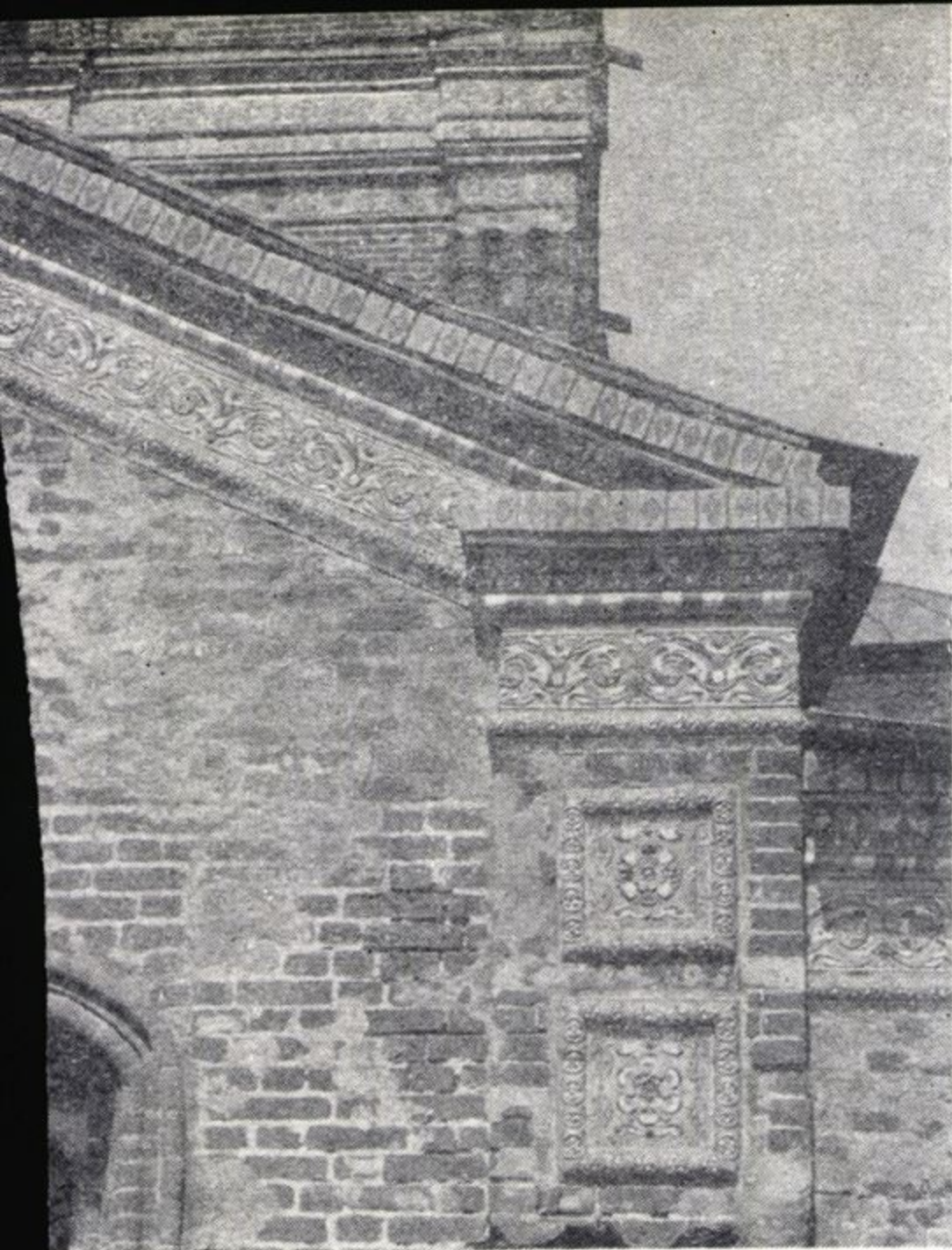

275. Arătarea icoanei Maicii Domnului din Tolga, frescă în galeria de la nord.

276. Scenă escatologică, frescă pe bolta galeriei de la vest.

277—278. Iaroslavl,
biserica Arătarea
Treimii, 1684-1693.

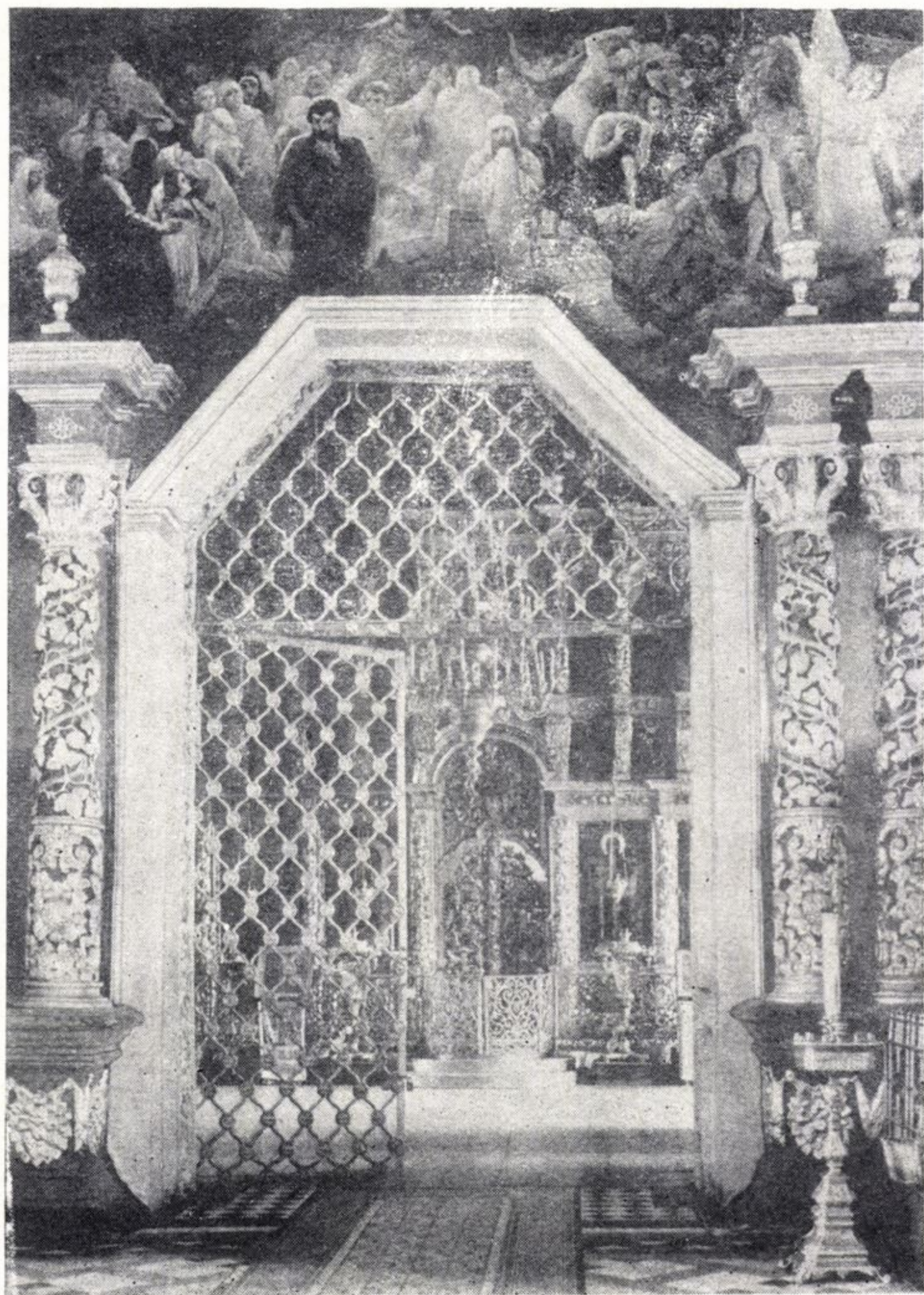
277. Decorație ceramică a galeriei de la sud.

278. Vedere dinspre sud-est.

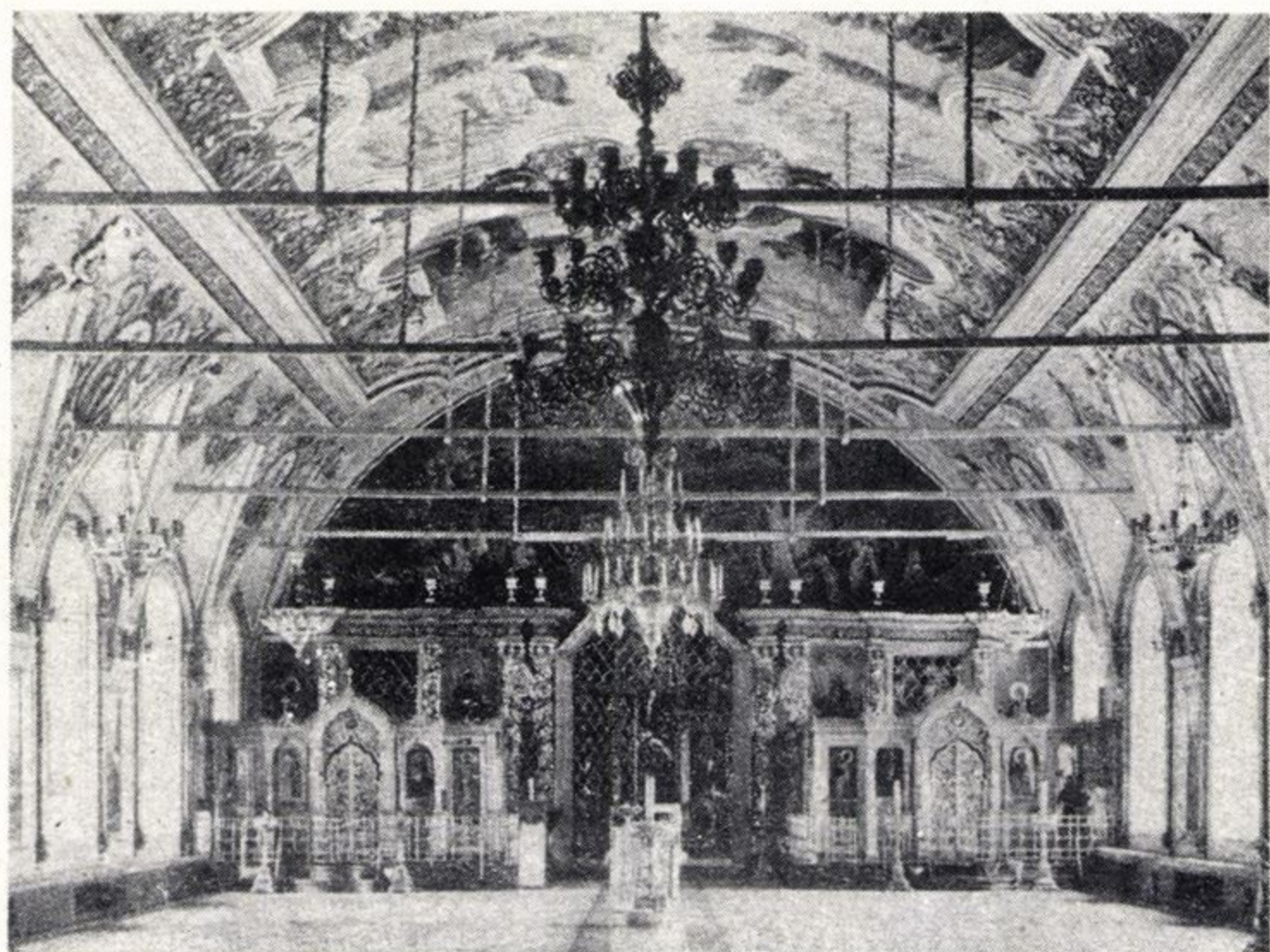

279—285. Zagorsk, mănăstirea Sfinta Treime (Sfîntul Sergiu),
îniințată în anul 1340.

279—281. Biserica lui Sergiu din Radonej, cu trapeza, 1686—1692.

279. Vedere prin grila portalului înspre interiorul bisericii,
frescele secolul al XIX-lea.

280. Sala de festivități a trapezei cu portalul spre biserică, arhitectura interioară sfârșitul secolului al XIX-lea — începutul secolului al XX-lea

281. Vedere dinspre nord-vest a trapezei, în fața ei biserica Miheevskaia, 1738

282. Capela Fintinii (stînga), sfîrșitul secolului al XVII-lea, și baldachin deasupra agheasmatarului

283. Turnul Rațelor la nord-estul fortificației, secolele al XVI-lea și al XVII-lea.

284. Clopotnița, 1741—1770, fațada sud.

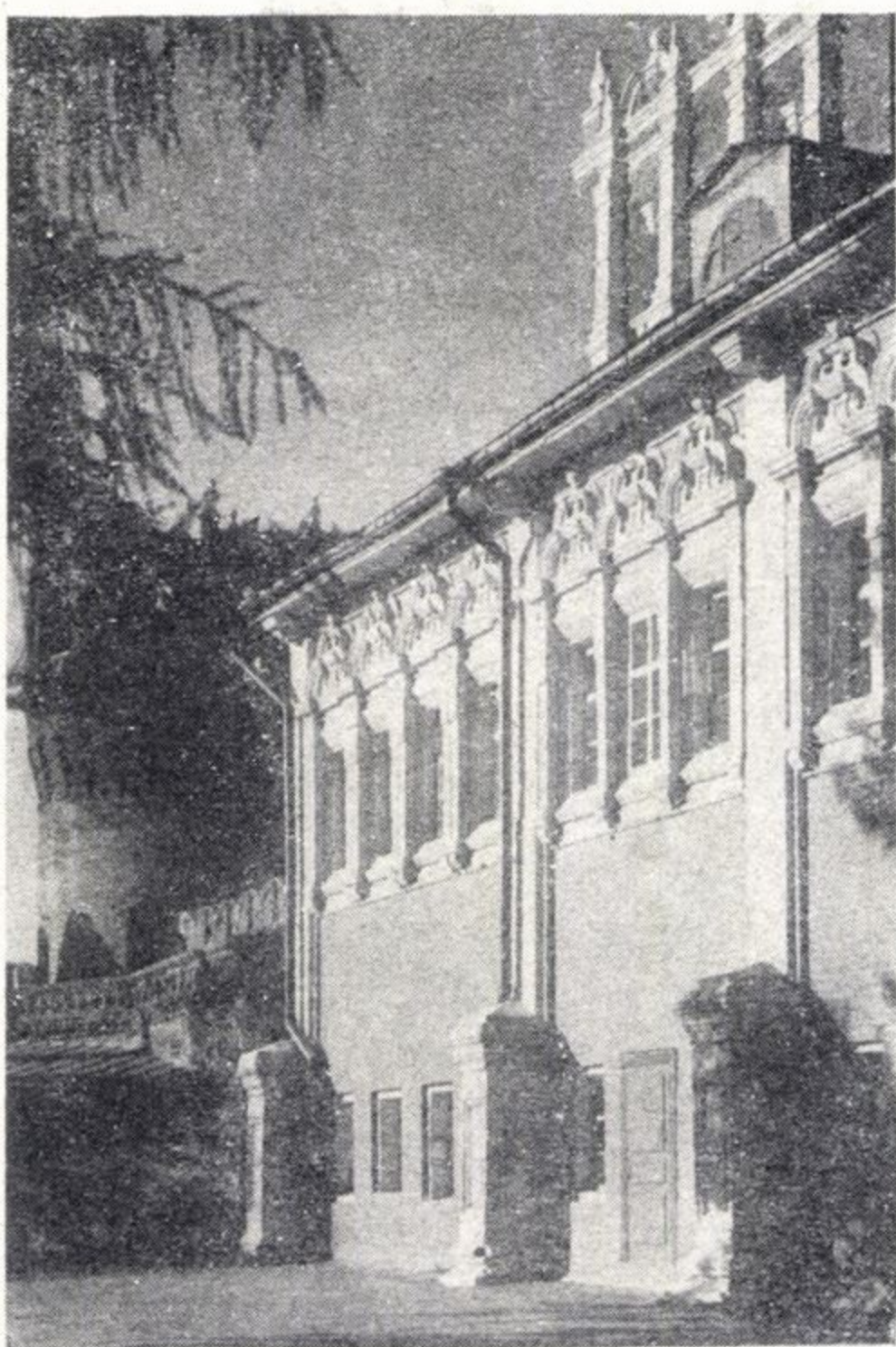
285. Biserica-poartă Sfântul Ioan Botezătorul, 1693—1699, vedere dinspre sud-est din interiorul mănăstirii.

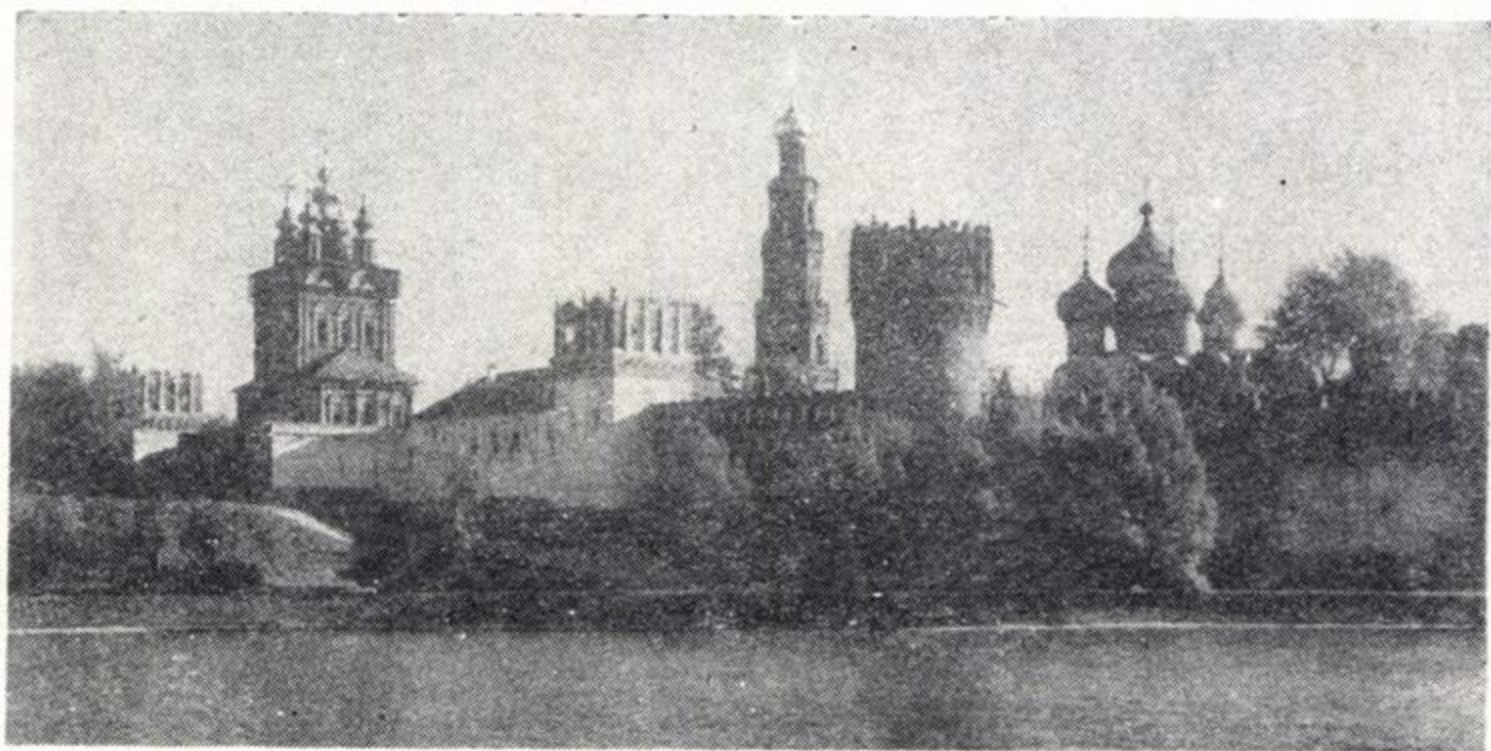
286—290. Moscova, mănăstirea nouă Sfînta Fecioară, înființată în 1524.

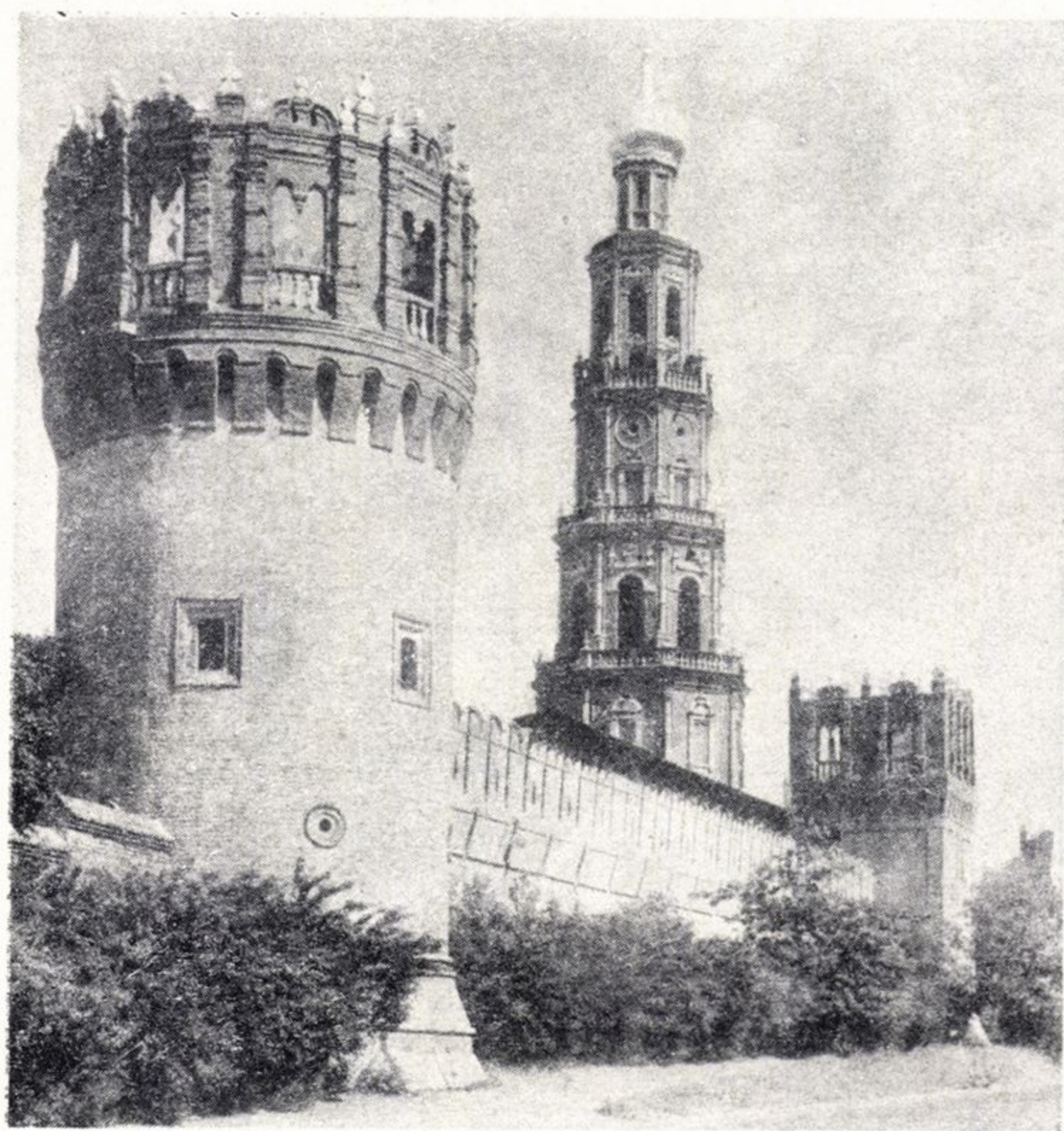
286. Biserica Adormirea Maicii Domnului, cu trapeza, 1685—1687, vedere dinspre sud-est.

287. Palatul Lopuhin, 1687—1689

288. Vedere spre fortificația de la nord-vest; de la stînga la dreapta biserică-poartă Schimbarea la față, turnul Lopuhin, clopotnița, turnul Naprudnoe și turlele catedralei Icoana Maicii Domnului din Smolensk, secolele al XVI-lea și al XVII-lea.

289. Fortificația de la est și clopotnița, pe la 1690.

290. Biserica-poartă
Schimbarea la față,
1687—1689, vedere
din interiorul mă-
năstirii spre fațada
sud.

291. Moscova, bise-
rica Acoperământul
Maicii Domnului din
Filipe la 1693, ve-
dere dinspre nord-
vest.

292. Moscova, mănăstirea Sfântul Petru de sus, înființată în 1380, biserica mitropolitului Petru (dreapta), 1690, clopotnița-biserică-poartă, 1694.

293. Moscova, biserica Arhanghelul Mihail din mănăstirea Mîntuitorului (Andronikov), 1691—1739, vedere dinspre sud-est.

294. Moscova, mănăstirea Donului, catedrala nouă Icoana Maicii Domnului de la Don, 1684—1693, fațada vest.

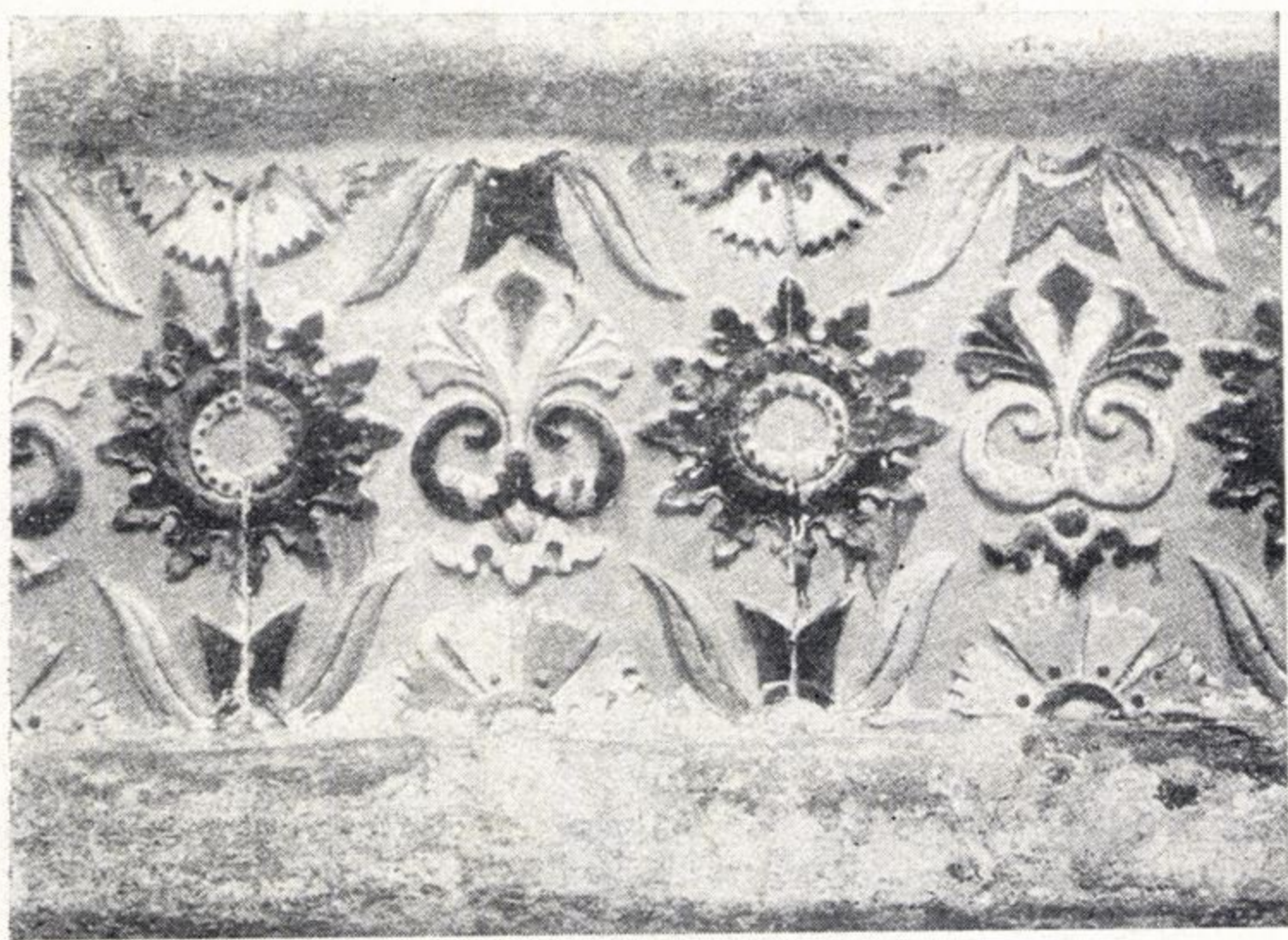
295. Pskov, Kremlin, catedrala Sfânta Treime, 1682—1699, și clopotnița, secolele XVII—XIX, vedere din spre sud-est.

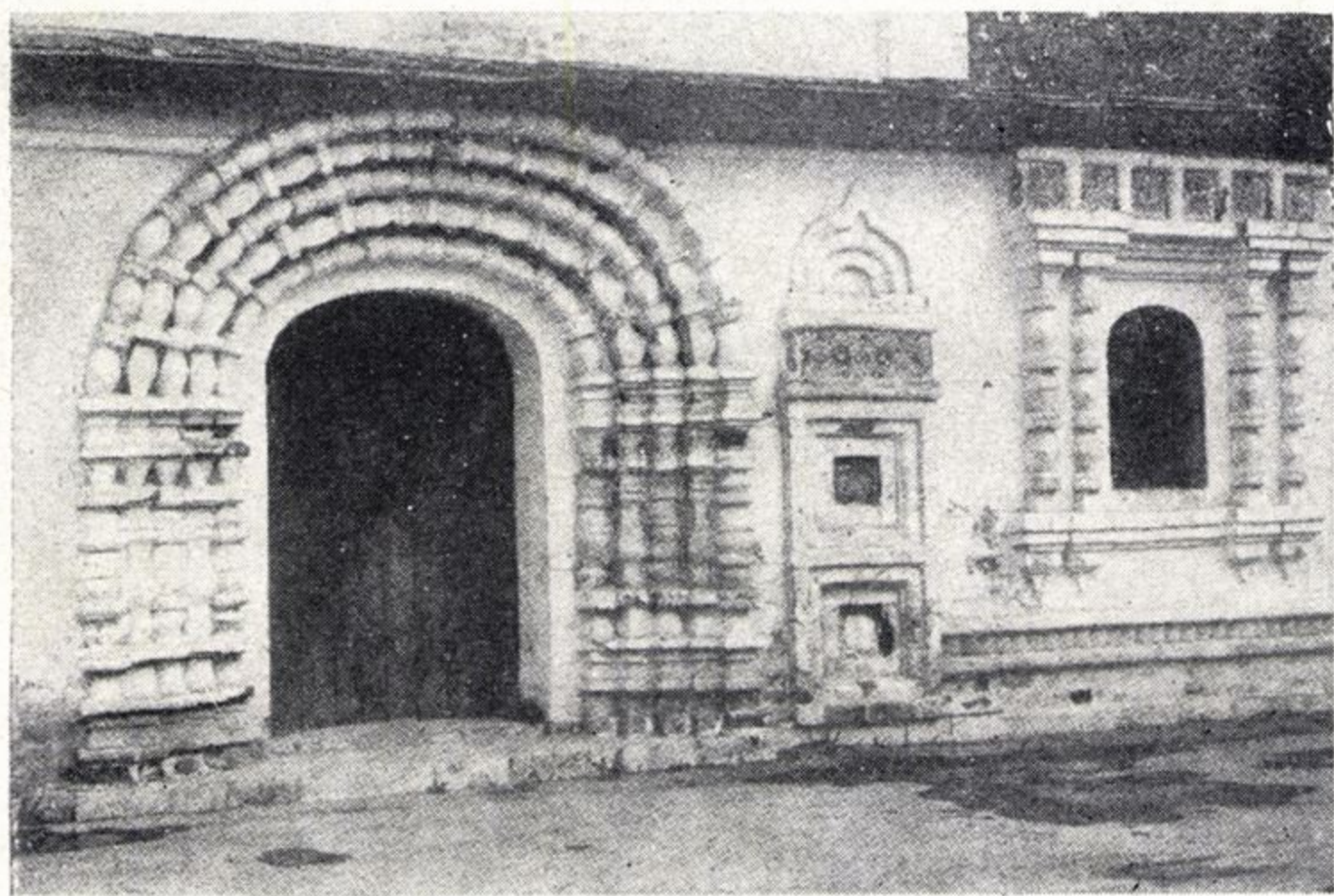

296. Peciorî, mănăstirea Peșterilor din Pskov, clădirea sacristiei și biblioteca, sfîrșitul secolului al XVII-lea.

297—299. Suzdal, mănăstirea Așezarea veșmîntului Maicii Domnului, secolele al XVI-lea și al XVII-lea.

297, 298. Tinda de la vest a catedralei Așezarea veșmîntului Maicii Domnului, 1688, cu decorație de cahle lângă intrarea principală

299. Poarta sfântă, 1688, fațada sud.

300. Kiev, biserica Toți Sfinții de deasupra porții gospodărești din mănăstirea Peșterilor, 1696—1698, vedere din interiorul mănăstirii spre fațada sud.

301. Dubroviți, biserica Maica Domnului a Încarnării, 1690—1704, vedere dinspre vest

302. Insula Kiji .
din lacul Onega,
biserica lui Lazăr
din Murom, pe la
1390, fațada sud

303. Insula Kiji,
capela Arhanghelul
Mihail din Lelik-
Ozero, secolul al
XVIII-lea, vedere
dinspre sud-vest.

304. Novgorod, în mănăstirea Iuriev, biserica Sfântul Nicolae din Tuhola, secolul al XVII-lea, fațada vest.

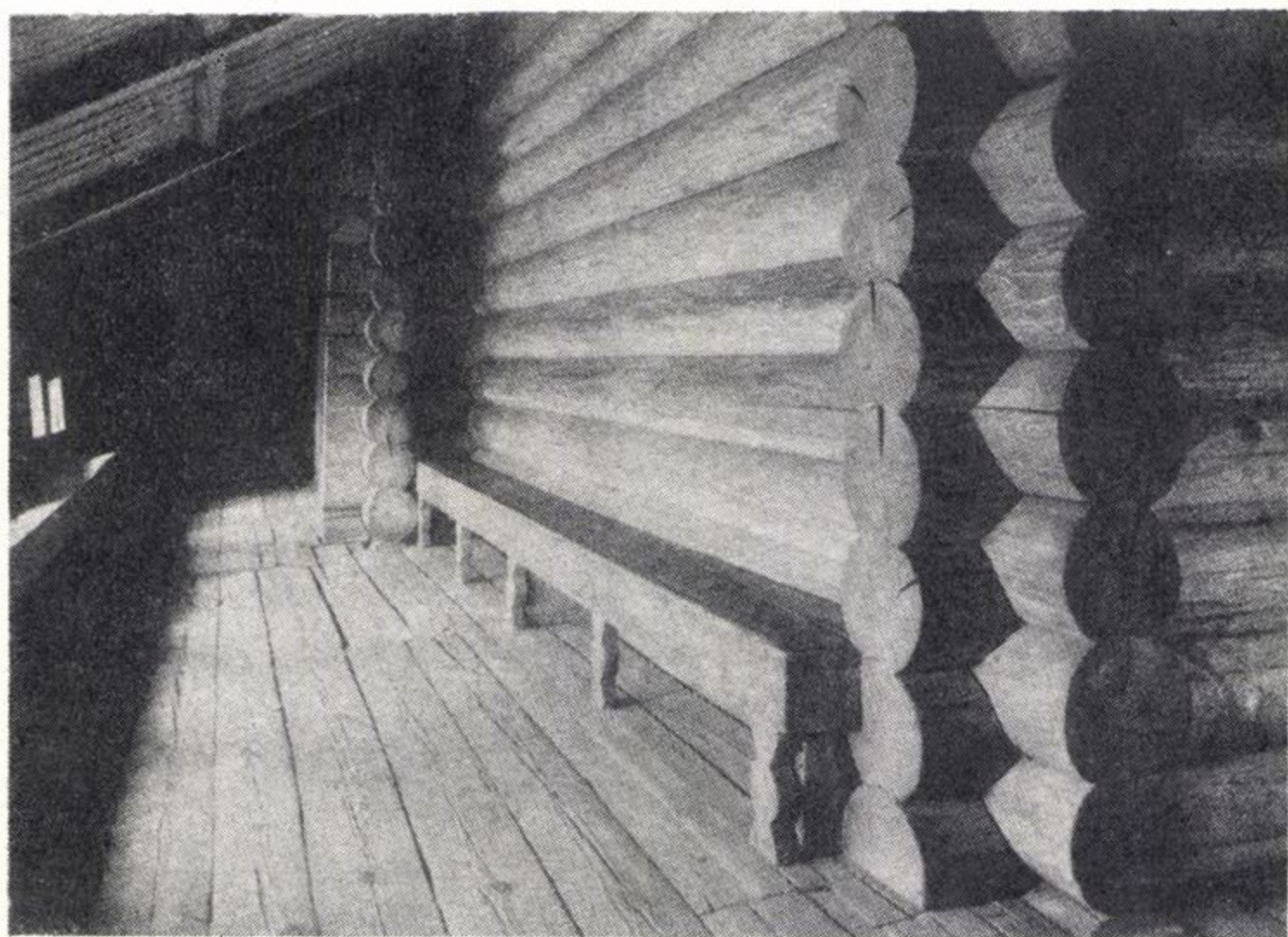
305. Suzdal, în Kremlin, biserica Sfântul Nicolae din Glotovo, 1766, vedere dinspre sud-vest.

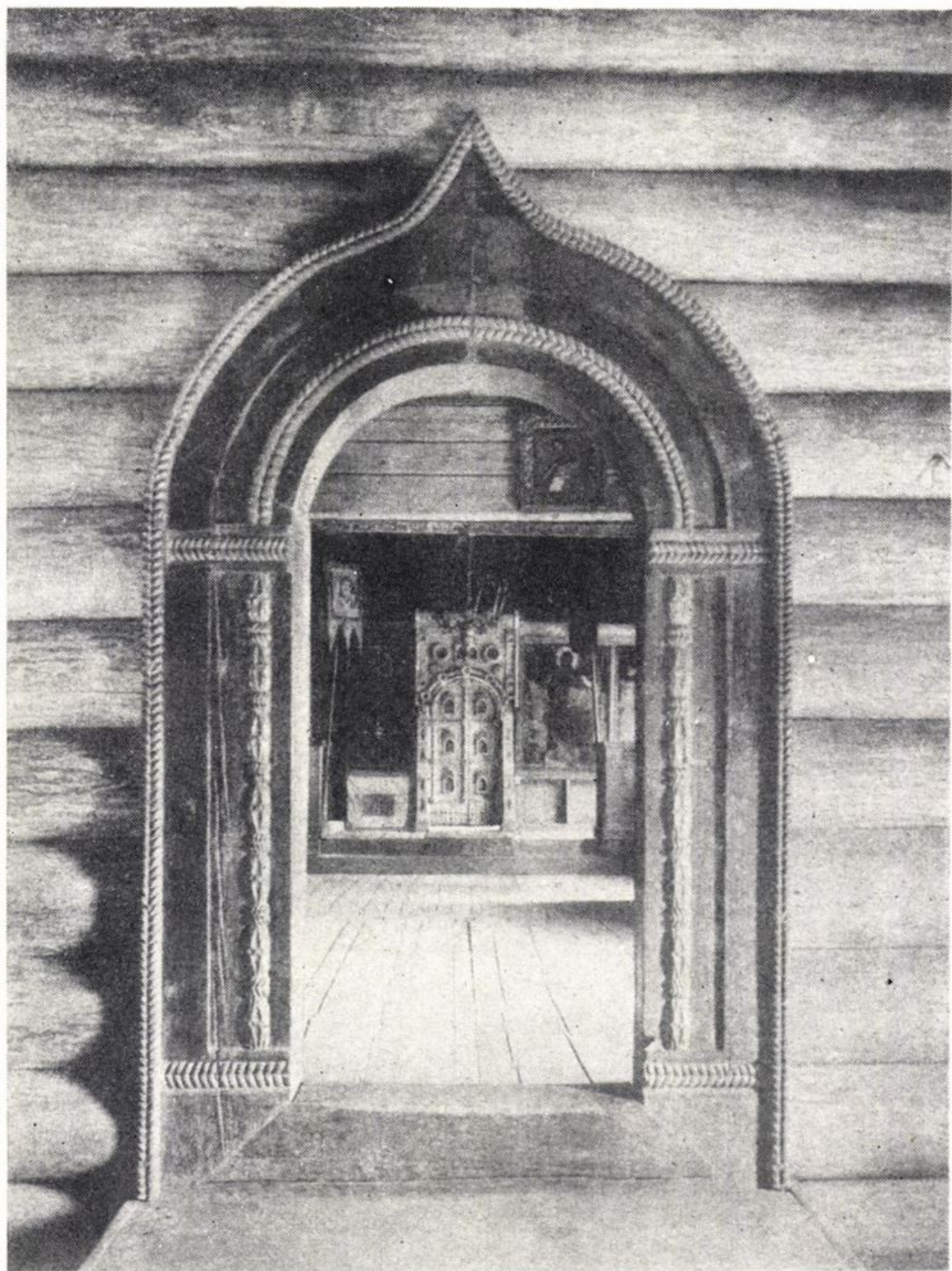

306 — 308, Rostov,
biserica Sfântul
evangelist Ioan pe
rîul Işna, 1689.

306. Vedere dinspre
sud-vest.

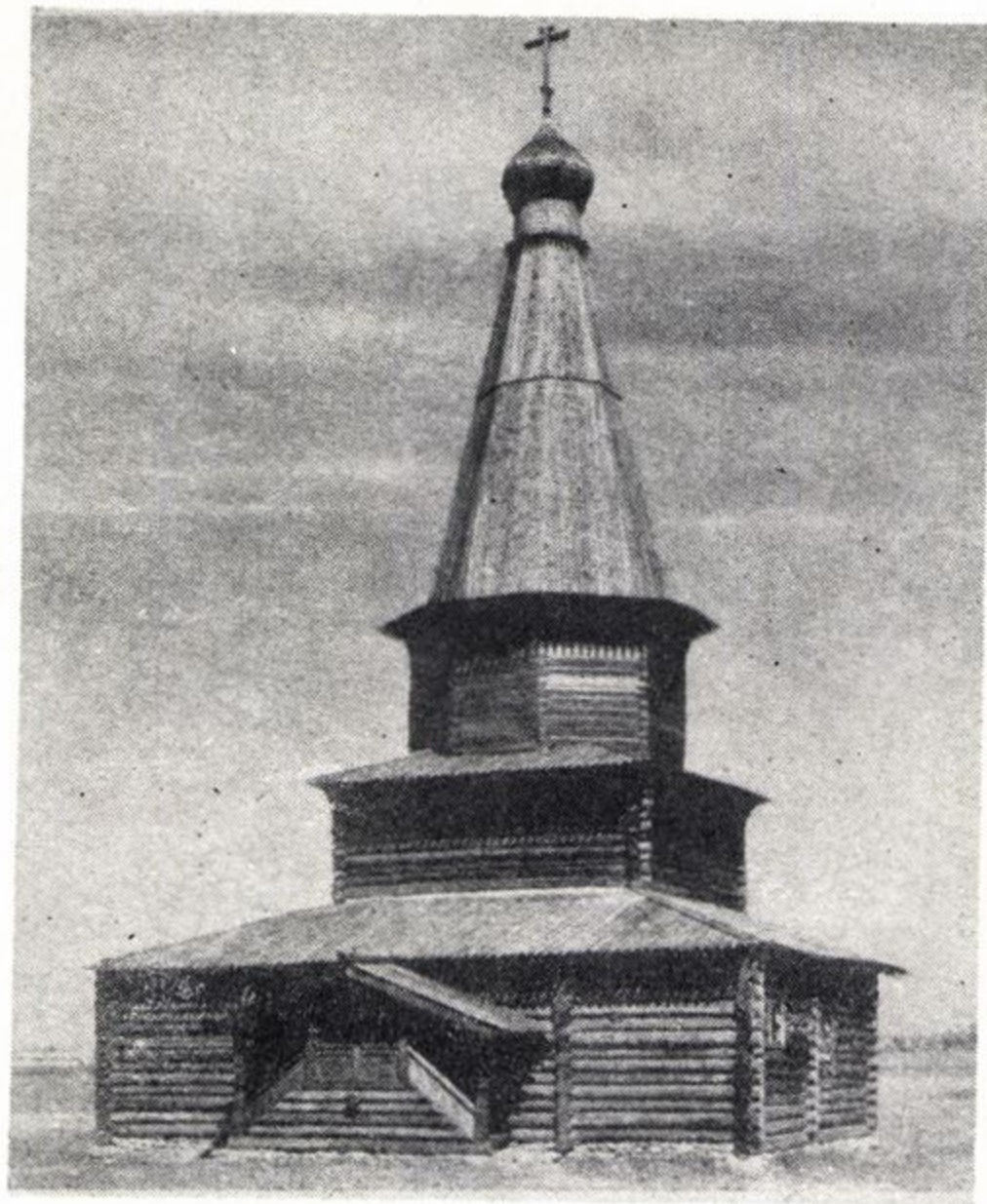

307. Galeria de la nord.

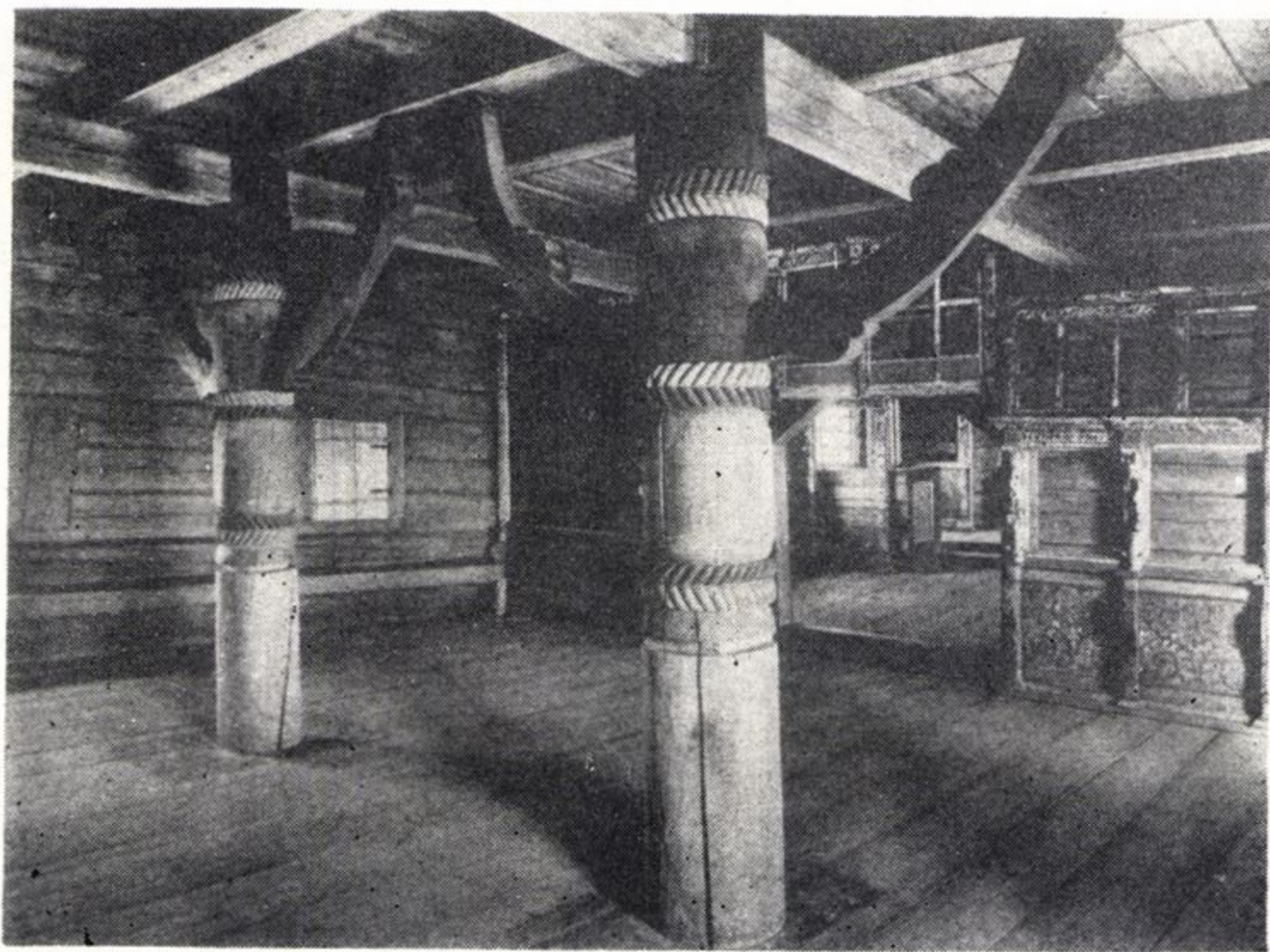

308. Vedere prin portalul naosului spre tîmplă, secolul al XVII-lea.

309. Novgorod, în
mănăstirea Iuriev,
biserica Adormirea
Maicii Domnului
din Kurițko, 1595,
vedere dinspre sud-
vest.

310—311. Kondopoga, biserica Adormirea Maicii Domnului, 1774.

310. Tinda cu coloane de lemn sculptat

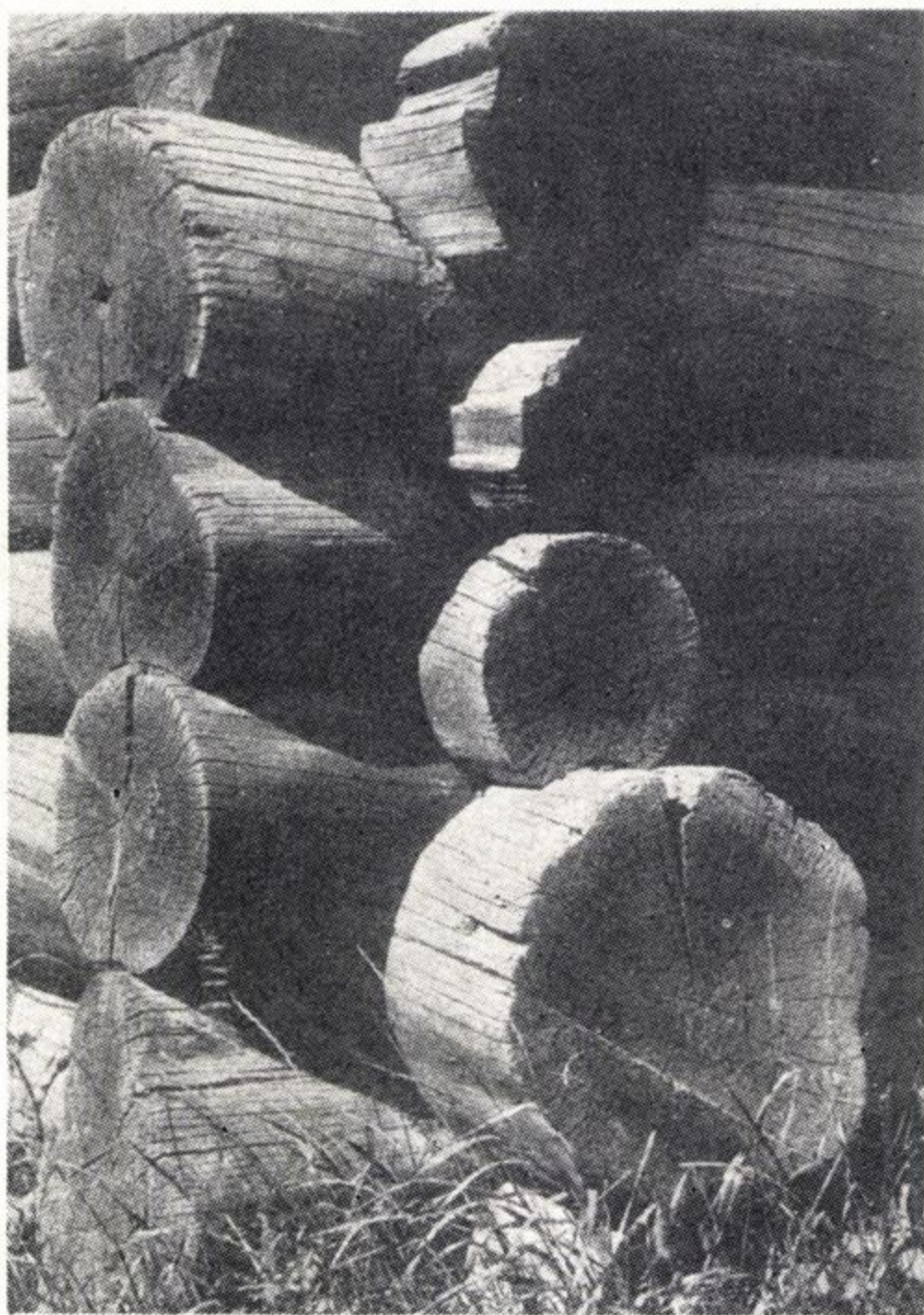
311. Vedere dinspre sud-vest peste un intrînd al lacului Onega.

312. Insula Kiji din lacul Onega, ansamblul de biserici Kiji, vedere dinspre nord-est, biserica Acoperământul Maicii Domnului (stînga), 1764, și biserica Schimbarea la față, 1714.

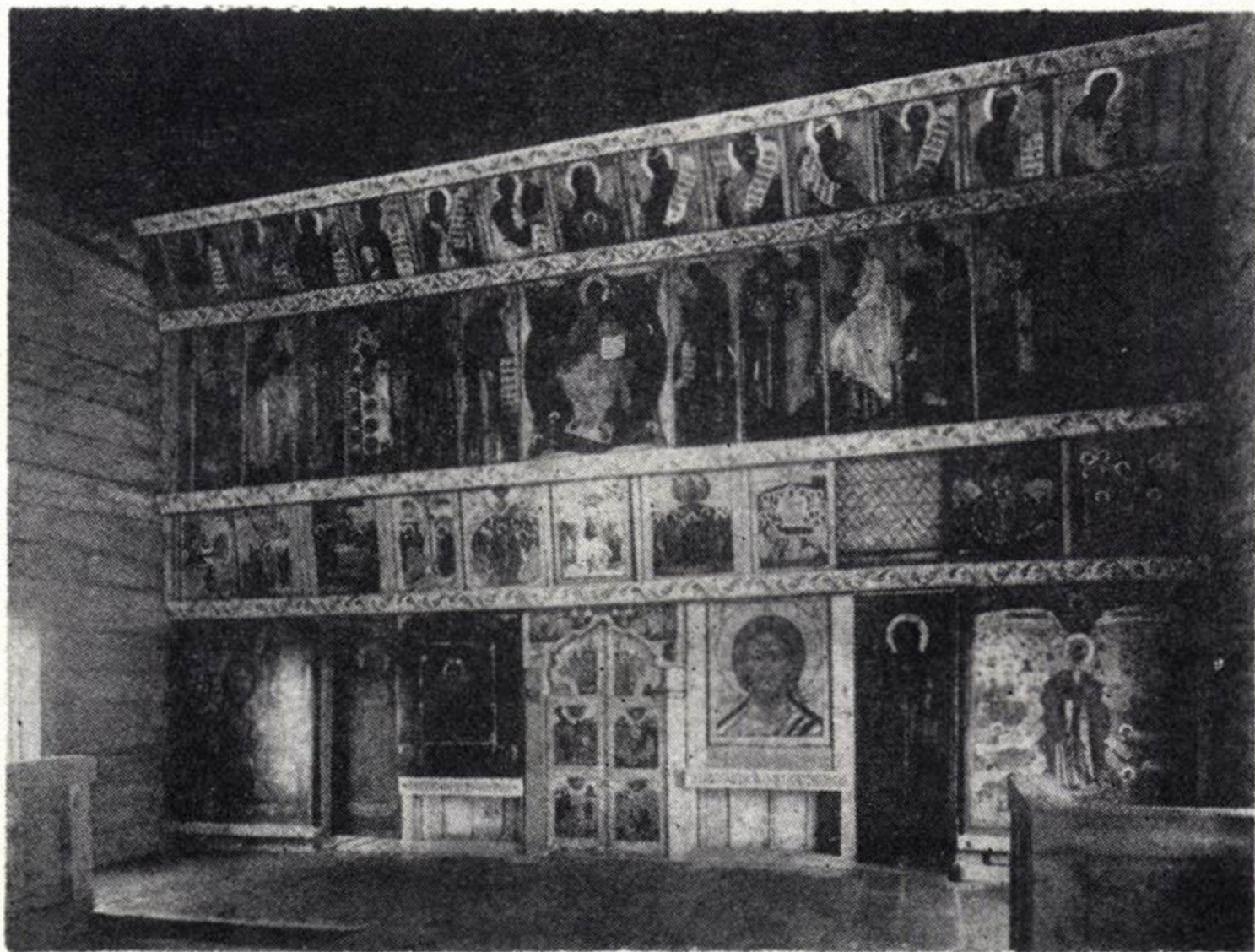
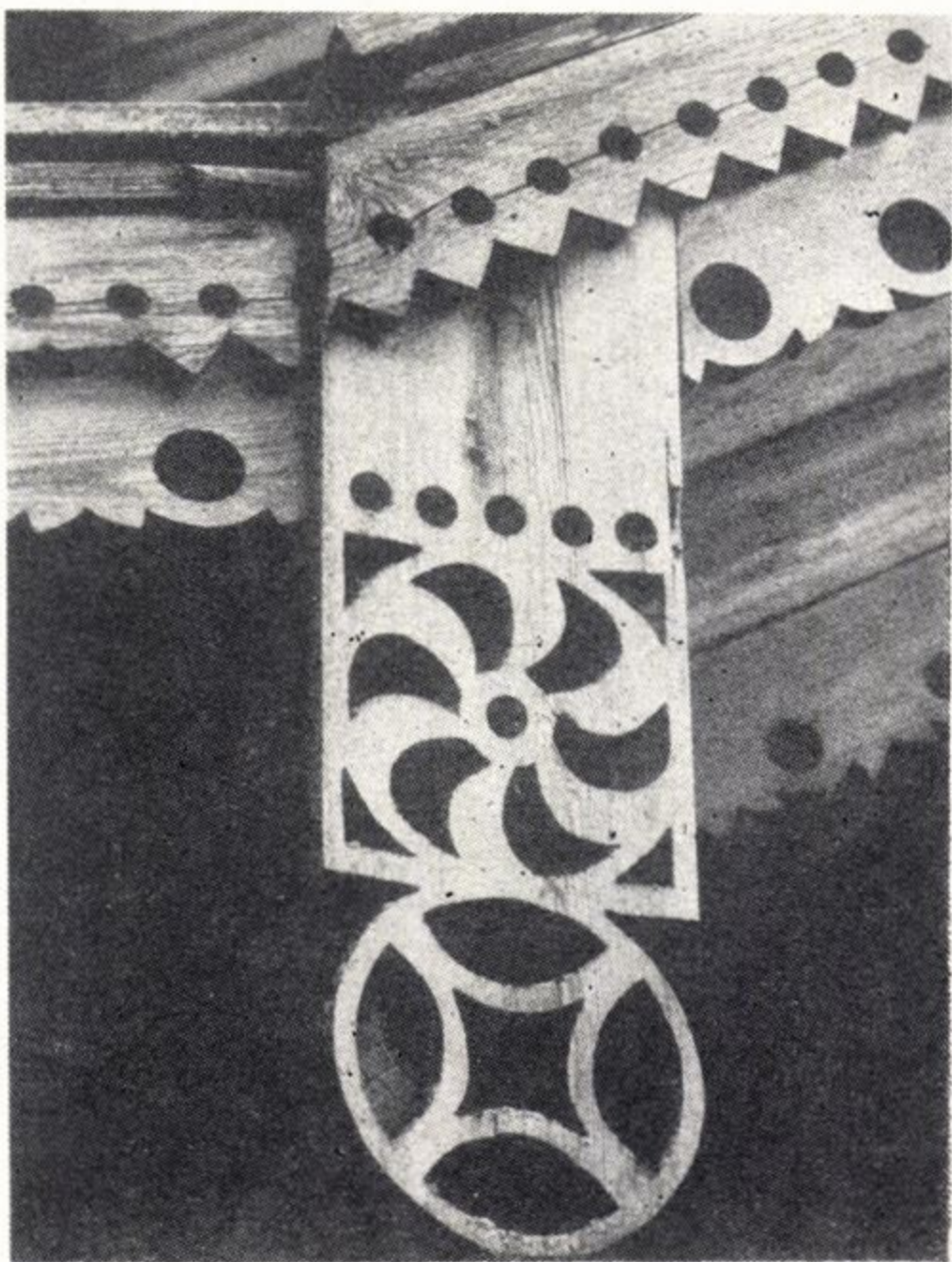

313—315, Insula Kiji, biserica Acoperământul Maicii Domnului, 1764.

313. Îmbinare de colț.

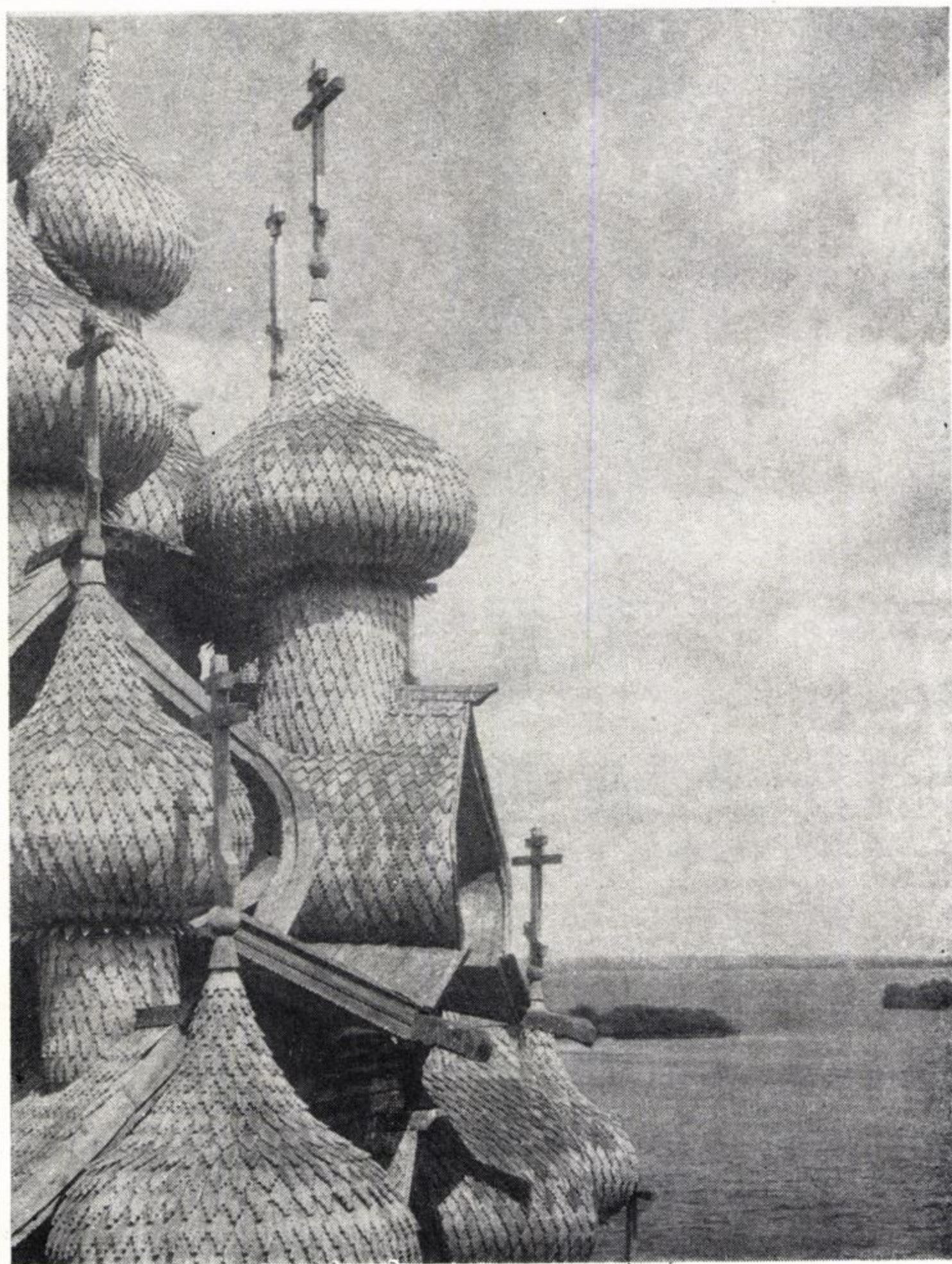
314. Ornament la
scara spre galerie.

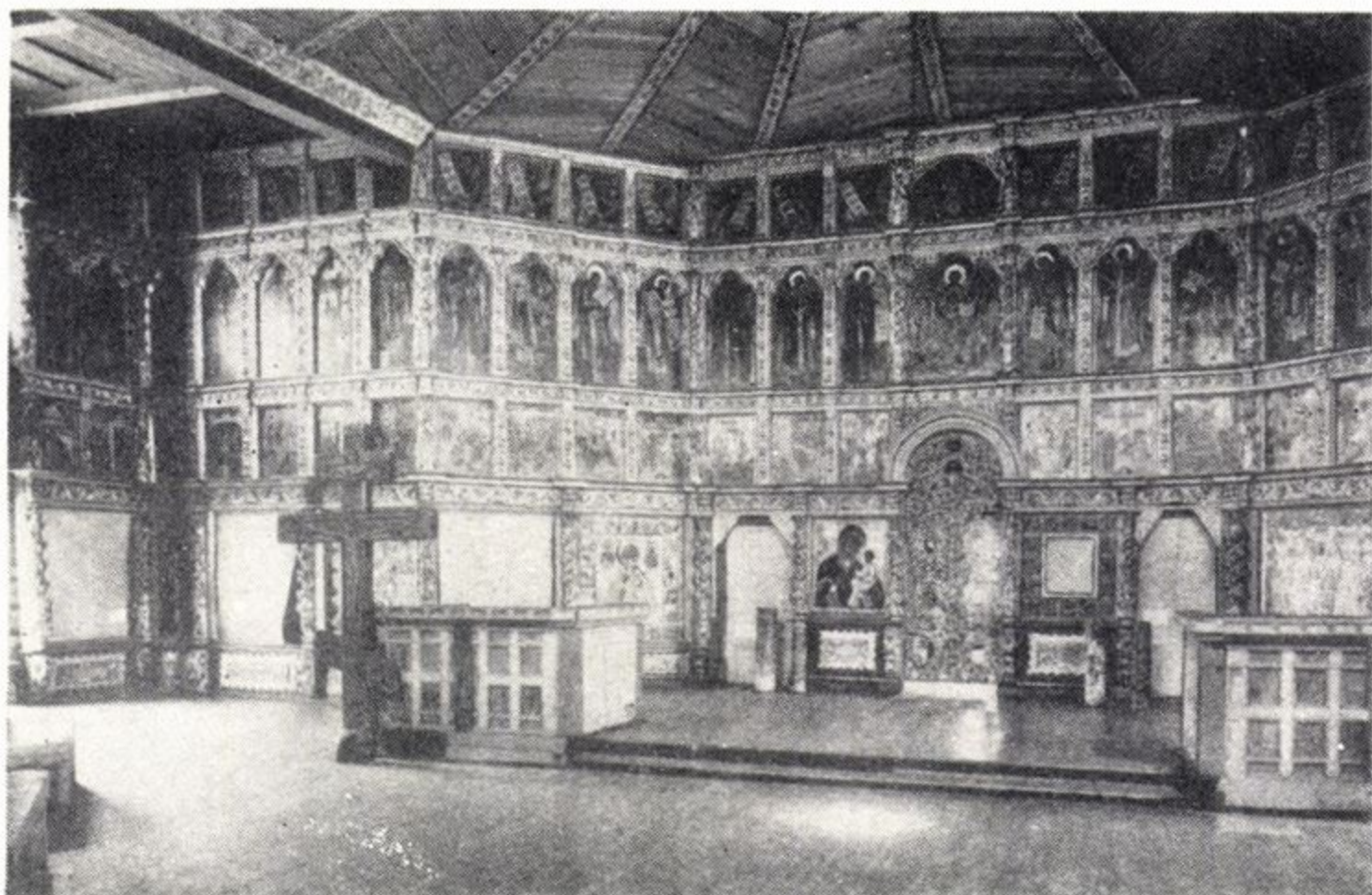
315. Tîmpla, secolele al XVII-lea și al XVIII-lea.

316—319. Insula Kiji din lacul Onega, biserica Schimbarea la față.

316. Vedere spre turle și spre lacul Onega.

317. Vederea interioară a naosului, tîmpla secolul al XVIII-lea.

318. Scară exterioară cu două rampe spre galerie.

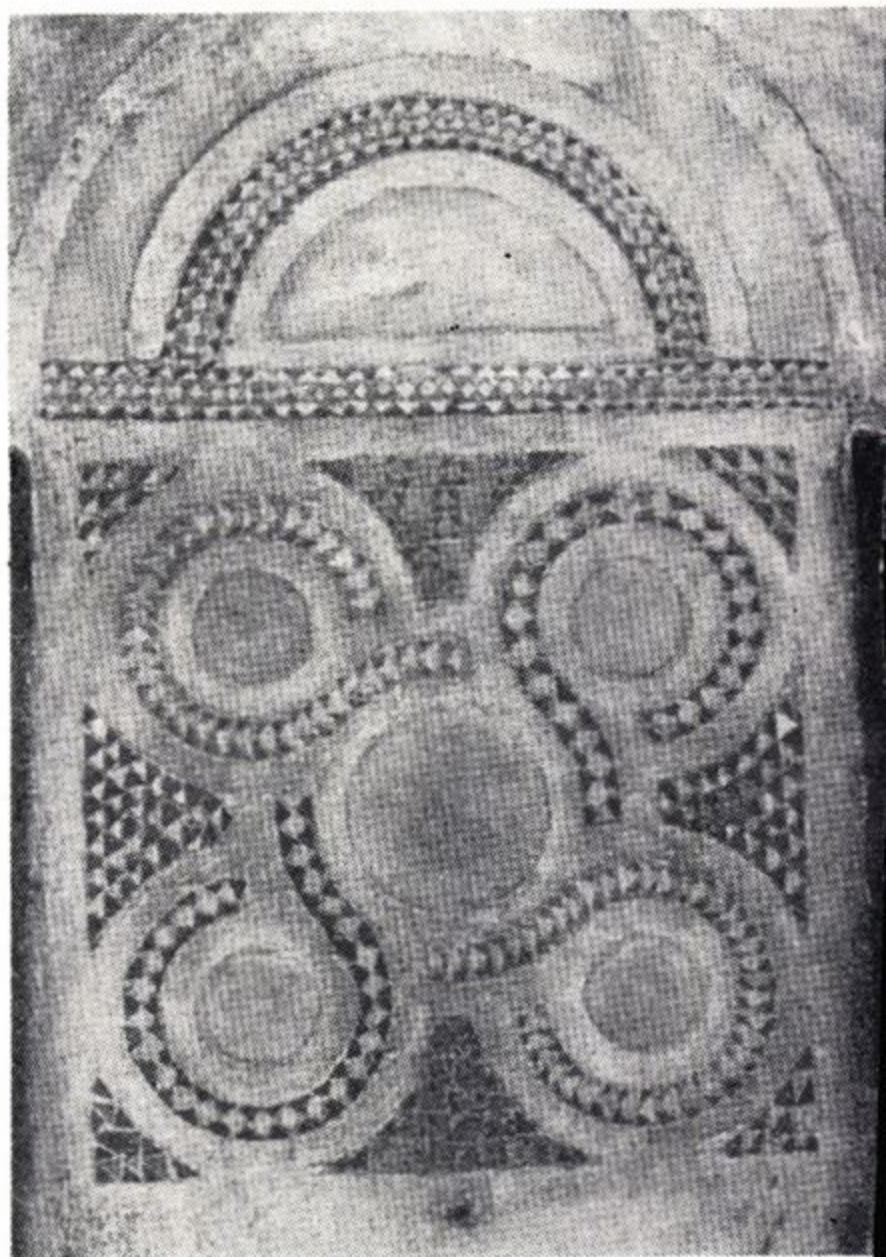
319. Vedere dinspre sud-est.

320—324. Kiev, catedrala Sfînta Sofia, 1037—1061.

320. Apostolul Pavel, mozaic în tambur.

321. Arhidiaconul Laurențiu, frescă în capela Arhanghelul Mihail.

322 Tronul mitropolitului în absida principală, cu incrustații ornamentale

323 Etajul galeriei de la vest.

324. Cuminecătura (Împărtășania apostolilor), mozaic în absida principală, detaliul părții sudice; toate mozaicurile și frescele datează din secolul a XI-lea.

325. Kiev, mănăstirea Arhanghelul Mihail cu acoperișurile de aur, partea mijlocie de la nord a mozaicului Cuminecăturii (Împărtășania apostolilor), pe la 1113.

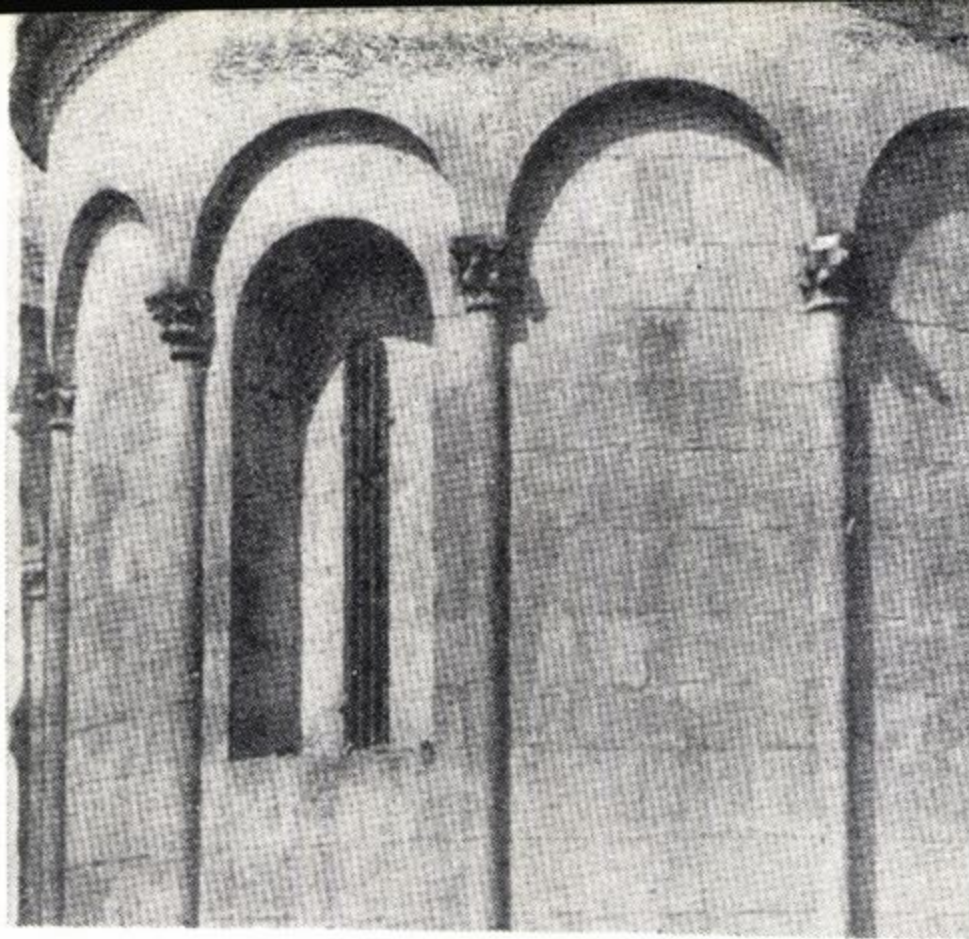
326. Kiev, biserica Mîntuitorului de la Berestovo, începutul secolului al XII-lea, fațada vest.

327. Kiev, biserica-poartă Sfînta Treime a mănăstirii Peșterilor, 1106—1108, fațada sud.

328. Cernigov, catedrala Adormirea Maicii Domnului din mănăstirea Elețki, mijlocul secolului al XII-lea, fațada sud.

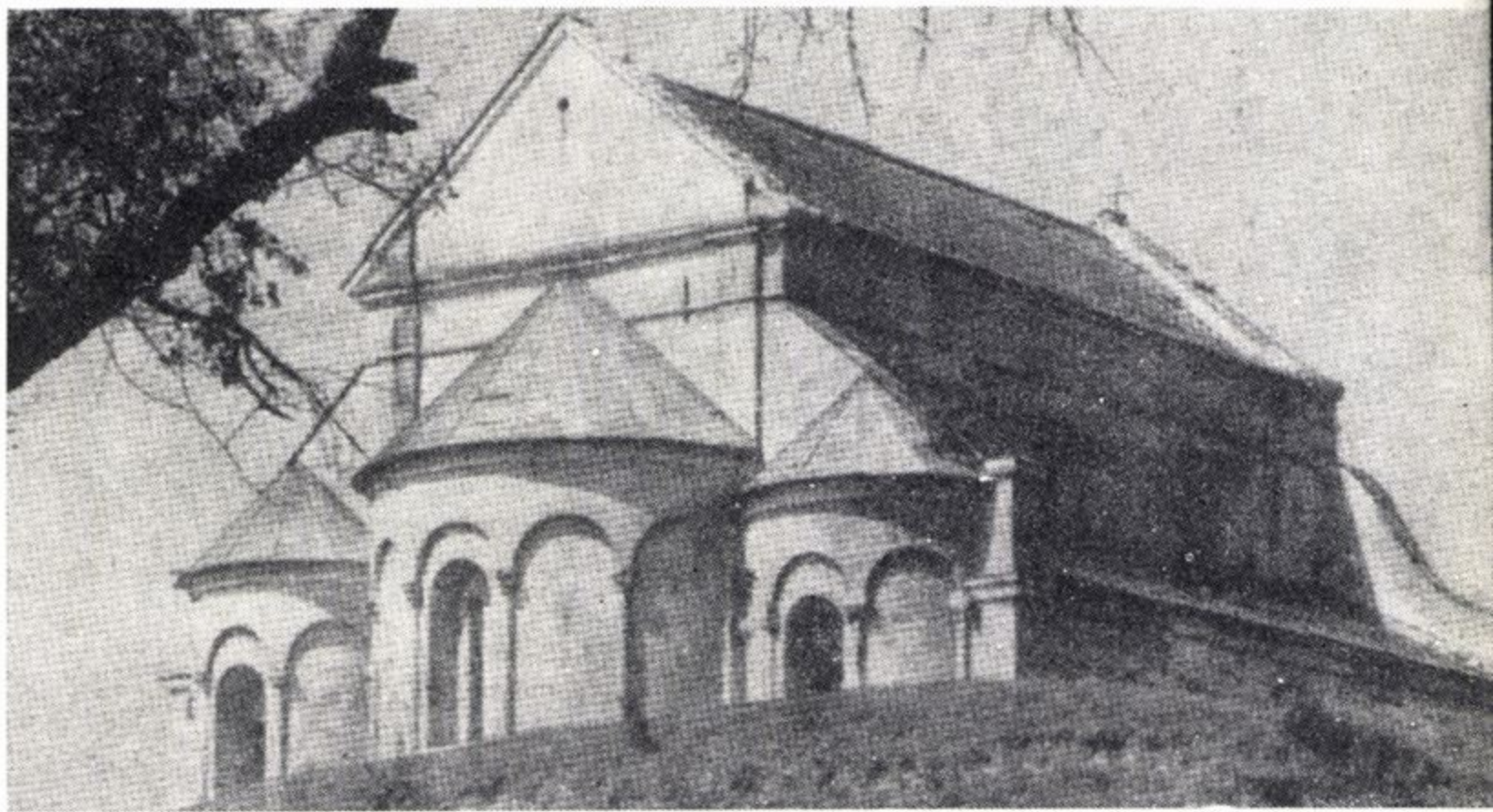

330, 331. Galici, biserica Sfântul Pantelimon, începutul secolului al XIII-lea.

330. Arcadele oarbe ale absidei principale.

331. Vedere dinspre nord-est.

332. Grodno, biserica Sfinții Boris și Gleb din Koloj, a doua jumătate a secolului al XII-lea, vedere dinspre nord-est.

← 329. Vladimir-Volynski, catedrala Adormirea Maicii Domnului, pe la 1160 / secolul al XIX-lea, fațada est.

333. Polořk, cate-
drala Sfînta Sofia
1044—1066, vedere
dinspre nord-vest,

334. Polořk, cate-
drala Mîntuitorului
din mănăstirea
Mîntuitorului (Eu-
frosina), 1128—
1156, vedere dinspre
sud-est.

335. Smolensk, bi-
serica Arhanghelul
Mihail (Svirskaia),
1191—1194, fațada
est.

336. Suzdal, bise-
rica Sfinții Boris și
Gleb din Kidekșa,
1152, vedere dinspre
sud-est.

337. Bogoliubovo, palatul lui Andrei Bogoliubski, turnul nordic al scării cu pasarela spre empora vechii biserici a curții, 1158—1165 (stînga), vedere spre fațada vest a bisericii noi construite în 1751 Nașterea Maicii Domnului (dreapta), la sudul ei: baldachin din secolul al XVII-lea

338, 339. Vladimir, catedrala Sfîntul Dumitru, 1194—1197.

338. Fragment al frescei de pe bolta de colț de la sud-vest de la sfîrșitul secolului al XII-lea: apostolul Petru comandînd intrarea celor drepți în rai.

339. Fațada sud.

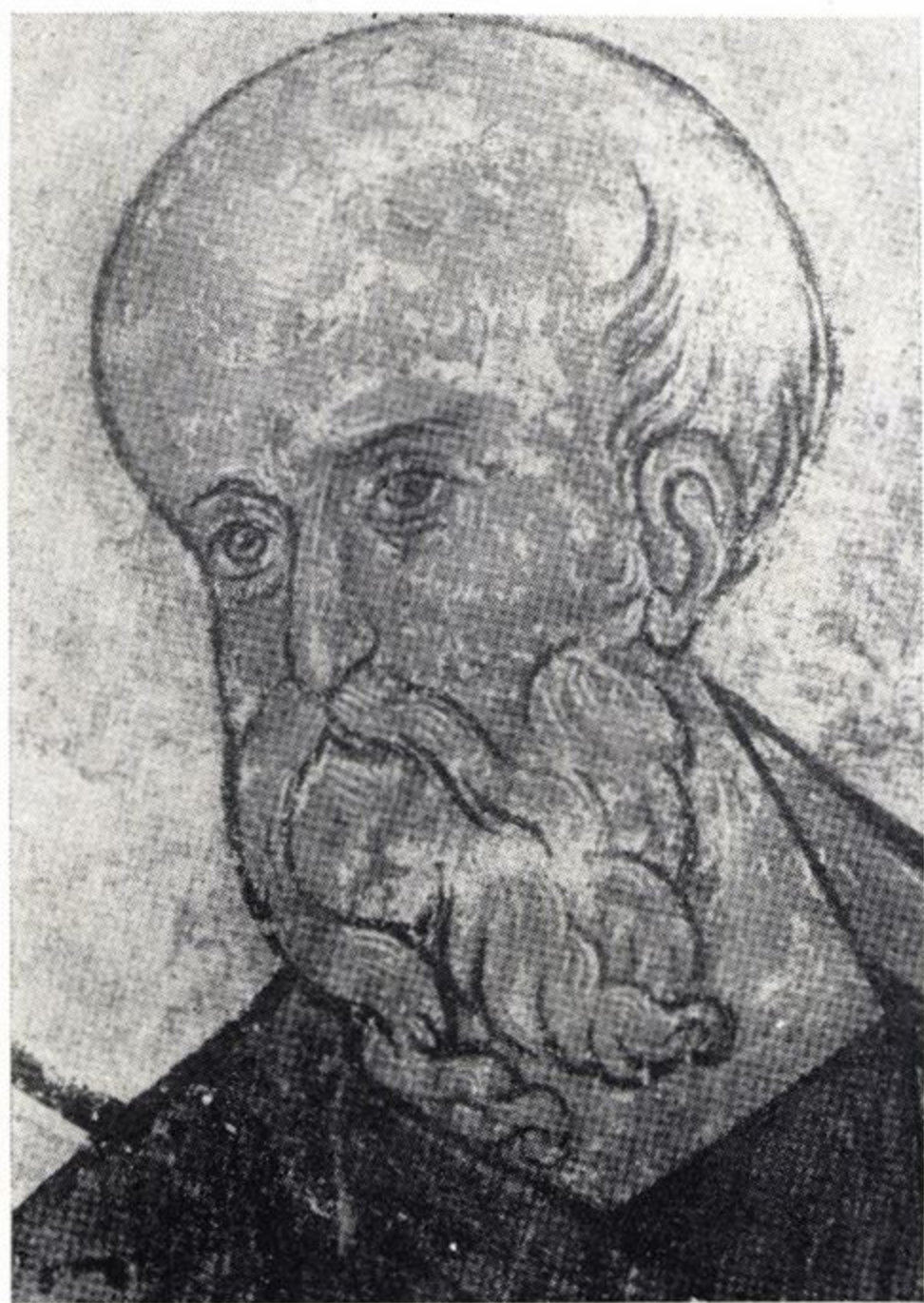
340—343. Vladimir, catedrala Adormirea Maicii Domnului, 1185—1189 (prima construcție 1158—1160).

340. Fresca patriarhului Avraam, detaliu din Sînul lui Avraam.

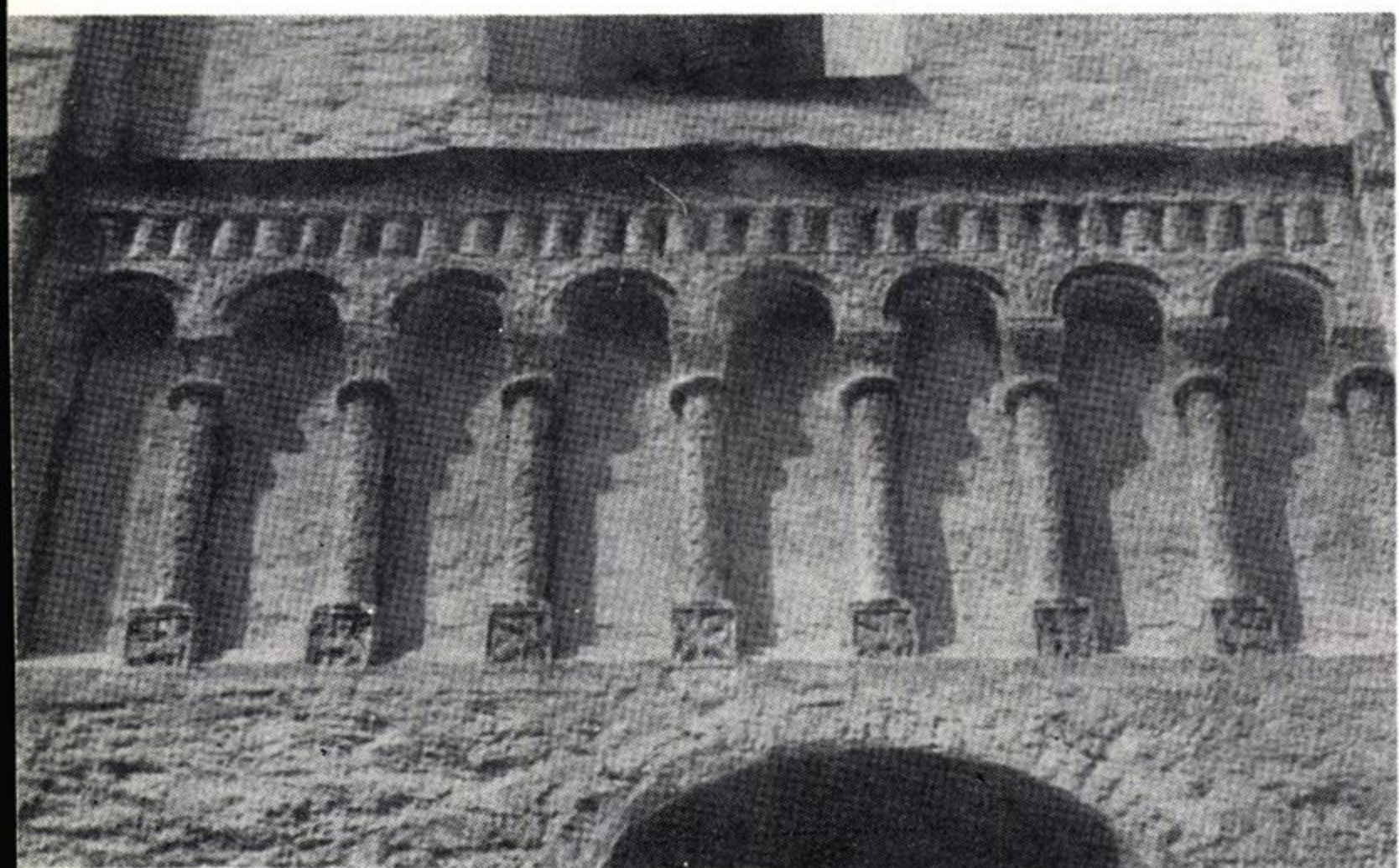

341. Fațada nord.

342. Capul sfântului
evangelist Ioan.

343. Apostoli și îngeri din Judecata de apoi, toate frescele de dedesubtul emporei din partea de vest a navei colaterale sudice și a navei centrale de Andrei Rubliov și Daniil Ciornîi, pe la 1408.

344. Suzdal, catedrala Nașterea Maicii Domnului din Kremlin, 1222—1225 / 1528—1550, arcade oarbe pe fațada sud.

345. Novgorod, catedrala Sfînta Sofia din Kremlin, 1045—1052, vedere dinspre orologiul lui Eftimie (1443), peste acoperişurile catedralei, spre împrejurimi, cu Volhovul şi cu lacul Ilmen.

346. Novgorod, Kremlin, secolele XV—XVII, vedere în interior de-a lungul zidului de apărare spre turnul Koku, turnul Acoperământul Maicii Domnului şi biserica Acoperământul Maicii Domnului.

347, 348. Novgorod,
catedrala - Nașterea
Maicii Domnului
din mănăstirea Sfin-
tul Anton, 1117—
1119.

347. Vedere dinspre
sud-vest.

348. Frescă înfă-
țișînd capul unui
episcop, 1125.

349, 350. Novgorod,
catedrala Sfântul
Nicolae din curtea
lui Iaroslav, 1113—
1136.

349. Vedere dinspre
sud-est.

350. Femeia lui Iov,
detaliu din scena
Iov în mizerie,
frescă din primul
sfert al secolului al
XII-lea.

351, 352. Novgorod,
catedrala Sfântul
Gheorghe din mă-
năstirea Iuriev,
1119—1130, arhi-
tect Petru.

351. Vedere dinspre
altar înspre turla
principală și înspre
partea vestică.

352. Vedere dinspre nord-est, în colțul de nord-vest turn de scară cu turlă.

353, 354. Novgorod, biserica Buna Vestire de la Arkaj, 1179 / secolul al XVII-lea.

353. Vedere dinspre sud-est.

354. Frescă înfățișând capul unui sacagiu, sfârșitul secolului al XII-lea.

355, 356. Novgorod, biserica Schimbarea la față de pe strada Sfântul Ilie, 1374, fresce ale lui Teofan Grecul între ferestrele tamburului, 1378: patriarhul Abel și patriarhul Melhisedec.

357, 358. Novgorod,
biserica Nașterea
Domnului de la ci-
mitir, 1381—1382.

357. Frescă: detaliu
din Adormirea Mai-
cii Domnului de pe
peretele nordic, pe
la 1380.

358. Fațada est.

359. Novgorod, biserică Sfântul Vlasie de pe strada Volos, 1407, vedere dinspre nord-est.

360. Novgorod, biserică Sfinții Apostoli „de la ripă”, 1455, vedere dinspre nord-est.

361. Novgorod, biserica Sfântul Simion din mănăstirea Severin, 1467, fațada est.

362. Novgorod, biserica Sfântul Ioan Botezătorul „de pe stîncă” 1453, fațada sud.

363. Novgorod, biserica Adormirea Maicii Domnului din piață, 1458, vedere dinspre nord-vest.

364. Novgorod, biserica Intrarea Maicii Domnului în biserică cu trapeza din mănăstirea Sfântul Anton, 1535—1537, vedere dinspre sud-est.

365. Novgorod, biserică Sfinții Boris și Gleb din Plotniki, 1536, fațada nord

366. Novgorod, biserică Sfânta Treime din mănăstirea Sfântul Duh, 1557, fațada est.

367. Pskov, catedrala Nașterea Maicii Domnului din mănăstirea Snetogorski, 1310—1311, fațada est.

368. Pskov, biserica Adormirea Maicii Domnului „de la brudină” cu zvo- nița, 1521, vedere dinspre sud-est.

369. Pskov, biserica Sfânta Anastasia din Kuzneți, 1539, fa- țada est.

370. Svenigorod, catedrala Adormirea Maicii Domnului „în Tîrgșor“, 1399, vedere dinspre nord-est.

371. Moscova, catedrala Bunavestire din Kremlin, 1484—1489, portalul care dă din galeria de la sud spre interiorul bisericii.

372. Moscova, catedrala Arhanghelul Mihail din Kremlin, 1505—1508, vedere dinspre nord-est.

373. Kirillov, catedrala Nașterea Maicii Domnului din mănăstirea Tera-pont, sfârșitul secolului al XV-lea, vedere dinspre nord-est, clopotnița secolul al XVIII-lea.

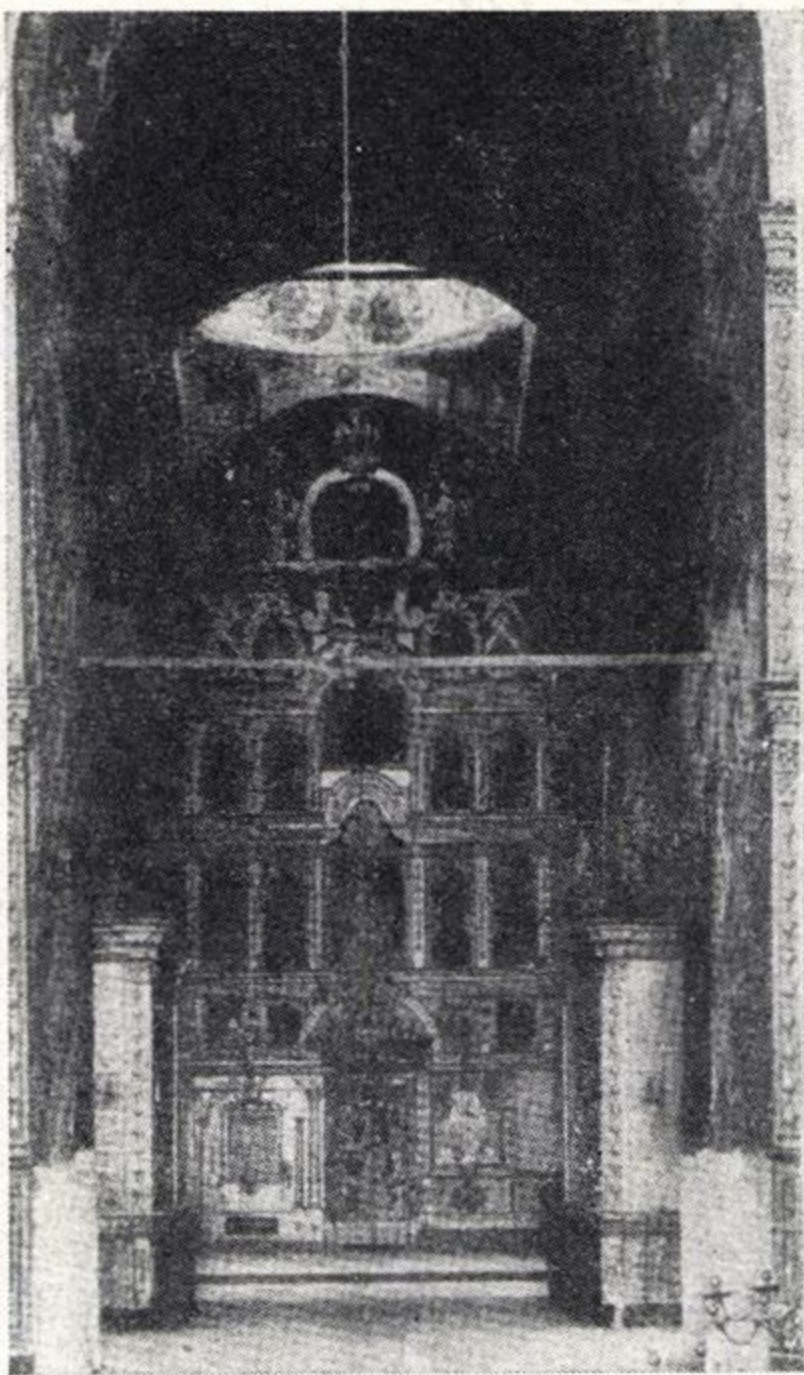

374. Vedere dinspre est spre catedrala Adormirea Maicii Domnului (stînga), 1497, biserica lui Vladimir, 1554, și biserica Arătarea Treimii, 1645.

375, 376. Catedrala Adormirea Maicii Domnului, 1497.

375. Vedere dinspre sud-vest.

376. Vedere prin na-
va centrală spre tîm-
plă și spre bolți.

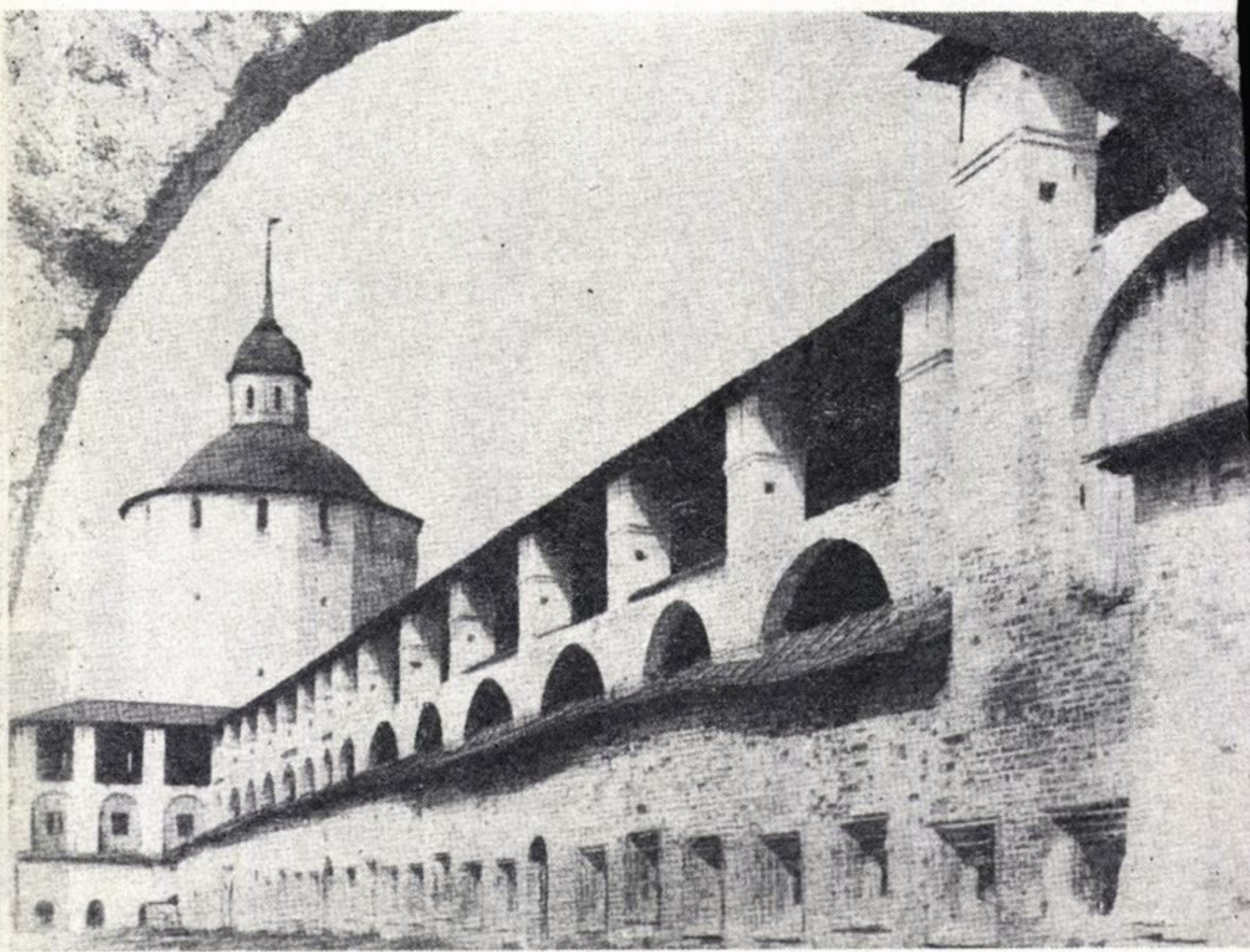
377. Vedere de pe
lacul Siverski spre
fortăreață, de la
stînga la dreapta:
biserica Arhanghe-
lul Gavriil, 1531—
1534, clopotnița,
1757—1761, trape-
za cu biserica Intra-
rea Maicii Domnului
în biserică, 1519,
catedrala Adormirea
Maicii Domnului,
1497, biserica Kirill,
secolul al XVI-lea,
biserica lui Eftimie,
1653, turnul Svitoș-
nii, secolul al
XVI-lea.

378. Insula Solovetki în marea Albă, mănăstirea Solovetki, vedere
a ansamblului: catedrala Schimbarea la față, 1558—1566, zidu-
rile fortificației și turnurile, 1584—1594.

379. Drumurile de rondă pe trei caturi și turnul Belozerski din orașul nou, 1633—1679.

380. Suzdal, catedrala Acoperământul Maicii Domnului din mănăstirea Acoperământul Maicii Domnului, pe la 1580, fațada est, pasarea și clopotnița secolele XVI—XVIII.

381. Moscova, catedrala Nașterea Maicii Domnului din mănăstirea Nașterea Maicii Domnului, 1501—1505, vedere spre piramida de timpane oarbe și spre tamburul turlei.

382. Volokolamsk, catedrala Nașterea Maicii Domnului din mănăstirea Vosmișcenski, începutul secolului al XVI-lea, vedere dinspre nord-est.

383. Mojaisk, catedrala Nașterea Maicii Domnului din mănăstirea Lujetki, 1520, fațada sud.

384. Alexandrov, catedrala Sfînta Treime, 1513, vedere dinspre nord-est.

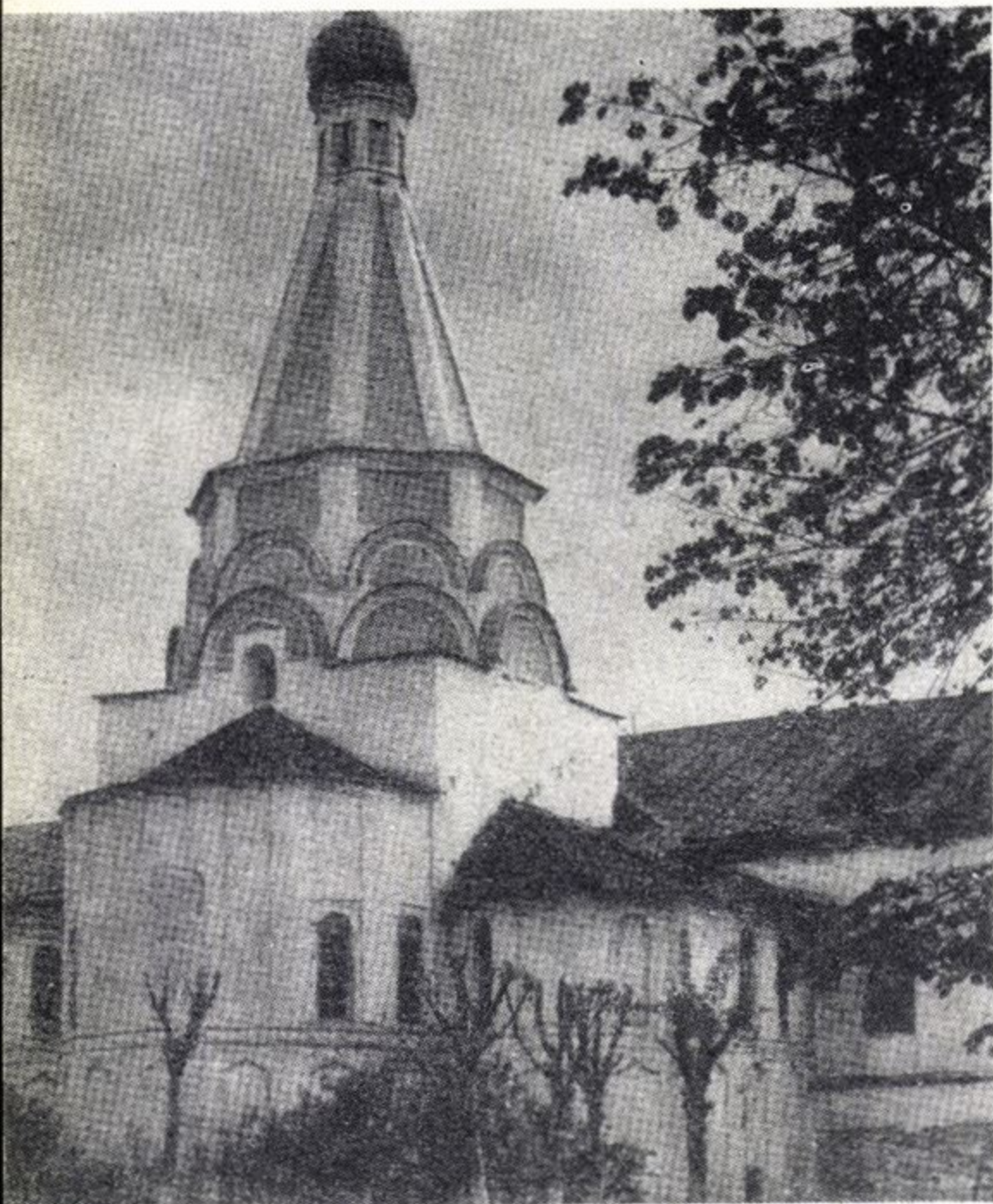
385. Vologda, catedrala Sfînta Sofia, 1568—1570, vedere dinspre sud-est.

386. Pereslavl-Zalesski, mănăstirea Nikita, secolele al XVI-lea și al XVII-lea, vederea ansamblului.

387. Moscova, biserica Nikita de pe colina Șviva, dincolo de Iauza, 1595/ 1684—1685, vedere dinspre sud-vest.

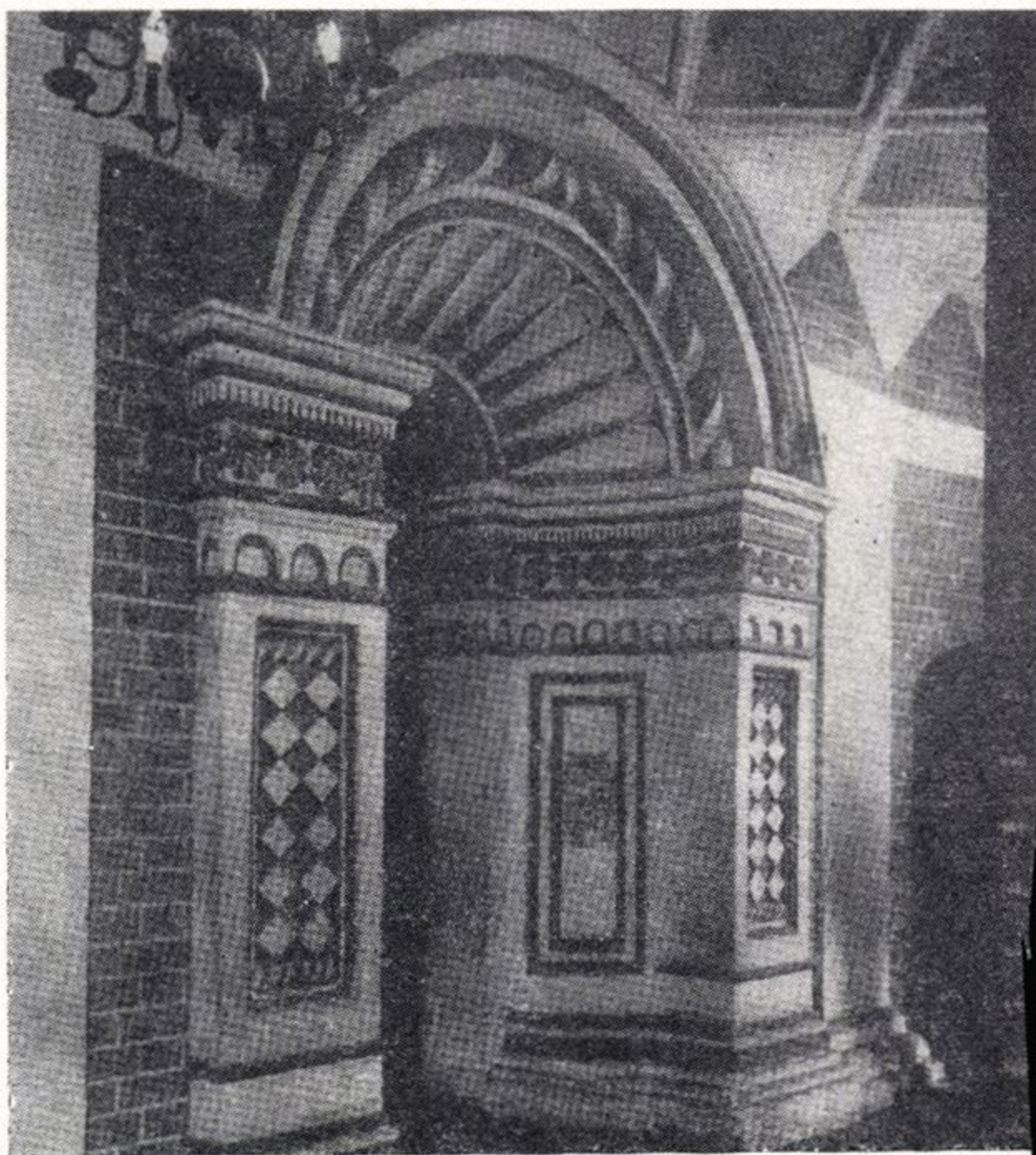

388. Suzdal, biserica-trapeză Adormirea Maicii Domnului din mănăstirea Mîntuitorului (Eftimie), pe la 1525, vedere dinspre nord-est.

389, 390. Moscova, catedrala Acoperămîntul Maicii Domnului „de la șanț” (Sfîntul Vasile Bla-jennîi), 1555—1560/1588 / secolul al XVII-lea.

389, Portalul vestic spre biserica principală.

390. Fațada nord

392. Alexandrov, biserica Răstignirea Domnului „de sub clopote” din mănăstirea Adormirea Maicii Domnului, a doua jumătate a secolului al XVI-lea fațada nord.

391. Ostrov, biserica Schimbarea la față, secolul al XVI-lea, fațada est.

393. Pereslavl-Zalesski, biserica mitropolitului Petru, 1585, vedere dinspre nord-vest.

394. Krasnoe lângă Kostroma, biserica Arătarea Treimii, 1592, vedere dinspre nord-est.

395. Uglici, biserica Adormirea Maicii Domnului din mănăstirea Alexei, 1628, vedere dinspre sud-est.

396. Zagorsk, biserica Sfinții Zosima și Savvati de lângă bolnița mănăstirii Sfînta Treime (Sfîntul Sergiu), 1635—1637, vedere dinspre sud-est.

397. Iaroslavl, biserică-poartă Nașterea Domnului „de sub clopote“, 1644, fațada vest.

398. Moscova, biserică Acoperământul Maicii Domnului din Rubțovo, 1619—1628, vedere dinspre sud-est.

399. Moscova, biserica Nașterea Maicii Domnului din Putinki, 1649—1652, vedere dinspre sud-vest.

400. Murom, biserica Bunavestire din mănăstirea Sfânta Treime, 1555 / 1644, vedere dinspre sud-est.

401. Moscova, biserica Sfântul Simion Stilpnicul, mijlocul secolului al XVII-lea, fațada est.

402. Vladimir, biserica Adormirea Maicii Domnului, 1649, vedere dinspre nord-est.

403. Moscova, mănăstirea nouă a Mîntuitorului, secolele XV—XVIII, ansamblul văzut din spre râul Moskva.

404. Istra, catedrala Învierea Domnului din mănăstirea Nou Ierusalim, 1658 — 1666 / 1679 — 1685, restaurată în 1748 — 1759 de către K. Blank după un proiect al lui B. Rastrelli, partea de la est.

405. Ansamblul văzut dinspre sud-est.

405, 406. Volokolamsk, mănăstirea lui Iosif din Volokolamsk, secolele XV—XVII.

406. Biserica-poartă Sfinții Petru și Pavel și turnul Învierii, 1678, vedere dinspre sud-vest.

407, 408. Boriso-
glebsk, mănăstirea
Sfinții Boris și Gleb

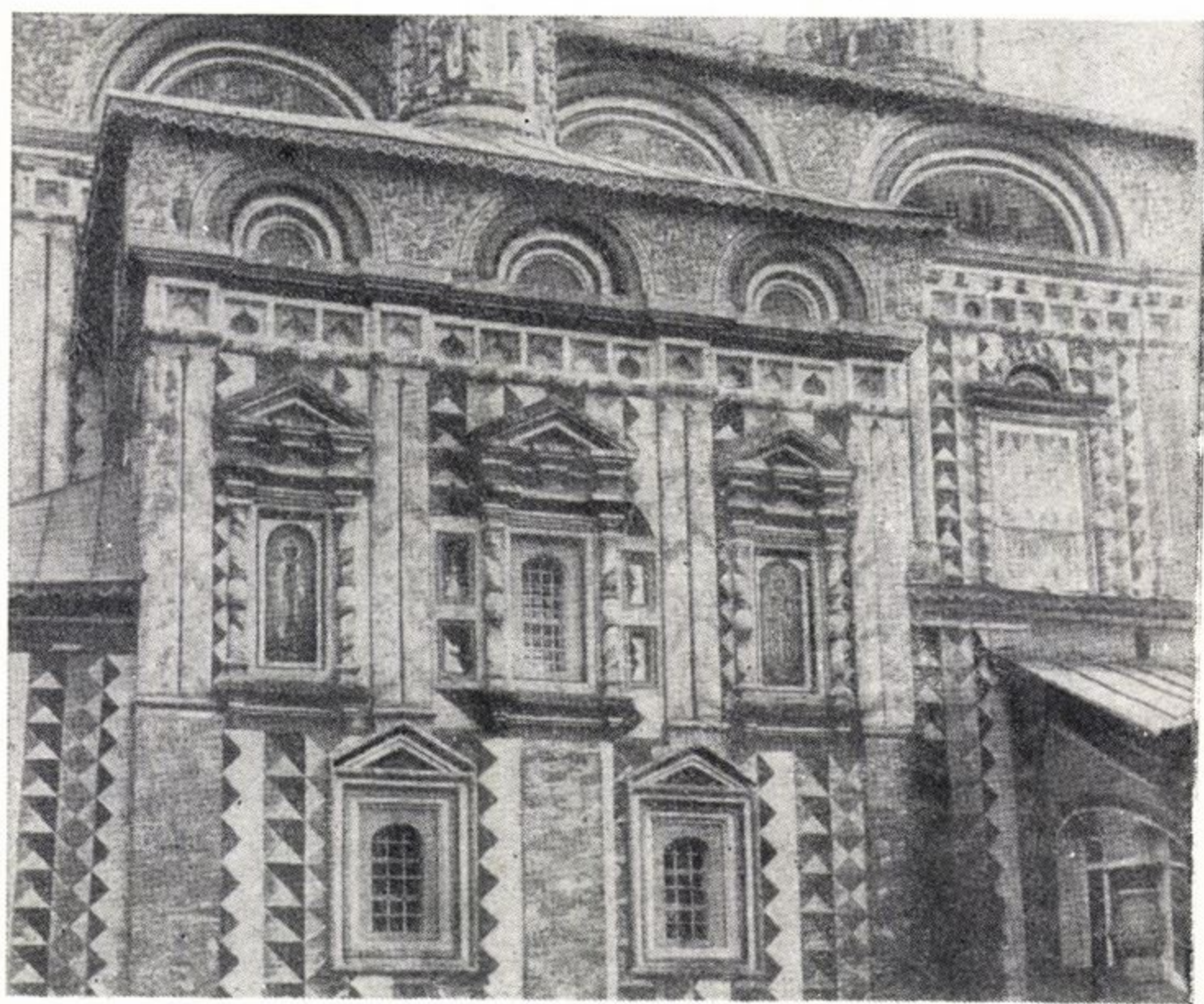
407. Biserica-poartă
Intrarea Maicii Dom-
nului în biserică,
1680, fațada sud.

408. Biserica-poartă
Sfântul Sergiu, 1545/
1680, vedere dinspre
sud-est.

409. Veliki Ustiug, biserica Înălțarea Domnului, începînd din 1648, fațada est.

410. Kostroma, biserica Învierea Domnului „din pădure“, 1650—1652, fațada nord cu capela Trei Ierarhi.

411. Tutaev, catedrala Învierea Domnului, 1652 — 1678, vedere dinspre nord-vest.

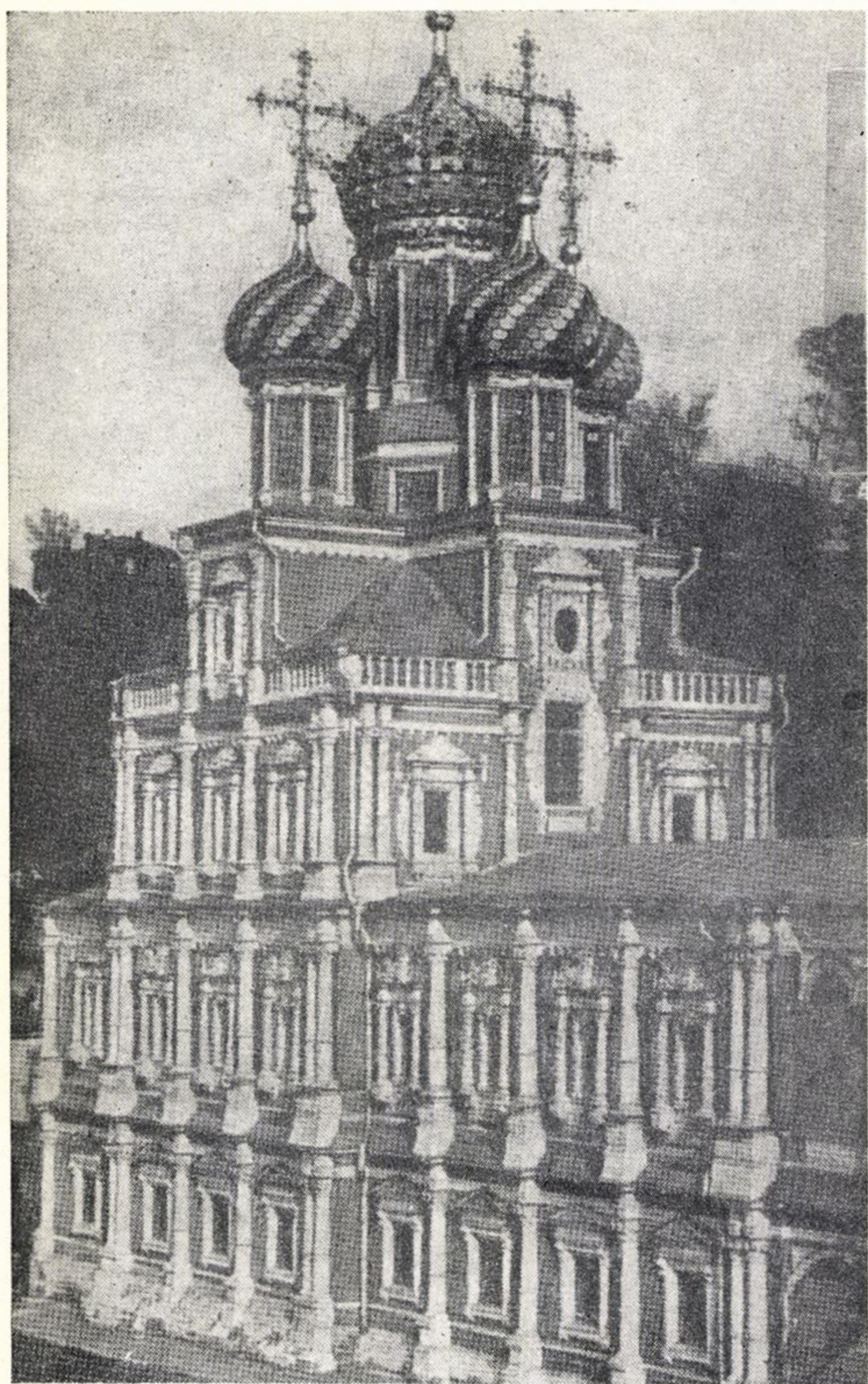
412. Kolomna, catedrala Adormirea Maicii Domnului, 1672 — 1682, fațada est.

413. Moscova, biserica Icoana Maicii Domnului din Tihvin din Alexeevskoe, pe la 1680, vedere dinspre sud-est.

414. Reazan, catedrala Adormirea Maicii Domnului, 1693 — 1699, arhitect Iakov Buhvostov, vedere dinspre sud-vest.

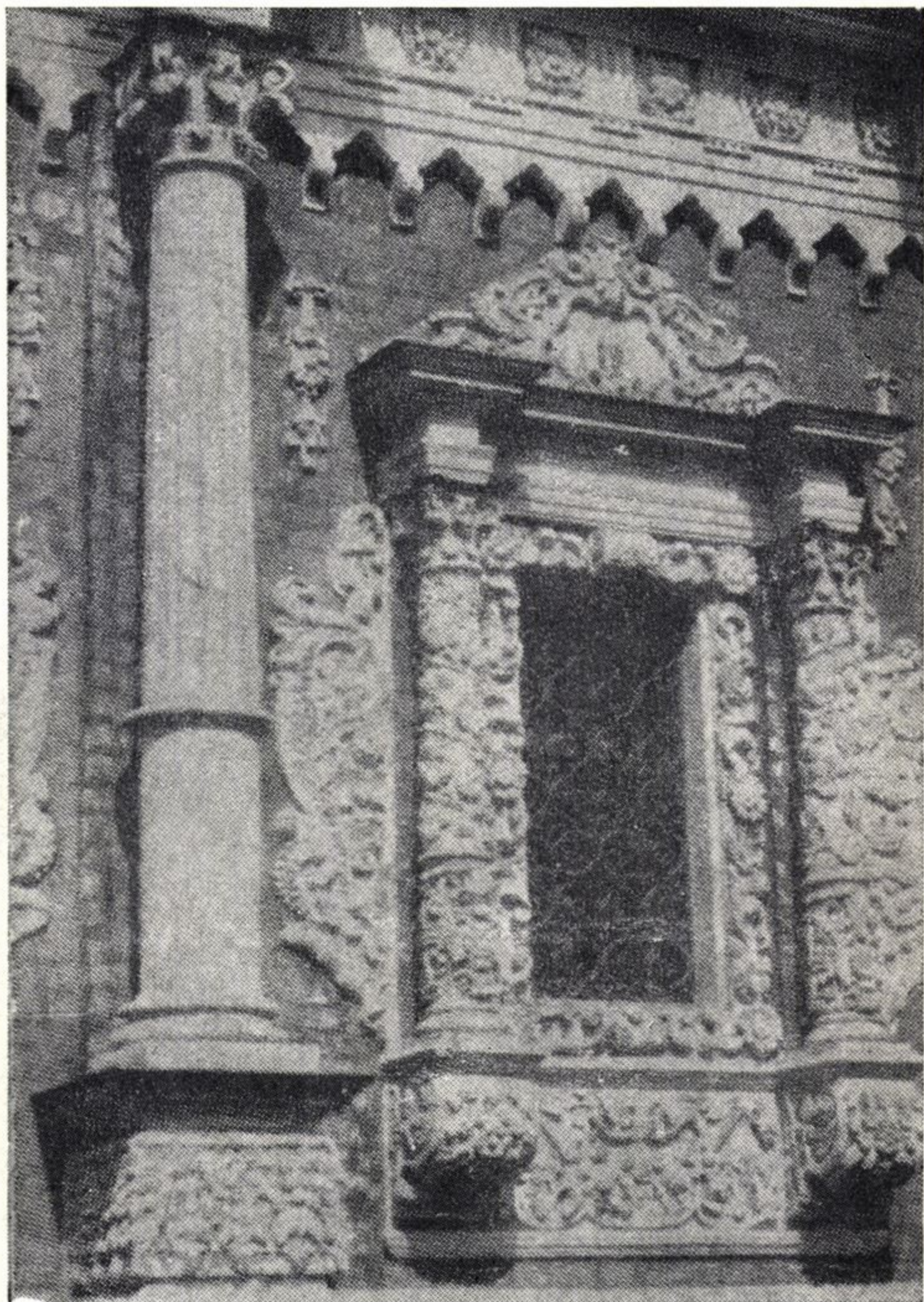

415, .3. Gorki, biserica Nașterea Maicii Domnului, 1697—1718, vedere dinspre nord-vest și fragment de fațadă.

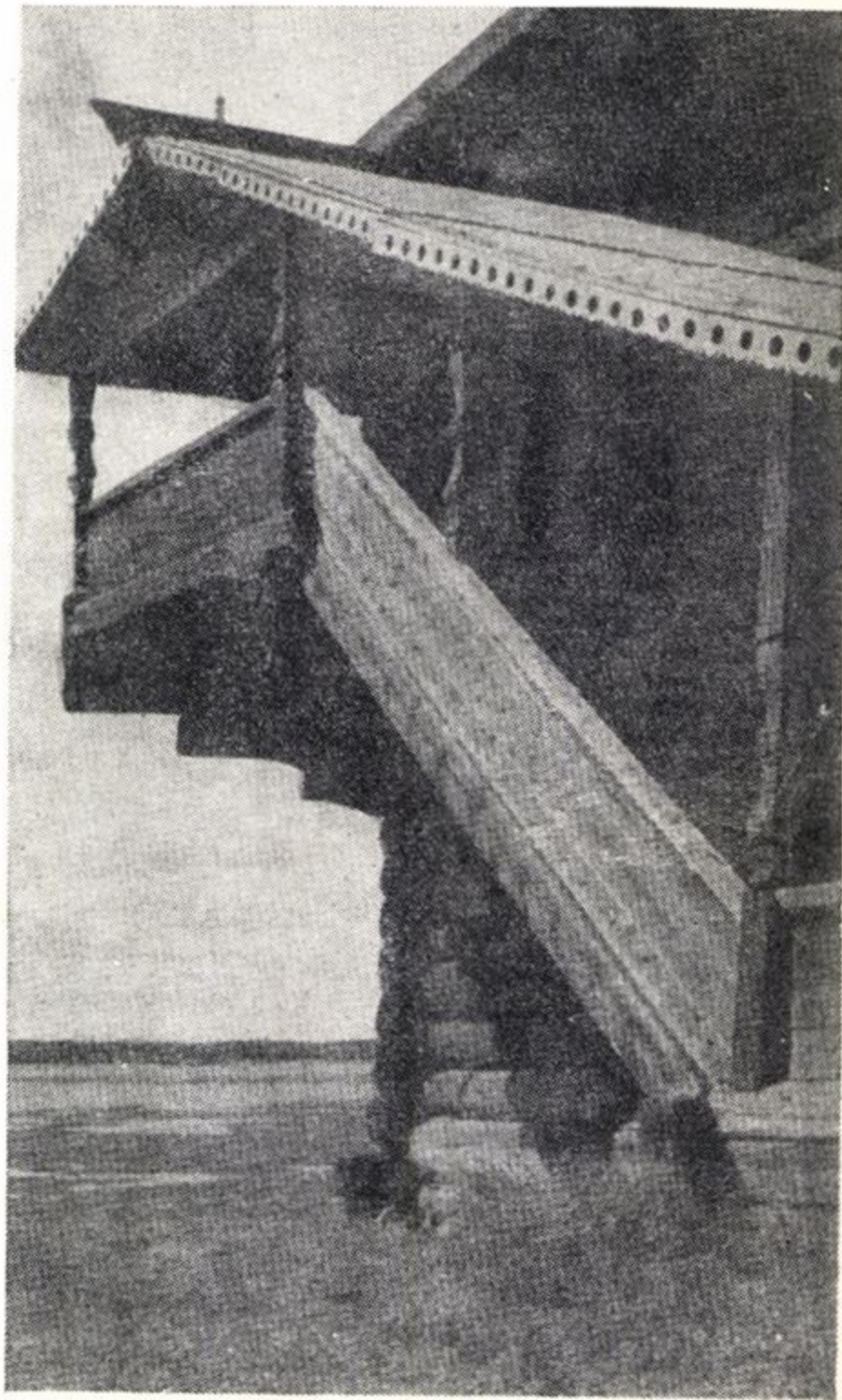
417. Moscova, biserica-poartă Icoana Maicii Domnului din Tihvin mănăstirea Donului, 1713—1714, vedere dinspre sud-vest. →

418. Vologda, biserica Adormirea Maicii Domnului din mănăstirea lui Alexandru Kușciski, prima jumătate a secolului al XVI-lea, fațada est.

419. Insula Kiji din lacul Onega, clopotnița ansamblului, 1874 →

420. Kondopoga, biserica Adormirea Maicii Domnului, 1774, accesul scării.

CUPRINS

Anexe

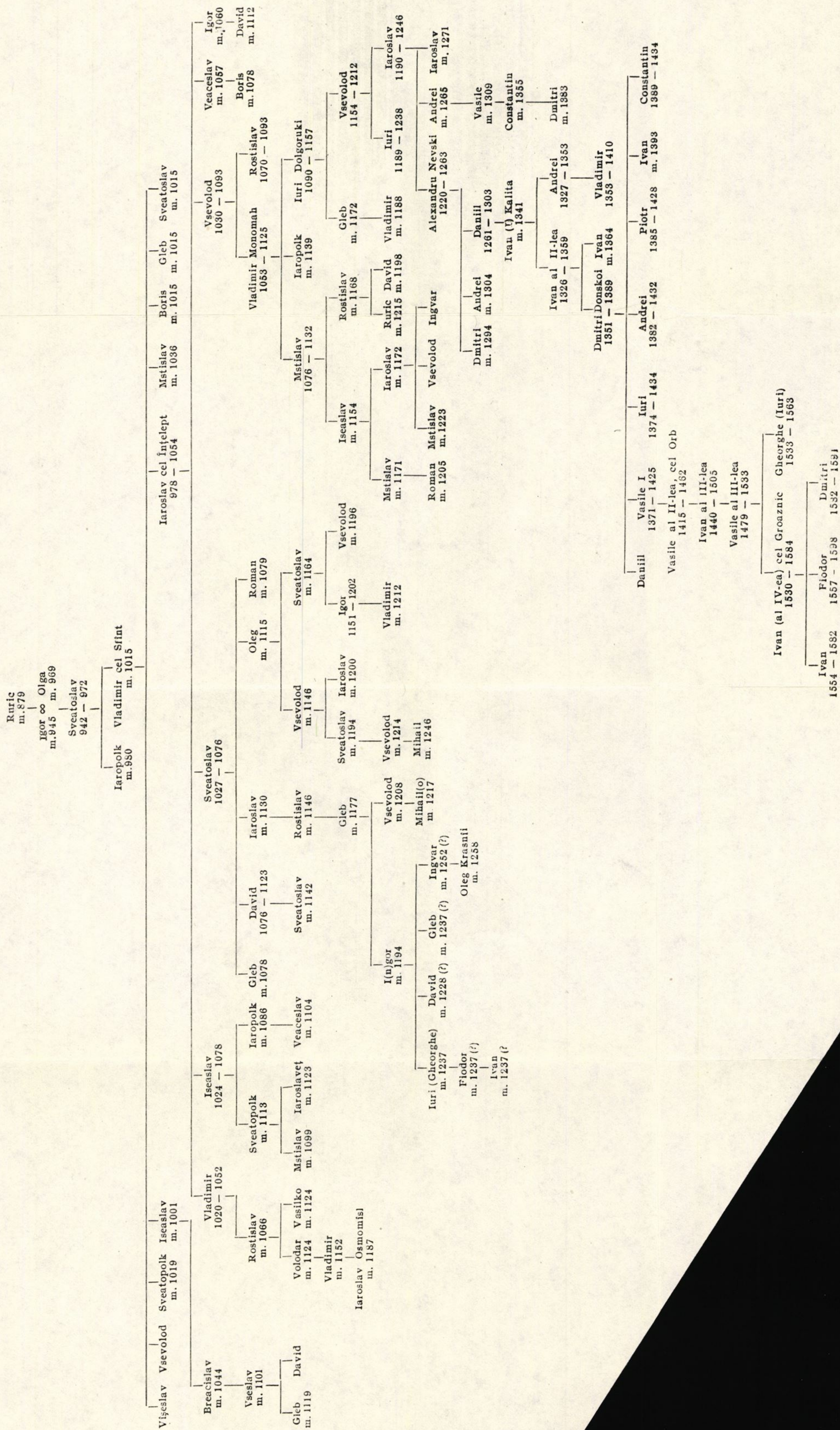
Explicarea termenilor tehnici	5
Bibliografie	15
Indice de nume	42
Indice toponimic	52

Redactor: VICTORIA JIQUIDI
Tehnoredactor: VALERIA PETROVICI
Bun de tipar: 16.03.1981.
Apărut: 1981
Coli de tipar: 2,67: planșe 114

Întreprinderea poligrafică Sibiu
Șos Alba Iulia nr. 40
Republica Socialistă România

GENEALOGIA CNEIILOR SI TARILOR DIN NEAMUL LUI RURIC

Biblioteca de artă

295

Arte și civilizații

arhitectura rusă veche

Cartea de față, rod al colaborării istoricilor de artă Hubert Faensen și Vladimir Ivanov prezintă o imagine completă a arhitecturii ruse vechi în dezvoltarea și legăturile sale, de la preluarea **moștenirii bizantine** și îmbogățirea ei prin valorificarea **tradițiilor arhitectonice rusești**, trecând prin **epocile istorice** ce au determinat principalele perioade stilistice ca și **tipurile de construcție** derivate din acestea, pînă la perioada secolului al XVII-lea cunoscută sub semnul **culturii de tranziție**, cînd arhitectura rusă veche se deschide influențelor occidentale pe care reușește să le topească într-o sinteză unică, măsură a capacității creatoare și a talentului constructiv al poporului rus.

Vol. I și II lei 35

Hubert Faensen
Vladimir Ivanov

arhitectura rusă veche

2

Hubert Faensen
Vladimir Ivanov

arhitectura rusă veche

Editura Meridiane